cunoaște.

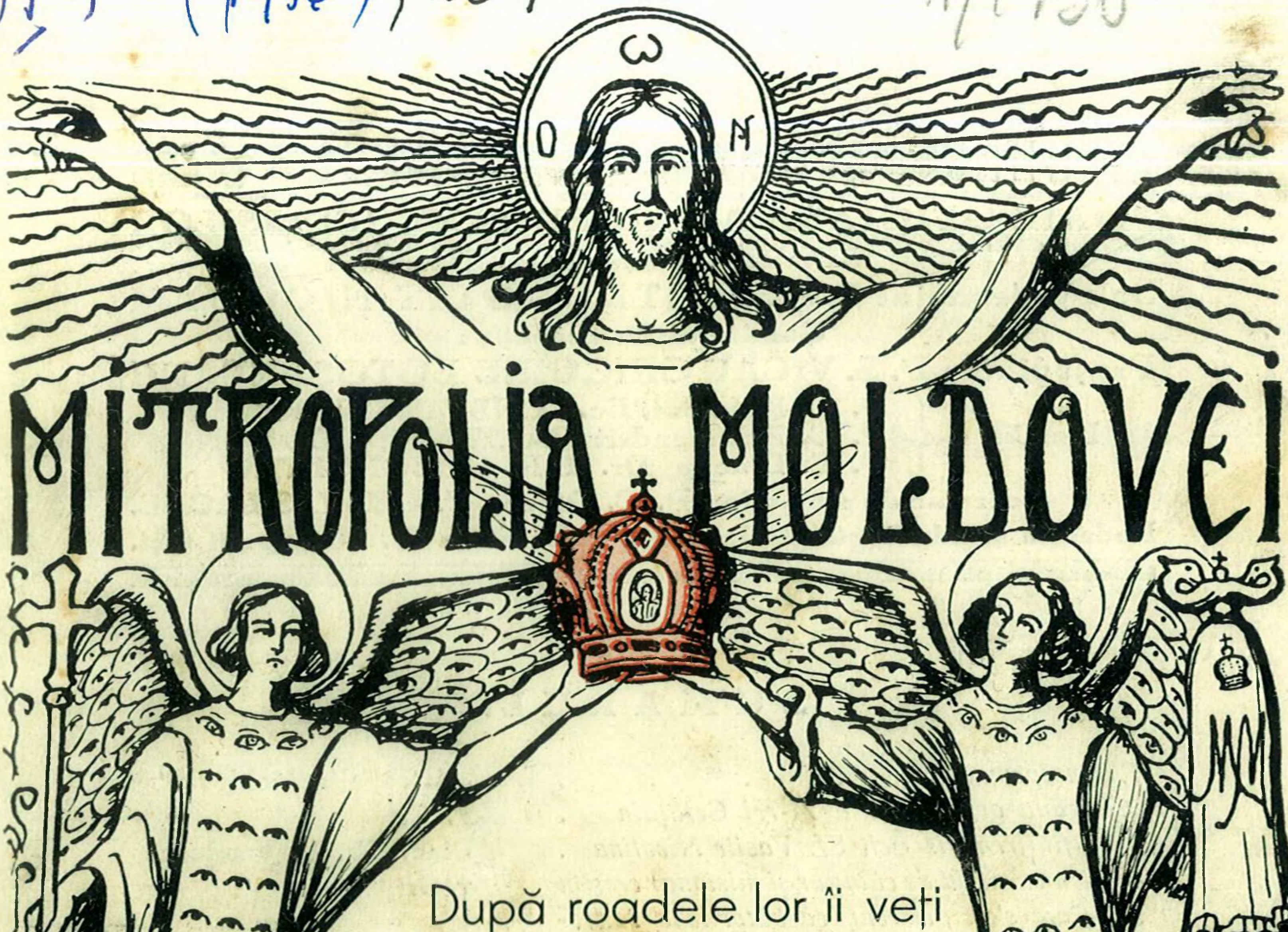
Cel ce va împlini și va învăța, a-
cela mare se va chema în-
tru împărăția cerurilor.

Mitropolia Moldovei și Bucovinei
Biblioteca "Dumitru Stăniloae" Iași
M00011

PI-1 (1936), nr 1

1/1936

MITROPOLIA MOLDOVEI

După roadele lor îi veți

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub patronajul I. P. S. MITROPOLIT NICODEM

Comitetul de redacţie:

Preşedinte: P. S. VICAR GRIGORIE BOTOŞĂNEANU

Membri: P. C. Referent, Ec. CONSTANTIN NONEA
P. C. Arhimandrit PARTENIE CIOPRON
P. C. Diacon Dr. ILIE GHEORGHIŢĂ

Secretar de redacţie: P. C. Diacon V. GH. VASILACHE.

Redacţia şi administraţia la secţia culturală a Sf. Mitropolii Iaşi.

SUMARUL:

1.	*Incepem*	„Mitropolia Moldovei“
2.	*Noua organizare a M-rei Cetățuia* .	P. C.
3.	*Sfințirea bisericii Sf. Vasile Nicolina* .	Diac. Gh. V. Vasilache
4.	*Un exemplu de călugăr și misionar creștin*	† Grigorie
5.	*Cum s'au petrecut sărbătorile la Mitrolia Moldovei*	Diac. I. Gheorghiță
6.	*Pe margini de cărți* . . .	Diac. V. Gh. Vasilache
7.	*I. P. S. Nicodem decorat.* . .	* * *
8.	*Felicitări de Anul Nou* . . .	* * *
9.	*Știri și rectificări*	Diac. V. Gh. Vasilache
10.	*Date statistice despre situația parohială [circulara No. 5207/933]* . .	* * *
11.	*Prin cine se ridică satele?* . .	Pr. Const. Nonea
12.	*Biserici în construcție [tablou]* . .	* * *
13.	*Colecte publice*	* * *
14.	*† Preotul Dimitrie Bârzu* . .	Pr. V. Soescu
15.	*Inspecțiile învățământului religios [circulara No. 509/936]* . . .	* * *
16.	*Biblia ilustrată: Vestire* . . .	* * *

Tipografia concesionară Alexandru Ţerek. str. Mârzescu 9, Iaşi

ANUL XII IANUARIE 1936 Nr. 1

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
§ § § Sub conducerea unui comitet § § §

BIBLIOTECA MITROPOLIEI IAŞI
PI-1

Începem

In urma luminatei deciziuni pe care a dat-o I. P. S. Mitropolit Nicodem, începem cu acest an să prezintăm revista ca o adevărată oglindă în care să se reflecteze „toată activitatea şi toată mişcarea ce se desfăşoară în eparhie".

Pornim la înfăptuirea acestei cronici eparhiale cu cea mai înflăcărată dragoste, pentru că vedem că înaltul ierarh ne-a hotărnicit chemarea la aceasta, din multe şi binecuvântate motive, cari ne dau puternice raţiuni de a împlini aceasta ca pe o nespus de mare datorie.

E adevărat că foarte mulţi spun că preoţimea n'ar fi angajată într'o activitate la înălţimea chemării ei, iar alţii, că preoţii nu-şi justifică prin fapte rolul lor. I P. S. Nicodim oridecâteori a avut prilejul a mărturisit că „e drept că preoţimea n'are ore de lucru fixate, dar tocmai prin aceasta se vădeşte că ea e chemată în orice moment să fie la datorie, din 12 în 12 şi iarăşi până în 12... iar acelor care cer dovada faptelor, I. P. S. Nicodem le răspunde printr'o altă întrebare: „Spuneţi *D-voastră*, cari categorie de funcţionari, din ţara noastră, aţi auzit că şi-au făcut instituţia în care ei lucrează? Arătaţi-mi câţi perceptori, judecători, doctori şi profesori etc., şi-au făcut instituţia în care ei se cinstesc cu chemarea lor? Pe când în majoritatea cazurilor veţi auzi şi vedea că preoţimea îşi face prin strădania ei şi ajutorul credincioşilor măreţe biserici cari înfloresc grădina ţării noastre..."

Şi câte nu mai fac preoţii! dar ei nu-şi trâmbiţă faptele... nu le dau la iveală, şi după învăţătura sfântă

„fac binele dar par ca și cum nu l-ar fi făcut". Și deaceia „cei cari au ochi, dar nu văd, și au urechi, dar nu aud." ridică cuvânt de hulă contra celor cari'și tăinuesc munca, pe care o pun pentru îmbunarea vieții, pentru mărturisirea sufletelor și pentru înălțarea omului.

I. P. S. Mitropolit în dorința de a deschide ochii unor astfel de orbi, dar în acelaș timp voind să și respecte umilința celor îmbunătățiți prin mulțumirea faptelor bune, a hotărât ca să nu se trâmbițeze activitatea preoțimei, dar cel puțin să se încresteze, pe scurt, la răboj, pentru mărturia celor de astăzi și acelor cari vor urma după noi.

E drept că în revistele bisericești din țara noastră, nu s'a dat prea mare atenție muncei pe care o depune preoțimea în cămine culturale, în societăți de moralizare și de ajutoare, precum și în școală, etc., numai vorbim de înălțarea unei sf. biserici, prin care preotul își trece supremul examen de creditul moral pe cari îl are în inimile păstoriților. Și Doamne! cu câtă înflăcărată dragoste pornesc preoții, când e vorba să zidească o biserică! Câte transfigurări nu au în fața credincioșilor pentru a-i îndemna să pună mână dela mână să termine biserica? Câte nopți nedormite nu au, pentru a-și lămuri planuri de lucru cât mai fericite?

Câte furtuni de clevetiri, nu au de înfruntat... sau prin câte goluri de desnădejdie nu au de trecut, până să vadă Sf. Cruce sus, pe turnul pe a cărui boltă e zugrăvit Pantocrator? De câte ori nu se mărue sufletește când văd că zidurile bisericii neterminate se înalță greu din an în an, iar vremea vremuește? Și oare, după acest sbucium și chin, până să ajungă să înalță o mândrie de biserică, nu se cade ca să fie însemnată măcar, în puține rânduri, acest neprecupețit capitol de muncă?

La acestea s'a gândit I. P. S. Nicodim când a hotărât să se facă din revista eparhiei moldovei un cronic, cari să cronometreze toată activitatea pe care o desfășoară preoțimea, ori în înălțări și înnoiri de biserici, ori în înființarea și conducerea unei societăți culturale moralizatoare, samaritene etc.

Această scurtă însemnare, de toată mișcarea religioasă, culturală, morală, din eparhie. e de folos, pentru fiecare din noi, pentru a vedea cum fac alții, pentru a face și noi, dar mai e de folos și pentru vremile viitoare, când se va scri istoria bisericii române, atunci se va vedea cum viața ei se țese în o frumoasă pânză care învăluie toate orașele și satele... Și ceva mai mult, să vadă sociologii atei ai zilelor noastre și acelor cari vor veni, câtă revărsare are credința asupra sufletului omenesc, și ce rod însutit și înmiit aduce Biserica în viața socială. Atunci nu vor mai putea zice că poporul român e ateu, când vor vedea de ex., că anul trecut, la 14 Octombrie, de Cuvioasa Paraschiva au venit la Sf. Mitropolie, ca la 20.000 de închinători la Sf. Moaște ale Cuvioasei Paraschiva. Ce mărturie mai elocventă poți avea de ce credință puternică dă dovadă poporul român? Și câte alte dovezi de aceste s'ar putea aduce, dacă ele ar fi însemnate și s'ar ști?

Iată că deacum, vom împlini această luminată hotărâre a I. P. S. Mitropolit Nicodim, și a dorinței preoțimei harnice din eparhia Moldovei, dela care așteptăm să primim mărturii discrete de cele ce au înfăptuit.

Importanța acestei cronici bisericești, vedem de altfel că o prezintă ceva mai târziu deciziile luate de I. P. S. Nicodem, și ziarul Universul, cari vede: „un ideal, ca nimic din cele ce se întâmplă într'un domeniu social să nu se piardă sau să se uite. Cu atât mai mult în domeniul bisericesc, în care se poate oglindi nu numai desfășurarea evenimentelor tradiționale și legale, ci însăși evoluția spirituală a țării, dela cari să se învețe cei cari vin după noi.

Ar cădea autorității bisericești să se îngrijească de acest lucru, mai cu seamă acum, când toată viața bisericească începe să trăiască o înviorare, asemenea clipelor menite să dea o nouă întorsătură vieții mult încercate.

Cele câteva reviste bisericești, cari apar pe ici colo, fără regularitate—și ceeace e mai trist fără ton armonic —nu pot înlocui ceeace s'ar impune instituției noastre

patriarhale: Analele bisericii ortodoxe române", Universul Nr. 6 din 7 Ianuar 1936.

Iată că noi încercăm să realizăm acest ideal, cu revista noastră, oglindind în ea viaţa bisericii din eparhia vlădicită de I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Prin înfăptuirea acestui cronic socot că vom realiza acea comunitate de sentimente şi de acţiune cari să redubleze în fiecare din noi elanul vieţii spirituale, dând credinţei noastre o strălucire mai vie, prin înfăptuirea învăţăturei sfinte.

Dela această revista vor porni cuvinte de îndrumare şi încurajare văzând cum ceilalţi colegi ai noştrii au făcut mai înainte ceeace noi abia am început să facem.

Socot că pentru a se putea împlini toate aceste sfinte şi bune gânduri, e nevoie ca de la fiecare preot, protopop şi inspector, să pornească o pasere aducătoare de veşti, mai întăi aiçi la noi, şi apoi, noi le vom prezenta să cânte în cor, pentru fiecare....

„Mitropolia Moldovei"

Noua organizare a M-rei Cetăţuia

Încă din primele veacuri ale întemeerii statului român, domnitorii noştri, în elanul lor de piozitate şi adânc pătrunşi de sentimentul religios, au concretizat aceste simţiminte prin zidirea de biserici şi mânăstiri. Multe din aceste aşezăminte religioase. presărate pe cele mai frumoase plaiuri ale ţării noastre, stau şi astăzi mărturii seculare ale unui trecut plin de glorie şi de fapte măreţe. Parte din ele, care altădată străluceau prin bogăţie literară şi artistică, fiind adevărate radiatoare de cultură religioasă şi naţională, au dispărut. Altele, care în timpul din urmă trăiau doar cu aureola ce au avut o odinioară, încep să reînvieze din obscurantismul în care fusese uitate de vitregia vremurilor.

Deşi monahismul, prin caracterul său, este menit să tră-

iască în liniște și în locuri retrase, departe de valurile lumii, totuși se simte nevoia, mai ales în apropierea orașelor, unde viața morală este supusă la tot felul de ispite, să fie și așezăminte călugărești, cari să se ilustreze prin viață exemplară și servicii divine, săvârșite cu toată evlavia, pentruca astfel lumea din oraș să poată găsi la mânăstire un locaș de adevărată reculegere spirituală.

Se vede că acest lucru l-au avut în vedere și fericiții ctitori cari au întemeiat mânăstirile din vecinătatea Iașilor. Dintre aceste mânăstiri, singură Cetățuia, ctitoria lui Duca Vodă, este populată cu călugări și de câtva timp se observă în acest așezământ monahal o viață spirituală și gospodărească din ce în ce mai înfloritoare.

Este îndeobște cunoscut, că o instituție se înalță sau se pogoară după cum este și vrednicia conducătorului ei. Tot așa stau lucrurile și cu mânăstirile. Insă, pe lângă însușirile ce se cer unui conducător de mânăstire, trebue să recunoaștem că și rangul său bisericesc îl ajută, prezentându-l cu mai multă autoritate, atât în fața subalternilor cât și a lumii din afară de mânăstire, cu care are prilejul să vie în contact.

Istoria bisericească ne arată că, în decursul vremurilor, multe mânăstiri au avut conducători arhierei și rezultatele au fost cât se poate de mulțumitoare pentru aceste instituții.

Pentru a ilustra acest adevăr în chip și mai evident, este deajuns să ne gândim la o mânăstire din eparhia noastră. Cât de mult prestigiu a căpătat mânăstirea Neamțu, timp de aproape un deceniu, cât a fost I. P. S. Nicodem ca stareț! Fără îndoială, că în primul loc au fost destoinicia și meritele personale; dar nu-i mai puțin adevărat că și gradul ierarhic a avut o parte însemnată de contribuție. Imi amintesc cum altădată, mulți dintre vizitatorii m-rei Neamțu, aveau pretențiuni exagerate în privința găzduirei, iar alții chiar vociferau, exprimându-se în chip necuviincios față de persoanele din administrația m-rei. Toate aceste neplăceri au dispărut, de îndată ce a venit la conducerea m-rei I. P. S. Nicodem. Vizitatorii au început să-și măsoare cuvintele, să-și micșoreze pretențiunile și să intre în ordine.

Prin voința lui Dumnezeu, fiind ales Mitropolit al Moldovei, I. P. S. Nicodem s'a hotărât să dea m-rei Cetățuia, de

lângă Iaşi o atenţiune deosebită. Fiindcă Cetăţuia este vizitată de mulţi credincioşi din Iaşi, precum şi de alte persoane streine care vin în capitala Moldovei, se simţea nevoia ca acestei mănăstiri să i se dea o nouă organizare şi în primul loc să fie reprezentată printr'o persoană din ierarhia superioară, care să aibă autoritatea necesară şi să poată face faţă tuturor cerinţelor acestei însemnate instituţiuni.

De aceea, I. P. S. Mitropolit a însărcinat cu conducerea superioară a m-rei Cetăţuia pe P. S. Arhiereu Grigorie Botoşăneanu, Vicarul Sf. Mitropolii. Prin această numire, Cetăţuia a căpătat o nouă înfăţişare. Lucrurile s'au schimbat în bine. Pe lângă că treburile gospodăreşti au fost puse în desăvârşită rânduială, dar şi viaţa spirituală a făcut progrese însemnate. Credincioşii din Iaşi cari au vizitat această mânăstire, în cursul verei trecute, au rămas plăcut impresionaţi de felul cum noua administraţie îşi înţelege rostul ei.

Iată şi Decizia mitropolitană prin care s'a hotărît noua organizare a m-rei Cetăţuia:

NICODEM

Din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop al Iaşilor şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei

DECIZIUNEA Nr. 7

Prin demisia P. C. Arhimandrit Teodosie Bonteanu, postul de stareţ al mânăstirei Cetăţuia devenind vacant, ar urma, se pare, că ar trebui pur şi simplu să se numească un nou stareţ, care să continue mai departe munca celui demisionat.

Aşa ar trebui să se facă, dacă lucrurile acolo ar fi mers corespunzător cu situaţia acelei mănâstiri. Dar:

1) *In vedere că Cetăţuia este unica mănăstire populată cu călugări în vecinătatea Iaşilor, situată într'o poziţiune din cele mai frumoase, care domină oraşul şi prin însemnătatea ei istorică şi artistică atrage mulţime de lume din imprejurimi şi pe cei mai mulţi din streinii cari vizitează Iaşul, şi toată această lume este dornică să găsească şi o slujbă dumnezeiască înălţătoare, precum şi un liman sufletesc, unde fiinţele evlavioase să-şi poată alina şi uşura sufletul şi conştiinţa, e bine să se găsească acolo nişte adevăraţi doftori sufleteşti şi de aceea, e nevoe ca, condu-*

cerea acelei mânăstiri să fie în stare a recruta ca monahi, viețuitori acolo, elementele cele mai corespunzătoare, pentruca scopul de care e vorba să poată fi atins ;

2) *In vedere că această mănăstire cu biserica și toate clădirile ei, alcătuește un adevărat monument istoric de mare valoare artistică, atât conducerea mânăstirei cât și tot personalul trebue să-și dea seama de aceasta, atât pentru a-l păstra în toată integritatea sa, cât și a-l îmbunătăți, sub indicațiunile Comisiunei Monumentelor istorice. Pentru aceasta, încă se cere ca starețul ce se va numi să priceapă toate acestea, ca să poată realiza și una și alta din cele două probleme : păstrarea și îmbunătățirea monumentului ;*

3) *La redeschiderea ei, mănăstirea Cetățuia a fost înzestrată cu peste 100 hectare teren—tot dealul dimprejur până în șoselele care-l încing de trei laturi și până în viile particulare dela Apus—Miază-zi. Această înzestrare i s'a făcut cu două scopuri : întăi, pentruca să aibă mijloace de existență și al doilea, ca dealul să fie plantat. Până acum, pe chestia plantației s'a făcut foarte puțin. Este nevoe deci, să se accelereze această operă de plantație și trebue, în primul loc, să se facă o mare pepinieră de arbori pădurоși, de pomi roditori și viță de vie, precum și de arbori de ornament.*

Pentru aceasta, la conducerea mănăstirei trebue să fie oameni cu pricepere și în stare de a face tot ce se cere și în această privință ;

4) *Mânăstirea Cetățuia fiind în imediata apropiere de mahalaua Iașilor, unde se află oameni de tot felul, de toate îndrăznelele, rezultă pentru mânăstire două neajunsuri mai vădite : mahalagiii strică împrejmuirile și încalcă pământul mânăstirei, pricinuind daune și pagube ; iar pe de altă parte, oamenii fără căpătăiu consideră locul Cetățuei ca un loc viran și rătăcesc toată ziua, în toate părțile, dedându-se chiar la bătăi și scandaluri.*

Ca să pună capăt la asemenea lucruri, poate numai un om cu autoritate.

In vederea tuturor celor ce preced, am socotit să deslegăm chestiunea mânăstirei Cetățuia în chipul următor :

Numim Stareț la mănăstirea Cetățuia pe ierodiaconul Calistru Haidamac, din mănăstirea Slatina, care va fi hirotonit ieromonah, iar conducerea superioară a acelei mânăstiri o încre-

dinţăm P. S. Arhiereu Grigorie Botoşăneanu, Vicarul Sf. Mitropolii, cu obligaţia de a realiza toate cele expuse în cele patru puncte de mai sus, cum şi tot ce va mai cere importanţa acelei mânăstiri.

Dată în reşedinţa Noastră Mitropolitană din Iaşi astăzi 3 Iunie 1935.

Mitropolit ss) NICODIM

Consilier Referent, ss) **Pr. C. Gr. Vuescu**

Cuprinsul acestei Deciziuni ne arată destul de lămurit motivele pentru care s'a dat mânăstirei Cetăţuia o nouă organizare. Iată de ce socotim că a fost fericită inspiraţia I. P. S. Mitropolit Nicodem, de a încredinţa conducerea superioară a mănăstirei Cetăţuia P. S. Vicar Grigorie.

Dacă în mai puţin de un an s'au realizat la această mănăstire, sub noua conducere, multe îmbunătăţiri din punct de vedere spiritual şi gospodăresc, suntem îndreptăţiţi să credem că Cetăţuia merge pe calea progresului, spre mulţumirea celor ce vor avea prilejul să o viziteze şi spre cinstea conducătorilor şi a părinţilor călugări cari vieţuesc în acest aşezământ monahal.

P. C.

Sfinţirea bisericii Sf. Vasile Nicolina

In preocuparea de o îmbunătăţire a vieţii cetăţeneşti sub toate raporturile, atât la oamenii politici, cât şi la cei mai permanenţi din o administrare publică, gândul şi dorinţa lor cea bună se îndreaptă către oraşe şi sate. Ele prezintă din toate punctele de vedere entităţi cari se impun. Ceeace râmâne neglijat, spre condamnarea noastră a tuturor sunt mahalalele oraşelor. Pentru politiciani ele nu se impun ca număr, iar cei din administraţie sunt absorbiţi de preocuparea de a satisface centru..

Dacă aşa se prezintă lucrurile din punct de vedere al unei părţi de îmbunătăţire a vieţii cetăţeneşti a mahalalelor oraşelor

apoi, spre bucuria noastră, nu tot aşa stau lucrurile în ceeace priveşte viaţa religioasă. In general, o mărturisim ca pe o mândrie sufletească, avem preoţi buni, harnici, cari muncesc până la sacrificiu, pentru îmbunarea moravurilor trăitorilor din astfel de cartiere şi înălţarea lor spre culmile de lumină a unei luminate vieţi creştineşti.

O astfel de pildă o avem în cartierul Nicolina dela Iaşi, unde păstoreşte cu multă vrednicie, bunul şi blândul preot M. Manole.

In 1926, când a fost numit paroh în Nicolina, Părintele Mihai, n'avea biserică unde să slujească. Vechea biserică „Sf. Vasile" din Nicolina, zidită pela 1795. prin strădania ieromonahului Vartolomei şi apoi reparată la 1896. prin stăruinţa Preotului V. Hanganu, ajunsese în timpul din urmă o ruină. Credincioşii se uitau la ea cu strângere de inimă, iar cei mai evlavioşi îşi ascundeau faţa în pumni... văzând nevolnicia şi durerea lor sufletească de a nu mai auzi slujbe sfinte în ea.

Părintele Mihai, n'avea biserica Sf. Vasile, dar avea Biserica cea vie alcătuită din sufletul tuturor credincioşilor. Ei îl vedeau slujind şi îi auzeau sfatul, când le slujea ori la Ziua Crucii, ori la Galata. De nu veneau unde era el, se ducea părintele la fii şi aşa i-a adunat în jurul său, i-a sfătuit şi îndemnat la fapta cea sfîntă de a înalţa biserică măreaţă pentru premărirea lui Dumnezeu.

Păstoriţii i-au ascultat povaţa, au pus ei ban cu ban şi cât au mai putut strânge din judeţ şi au căpătat dela Municipiul Iaşi au adunat un fond de 1.250.000 lei. Marele nenoroc a fost că aceşti bani fiind depuşi în bănci spre mărirea capitalului, au intrat în conversiune, rămându-le doar numai un mic capital întreg, pe care îl aveau la Banca Naţională. Loviţi cum se poate mai rău de soartă, nu mai puteau să-şi înfăptuiască măreţul lor gând şi ar fi dorit ca măcar să repare vechea biserică, dar răposatul mitropolit nu le-a aprobat aşa ceva. Intre această tristă situaţie şi îndemnurile ierarhului, au mai dus-o încă mulţi ani, fără biserica lor.

I. P. S. Nicodem văzând care e realitatea, a aprobat ca să se facă, din capitalul ce le-a mai rămas o simţită reînoire vechei biserici.

Prea bucuroşi de înoire, părintele cu preţiosul ajutor al

enoriaşilor, a făcut zidărie din nou în părţile slabe, a ridicat din nou turnul, a tencuit pereţii şi a acoperit biserica, a consolidat cafasul, a făcut din nou: uşi, ferestre, duşamele, a pictat-o şi împodobit-o, a instalat lumină electrică, a făcut trotuare în jurul bisericii, a împrejmuit frumos curtea şi a returnat patru clopote şi a mai adăugat şi alte mici îmbunătăţiri pe care nu le mai număr. Un lucru iarăşi bun pe care l-a făcut, şi pe care nu vreau să-l trec cu vederea, e că a reparat şi monumentul ostaşilor ruşi, înmormântaţi în curtea acestei biserici încă dela 1806—1812 şi 1828—1832. Ruşii în acel timp avându-şi taberile în apropierea acestei biserici, au îngropat ostaşii în acest cimitir. Spre cinstea vrednică de amintire a Rusiei, de până la războiul cel mare, menţionez că în fiecare an, până la 1917, biserica Sf. Vasile Nicolina primea câte 2000 lei în fiecare an, pentru a face pomenire eroilor ei. La 1900, Preotul V. Han- a ridicat acest monument.

După cum se vede, biserica e reînoită în a adevăratul înţeles al cuvântului. Pentru toată această consolidare şi înfrumuseţare a lăcaşului sfânt s'a cheltuit frumoasa sumă de 403.000 lei.

Această vrednicie a credincioşilor şi a preotului din Nicolina, I. P. S. Mitropolit a ţinut să o încununeze cu cinste, cu laudă şi cu o nespusă de mare bucurie împărtăşită de credincioşi şi ierarh.

La 22 Decembrie anul trecut, s'a făcut sfinţirea bisericii, de către P. S. Vicar Grigorie Botoşăneanu înconjurat de un măreţ sobor de preoţi. I. P. S. Mitropolit Nicodem a luat parte cu multă bucurie sufletească, pe care a mărturisit-o, în frumoasa predică pe care a ţinut-o la sfârşit.

Pornind în vorbire dela frumosul text scripturistic: *„Doamne iubit-am podoaba casei Tale şi locul unde locueşte slava Ta“*, a arătat râvna lui David de a clădi lăcaşul lui Dumnezeu, cum a adunat cel mai scump material pentru a înălţa casă de slavă Celui prea Inalt şi cum nu s'a învrednicit să împlinească dorinţa scumpă inimei sale. Totuşi, fiul lui Solomon a ridicat măreţul templu, pe care îl descrie în toate splendorile lui. Iată cum s'a împlinit gândul şi voinţa lui David.

Face o paralelă între dorinţa şi sacrificiul lui David pentru ridicarea unui lăcaş de premărire lui Dumnezeu şi credincioşii

din acest cartier, cari şi-au sacrificat o parte din banii lor, pentru a ajunge să prăznuim aici ceeace se vede...

In ceeace priveşte neîmplinirea dorinţei lor de a ridica o măreaţă biserică, îi mângâe cu minunata povaţă, că nu s'a împlinit aceasta, pentrucă, poate ctitorii acestui sfânt lăcaş au avut ascultare la Dumnezeu, ca să nu li-se dărâme ctitoria lor, ci să se întărească şi să fie împodobită aşa cum *d-voastră*, cu toată vrednicia aţi făcut-o....

Cinsteşte apoi cu meritate laude zelul şi dragostea cea mare a credincioşilor, de care au dat dovadă în chip atât de vorbitor, cărora le împărtăşeşte arhiereşti binecuvântări.

Iar pe preot ca o răsplată şi mângâiere, pentru tot ceiace a făcut, cu atâta pricere, dragoste şi sacrificiu, îl ridică la rangul de econom stavrofor.

Părintele Econom Stavrofor Mihail Manole răspunde în cuvinte adânc simţite bucuria care îl stăpâneşte văzând încoronat cu atâta strălucire străduinţele credincioşilor şi a sfinţiei sale. Mărturiseşte dragostea pe care au avut-o credincioşii şi zelul cu care au contribuit la înfăptuirea operei prăznuită astăzi în chip aşa de sărbătoresc.... I. P. S. Mitropolit îi prezintă cele mai călduroase mulţumiri pentru bucuria cea nespus de mare pe cari le-a făcut-o, pogorându-se în mijlocul credincioşilor acestui cartier.... Iar pentru rangul cu care l'a cinstit îl asigură, că va căuta ca şi în viitor să fie la înălţimea acestei înalte învredniciri.

După această măreaţă prăznuire, s'a servit o îndestulată masă în casa parohială, reînoită şi ea tot prin vrednicia Părintelui Econom Stavrofor M. Manole.

Diac. V. Gh. Vasilache

Un exemplu de călugăr și misionar creștin

Este descris în cartea cu titlul «*Pusnicul din Sahara*» de René Bazin tradusă în românește de Alexandru Hodoș.

Pusnicul din Sahara Charles Foucauld se naște la 1858 în Strasburg dintr'o familie nobilă. Inaintașii lui fusese vicari și arhiepiscopi în vremea revoluției franceze și pecetluise cu sângele lor credința ce o mărturisau.

La vârsta de 6 ani rămâne orfan și de mamă și de tată și e crescut de un bunic militar. Fără voia bunicului urmează școala militară și ajunge locotenent în regimentul 4 de husari, care e trimis în Algeria.

Nu stă mult în armată. Fire contemplativă, dimisionează și în 1883 începe explorarea misionară a Marocului. Sguduit sufletește de problemele vieiți, se călugărește și începe studiile teologice. Se duce la Roma, apoi la Ierusalim, unde se adâncește și în cercetări cărturărești, dar și în pătrunderea vieții cu o complectă austeritate.

Faima lui crește până la poveștiri legendare despre evlavia și sfințenia vieții lui.

Reîntors într'o monastire din Franța, este hirotonit diacon și preot la începutul veacului XX (1900). Inainte de hirotonie petrecu cele două nopți din urmă ale secolului trecut, ca și cele două nopți dintăi ale secolului, care începea, în genunchi înaintea sfintelor Taine (Sf. Altar).

Autorul se întreabă, câți oameni de pe pământ au făcut la fel!? (pag. 104)

Iată cum concepe el viața de slujitor al Domnului și misionar: „*Pregătirea mea pentru preoție mi-a arătat, că viața începută la Nazaret, care îmi părea atunci ca adevărata mea chemare, trebuia s'o duc mai departe, dar nu în Țara Sfântă, atât de iubită, ci în millocul sufletelor celor mai bolnave, printre oile cele mai părăsite. Praznicul dumnezeesc, la care am fost sortit să slujesc, nu-i pregătit pentru rude bogate și pentru avuți, ci pentru ologi, pentru săraci, cu alte cuvinte pentru toate sufletele, care au nevoe de ocrotirea si de sprijinul bisericei*“ (pag. 103).

Vroind să plece la lucrul misionar scrie episcopului din Sahara între altele: *„Scopul meu este, mai înainte de toate, să sfinţesc pământul locuit de neamuri necredincioase, ducând împreună cu mine pe Isus, aflător în Sf. Taine... Făgăduesc din ţoată inima să nu fiu o povară şi să nu fac nici o cheltuială pe seama bisericei“* (pag. 106, 107).

Odihna lui este rugăciunea, iar plăcerea de a suferi s'a prefăcut într'o trebuinţă sufletească izvorâtă din iubirea pentru Dumnezeu.

Pleacă şi se opreşte deocamdată într'o localitate Beni-Ables—oază cu 7-8000 de palmieri pe malurile unui râu, care coboară de pe podişurile marelui Atlas al Marocului şi se furişează pe sub pământ, după obiceiul râurilor din Sahara, pentru a nu fi sorbite de soare. (pag. 112).

Este singurul preot păstor şi misionar pe o rază de 400 km. Ajutat de posturile militare, este veşnic pe drum. Atrage atenţia şi bunavoinţa şi dragostea localnicilor nomazi prin traiul lui, bunătatea şi milostenia sa aproape supraomenească. Sihăstria lui se compune din chilii (aproape bordee) clădite din pietre şi cărămizi de lut uscate la soare tencuite cu pământ. Stâlpii şi bârnele erau de scânduri poroase de palmier, iar acoperişul împletit din frunze de palmier cu fire de trestie. Capela s'a bucurat de cea mai mare atenţie. A fost clădită pe trunchiuri de palmier şi zugrăvită de el şi de ofiţeri talentaţi. (pag. 116) Işi începe opera prin răscumpărarea a doi sclavi, pe care îi botează. dându-le numele de Iosif şi Paul. După câtva timp (1903) mai răscumpără unul, creştinându-l cu numele de Petre. Aceştia sunt ajutătorii şi conlucrătorii lui. până când primeşte coroana martirică (1917). Colindă Sahara mutându-se din loc în loc, pentru a îmblânzi pe Tuaregii nomazi, creştinându-i cu bunătatea şi milostenia lui.

Deşi aparat de fii lui duhovniceşti, nomazii localnici şi de posturile militare franceze, este atacat în noua lui sihăstrie din Tamau-Roset de alte triburi sălbatice, legat, jefuit şi apoi omorât.

După ce jefuitorii au fugit, fii lui duhovniceşti l'au înmormântat cu toată cinstea, iar comandantul militar al sectorului a înfipt o cruce şi a dat onorurile militare celui ce s'a jertfit pentru încreştinarea Saharei şi ajutorare stăpânirei franceze.

* * *

Cartea este tipărită în 1934 de Fundaţia pentru literatură şi artă «Regele Carol II-lea. Are 235 de pagini cu următorul cuprins : Tinereţea ; Explorarea Marocului ; Convertirea ; Călugărul trapist ; Nazaretul şi Ierusalimul ; Preuţia lui Charles de Foucauld ; drumul deşertului Beni-Abbes ; Imblânzirea deşertului, Sihăstria dela Hogar, Tarman-Roset.

Autorul a conceput această carte literară, mişcat de viaţa misionară până la jertfă. cu însămnări aproape zilnice' ale eroului creştin Charles de Foucauld.

Traducătorul e fost atras şi de forma literară, dar şi de fondul creştin cu marele secret al fericirei pământeşti, cum spune în „Cuvânt premergător".

Fac această dare de seamă desvoltată, pentrucă astfel de cărţi sunt şi trebue să aibă importanţă biblică în mâna noastră a slujitorilor şi misionarilor bisericeşti. „Pusnicul din Sahara" este cel mai bun tratat de pastorală şi misionarism creştin, care nu trebue să lipsască din nici o bibliotecă parohială şi creştinească.

Citirea şi lectura pătrunzătoare a unor astfel de cărţi este de absolută trebuinţă, mai ales în vremurile noastre, când atât pregătirea preuţască cât şi traiul monastiresc se reduce la grija, aproape exclusivă, a vieţuirei personale cu toate deprinderile şi pasiunile comune. De o pregătire şi trai mistic preoţesc în sensul lui Charles de Foucauld nu se concepe.

† Grigorie

Cum s'au petrecut sărbătorile la Mitropolia noastră

In ziua de ajun, clerul catedralei, după ce a oficiat slujba „Ceasurilor Impărăteşti" a ieşit îmbrăcat în odăjdii şi împreună cu P. S. Arhiereu Grigorie s'au prezentat la palat înaintea I. P. S. Mitropolit Nicodim cu icoana Naşterii Domnului, cântând după obicei troparul şi condacul sărbătorii. Era cel dintâi act, prin care se dădea de veste că sărbătorile de iarnă a creştinătăţii au inceput.

In prima zi de Crăciun I. P. S. Mitropolit a oficiat Sf. Liturghie în catedrală, iar P. S. Vicar Grigore la Biserica Sf. Spiridon. La sfârşitul slujbei I. P. S. Mitropolit Nicodim a predicat credincioşilor despre însemnătatea şi măreţia actului divin ce s'a petrecut odată cu slăvita naştere a Pruncului din Betleem.

A doua zi de Crăciun Sf. Litnrghie a fost săvârşită de către P. S. S. Arhiereu Grigore înconjurat de clerul catedralei; iar predica a fost rostită de către Păr. Diacon V. Vasilache, directorul cancelariei. In această zi, pelângă Soborul Prea Sfintei Stăpânei noastre, de Dumnezeu Născătoarei şi pururea Fecioarei Maria, se face şi pomenirea Prea Cuviosului şi de Dumnezeu purtătorul părintele nostru Nicodim cel sfinţit (întemeietorul şi organizatorul monahismului la români). Coincidenţă plăcută pentru clerul şi credincioşii din eparhia noastră, căci I. P. S. Mitropolit îşi serbează patronul în această sfântă şi mare zi.

De aceea, la sfârşitul Sf. Liturghii s'a oficiat un Tedeum în prezenţa tuturor autorităţilor civile şi militare, clerului din oraşul Iaşi şi a unei mulţimi neîncăpătoare de credincioşi.

După Tedeum, clerul şi toate persoanele oficiale au fost primite de către I. P. S. Mitropolit în salonul de recepţie a palatului mitropolitan, unde i s'au făcut urările de sănătate şi de lungă şi rodnică păstorie. Au luat cuvântul: P. S. Arhiereu Grigore Botoşăneanu din partea clerului eparhiei, dl. General Toma Dumitrescu, care a adus omagii respectuoase din partea ofiţerilor şi a soldaţilor din Corpul IV de armată, dl. Osvald Racoviţă, primarul Municipiului Iaşi, din partea cetăţenilor şi dl. dr. Vasiliu din partea Epitropiei Sf. Spiridon. A urmat apoi o masă intimă, dată de către I. P. S. Mitropolit, la care au luat parte: P. S. Arhiereu

Grigore, P. C. Arhimandrit mitrofor Valeriu Moglan, Stareţul Sf. Monastiri Neamţu, dl. profesor I. D. Ştefănescu, preşedintele Societăţii „Prietenii bisericii şi ai mânăstirilor“, trei protoierei din eparhie şi câţiva preoţi din oraşul Iaşi.

S'a ridicat tuasturi de către: P. C. Ec. Ioan Ţincoca, inspector al învăţământului religios din eparhie, P. C. Ec. Emilian Vasiloschi, revizor eparhial, P. C. Ec. Gheorghe Niculea şi P. C. Protoiereu Constantinescu-Hârlău.

Tuturor le-a răspuns I. P. S. Mitropolit, mulţumindu-le pentru dragostea şi devotamentul ce i-au arătăt în toate ocaziile.

Poate că nu-i de puţin interes să însemăm aici, că şi zilei a treia de Crăciun, când se face pomenirea Sf. Arhidiacon Ştefan, i s'a dat anul acesta o importanţă deosebită.

Din iniţiativa Păr. Diacon Gr. Panţiru, profesor la Seminar şi cu binecuvântarea P. S. Arhiereu Crigore, s'a oficiat la Biserica Sf. Spiridon, o Liturghie cu 7 diaconi, în amintirea primilor 7 diaconi din biserica creştină. A fost ceva nou la Iaşi, dar deosebit de frumos şi înălţător. Şapte diaconi în sobor, dirijaţi de un singur preot, este înadevăr ceva rar, mai ales astăzi când sunt aşa de puţini diaconi nu numai la noi, ci în toată biserică creştină.

Vine acum la rând sărbătoarea anului nou, a Sf. Vasile cel Mare şi a Tăierei împrejur a Domnului nostru Iisus Hristos.

De cu sară I. P. S. Mitropolit Nicodim a primit la palat zeci de urători, veniţi cu entusiasmul lor copilăresc, din toate mahalale oraşului nostru. Zic din mahalale, căci numai acolo se mai găseşte astăzi element curat românesc păstrător de datini străbune.

In ziua de anul nou după săvârşirea Sf. Liturghii, I. P. S. Mitropolit a oficiat personal, Tedeumul obicinuit.

S'a făcut apoi o frumoasă recepţie în palatul mitropolitan, unde au ridicat tuasturi: I. P. S. Mitropolit pentru M. Sa Regele Carol II şi pentru prosperarea ţării, dl. General T. Dumitrescu pentru I. P. S. Mitropolit Nicodim şi biserică, urmând apoi la rând toţi reprezentanţii autorităţilor şi ai clerului.

De Sărbătoarea Arătării Domnului (Boboteaza) slujba religioasă în Catedrala noastră, a fost şi mai frumoasă. I. P. S. Mitropolit Nicodim a oficiat Sf. Liturghie împreună cu P. S. Arhiereu Grigore; iar sfinţirea apei a fost săvârşită în curtea Mitropoliei caşi în anul trecut. O lume imensă a umplut ograda până la ultimul loc. Aglomeraţia a fost, ce-i drept, destul de mare, dar

tot e mai bine că am scăpat de atmosfera sufocantă din piaţa Unirei, în care s'a făcut atâţia ani lordanul.

La toate slujbele bisericeşti oficiate cu ocazia Sfintelor Sărbători, corul, condus de către energicul maestru Antonin Ciolan, s'a achitat în mod cât se poate de onorabil. Nu puţini au fost creştinii aceia, care au exclamat cu admiraţie, că au reînviat vremurile neuitatului Gavril Muzicescu.

Incheind acest scurt bilanţ al Sărbătorilor de iarnă—măcar că vremea ne-a desminţit puţin, semănând mai mult a primăvară—constatăm cu multă satisfacţie că slujbele bisericeşti din catedrală şi-au recăpătat farmecul de altă dată; iar cuvântul lui Dumnezeu se rosteşte din nou cu multă căldură şi avânt, aducând lumină, credinţă şi alinare în sufletele credincioşilor.

Câtă deosebire între sărbătorile din anul trecut şi cele din anul acesta!.. Atunci eram „ca oile ce nu au păstor" şi ne uitam spărieţi în toate părţile; acum păstorul a fost cu noi şi ne-am simţit aşa de bine sub părinteasca lui conducere şi ocrotire.

Să dea Dumnezeu, ca atmosfera caldă de dragoste şi înfrăţire creştinească, care s'a simţit la centru cu ocazia sfintelor sărbători, să aibă un ecou puternic şi asupra creştinilor din cele mai îndepărtate colţuri ale eparhiei noastre,

Diacon, **I. Gheorghiţă**

Pe margini de cărţi

Protoiereul Serghie Cetfericov, PAISIE, stareţul mânăstirei Neamţului. Invăţătura şi influenţa lui asupra Bisericii ortodoxe, traducere—după manunscris—de I. P. S. Mitropolit Nicodem, 640 pag., 150 lei. Tipografia mânăstirii Neamţului, 1933.

Intotdeauna vieţile oamenilor mari au fost scrise şi citite de omenire cu o neostoită sete de a afla până la amănunţimi: cum le-a fost viaţa, cum rezolvau anumite probleme ale traiului, ce idealuri îi frământau până la transfigurare, etc.? Ori cine ar fi genialul: un om de ştiinţă sau un doctor, un militar sau un împărat, un sfânt, sau ceea ce n'ar fi de dorit, chiar un geniu al răului, toţi, aproape deopotrivă sunt preţuiţi de în-

treaga omenire şi cercetaţi până la epuizarea celor mai neînsemnate note.

Ceea ce e de remarcat, e faptul că, această năvalnică dorinţă nobilitară a omenirei, nu e îngrădită de profesiuni, ci toţi, indiferent de preocupări, nu se mărginesc să cunoască numai marile personalităţi care ilustrează şantierele lor de muncă, ci merg până acolo, că doresc să cunoască şi viaţa acelora cari au fost chiar tăgăduitori ai idealurilor lor profesionale, ori cel puţin indiferenţi. Mă gândesc, oare care preot n'a citit viaţa lui Napoleon cel Mare, şi încă scrisă de mai mulţi autori, până la marile biograf din timpul nostru, Emil Ludwig? sau câţi n'au citit viaţa lui Wilhelm II, a lui Pasteur, Shakespeare, Ghoete şi a altora, cari au ilustrat neamul omenesc? S'au de vom face o cercetare în cealaltă parte de cetitori, oare câţi oameni de ştiinţă, de litere, politici, militari, etc., nu-ţi vorbesc de prea frumoasa impresie pe care au avut-o citind viaţa lui Serafim de Sarov, vieţile sfinţilor scrise de talentatul scriitor Lascarov Moldovanu, ori a unui François d'Assise, scrisă cu un talent incomparabil de Johannes Joergensen ş. a. l.

Această dorinţă şi preţuire a marilor personalităţi religioase, de către mireni, trebuie să o mărturisim că de multe ori întrece cu mult pe aceea a preoţilor. Aceasta ar părea ca o stranie constatare, dar, iată că mă şi grăbesc să o dovedesc. Spre fericirea noastră a apărut în româneşte, în o descriere foarte mare, viaţa lui *Paisie*, stareţul mânăstirei Neamţului. Această traducere, după manunscris, o avem prin osteneala *I. P. S. Mitropolit Nicodem*. Ei bine, cartea vieţei acestui „uriaş al duhului, neîntrecut întocmitor de vieţi—deobşte şi mare teolog al Bisericii Răsăritului", după cum spune foarte bine un scriitor român, mărturisesc că am găsit-o pe biroul nenumăraţilor oameni de ştiinţă, de litere, politiciani, la înalţi demnitari de Stat, şi toţi mi-au vorbit de viaţa lui Paisie cu atâta căldură sufletească, mărturisindu-mi interesul cu care au citit-o şi admiraţia pe cari au căpătat-o faţă de acest erou al convingerilor sale sfinte. Dar ceva mai mult, un profesor dela universitatea din Utrecht, d. Grondys, vizitând într'o vară Mânăstirea Neamţului, şi auzind că I. P. S. Mitropolit Nicodem, va da la lumina tiparului viaţa lui Paisie, l-a rugat să-i trimeată şi lui un exemplar. Dl. Grondys, când a citit viaţa lui

Paisie, pe care o avem noi în românește, atâta la uimit, atât la cucerit sufletește și i-a procurat material de vorbire, încât a ținut o conferință despre Mânăstirea Neamțului și despre Paisie, la universitatea din Berlin, și apoi la Utrecht și Haga. Ministrul nostru din Olanda, luând parte la ultimele conferinți ale savantului profesor, atât a rămas de înălțat sufletește, încât a și scris I. P. S. Mitropolit Nicodem, arătând de ce mândrie sufletească s'a învrednicit, auzind ce comori sufletești are neamul nostru, și pe care noi, de multe ori, în loc să le vedem și să le cercetăm de-a dreptul, le auzim prin străini.

Iată cum viața unei mari personalități religioase, cari ar fi să fie mai mult în interesul de cercetare a călugărilor în special și apoi și a preoților, ea e prețuită foarte mult de mireni, ba încă mai mult de aceștia decât de ceilalți. Din rândul călugărilor și al preoților foarte-foarte puțini mi-au vorbit despre Paisie, iar cercetând lista celor ce au procurat-o am văzut că numărul lor e foarte restrâns. Oare care să fie motivul acestei absenți? Căci dacă bine faci, că citești viața lui Mussolini, a lui Fouché, apoi cum, oare mai puțin interes prezintă pentru tine călugăr ori preot, viața lui Paisie?

Imi vine să cred că explicatia acestei absenți e mai degrabă din cauza unei lipse de atenție, ori în cel mai rău caz, din necunoașterea marei personalități, cari a fost Paisie. Căci, nu se poate altfel să știi că ai descrisă personalitatea unui astfel de erou al credinței și să nu te desfătezi citind și să te înalți sufletește. In istoria monahismului ortodox a veacului al XVIII, locul de onoare, întâiul, îl are Paisie, starețul Mânăstirii Neamțu.

Paisie, de origină malorus, din Poltava Ucrainei, și-a desfășurat măreața activitate în Moldova, la Sf. Monastire Dragomirna, Secu și Neamtu. Cetfericov ne rezumă în cuvinte sugestive întreaga lui activitate, spunând că: „Paisie a înoit cinul monahicesc cel învechit, a reînviat viața de obște căzută, a sădit în ea fericită ascultare, a luminat cu învățătura pe cei ce ședeau în întunericul neștiinței și a dat prin traduceri și îndreptări cărți slave patriei sale," iar prin ucenicii lui, cărți românești noiei sale patrii.

Paisie e de prețuit ca dătător de pravili și intemeetor de datini în viața monahismului moldovean și acelui rusesc. La Sfânta Monastire Dragomirna, Secu și mai ales la Neamțu, cari

au fost sub directa conducere a lui Paisie se puse cu temeiu bazele acestui nou duh monahicesc paisian, care ca o suflare de vânt străbătu în toate schiturile din jurul acestor sfinte monastiri, în Moldova toată, în Muntenia şi în peste o sută de monastiri în Rusia.

Călugării dela Neamţ erau în toate centrele monahismului ortodox, unde duceau spiritul organizaţiei lui Paisie şi de unde trimeteau ştiri ori manunscrise bune stareţului dela Neamţu. In chilia dela Neamţu, Paisie primea cereri de sfaturi sfinte de la Atos ca şi dela Solovât, dela credincioşii din Ardeal cari se luptau cu catolicii, ca şi dela provoslavnicii credincioşi din îndepărtatele gubernii ruseşti. După cum menţionează Serghie Cetfericov, „sub influenţa lui, s'a schimbat faţa monahismului s'a dat o deosebită atenţiune nevoinţei duhovniceşti lăuntrice' despre al cărei caracter se poate judeca după monahismul Săhăstriei Optina şi după chipul cum e descris el în literatura rusească (Fraţii Caramazovi). Cei mai celebri scriitori ruşi (Gogole, I. V. Chireevschi, Dostoievschi, L. N. Tolstoi ,V. S. Soloviev, C. N. Leontiev şi alţii) au observat această mişcare duhovnicească din monahismul rus, au studiat-o şi au încercat-o chiar asupră-le".

Iată până unde a mers influenţa lui Paisie.

Paisie a fost o minune de om care-şi adunase în juru-i fraţi şi părinţi—ca la 300 la Dragomirna, iar la Neamţu erau peste 700 de părinţi şi fraţi, care erau supuşi ascultătorii lui.

E vrednic de cinste, Paisie prin pilda vieţii sale, căci, după cum ne spune un biograf a lui—monahul Vitalie: *„a luminat neamul nostru cel rumânesc: cu viaţa, cu cuvântul şi cu chipul, mai vârtos"*.

Boerul grec Constantin Caragea, vizitând pe Paisie, ne-a lăsat „rânduri de glorioasă laudă:" „....Atunci întâiaşi dată am văzut şi eu cu ochii mei virtutea întrupată, fără patimi şi cu desăvârşire fără faţărnicie; chipul său prea dulce, faţa sa prea albă, şi fără un picuşor cât de mic de sânge, barba lui albă şi strălucitoare ca aurul... Era prea dulce la sfat şi fără vr'o ascundere, şi cu adevărat vedea cineva un om fără trup...."

Mă opresc aici în a arăta importanţa lui Paisie, rămâne ca cei dornici să o citească pe larg, foarte pe larg, în documentata lucrare pe care s'a ostenit să ni-o dea pe româneşte I.

P. S. Mitropolit Nicodem, în o prea aleasă limbă românească.

Autorul nu ne face numai o schiţare fadă a vieţii lui Paisie, ci ne o dă în întreaga ei desfăşurare adăugând încă şi diferitele sfaturi pe cari le-a dat Paisie.

Apoi diferite scrisori a lui Paisie către monahi, preoţi, mireni etc.. din care poţi vedea mai bine personalitatea lui Paisie.

Prin lucrarea de faţă s'a realizat să apară ceea ce spunea dl. N. Iorga, că ar fi, dacă s'ar scri pe larg viata şi activitatea lui Paisie: „O bogată carte de istorie culturală s'ar putea scri de cine ar cerceta în toate amănunţimele ei activitatea producătoare de necontenită lumină şi de fapte rodnice, a singurului pribeag folositor care ne a venit de peste Nistru, Paisie." [1])

Prin traducerea în româneşte a acestei prea pretioase lucrări, I. P. S. Nicodim, cari a stăreţit la Sf. Mănăstire Neamţu şi-a împlinit cu prisosinţă datoria faţă de inaintaşul său în stăreţie, care era dat aproape uitării.

Diac. V. Gh. Vasilache

I. P. S. Nicodem decorat

M. S. Regele Carol II a conferit «proprio motto», I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodem, decoraţia: **„Coroana României în gradul de Mare Cruce".**

Cu această înaltă distincţie M. S. a cinstit pe înaltul nostru ierarh, pentru fericita ,conducere pe care o dă eparhiei şi pentru neobosita muncă pe care o depune pentru strălucirea Bisericii şi înălţarea Neamului.

M. S. Regele a trimis insignele acestei mare distincţiuni, I. P. S. Mitropolit, prin un ofiţer dela Palat.

I. P. S. Nicodem a răspuns imediat M. S. Regelui, prin următoarea telegramă:

„Primind astăzi «Coroana României» în gradul de Mare Cruce, cu care Majestatea Voastra a binevoit a mă cinsti, mă grăbesc a Vă aduce cele mai sincere

---

1. N. Iorga, Monastirea Neamţu, ed. III, pag. 39.

mulţumiri şi a Vă asigura de devotamentul meu nemărginit şi statornic".

(ss) **NICODEM**
Mitropolitul Moldovei

Socotim că acest blazon de onoare îşi resfrânge cinstea asupra întregei eparhii.

Felicitări de Anul Nou

P. S. Mitropolit Nicodem a trimis următoarea telegramă M. S. Regelui :

„La înoirea anului simţim îndemn lăuntric să Vă înoim din partea noastră şi a păstoriţilor, mărturisirea simţimintelor de credincioşie şi să Vă urăm ca în anul cel nou şi în cei ce vin după el, cerurile să roureze de sus pace şi sănătate, iar norii să picure bucurie şi fericire peste Voi şi peste ţară".

NICODEM
Mitropolitul Moldovei

La această frumoasă urare, M. S. Regele a răspuns :

Sincerele Mele mulţumiri Inalt Preasfinţiei Tale pentru caldele urări de Anul Nou.

Carol R.

Ştiri şi rectificări

Se aduce la cunoştinţă tuturor, că I. P. S. Mitropolit Nicodem a dispus să nu se ia în seamă şi să nu să dea curs de cercetare cererilor-reclame anonime. Cine observă o încălcare a dreptului şi a dreptăţii să o aducă la cunoştinţă şi să o susţină prin dovezi. Lovirile pela spate, chiar contra unei nedreptăţi şi apoi dispariţia în întunericul anonimatului, nu sunt

dovezi că anonimul e un om sensibil față de legile încălcate, nici că ar fi un suflet nepătat și integru, ci din contra un laș, iar mai presus de toate, nu e o atitudine creștinească, care-ți cere să fii sincer, deschis, spunând adevărul.

Se poate întâmpla, ca într'o astfel de reclamă să fie și un sâmbure de adevăr, însă acest prididit adevăr fiind învăluit în cârpele lașității, și prezentat în o tăinuită cutie plină de caustica sodei celei mai negre invidii, ori în pătimașa dorință de a zădărnici, de cele mai multe ori, un lucru bun, toate acestea viciază problema pe care el crede că o servește, pe când de fapt el o deservește.

I. P. S. Mitropolit pe drept cuvânt socoate ca pe un năravfoarte urât, în a scri denunțuri și a nu le iscăli. Aceasta e tot una, ca și cum ai ședea ascuns după gard și ai arunca cu pietre în capul trecătorilor.

Cine are a se plânge de ceva, să facă plângere și să o iscălească, și atunci se va da toată luarea aminte după dreptatea ce va avea.

* * *

In ce privește scoaterea unui supliment al revistei, cari să cuprindă numai articole, în care să se trateze probleme în legătură cu știința teologică, aducem la cunoștința tuturor că va apărea oridecâteori vom avea material. In prezent n'avem nici un articol primit la redacție.

P. C. Preoți, cari au fost frământați de vr'o problemă și apoi s'au luminat asupra ei printr'o documentare științifică, sunt rugați să trimită astfel de articole, pentru a fi publicate în suplimentul revistei. Deasemenea se primesc și recenzii la cărțile de seamă.

Dacă suplimentul va apare prea rar, să se știe că pricina zace în aceea că nu avem articole de seamă, primite, pe care să le publicăm ca pe o mândrie de gândire și simțire teologică a preoților din eparhia noastră.

* * *

Prin decizia Nr. 25, publicată în Nr. 12 al revistei noastre din anul trecut, I. P. S. Mitropolit Nicodem a numit în postul

de inspector al învăţământului religios primar şi secundar, pe P. C. Preot Profesor I. Ţincoca.

Din greşală a apărut că va fi inspector numai al învăţământului religios primar şi secundar din oraşul Iaşi; facem cuvenita îndreptare arătând că e numit inspector al învăţământului din întreaga eparhie. La fel şi P. C. Arhim. I. Scriban e numit inspector eclesiastic disciplinar pentru întreaga eparhie.

Diac. V. Gh. Vasilache

Date statistice despre situaţia parohială

Circulara No. 5207--7 Iunie 1935

(revenire)

Cucernice Părinte,

Conducerea pástorală şi lucrul misionar, cere neapărat cunoaşterea de aproape a fiecărei parohii în parte şi o strânsă legătură între preot şi enoriaşi.

Pentru aceasta fiecare preot paroh, este dator să-şi cunoască parohia cu toate datele istorice din trecut, situaţia geografică şi statistică prezentă, iar prin contactul zilnic cu enoriaşii să-şi asigure izbăvirea viitoare.

A. Istoricul parohiei şi al fiecărei biserici parohiale şi filiale va fi trecut într'un registru sinodic.

Preoţii parohi sunt obligaţi să ţină registrul sinodic la curent, cu evenimentele însemnate din parohie: restaurări de biserici, vizite canonice, întâmplări şi fenomene de seamă din viaţa obştească a credincioşilor.

B. Situaţia geografică şi statistică va fi ţinută la *zi*, în registrul statistic al parohiei, după condicile de botezaţi, cununii şi înmormântări.

La început va fi harta parohiei cu filialele şi megieşiile ei. Distanţele vor fi arătate cu cea mai mare exactitate. Se vor arăta şi pedicele de comunicaţie între cătune.

Vor fi trecuţi apoi toţi enoriaşii alfabetic cu numele şi pronumele capilor de familie şi al tuturor membrilor familiei. Se vor face mutaţiile regulat după fiecare naştere, căsătorie, înmormântare, plecare sau venire în parohie.

* * *

După aceste registre veţi înainţa Mitropoliei până la 1 Iulie a. c. pentru întocmirea anuarului credincioşilor eparhiei, situaţia parohiei cu următoarele date:

1. Numele fiecărui sat din care e alcătuită parohia şi comuna de care aparţin;

2. Câte biserici sunt? Ce hram au? In ce sat sunt? In ce an sunt construite; de cine, din ce material şi starea în care se află. Care e biserica parohială?

3. Depărtarea dintre fiecare sat şi biserică parohială.

4. Obstacolele naturale (râuri, dealuri, râpi, păduri. etc.) dintre fiecare sat şi satul cu biserica parohială;

5. Tabloul nominal (numele şi pronumele) al capilor de familie şi al membrilor familiei (copii, rude, etc.) alcătuit pentru fiecare sat în parte şi totalizarea lor pe parohie;

6. Personalul parohiei: numele şi pronumele preoţilor şi cântăreţilor, studiile, anul naşterei, anul primei numiri şi transferările avute. Ranguri şi decoraţii;

7. Situaţia casei parohiale: anul construirii, materialul şi starea prezentă;

8. Pământul bisericesc: suprafaţa în hectare arătată pe biserici şi sate;

9. Ce alte confesiuni sunt în parohie: catolici, mozaici, luterani, calvini, mahomedani, etc. Numărul capilor de familie, al sufletelor şi satele în care locuesc;

10. Starea religioasă a credincioşilor: tabloul cu numele şi pronumele capilor de familii sectante şi celorlalţi membri al familiei (copii, rude etc.), căror secte aparţin şi în ce sate locuesc;

Au case de rugăciune şi în ce sat?

11. Situaţia tulburărilor calendariste, numărul stiliştilor, pe fiecare sat arătându-se dacă au biserică proprie şi unde;

12. Numărul crâşmelor din parohie şi confesiunea deţinătorului;

13. Instituţiile din parohie: şcoli primare, secundare şi orice alte aşezăminte. Satul unde se află şcoala, numărul claselor şi numărul potsurilor de învăţători;

14. Totodată vi se trimit trei state personale, spre a se complecta cu datele arătate în ele pentru personalul parohiei şi a le înainta odată cu lucrările de mai sus.

Exactitatea registrelor dela parohie şi a situaţiei ce ne veţi înainta va fi controlată cu rigurositate de organele noastre eparhiale.

Măsurile vor fi severe pentru acei preoţi care se vor dovedi neconştiincioşi.[1])

Mitropolit † NICODIM al Moldovii

Consilier Referent, **Pr. Vuescu**

Prin cine se ridică satele?

In epoca noastră problemele bisericeşti au început a fi frământate şi de oameni, cari, altădată, se desinteresau total de lucrul duhovnicesc. Nu este revistă sau ziar care, măcar din când în când, să nu treacă în coloanele lor articole referitoare la chestiuni în legătură cu credinţa şi viaţa morală a poporului. Unii o fac în dorinţa de a contribui cu o piatră, cel puţin, la întărirea vieţii religioase; alţii socot că partea negativă reliefată poate fi stimulentă la îndreptarea unor greşeli. Fapt e, că opinia publică doreşte a fi informată asupra treburilor bisericeşti. Acest lucru nu poate fi socotit decât un bine, din moment ce se ştie, că omul ce se simte îndemnat la muncă lucrează mai cu râvnă,—şi deci cu spor.

Dealtfel, în Biserică imboldul pentru muncă nu este strict condiţionat de ceiace vrea şi spune lumea; ci, în ea, stimulentul îl dă puterea harnică şi convingerea nestrămutată a slujitorilor, că ceiace ei lucrează e văzut, apreciat şi răsplătit de Dumnezeu. Lui îi slujesc şi prin el oamenilor. Conştiinţa ataşamentului ne-

---

1] Ordinul de mai sus s'a dat din 7 Iunie 1935 şi nici după opt luni unii dintre preoţi nu au trimis datele statistice cerute. Sf. Mitropolie are nevoe a avea exacte datele cerute, ca să-şi poată ridica pretenţiile la facerea bugetului în raport cu celelalte eparhii. Se pune în vedere preoţilor, că li se dă un termen de trei luni—deci până la 1 Aprilie—când toate datele cerute prin ordinul de faţă să fie la cancelarie Sf. Mitropolii. Cei ce nu vor executa ordinul până la data fixată, vor fi sancţionaţi în felul, că nu li se va ordonanţa salarul parohiei pe tot anul viitor, la întregul personal clerical.

condiţionat de Altar face din preot, de multe ori, să fie absent la opiniile ce se încrucişează în jurul activităţii lui. Aici îşi are obârşia anonimatul lucrului preoţesc. Căci orice s'ar zice, lucrarea slujitorilor Bisericii iese la iveală, în opinia publică, cu mult redusă decât e în realitate; asta numai din motivul că preoţimea nu vrea să fie generatoare de reclamă.

Voiu căuta să documentez cu exemple vii afirmaţiile de mai sus.

Se ştie că din cauza crizei economice-financiare prosperarea întârzie în orice domeniu de activitate. Boala aceasta socială loveşte deopotrivă atât individul cât şi instituţiile. La visteria statului apelează toţi ca să se poată pune treburile pe un drum mai neted. Ce şi cât se poate, statul dă în dreapta şi în stânga. Căci doar instituţiile sunt ale lui. Biserica nu se prea înghesuieşte la ajutorul Statului ştiind că nu prea e de unde. Nu că nu ar avea dreptul, dar cunoscând realităţile ţine seamă de ele şi nu doreşte să facă greutăţi bunului mers al treburilor publice.

Lipsită de ajutorul necesar, firesc ar fi ca activitatea Bisericii, de ridicare şi luminare a satelor, să ofilească.

Ori aici se constata tocmai contrarul. Preoţimea îşi încordează puterile ca să poată face, în tăcere, faţă tuturor cerinţelor pastorale.

Ajutată de enoriaşi ea îşi clădeşte biserici în sate unde nu s'au auzit clopotele niciodată, renovează pe cele existente, contribuesc la ridicarea de «Case de citire», atenee etc., într'un cuvânt lucrează la tot ce e trebuitor pentru ridicarea satelor la lumină.

I. P. S. Mitropolit Nicodem, cu înţelegerea clară a realităţilor a dat de multe ori răspunsul la întrebarea: ce lucrează preoţii? Punând în balanţa comparaţiei activitatea preoţilor cu a altor slujbaşi ai ţării, a arătat că primii lucrează „cu timp şi fară timp".

Căci, după cum s'a arătat în articolul program, care altă breaslă de slujbaşi ai acestui neam se frământă a chivernisi, de ici de colo, să-şi clădească locaşul unde are să-şi desfăşoare munca?

Perceptorul nu-şi face local de percepţie, magistratul nu-şi ridică judecătorie, ofiţerul nu-şi clădeşte cazarmă, doctorul spitalul etc. etc., numai doar când statul le pune la dispoziţie fonduri. Atunci când lucrările sunt isprăvite intră în ele şi,—atâta tot.

Dar care preot s'a văzut desinteresându-se de locaşul de rugăciune? Ar fi greu de găsit un singur preot care în viaţa lui n'a renovat, cel puţin, o biserică. In cler a pătruns până'n măduvă, îndatorirea de a ridica locaşuri de lumină a cuvàntului lui Dumnezeu, pentru călăuzirea poporului atât pe calea civică, cât mai ales, pe cea a mărturirii. De cele mai multe ori gândul unui preot nu-şi găseşte realizare în şirul zilelor unei vieţi de om. Incepe lucrul, îl duce cu greu cât trăieşte, iar la sfârşitul vieţei moare cu mulţămirea cu cât a făcut.

Vine altul, continuă cu aceiaş tenacitate lucrul început şi-l duce la sfârşit.

Legământul faţă de Dumnezeu face din omul-preot un vizionar. Culmile vieţii depăşesc secole. Lipsa şi sărăcia îl îndepărtează dela momelile descurajării. In permanentă vieţuire cu traiul constant al satelor preotul se simte totdeauna un deschizător de luminişuri. El una ştie: preot intră în valul social şi preot moare. Această migăloasă, anevoioasă şi plină de necazuri activitatea preoţească se vede din străduinţa ce o depun preoţii, ca fiecare stat să aibă biserica lui. Iată numai în cuprinsul Arhiepiscopiei Iaşilor câte biserici în construcţie sunt. In cele 500 parohii, urbane şi rurale, pe care le are Sf. Mitropolie, 56 (cinci zeci şi şase) de biserici sunt în construcţie.

Se va pune întrebarea de unde fonduri?

De unde decât din străduinţa zilnică a preoţimei!

Dau mai jos tabloul bisericilor în construcţie cum şi pe al colectelor cari s'au făcut ca să se se vadă că preoţimea în afară de partea moralizatoare şi educativ religioasă pe care o dă poporului, ea îi ridică case de lumină. Acest lucru îl fac mai puţin pentru ochii opiniei publice, cât mai ales pentru a se stimula preoţii între ei. Căci emulaţia în cler e

pentru lucru dumnezeesc şi nu pentru cel omenesc.

De aici vor vedea şi cei ce cred că preoţii se rezumă, în activitatea lor, numai la săvârşire Sfintei Liturghii şi a altor ierurgii, că ei au grija tot aşa de mare, în cursul celorlalte zile, să înfrumuseţeze satele cu edificii publice, dedicate slăvirii lui Dumnezeu şi cinstirii neamului. Deaceia li se cuvine meritul de a fi trataţi ca cei mai buni cetăţeni ai statului, că deşi neavând atâta ajutor dela el, totuşi îi ridică cele mai puternice fortăreţe de apărare contra elementelor dizolvante.

Pr. C. Nonea

TABLOU

De bisericile în construcţie, din eparhia Arhiepiscopiei Iaşilor

Judeţul Iaşi

1. Biserica din parohia Covasna
2. « « satul C. Caprei-parohia Arama
3. « « « Balş-parohia Hodura
4. « « « Zmeu « Crucea
5. « « « V. Lupului purohia Galata

Judeţul Baia

1. Biserica din sat Râbâia, paroh. Boteşti, com. Horodniceni
2. « « « Brusturi « Brusturi
3. « « « Heci « Heci com. Lespezi
4. « « « Liteni « Liteni
5. « « « Arghira « Preuteşti Centru
6. « « « Mihăeşti « Rotopăneşti
7. « « « Todireşti « Stoeşti
8. « « « Antoceni « Oniceni, com. Forăşti
9. « « Boura Manolea paroh. Ţoleşti com. Uideşti
10. « « Petia parohia Onceşti, com. Pleşeşti
11. « « Poiana Mărului, parohia Vlădeni-Stănişoara
12. « « Iorcani, paroh. Tătăruşi Iorcani, com. Tătăruşi

Judeţul Dorohoi

1. Biserica din satul Arămeni, parohia Avrămeni
2. « « « Grămeşti « Grămeşti
3. « « « Adâncata « Adâncata
4. « « « Ivăncăuţi « Ivăncăuţi
5. « « « Fund-Herţa Fundu Herţa
6. « « « Dealu « Dealu

7.	«	«	«	Havârna	«	Havârna
8.	«	«	«	Dumeni	«	Dumeni
9.	«	«	«	Dumbrăviţa	«	Ibăneşti
10.	«	«	«	Dragalina	«	Cristineşti
11.	«	«	«	Sârbi	«	Sârbi
12.	«	«	«	Griviţa	«	Cordăreni
13.	«	«	«	Slobozia	«	Cordăreni
14.	«	«	«	Ionăşeni	«	Ionăşsni
15.	«	«	«	Strahova	«	Şendricen-Gherghel

Judeţul Botoşani

1. Biserica din satul Chiţoveni
2. « « « Ipoteşti parohia Cucorăni
3. « « « Prăjeni
4. « « « Vlădeni « Rădeni
5. « « « Socrujeni « Starosilţa
6. « « « Tg. Frumoşica « Storeşti
7. « « « Varatec com. Dumbrăveni

Judeţul Neamţu

1. Biserica din satul Bârcu, parohia Bârcu
2. « « « Buhuşi « Buhuşi
3. « « « Cârligi « Cârligi
4. « « « Cuejdiu « Gârcina
5. « « « Dăneşi « Dăneşti
6. « « « D. Roşie « Cut
7. « « « Dreptul « Dreptu
8. « « « Girov « Girov
9. « « « Grumăzeşti « Grumăzeşti
10. « « « Hangu « Hangu
11. « « « Iapa « Iapa
12. « « « Oglinzi « Ogiinzi
13. « « « Orbic « Orbic
14. « « « Pigirig « Pipirig
15. « « « Parohia Precista oraşul Piatra Neamţ
16. « « « Schit, parohia Schit
17. « « « Stejaru « Pangăraţi

TABLOU

de coletele aprobate în cuprinsul eparhiei Moldovei şi rezultatul bănesc constatat la încheerea în cursul anului 1935

1.	Parobia Românești	Jud. Iași	s'a colectat	15.265	lei
2.	Mănăstirea Cetăţuia	„ „	„	40.922	„
3.	Parohia Grumăzești	„ Neamţ	„	116.449	„
4.	„ Hermeziu	„ Iaşi	„	6.850	„
5.	„ Podul Iloaei	Cosiţeni j. Iaşi	„	3.385	„
6.	„ Grămeşti	jud. Dorohoi	„	7.888	„

7.	„	Copou „ Iaşi	„	2.400 „
8.	„	Precista Piatra Neamţ	„	23.490 „
9.	Mănăstirea	Cetăţuia jud. Iaşi	„	9.258 „
10.	Parohia	Crucea „ „	„	13.525 „
11.	Schitul	Pângăraţi jud. Neamt	„	14.345 „
12.	Parohia	Ştiubeeni „ Dorohoi	„	8.250 „
13.	„	Gârcina „ Neamţ	„	39.535 „
14.	Mănăstirea	Gorovei jud. Dorohoi	„	7.375 „
15.	Parohia	Grumăzeşti jud. Neamţ	„	5.311 „
16.	„	Galata satul V. Lupu Iaşi	„	141.000 „
17.	Schit	Cozancea jud. Botoşani	„	70.475 „
18.	Parohia	Arama jud. Iaşi	„	15.900 „
19.	„	Hodura-Balş jud. Iaşi.	„	10.130 „
20.	Satut	Chişcăreni „ „	„	20.287 „
21.	Satul	Cosiţeni jud. Iaşi	„	2.110 „
22.	Mănăstirea	Slatina jud. Baia	„	25.715 „
23.	„	Agafton „ Botoşani	„	12.023 „
24.	„	Pocreaca jud. Iaşi	„	13.785 „
25.	„	Vascani jud. Baia	„	15,310 „
26.	„	Storeşti jud. Botoşani	„	47.490 „
27.	„	Grumăzeşti jud. Neamţ	„	20,239 „
28.	„	Heci Lespezi jud. Baia	„	11.500 „
29.	„	Ştiubeni jud. Dorohoi	„	6,225 „
30.	„	Coarnele Caprii jud. Iaşi	„	4.351 „
31.	„	Răpciuni jud. Neamţ	„	59,419 „
32.	„	Hangu jud. Neamţ	„	14.310 „
				795.490 lei

† Preotul Dimitrie Bârzu

In etate numai de 42 ani, preotul Dimitrie Bârzu, în urma unei scurte dar grele suferinţe—omeneşte zicându-i-se „nefrită cronică"—a trecut în viaţa veşnică. Cu un început de boală pleacă în ziua de 17 Noembrie an cr. la spitalul din Iaşi de unde scrie de multe ori rudelor şi prietenilor, vesel, că-şi vede sănătatea îndreptată; dar în ziua de 10 Decembrie ca un trăsnet ne-a venit ştirea încetării lui din viaţă.—După cum în floarea vieţii s'a stâns, tot numai în floare au rămas toate înfăpturile sale; căci taina Divină nepătrunsă de mintea omenească îl întrerupe de a-şi vedea ajunse la maturitate rodurile lucrării sale.

Ca cel ce l-am cunoscut de aproape încă de la începutul

carierei sale »preoţiea“ care pe cât este de înaltă şi sfântă tot pe atâta este de grea şi expusă în a fi împiedicată şi chiar lovită de răutatea celor ce nu să comportă a să duce cu gândul mai departe de marginea vieţii pământeşti ; îmi iau curajul ca prin slabe vorbe să-i dau o schiţă a vieţii sale cu nădejdea că : viaţa sa să fie amintire veşnică celor ce l-au cunoscut—şi întărire în luptă a colegilor preoţi cum şi icoană familiei sale, care de-şi numeroasă dar mică de ani, de sigur că nu-şi dă seama pe deplin de personalitatea celui ce le-a fost tată.

Născut la 25 Sept. 1893 în Truşeşti-Botoşani din părinţi agricultori îşi capătă cunoştinţele claselor primare la şcolile din Truşeşti Marchian-Botoşani—absolvent al seminarului Veniamin în anul 1914/15 şi tot atunci ia şi diploma şc. Normale „V. Lupu“. — In 1915 este numit învăţător la şcoala din Arveşti-Botoşani şi tot în acel an să căsătoreşte cu Ecaterina C. Constantinescu. Hirotonit preot în Decembrie 1915 pentru parohia Băbiceni cu satele Guranda-Bărsăneşti şi Botoşani, sanatatea îi e sdruncinată de boalele şi mizeriele războiului şi sfătuit de medici să se transfere la Arveşti-Botoşani la 1 Iulie 1918 şi apoi din interese familiare la Copălău, cu aceleaşi calităţi de preot şi învăţător până la moartea sa. Infăptuiri văzute : în 1923 înfiinţează o cooperativă de consum în satul Stroeşti cu rezultate bune pentru viaţa consătenilor săi. Mandatar la înfiinţarea obşiei de cumpărare de pământ „Lacul Dracşani“ obştie ce este şi azi. Preşedinte al cercului învăţătoresc din Sulita. Repară biserica din Stroeşti pentru care aleargă de strânge suma necesară de 262000 lei.

Construeşte o frumoasă casă parohială în Arveşti cu ajutorul locuitorilor şi tot prin stăruinţa sa se aduce lemnul necesar construcţiei şcoalei Stroeşti. Repară radical biserica din Copălău. Preşedinte al comitetului de construcţie, având tovarăş pe învăţătorul Al. Dimitriu, construeşte până la funcţiune şcoală No. 2 din Copălău cu trei săli de clasă-locuinţă etc.

Neostenit vorbitor şi slujitor bisericesc precum şi talentat cântăreţ bisericesc şi maestru al arcuşului ; afecţiunea ce emana din sufletul său în mijlocul cunoscuţilor îl proclamase veselia întrupată. Lumea a iubit-oşi a mântuit-o cu sfatul, încurajarea şi rugăciunea. A rămas senin şi forte faţă de loviturile păcătoşilor—având el o predilecţie ale sta în cale spre îndreptarea lor

Păstoriţii plâng plecarea lui, căci văd şi simt, că s-a sacrificat pentru binele lor în scurta sa viaţă; sacrificându-şi familiea propie o văduvă cu 7 copii minori—rămaşi fără un cinci bani şi fără o căsuţă proprie.—Păstoriţii au pomenit amintirea lui prin o şedinţă festivă în biserica în care el a slujit. Colegii, înţelegători ai vremurilor de azi, i-au făcut îmormântarea frumoasă cum se cuvine unui vrednic coleg dând (As. cl.-Botoşani) 20.000 lei ajutor de îmormântare iar în ziua 16 Decembrie a. cr, în şedinţa Asociaţiei, prin glasul preşedintelui Pr. Posa s'a adus omagiul meritat.

Colegii din Iaşi—unde a fost îmormântat—, Păr. Protopop Ciolan, Păr. Gheorghe Tudorache, Păr. Grig. Constantinescu, Păr.. Gheorghiu cu diaconul lor au cântat şi cetit prohodul în totul gratuit iar însăşi vestita şcoală „Veniamin" a trimis corul său de elevi de i-a împodobit trupul cu o coroană şi au dat răspunsurile prohodului fostului elev.

Gestul Asociaţiei clerului botoşinean şi celui ieşan faţă de înmormântarea lui Bârzu sunt pilduitoare îndemnuri colegiale—prin noi în şine căci zilele sunt grele.—Să-ţi fie Bârzule ţărna uşoară şi amintirea neuitată; iar pentru familiea ta rămasă fără sprijin omenesc, ne resămnăm şi nădăjduim în înaltele vorbe din cuvântarea Păr. Ciolan la prohodul tău: „că este un părinte mai bun, mai prevăzător şi mai milostiv ca părinţii pământeşti, Dumnezeu, care va purta grija copiilor tăi".

Pr. V. Soescu-Dracsini

MITROPOLIA MOLDOVEI

INSPECTORATUL EPARHIAL AL INVĂȚĂMÂNTULUI RELIGIOS

Nr. 509

1936, launarie 17.

Prea Cucernice Părinte,

I. P. S. Mitropolit cu ordinul No. 156 a. c., a însărcinat persoana mea cu inspectarea învățământului religios din toate școalele primare și secundare de orice categorie din întreaga Eparhie. Mă voi sili să răspund cât mai mulțămitor pentru I. P. S. Sa acestei însărcinări.

Cum Sf. Voastră în calitate de proistos aveți însărcinarea de inspectare a preoților din cercul administrativ al cărei proestos sunteți, voiu păstra o strânsă legătură cu Sf. Voastră și împreună ne vom ocupa ca predarea învățământului religios să se facă negreșit de fiecare preot, la timpul indicat în orariile alcătuite de Cucernicii Preoți în înțelegere cu Corpul Didactic al școalelor respective și în măsura ce ați convenit în capul anului școlar 1935/1936.

Acum vă rog a ne raporta fără întârziere și direct la Sf. Mitropolie Iași ; 1.—Care preoți nu-și îndeplinesc această obligație și motivul pentru care nu. 2.—Dela începutul anului școlar 1935/36 și până azi de câte ori Sf. Voastră ați inspectat fiecare preot în exercitarea învățământului religios. 3.—Dacă ați comunicat cuiva rezultatul acestor inspecții. 4.—Ce școli secundare aveți în cerc în care învățământul religios nu se predă și ce s'ar putea face ca școala să nu fie lipsită de acest bun spiritual.

Pentru viitor ne veți trimite regulat conform ordinelor date până acum de Sf, Mitropolie și P. C. Proto-

rul subscriitorilor, care crește mereu și ne impune să așteptăm sfârșitul subscripției. Celdintâi termen a fost în adevăr prea scurt : douăzeci și patru de zile (28 Oct.— 20 Noemb.). A trebuit să-l prelungim până la 20 Martie 1936 pentru a îngădui o vestire mai largă și înlesniri de plată pentru cucernicii preoți, instituțiile școlare și numeroși alți doritori care ne-au cerut aceasta.

Cea-d'a treia pricină este cea mai de seamă. **Biblia Ilustrată** este rodul a cinci ani frumoși de muncă. In cugetul autorilor, ea înfățișează o carte temeinică care trebue să fie întocmită și tipărită în condiții deosebite de ordin tehnic, fără greșeli și lipsuri care se pot ocoli : o operă de știință care nu se împacă cu graba și cu improvizația.

Autorii roagă pe onorații subscriitori să le acorde toată încrederea și să-i ajute cu binevoitoarea și înțelegătoarea lor așteptare în lucrul acesta de suflet închinat lui Dumnezeu și științei. In Primăvară va primi fie-care exemplarul sau exemplarele subscrise, recomandat, pin poștă, pe adresa sa.

2 Ianuarie 1936

Citiți și răspândiți

1. *Noul Testament,* ediția III, broșat 80 lei
2. *Psaltirea,* împărțită în Catisme și cu arătări de tipic, tipărită de „Institutul biblic" București.
3. *Cartea Facerea*
4. *Cântarea Cântărilor 10 lei.*
   Traduse de I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodem.
5. *Psaltirea în versuri de V. Militaru, verificată de I. P. S. Mitropolit Nicodem.*

Citiți și răspândiți

Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului.
Traduceri și prelucrări a I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodem, în unsprezece volume mari.

Volumul I. 75 Predici catihetice pentru popor. *Tâlcuirea Crezului, Tatăl Nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci, după C. Stratilatov 120 lei.*

Volumul II. Cuvântări Apologetice, *adică apărarea adevărurilor fundamentale ale religiunei creștine ortodoxe, după Dr. Serghie. Arhiepiscop de Vladimir 110 lei.*

Volumul III, Menirea Științei și Artei, *sau: Religia este știința științelor după Contele L. Tolstoi 110 lei,*

Volumul IV. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, *Partea I, după Farrar 120 lei.*

Volumul V. 58 Cuvântări la Postul Mare, *după Inocențiu, Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VI. Predici la Sărbătorile Impărătești, *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VII. Cuvântări la Sărbătorile Maicii Domnului, Dumineci, etc. *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 110 lei.*

Volumul VIII. Cuvântări Liturgice,— Dumnezeu și dreptatea Lui.—Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. Scurtă explicare a Sfintei Liturghii și pomenirea Morților. Originale și prelucrări. 110 lei.

Volumul IX. Paisie, *Starețul Monastirei Neamțului din Moldova, viața, învățătura și influența lui asupra Bisericei ortodoxe, de Protoiereul Serghie Cetfericov, 640 pag. 150 lei.*

Volumul X. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericei, *partea II, după Farrar 90 lei.*

Volumul XI. Viața și operile Sf. Părinți și Învățători ai Bisericei, *partea III, după Farrar 100 lei.*

Citiți și răspândiți

1. *Ce să crezi și cum să trăești, de I.P.S. Mitropolit Nicodem ed. VIII* 4 lei.
2. *Carte de rugăciuni, de I. P. S. Mitropolit Nicodem, ilustrată și legată . . . . . 18 lei*

3. *Călăuza creştinului la Biserică I. P. S. Mitropolit Nicodem.* . . . . . 12 lei
4. *Cinci Mărgăritare de I. P. S. Mitropolit Nicodem* 20 „
5. *Ce socotiţi voi de Hristos?* „ „ 20 „
6. *Cu ce trăiesc oamenii* „ „ 5 „
7. *Cuvioasa Melania* „ „ 6 „
8. *Crâşma trează* „ „ 4 „
9. *Doi moşnegi la Ierusalim* „ „ 5 „
10. *Dumnezeu şi Drepratea Lui* „ „ 35 „
11. *Epistolie către creştini ortodocşi* „ „ 12 „
12. *Istorioare morale pentru copii part. I* „ „ 3 „
13. *Istorioare morale pentru copii part. II* „ „ 3 „
14. *Jos beţia* „ „ 6 „
15. *Lămuriri asupra Bibliei* „ „ 15 „
16. *Melul lui Dumnezeu* „ „ 12 „
17. *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută* „ „ 26 „
18. *Religia şi morala* „ „ 5 „
19. *Trei întrebări* „ „ 6 „
20. *Sf. Ioan Gură de Aur* „ „ 8 „
21. *Umblaţi în lumină* „ „ 15 „
22. *Unde-i iubire acolo-i Dumnezeu* „ „ 6 „
23. *Viaţa Sf. Grigorie Teologul* „ „ 6 „
24. *Viaţa Sf. Vasile şi anul nou* „ „ 5 „

In curând I. P. S. Mitropolit Nicodem va scoate de sub tipar:

1) **Biblia ilustrată,** *împreună cu d. I. D. Ştefănescu, profesor dela universitatea din Paris şi Bruxelles, o lucrare unică în întreaga literatură creştină;*

2) **Predici pentru tineretul şcolar,** *după vestitul patrolog şi predicator englez Farrar.*

N. B. Toate lucrările menţionate se pot comanda direct la Editura Mănăstirii Neamţului. La comenzile dela 200 la 1000 lei, se acordă un rabat de 20%, iar dela 1000 lei în sus 25 la sută.

P. C. PREOT *al parohiei Păuşeşti*

Comuna .....

Judeţul *Iaşi*

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub patronajul I. P. S. MITROPOLIT NICODEM

Comitetul de redacţie:

Preşedinte: P. S. VICAR GRIGORIE BOTOŞĂNEANU

Membri: P. C. Referent, Ec. CONSTANTIN NONEA
P. C. Arhimandrit PARTENIE CIOPRON
P. C. Diacon Dr. ILIE GHEORGHIŢĂ

Secretar de redacţie: P. C. Diacon V. GH. VASILACHE.

Redacţia şi administraţia la secţia culturală a Sf. Mitropolii Iaşi.

SUMARUL:

1.	*Bilanţul unui an de rodnică arhipăstorie* .	* * *
2.	*Hramul Catedralei Mitropolitane* . .	**Pr. Const. Nonea**
3.	*Un început bun*	**Diac. V. Gh. Vasilache**
4.	*Patronul Seminarului Veniamin Kostache* .	**Diac. I. Gheorghiţă**
5.	*Sfinţirea bisericei din Medeleni, parohia Golăeşti-Iaşi*	* * *
6.	*Doliul bisericei noastre*	**Arhim. P. Ciopron**
7.	*Amintiri mari — hramul bisericei Trei Ierarhi* .	**Diac. Const. Popescu**
8.	*Pe margini de cărţi*	**Diac. V. Gh. Vasilache**
9.	*Din activitatea Societăţii Clerului „Ocrotirea"* .	**Ec. St. Gheorghiu**
10.	*Fabrica de lumânări, circulară No. 1462* .	* * *
11.	*Restaurarea monumentelor istorice din Iaşi, circulară No. 1463*	* * *
12.	*Biblia Sf. Sinod, adresa No. 1518* . .	* * *
13.	*Biserica şi instrucţia religioasă a tineretului, circulară No. 1589*	* * *
14.	*Programa analitică pentru prelegerile religioase la instrucţia premilitară* . .	* * *
15.	*Note*	**Diac. Gh. V. Vasilache**
16.	*Mulţumiri publice*	* * *
17.	*Parohii vacunte*	* * *
18.	*Înştiinţări*	* * *

Tipografia concesionară Alexandru Ţerek. str. Mârzescu 9, Iaşi

ANUL XII FEBRUARIE 1936 Nr. 2

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
Sub conducerea unui comitet

Bilanţul unui an de rodnică arhipăstorie

In ziua de 3 Februarie s'a împlinit anul de când I. P. S. Nicodim a fost primit şi instalat ca Arhiepiscop al Iaşilor şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei. Reamintirea—măcar în treacăt—a sărbătorii şi entuziasmului creştinesc de atunci, ar fi de mare folos pentru preoţi, călugări şi mai ales pentru credincioşii din eparhie. Dar nu acesta e programul revistei noastre acum.

De aceea vom încerca să schiţăm în cele ce urmează realizările practice şi proectele de viitor pornite toate din mintea şi bogata experienţă a înţeleptului nostru arhipăstor.

1. Viaţa spirituală şi culturală în eparhie

„Cer nou şi pământ nou" a spus I. P. S. Mitropolit Nicodim unui preot din administraţie, repetând cuvintele Sf. Ioan din Apocalips. Şi nu s'a desminţit. Căci chiar din primul moment s'a simţit că o nouă viaţă a început să pulsese la Mitropolia din Iaşi.

Sute de preoţi şi mii de credincioşi au năvălit spre uşa palatului mitropolitan, cerând să vadă şi să schimbe un cuvânt cu noul lor stăpân. Toţi aveau câte ceva pe suflet ; toţi aveau nedreptăţi de reparat şi răni de tămăduit. Asediul acesta a ţinut 3—4 săptămâni dearândul şi nimeni nu s'a întors acasă nesatisfăcut. Unii au căpătat sfaturi şi îndrumări; iar alţii mângăiere şi

ajutor. Tot mai bine să reînvieze aici spiritul Mitropolitului Iosif Naniescu, decât să domnească alte spirite. Iată dar ce înseamnă *cer și pământ nou;* desgroparea tradiției că Biserica, prin înalții ei conducători, este o mamă bună, pacinică și profund caritabilă. Dar I. P. S. Mitropolit Nicodim mai are și alte daruri cu care a putut lega firul unei tradiții bisericești și mai îndepărtate. Cititor, traducător și scriitor de cărți, I. P. S. Sa ia loc onorabil în șirul ierarhilor cărturari dela bătrâna noastră mitropolie. Și acest „duh de viață făcător" ar dori să-l întroducă în toată eparhia. Este duhul înțelepciunii, al învățăturii și al culturii. Ne explicăm acum, de ce a dat acel ordin circular prin care pune în vedere preoților să nu uite datoria și nobila artă de a predica. Una din cele mai bune predici lunare ale fiecărui preot se va scrie într'un registru pentru a putea fi citită de către organele de control; iar cele mai alese predici dela toți preoții din eparhie se vor publica apoi anual, într'un volum ca o mărturie a muncii și a străduaniei lor de învățători și semănători în ogorul Domnului. Dar pentru a stimula și mai mult pe subalternii și colaboratorii săi, I. P. S. Sa merge cu pilda înaintea tuturor.

2. Sfânta Scriptură, Biblia ilustrată și cărțile tipărite

Unul din isvoarele principale ale credinței noastre este Sfânta Scriptură. Și de aceasta I. P. S. Mitropolitul Nicodim se străduiește să o pună cât de curând în mâna preoților depe întreg cuprinsul țărei, în limba cea mai aleasă și mai curată a poporului nostru. Alegerea de mitropolit l-a găsit lucrând la traducerea ei, împreună cu C. C. preoți Grigore Pișculescu și V. Radu, după însărcinarea dată de către Sf. Sinod. Și iată că acum, Sf. Scriptură se tipărește; iar I. P. S. Sa face ultimele corecturi la cărțile Noului Testament.

In colaborarea cu d-l prof. I. D. Ștefănescu, I. P. S. Mitropolit a alcătuit și o Biblie ilustrată, care s'a și pus în lucru la tipografia Sf. Mânăstiri Neamțu.

I. P. S. NICODIM

Arhiepiscop al Iaşilor, Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, la vrâsta de 70 ani.

Tot în această tipografie au apărut în cursul acestui an de păstorie, încă trei volume din vasta colecţie: „Ogorul Domnului" (vol. X, XI şi XII, fiecare având câte 4—500 pagini). Ultimul volum cuprinde predici pentru tineretul şcolar, deci un material de mare valoare în ziua de astăzi.

3. Catedrala. (Serviciul divin, predica şi corul)

Oricine îşi poate da sama, că o catedrală mitropolitană este biserica principală din cuprinsul unei eparhii şi apoi cugetând la organizarea canonică provincială, ea este şi mama celorlalte catedrale episcopale din provincia respectivă. Deci se cuvine ca biserica unde slujeşte obicinuit mitropolitul, să fie ca o fermă model, pentru toate bisericile eparhiei şi provinciei din jurisdicţia sa.

Aşa a conceput planul catedralei noastre, marele Mitropolit Veniamin şi tot aşa a cugetat şi blândul Iosif Naniescu dela care am moştenit-o, aşa cum o vedem astăzi. Deci dacă măreţia arhitehtonică ca şi podoaba ei din lăuntru o ridică le rangul de Doamnă între biserici, cu atât mai mult ar trebui caşi cultul ce se oficiază sub bolta ei ocrotitoare să fie la acelaş nivel. I. P. S. Mitropolit Nicodim—cunoscător al vremurilor de altă dată a purces şi aici pe calea realizărilor. Serviciul divin ce se face zilnic respectarea orelor tradiţionale; iar închinarea la moaştele Sf. Paraschiva a devenit aproape un pelerinaj neîntrerupt. Predica şi-a recăpătat adevărata ei valoare; întâi prin cuvântul clar şi pătrunzător al I. P. S. Sale şi apoi prin încercările destul de serioase ale clericilor titraţi dela catedrală. Corul mitropoliei, care s'a primenit odată cu instalarea I. P. S. Sale a căpătat aproape aureola de altă dată, prin conducerea energică a maistrului Antonin Ciolan. Şi pentruca exemplul bisericii mame să fie urmat de toate fiicele sale din eparhie, I. P. Mitropolit a făcut inspecţi inopinate—atât la vremea vecerniei cât şi la utrenie pela bisericile din Iaşi şi împrejurimi.

4. Vizitele canonice

Pe lângă inspecţiile inopinate, cu care orice preot din cuprinsul eparhiei se poate trezi şi pe viitor, I. P. S. Sa a făcut şi câteva vizite canonice. In luna Iunie 1935, a luat parte la un cerc pastoral din judeţul Iaşi. De Sf. Ilie a fost la Fălticeni şi la Mănăstirea Slatina, şi apoi la Ruginoasa. Pe la sfârşitul lunei August a fost la Piatra Neamţ şi pe valea Bistriţei ; iar în luna Octombrie a făcut lunga vizită canonică din oraşul şi judeţul Botoşani, pecare am descris-o în numărul depe Decembrie 1935, al acestei reviste. A mai rămas doar Dorohoiul nevizitat, care este pus însă în program pentru primăvara ce vine. Scopul urmărit în aceste vizite a fost cunoaşterea mai de aproape a tuturor necazurilor în care se sbate astăzi umilita noastră turmă cuvântătoare. I. P. S. Mitropolit Nicodim ţine apoi să-şi cunoască la faţa locului, pe cât mai mulţi din subalternii şi colaboratorii săi.

In deosebi în judeţele Baia şi Neamţ, vizitele canonice au avut de scop combaterea desbinărilor pe tema îndreptării calendarului. „Căci a avenit o împrejurare—zice I. P. S, Sa în pastorala dată cu ocazia intrărei în eparhie, care a stârnit o nedumerire şi nedumerirea a rupt legătura dragostei şi a păcii".

Şi această legătură ruptă dintre credincioşii bisericii noastre I. P. S. Mitropolit caută, „cu timp şi fără timp" s'o restabilească.

De aceia chestiunea aceasta s'a pus cu toată seriozitatea şi în discuţia adunării eparhiale din primăvara trecută, când s'au stabilit anumite forme de procedare. In locul jandarmilor să fie trimişi la cei desbinaţi, călugări şi preoţi misionari ; iar în locul ameninţării şi blestemului să li se trimită dragostea şi binecuvântarea noastră.

Să se procedeze creştineşte cu creştinii, cari nu din vina lor au rătăcit; dar şi „lupii îmbrăcaţi în piei de oaie" să fie cât mai degrabă isgoniţi de prin sate.

5. Conferințele pastorale

Un mijloc potrivit pentru conlucrarea unitară a preoților din eparhie, este convocarea lor anuală la conferințele pastorale. Ele pot fi de mare folos, mai ales atunci când subiectele date pentru studiu și tratare în scris, interesează îndeaproape viața parohială. Iată chestiunile ce s'au discutat în toamna anului 1936 : 1) Colportajul cărților de propagandă religioasă ; Fabrica eparhială de lumânări și pangarul parohial ; 3) Alcătuirea unui calendar bisericesc și 4) Invățământul intuitiv în școala primară.

Oricine își poate da sama că aceste patru chestiuni formează tocmai patru laturi principale pe care se poate întări și desvolta viața bisericii noastre. Prin cele dintâi se urmărește latura culturală și morală a bisericii, prin cel de al doilea, latura economică și gospodărească, prin cel de al treilea latura normativă și disciplinară a cultului divin, și prin cel de al patrulea pregătirea tineretului.

Dacă se mai adaugă și faptul că aceste discuțiuni au fost puse sub conducerea unor delegați competenți, ca Păr. Valeriu și Cicerone Iordăchescu, C. Nonea, C. Munteanu și V. Constantinescu, atunci ne dăm sama ce însemnătate au căpătat conferințele pastorale din anul acesta.

6. Numirea noilor protopopi și a organelor de control eparhial

In privința schimbării aparatului administrativ a început să-și facă, loc în biserica noastră o concepție nouă împrumutată probabil dela partidele politice. Plecând dela idea, că protoiereii sunt oamenii de încredere ai chiriarhului respectiv, orice schimbare de episcop atrăgea după sine înlocuirea protoiereilor numiți de episcopul decedat

I. P. S. Mitropolit Nicodim a lăsat însă pe toți protoiereii la posturile lor. Dar, reînființâdu-se încă 5 posturi de protopopi prin bugetul anului în curs, I. P.

S. Mitropolit Nicodim a împărţit fiecare judeţ în două circumscripţii şi a numit la ele nu oameni noi, ci oameni vechi adică aceia, care mai fuseseră odată protopopi în eparhia aceasta şi pe care îi cunoştea şi I. P. S. Sa, încă de pe când era Arhiereu-Vicar. S'a dat prin aceste numiri şi un fel de satisfacţie preoţilor ce au încărunţit în slujba bisericii, fără ca să ne stinghereascâ măcar unul din protoiereii vechiului regim, cu care I. P. S. Mitropolit a înţeles să conlucreze fără nici un fel de resentiment.

Lipseau însă organele superioare de control eparhial, căci desfinţându-se o mulţime de posturi din Buget, pentru motive economice, decedatul mitropolit a înţes să nu mai ocupe aceste posturi, nici măcar în mod onorific. I. P. S. Mitropolit Nicodim, constatând această lipsă regretabilă a organelor de control, a reînfiinţat postul de revizor eparhial şi a înfiinţat două posturi noui; unul de inspector al învăţământului religios şi altul de inspector al disciplinei preoţeşti.

7. Reorganizarea serviciilor de cancelarie

Caşi controlul eparhial, serviciile de cancelarie au avut de suferit multe amputări. Pe lângă alte funcţiuni mai mici, ca cele de impegaţi şi registratori, care s'au tăiat mereu şi fără milă din Bugetul Statului, s'a făcut o nedreptate strigătoare la cer, când s'a tăiat şi postul principal, de director al cancelariei. Adică s'a desfiinţat tocmai şeful, butonul principal şi centralizator al tuturor serviciilor din cancelariile episcopale. Unele episcopii au menţinut postul de director sub alte denumiri; iar altele i-au plătit din fondurile eparhiale

Dar Mitropolia noastră care în privinţa fondurilor particulare se poate mândri doar cu o sărăcie lucie—a lăsat de mulţi ani cancelaria fără şef.

Când trăia răposatul mitropolit Pimen, el era director şi şef al cancelariei; căci, când era la reşedinţă îi plăcea să stea mai mult la cancelarie, dar acum lucrurile s'au schimbat. I. P. S. Mitropolit Nicodim a cerut

chiar din prima zi de lucru, să fie căutat un secretar general, în persoana căruia să se unifice toate serviciile de cancelarie. Lucrul n'a fost așa de ușor, căci pe lângă lipsa persoanei ce trebuia învestită cu această grea și delicată funcțiune, mai era de luptat și cu lipsa fondurilor de plată.

In sfârșit I. P. S. Mitropolit a rezolvit și această chestiune, numind pe Păr. Diacon V. Gh. Vasilache, director al cancelariei pe ziua de 1 Ianuarie 1936.

In urma unei noui decizii a I. P. S. Mitropolit dată de curând, cancelaria arhiepiscopiei noastre se va reorganiza aproape radical. Cea dintâi atenție s'a dat arhivei, care stătea de multă vreme aruncată într'un subsol impropriu.

8. Fabrica de lumânări și alte lucrări proectate

Pentru o fabrică de lumânări de ceară curată, se dă de multă vreme lupta în eparhia noastră. De când s'au înființat adunările și consiliile eparhiale, mereu s'a discutat această problemă, dar parcă n'avea nimeni curajul să treacă la fapte. Ba că nu-i local, ba că nu-i ceară, ba că nu-s fonduri. Iată că o minte ageră și luminată a găsit localul; era chiar subsolul clădirilor din ograda Mitropoliei, care stătea părăsit. O leacă de amenajare și s'au făcut destule odăi încăpătoare din el: pentru arhivă, pentru fabrica de lumănări și pentru desfacerea altor produse gospodărești de ale Mitropoliei. Acum Păr. Consilier V. Mihăilescu se sbate cu așezarea mașinilor și în curând, poate chiar de Paști, vom avea lumânări de ceară curată, lucrate în fabrica Mitropoliei din Iași.

Mai sunt și alte lucrări mari, proectate la Mitropolia noastră. Dar despre acestea vom vorbi atunci, când oricine le va putea vedea ridicate gata. Unele vor începe chiar în primăvara aceasta. D. Arhitect Stoian a și întocmit planurile și acum urmează să fie verificate și aprobate de către I. P. S. Mitropolit.

9. Mânăstirea Neamțu

Este știut că instituția cea mai dragă a I. P. S. Mitropolit Nicodim, rămâne tot Mănăstirea Neamțu. Din ea și-a luat metania, în ea a trăit ultimii ani ai vieții Părintele Varnava, defunctul său părinte, și tot în ea și-a făcut mai târziu sălaș de liniște. Se părea că înalta funcțiune de Mitropolit îl va face să părăsească această instituție multiseculară. Dar I. P. S. Sa a făcut din Mănăstirea Neamțu a doua reședință a Mitropolitului Moldovei, așa că nu arare ori se îndreaptă cu mașina pe drumul Neamțului, nu ca să se odihnească—după cum ar avea dreptul după atâtea ocupații, ci ca să se ocupe mai de aproape de bunul ei mers.

E destul să amintim, că anul acesta a stat aproape 3 luni la Mănăstirea Neamțu, rezolvând de acolo și toate lucrările Mitropoliei. Se înțelege că a fost o coincidență fericită, ca tocmai în primul an de păstorie la Mitropolia Moldovei să aibă și fericirea de a-și vedea încununată de succes, strădania multor ani de stăreție, la Mănăstirea Neamțu.

Guvernul țării, prin cei doi Miniștrii de Culte și de Domnenii, a retrocedat terenul denumit Vatra Mânătirii Neamțu în mod solemn, pe ziua de 29 Iunie 1935.

Dar până să se ajungă la această situație, câtă muncă, câte nopți nedormite și câtă alergătură între București—Iași și Mănastirea Neamțu.

De aceea când ne gândim cât a trebuit să lucreze I. P. S. Sa în anul acesta numai pentru Mănăstirea Neamțu, ne mirăm cum de i-a mai rămas timp să rezolve atâta nămol de corespondență dela Mitropolie, cum de a avut vreme să facă inspecții și vizite canonice, să lucreze la traducerea Bibliei și la celelalte lucrări amintite, să meargă și la Mitropolia Bucovinei pe care a girat-o câteva luni de zile și la urma urmei să se îngrijească și de sănătatea-i sdruncinată.

Dar, se vede că Dumnezeu dă putere aleșilor săi și-i învrednicește câteodată și de puțină mulțumire sufletească, chiar pe lumea aceasta. Așa nu putem trece

cu vederea că pe lângă bucuria cea mare a câştigării terenului pentru Mânăstirea Neamţu, I. P. S. Mitropolit Nicodim a avut şi prilejul plăcut de a instala în scaunul Arhiepiscopiei Cernăuţilor pe bunul său prieten şi ucenic I. P. S. Visarion Puiu

Dar pe lângă cele plăcute, iată şi alta mai puţin plăcută. Tocmai când se încheia anul de păstorie, un delegat al Patriarhiei îi aduce însărcinarea Sf. Sinod pentru a ancheta un conflict penibil ivit la Arhiepiscopia Chişinăului. Ca fost conducător al acestei eparhii, imediat după răsboi, nu-i va fi prea greu să prindă firul adevărului, care stă la baza acestui conflict dăunător pentru Biserica noastră.

Şi acum, ce să dorim noi stăpânului nostru odată cu încheierea bilanţului unui an de muncă?

Nimic mai mult, decât ca toţi anii viitori ce se vor succeda în viaţa I. P. S. Sale ca Mitropolit, să fie tot aşa de rodnici caşi aceasta; iar mulţimea florilor ce vor creşte la primăvară în ograda Mitropoliei să însemne tot atâtea flori de recunoştinţă în sufletele preoţilor şi ale credincioşilor din eparhie.

Comitetul de redacţie

Hramul Catedralei Mitropolitane

Sărbătoarea *Intâmpinării Domnului* este un moment deosebitor în cursul unui an bisericesc pentru Capitala Moldovei. Biserica catedrală, biserica mamă, îşi prăznuieşte hramul. Această sărbătorire depăşeşte însemnătatea unui hram obişnuit prin următoarele motive:

a) prin istoricul bisericesc şi însemnătatea ctitorilor, cari şi-au irosit sufletul la înălţarea unui astfel de locaş divin, neîntrecut în biserica românească;

b) prin importanţa permanent actuală, ca mamă a tuturor bisericilor parohiale şi filiale, schituri şi mânăstiri de pe largul întins al Mitropoliei Moldovei;

c) prin legătura tainică ce o are fiecare preot hirotonit în acest sfânt locaş dumnezeesc.

In adevăr, biserica catedrală are un istoric tot atât plin de peripeţii ca însuşi trecutul istoric al vieţii poporului moldovenesc. Pe locul unde se află azi acest sfânt locaş, pe vremuri au fiinţat alte locaşuri dispărute în negura veacurilor cu înşişi ctitorii lor. Gândul necuprins în orizonturi al marelui mitropolit Veniamin Kostache a nutrit înălţarea acestui sfânt locaş în proporţii uriaşe. Pe atunci focul sacru al credinţii se manifesta concret prin opere de cultură teologică şi zidiri de monumente majestoase pentru preaslăvirea lui Dumnezeu.

Veniamin Kostache, ca unul din puternicii discipoli ai curentului paisian, a pus temelia catedralei şi a continuat opera de zidire până aproape de terminare. In harţă cu curentele politicei externe, adică cu oamenii şi domnii ce le reprezentau, în Moldova a avut tot timpul o viaţă de adânc sbucium. Dacă am căuta un termin de comparaţie în surghiunurile şi amărăciunile pe care le-a suferit mitropolitul Veniamin, apoi numai în persoana sfântului Atanasie cel Mare, patriarhul Alexandriei, l-am putea găsi. Şi acela ca şi acesta, au luat toiagul pribegiii numai şi numai pentru apărarea învăţăturii şi gloriei bisericii.

Ca în legenda meşterului Manole aşa s'au desfăşurat lucrurile şi cu zidirea bisericii catedrale. Surpându-se cupola principală, măreaţa biserică a rămas, înainte de a fi terminată, o plângătoare ruină.

Catedrala surpată, iar ctitorul ei surghiunit la mânăstirea Slatina, el îşi cânta la porţile mormântului său care curând avea să-i primească chinuitul trup, poemul ce azi răsună ca motiv anonim: *„Lume, lume înşelătoare“*. Un om mare se stingea, o operă în ruină şi, pe deasupra, o lume neînţelegătoare a gândurilor bune. Acesta este capitolul prim din istoria bisericii catedrale din Iaşi.

A trecut multă vreme... s'au perindat ierahi la scaunul mitropolitan... catedrala a rămas tot ruină. Până când a venit mitropolitul Iosif Naniescu.

„Cu chipul blajin, cu vorba ca mierea, cu privirile se-
„nine şi înecate într'o duioşie părintească, el impunea de cum

„îl vedeai cel mai mare respect şi te cuprindea par'că o ado-„raţie când te aflai lângă dânsul. Nu-ţi puteai da seama când „te găseai în faţa sa dacă ai un sfânt înainte, sau dacă vi-„sezi, atât de mult fiinţa lui te subjuga.

„Intrânsul se întrupa evlavia cea mai pură şi sentimen-„tul celui mai pronunţat altruism“ [1]).

Aşa contururi dă portretului mitropolitului Iosif Naniescu un scriitor care l-a cunoscut !

Acest mitropolit — şi el tot aşa de pătruns de sacrul foc al curentului paisian — a căutat să realizeze gândul marelui Veniamin.

După decenii de ruină, mitropolitul Iosif începu opera de renovare şi în anul 1888 dădu publicului credincios locaşul divin al catedralei de azi.

Nopţile şi zilele blândului Iosif al II au fost petrecute numai în grija ducerii la bun sfârşit a operii începute de emulul său. Şi Dumnezeu i-a ajutat.

De aceia „numele său e strâns legat de bătrâna Capitală a Moldovei, şi mai cu seamă de Mitropolia noastră căreia i-a fost cel mai destoinic conducător şi îndrumător“ — spune acelaş portretist. (Cât s'ar impune alcătuirea unei monografii asupra vieţii şi activităţii mitropolitului Iosif Naniescu, în felul celei alcătuite de d-l prof. I. Lupaş asupra vieţii lui Andrei Şaguna ! Când va veni timpul acela oare ?).

Acesta e al doilea capitol din istoria catedralii.

Timpul trece şi cu el şi oamenii... Se vede că în mersul istoriei paşii nu se opresc la orice om şi leat de vreme. Criteriile de judecată în acest domeniu sunt tot aşa de aspre şi rigide ca şi la alcătuirea unei reţete medicale.

S'a suit pe scaunul mitropolitan al Moldovei în anul mântuirii 1935, I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Ucenic al blândului Iosif Naniescu şi ultimul discipol şi susţinător al curentului paisian. Peana nu mai are mersul ei liber de a-şi urma cursul descrierii. Sentimentul deferenţii mă opreşte.

Atât se poate spune că viaţa bisericească a luat un sbor demn de glorie. Ambele catedrale şi-au schimbat privirea.

---

1) Ioan Dafin : Figuri Ieşene, pag. 310 ; ed. II, V. Rom. Iaşi.

Cea veche e îmbracată în haine de sărbătoare ; cea mare e plină de credincioşi.

Suntem la al treilea capitol al istoricului bisericii catedrale, ce se desfăşoară în plină viaţă.

Iată de ce, însemnătatea sărbătoririi hramului dela Întâmpinarea Domnului covârşeşte faptul comun.

Pe lângă acestea se adaugă legătura harică şi de jurisdicţie cu celelalte biserici. Biserica mamă îngrijeşte de ficele sale şi e firesc, ca atunci când mama îşi sărbătoreşte ziua, întreaga familie să se bucure.

Preoţimea din dieceza Iaşilor, în această Catedrală măreaţă a primit şi primeşte Taina preoţiei prin punerea mâinilor arhiereşti. Un motiv în plus pentru intima aderenţă la sărbătorirea Altarului, lângă care preoţii au îngenunchiat pentru prima oară îmbracaţi în vesmintele vrednicei.

* * *

Solemnitatea hramului s'a reliefat prin participarea unui extrem de mare număr de credincioşi, din toate straturile societăţii. I. P. S. Mitropolit Nicodem, deşi a fost invitat la instalarea P. S. Episcop Andrei Magier la Arad, a rămas la reşedinţă, ca să oficieze personal Sfânta Liturghie şi să aducă calde rugăciuni memoriei sufletelor ctitorilor acestei biserici.

Alături de I. P. S. Mitropolitul Nicodem a oficiat P. S. Vicar, Grigorie Botoşăneanu şi un sobor de 6 preoţi şi 7 diaconi. Măreaţă slujbă şi pătrunzătoare de suflete...

Socot că nu greşesc, când afirm că la nici o altă catedrală mitropolitană nu se săvârşesc asemenea slujbe împunătoare prin buna orînduire şi numărul slujitorilor.

Predica zilei a fost ţinută de Sf. Sa Părintele diacon V. Gh. Vasilache, directorul cancelariei.

C. Sa a făcut o disertaţie filosofică în jurul însemnătăţii momentului sărbătorii.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul catedralei sub măiastra baghetă a neîntrecutului profesor d. Antonin Ciolan. Au fost clipe de adâncă reculegere când corul a intonat concertul alcătuit de Gavril Muzicescu : *„Acum slobozeşte“*, concert atât de strâns legat de inima blândului mi-

tropolit Iosif al II-lea. La sfârşitul Sf. Liturghii s'a făcut un parastas în memoria ctitorilor.

După slujbă I. P. S. Mitropolit Nicodem a invitat pe personalul slujitor al Catedralei la o agapă în palatul mitropolitan. In tot timpul mesei I. P. S. Sa a evocat timpurile şi pe oamenii de pe vremea mitropolitului Iosif, lăsând să se înţeleagă, că dragostea pentru Biserică şi munca continuă sunt singurile temeiuri care rămân ca valori în adevăr preţioase.

Pr. C. Nonea

Un început bun

Catedrala mitropolitană din Iaşi a ajuns în timpul din urmă să fie în admiraţia noastră, doar prin măreţia clădirei ei pe un vast plan de înalte concepţii arhitectonice.

Din prea bogata înzestrare, cu care o împodobisă slăviţii ei ctitori: Veniamin Costache şi Iosif Naniescu, nu au mai rămas decât doar prea puţine mândrii care să dea strălucire şi slavă lăcaşului sfânt. Şi e prea mult de atunci, mai ales că veşnic podoaba catedralei a fost numai ceace au lăsat ei. Praful depărtărilor a întunecat la faţă orice, iar noi urmaşii acestor uriaşi ai întrupării dragostei lor faţă de lăcaşul lui Dumnezeu, am ajuns până acolo, că nu numai să folosim ceeace ne-au lăsat ei, dar nici să avem măcar un om plătit, care să şteargă praful pe care totuşi noi îl înălţăm..,

La aşa vremi, socot că anume ne-a trimis cel de al doilea ctitor, pe fiul lui duhovnicesc, care să-i împodobească iarăşi ctitoria şi să o desăvârşească pe ea.

Intr'adevăr I. P. S. Mitropolit Nicodim e frământat de prea frumosul şi bunul gând de a înălţa un turn la mijloc, între cele patru de acum. Atunci va împlini planul şi dorinţa primului ctitor, desăvârşind arhitectonic clădirea. La fel e însufletit şi de râvna de a împodobi lăcaşul sfânt cu cele necesare.

Pentru a realiza aceste pioase dorinți și minunate planuri, e vorba cu ce le poți înfăptui, căci Statul nu dă nimic, iar Biserica e săracă.

In fața acestei jalnice situații, pentru a nu ajunge să ne tânguim mai apoi, cu adevărat, în fața unor ruini pustii, I. P. S. Nicodim a căutat și a dispus crearea cel puțin a unor mici isvoare de venituri, Și atunci, a organizat pangarul, trecându-l în seama catedralei. De unde până acum era administrat în folosul personal al acelui care-l ținea, acum el e în seama P. C. Protosinghel Ghervasie Crețu, Marele Eclesiarh.

Intr'un an de zile pangarul a adus un frumos capital de 68.713 lei venit net.

Din această sumă s'a cumpărat:

1. 164 metri covor urzică, pentru a se putea așterne cel puțin jumătate din suprafața bisericii;

2. Una pereche cununii de argint aurit;

3. O cadelniță de argint aurit;

4. O cruce aurită;

5 O pereche de trichere argintate;

6. S'a îmbrăcat în argint și aur o Sf. Evanghelie;

7. S'au reparat vestminte, s'au făcut parastase pentru fostul mitropolit, episcopii morți anul acesta, etc.

Pentru toate aceste s'au cheltuit 44.391 lei, iar restul sumei de 24.322 lei se păstrează pentru a se adăuga la bugetele anilor viitori, în vederea cumpărării unui rând de vestminte preoțești și diaconești—5 preoțești și 4 diaconești,—întrucât toate vestmintele sunt uzate, cele mai noi fiind dela sfințirea catedralei!

Pentru osteneala de a strânge acest venit de la popor, se cuvine toată lauda marelui Eclesiarh Ghervasie Crețu și preoților slujitori.

Iată ce realizări și ce speranțe frumoase se pot lega de crearea și o bună organizare a pangarului.

Diac. V. Gh. Vasilache

Patronul Seminarului Veniamin Kostache

In ziua de 30 Ianuarie a. c. s'a sărbătorit cu un fast deosebit patronul instituţiei înfiinţate de Marele Mitropolit Veniamin al Moldovei.

Incepând de Mercuri seara, dela ora Vecerniei, clopotul n-a mai anunţat orele de clas, ci orele de reculegere şi rugăciune.

Serviciul divin—adică vecernia cu litie—a fost oficiat de către preoţii profesori şi spirituali ai Seminarului, în prezenţa elevilor şi a câtorva profesori; iar la strană elevii din cl. VIII-a s'au achitat în mod cât se poate de onorabil, arătând astfel că Psaltichia se învaţă încă destul de serios la şcoala noastră.

Joi dimineaţa—ziua Sfinţilor Trei Ierarhi, Vasile, Grigore şi Ioan—s'a oficiat utrenia şi Sf. Liturghie în sobor: de C. C. Preoţi: N. Donos, Gh. Tudorache, N. Oniceanu şi Diacon Ilie Gheorghiţă. După terminarea Liturghiei s'a oficiat un parastas pentru odihna Ctitorului şi întemeietorului şcoalei, precum şi a foştilor directori şi profesori decedaţi.

Răspunsurile au fost date de către corul seminarului sub conducerea elevului Neh Ioan din cl. VIII-a; iar predica tradiţională a fost rostită de elevul Hordilă Petru din aceiaş clasă.

La ora 11 a. m. întreaga asistenţă a trecut în aulă unde s'a desfăşurat un program potrivit cu caracterul instituţiei.

Serbarea se deschide cu Imnul Regal, cântat de corul şcoalei sub conducerea Păr. Diacon Grigore Panţiru, prof. de muzica vocală. Urmează apoi „Fericirile“ şi „Cămara ta Mântuitorule“ armonizate pentru cor de Păr. Panţiru. Aceste două bucăţi, executate admirabil, au dovedit încă odată în mod neîndoelnic, că muzica noastră veche bisericească este un isvor nesecat de inspiraţie pentru oameni talentaţi ca Păr. Panţiru.

Elevul Olaru C. din cl. VI-a a recitat poezia „Rugăciune“

de Oct. Goga, după care s'au cântat două coruri: Doina şi Trompetele răsună.

D-l Octavian Gheorghiu, profesor de limba franceză la Seminarul „Veniamin“ a ţinut o conferinţă interesantă şi bine documentată, cu subiectul: „Rolul bisericii în istoria Franţei“.

Nu facem deocamdată nici un rezumat din această frumoasă conferinţă, isvorâtă dintr'o convingere profund creştină, căci ea este menită a fi publicată în intregime în numărul viitor al revistei noastre.

După terminarea programului din aulă, profesorii, persoanele oficiale, preoţii şi foştii elevi, au trecut în cancelaria şcolii, unde s'a servit o gustare.

S'au ţinut mai multe tuasturi, pentru M. S. Regele, pentru I. P. S. Mitropolit Nicodim şi pentru progresul şi întărirea Seminarului „Veniamin“, ca cea mai veche instituţie de cultură din Moldova. Remarcăm în deosebi cuvântarea d-lui Inspector general Ion Mitru, care a declarat cu vie emoţie, cât se simte de mulţumit când poate lua parte la patronul acestei şcoli, al cărei elev a fost. D-sa aminteşteşte de Episcopul Melchisedec, ca sprijinitor al Seminarului şi al elevilor săraci dela Roman, şi de fostul director al Seminarului „Veniamin“, Arhiereul Varlaam Răileanu.

Au mai vorbit: Păr. Ioan Negoiţă, directorul Seminarului, care a mulţumit tuturor acelora, cari simţindu-se legaţi sufleteşte de această şcoală, înţeleg să-i acorde şi astăzi sprijinul lor necondiţionat. P. C. Econ. Gh. Niculea arată că cei de aproape spijinitori ai şcolii pot fi persoanele care au primit să facă parte din comitetul şcolar al Seminarului. Dintre aceştia P. C. Sa vizează în special pe Păr. V, Iordăchescu, fost director şi profesor, care n'a încetat niciodată de a se ocupa de bunul mers al şcolii. P. C. Ec. V. Iordăchescu, răspunde că va da oricând sprijinul necondiţionat acestei şcoli.

După terminarea părţii oficiale, a urmat o masă colegială, la care au luat parte toţi profesorii actuali caşi cei pensionari.

Diac. I. Ghiorghiţă

Sfinţirea bisericii din Medeleni Parohia Golăeşti Jud. Iaşi

Din iniţiativa şi stăruinţa preotului I. Filimon parohul parohiei Golăeşti, cu obolul enoriaşilor respectivi, a prefecturii de judeţ şi a comunei, a fost restaurată şi înfrumuseţată biserica din satul Medeleni.

E o bisericuţă mică, ctitorie a familiei Donici. Ca mărime — ceva mai răsărită ca o casă gospodărească. Pentru populaţia satului (40 familii) e destul de mare.

In ziua de 30 Ianuarie (sfinţii Ierarhi Vasile, Grigorie şi Ioan) cu binecuvântarea sf. Mitropolii, a avut loc cu deosebit fast sfinţirea acestei bisericuţe.

Slujba reînoirei şi a Sf. Liturghii a fost săvârşită de Păr. Econ. V. Chirica protoiereul Circ. II-a a Jud. Iaşi, secondat de către Preoţii Ioan Filimon şi V. Filimon şi de către Păr. subprotoiereu Diacon D. Simionescu.

La această solemnitate a luat parte o mare mulţime de credincioşi din parohiile vecine şi de peste Prut.

A fost o zi de adevărată înălţare religioasă.

Slujba religioasă şi cuvântările părintelui Protoiereu şi a preotului paroh au răscolit sufletele credincioşilor, care cu multă evlavie şi cu ţinută cuviincioasă au urmărit întreg programul acestei solemnităţi.

O menţiune: cu toată criza prin care trecem, poporul îşi dă cu drag obolul pentru casa Domnului.

Dela răsboiu încoace s'au reparat mai toate bisericile vechi, s'au construit şi avem în curs de construire o seamă de biserici. Toate acestea s'au făcut şi se fac din jertfa poporului.

Iar poporul dă obolul lui din credinţa puternică şi din iubirea mare ce o are pentru biserică.

Câtă îmbucurare trebue să avem privind la toate aceste fapte ale credinţei!

Şi câtă îmbărbătare îşi iau, din aceste minuni ale credinţei, neosteniţii lucrători în ogorul Domnului, preoţii.

Aceste fapte sunt o certitudine, de care se lovesc, se vor lovi în totdeauna lucrătorii necredinţii.

Asistent

Doliul Bisericei noastre

Anul 1936 a adus, chiar din primele luni, un mare doliu asupra Bisericii noastre, prin trecerea la cele veşnice a doi venerabili episcopi : Roman Ciorogariu al Oradiei şi Nicolae Ivan al Clujului, Vadului şi Feleacului.

Răposaţii au păstorit cu demnitate, înţelepciune şi adâncă evlavie creştinească în eparhiile lor, reinfiinţate după războiul de întregirea neamului.

Crescuţi în atmosfera Ardealului românesc din zilele atât de grele ale anilor dela mijlocul veacului trecut şi adâncind prin istoria sbuciumată a fiinţei noastre româneşti de pe acele meleaguri, regretaţii au ştiut să închege în sufletul lor, intr'o desăvârşită armonie, idealul religios şi naţional, căruia i-au rămas credincioşi până la sfârşitul vieţii, cu o statornicie de adevăraţi martiri. Ei au fost nu numai slujitori credincioşi ai Bisericii strămoşeşti, căutând prin toate mijloacele s'o întărească şi s'o înalţe, dar şi aprigi şi calzi apărători ai Românilor de peste munţi, incă din timpul când aceştia se aflau sub dominaţiune streină şi aveau nevoe de mângâerea şi ajutorul celor ce lucrau la unirea lor într'un Stat întregit in hotarele firesti. Interesul pururea viu ce l-au purtat Bisericii, n'a putut să ingrădească cercul preocupărilor spiritului lor, care mereu cerea şi alte terenuri de muncă in ogorul vieţii noastre naţionale.

Episcopii Roman Ciorogariu şi Nicolae Ivan au înţeles misiunea ce aveau de îndeplinit, atât în vremuri de pace, cât şi în zile de grea cumpănă, când sabia avea să hotărască soarta fraţilor noştri de peste Carpaţi. Ei au pregătit sufleteşte pe păstoriţii lor pentru marea jertfă, cerută pentru unirea cea mare şi definitivă a tuturor Românilor. Au crezut fără şovăire in

infăptuirea idealului nostru național și au propoveduit ca niște apostoli crezul sfânt al unității neamului.

Inzestrați cu o neînfrântă putere de voință, susținută de o credință neclintită in destinele neamului și ale bisericii; dotați cu un simț fin al realităților și cu un dar deosebit de a cunoaște oamenii, răposații au știut să câștige bunevoințele și să învingă toate greutățile, reușind astfel să infăptuiască, în vremuri atât de vitregi, opere de înaltă valoare religioasă și națională.

Personalitatea lor covârșitoare, credința nestrămutată și patriotismul lor neșovăelnic, i-au apropiat sufletește pe acești mari ierarhi ai Bisericii și țării noastre, in tot timpul vieții lor pământești. Au luptat și au suferit împreună sub stăpânire străină, într'o vreme când ideia națională și cea bisericească se întreținеau cu mari sacrificii. Și Dumnezeu le-a răsplătit osteneala, învrednicindu-i să fie conducători de eparhii, în același timp și tot in aceiaș parte a țării întregite, unde și-au purtat suferințele.

Dar Dumnezeu, in negrăita Sa înțelepciune, a orânduit ca și trecerea lor la cele eterne să aibă loc la un scurt interval unul de altul,

Peste optzeci de ani de trai pământesc. Peste șase zeci de ani de activitate în serviciul Bisericii și țării. Mare și frumos dar dela Dumnezeu. Puțini dintre muritori se învrednicesc de acest dar divin. Psalmistul spune că viața omului, in mod obișnuit, este de șapte-zeci de ani și numai cine va fi inzestrat cu puteri deosebite va ajunge opt-zeci de ani; iar ce este mai mult, osteneală și durere. Răposații vlădici au depășit și această vârstă maximă prezisă de psalmist.

Din culmea vârstei inaintate, puteau să-și arunce privirea inapoi la rezultatele atât de frumoase ale strădaniilor lor din cursul unei vieți intregi, după care să se retragă dela orice activitate, pentru odihna binemeritată. Insă ei au stat sentinele neadormite la posturile de răspundere, până la cea din urmă suflare, gândindu-se mereu la lipsurile și lucrurile ce mai erau de făcut.

O viață lungă de luptă dârză și biruitoare îi identificase pentru totdeauna cu insăși istoria celei mai strălucite dintre victoriile neamului nostru: unirea tuturor Românilor. Partea lor de contribuție la înfăptuirea visului milenar și la păstrarea cre-

dinţei strămoşeşti, in aceste centre pline de streini, este destul de remarcabilă, mai ales pentru felul cum au ştiut să-şi confunde întreaga lor fiinţă cu interesele Bisericii şi neamului. S'au stins cu fruntea senină şi cu sufletul împăcat, pentrucă trecând dincolo de pragul vieţii pământeşti, au lăsat in urmă o epocă de glorie spirituală.

Dragostea lor pentru Biserică s'a evidenţiat şi prin frumoasele testamente ce le-au lăsat, unde, pe lângă sfaturi pline de înţelepciune pentru viitorii conducători ai eparhiilor văduvite prin moartea lor, au lăsat şi tot avutul lor pentru instituţii bisericeşti şi de binefacere. Ei nu şi-au considerat încheiată activitatea pentru îndrumarea clerului şi a credincioşilor nici împreajma mormântului deschis. Dovadă este dorinţa exprimată în testamente de a rămânea sufleteşte şi după moarte împreună cu turmele ce le-au fost încredinţate spre păstorie, pentru a căror propăşire au lucrat fără încetare „din straja dimineţii până în noapte".

N'au destăinuit iubirea faţă de aproapele decât prin elocinţa faptei şi nu-şi manifestau dragostea de neam şi de credinţa strămoşească numai prin vorbe, ci prin întemeerea şi susţinerea de aşezăminte religioase şi naţionale, cari să vorbească generaţiilor viitoare dealungul veacurilor.

Suflete alese şi înţelegătoare. Slujitori profund credincioşi ai Bisericii Mântuitorului Hristos. Ostaşi vrednici ai neamului românesc, oţeliţi în lupta dârză pe care au fost nevoiţi s'o ducă ani dearândul, până a sunat ceasul mântuirii. O comoară de înţelepciune, dobândită printr'o activitate îndelungată şi plină de tot felul de greutăţi. Ierarhi cu experienţă şi adânci cunoştinţi asupra împrejurărilor vieţii. Intr'adevăr, răposaţii erau oameni din alte vremuri.

Li s'au făcut funeralii naţionale şi au fost conduşi la locaşul de veşnică odihnă de o imensă mulţime—cler şi credincioşi—în frunte cu demnitarii ţării. Au binemeritat această cinste excepţională, iar durerea pe care au lăsat-o în urmă este pe cât de sinceră, pe atât de firească.

Cu moartea acestor doi prelaţi ardeleni, Biserica şi neamul nostru a perdut două sentinele de pază naţională şi creş-

tină în provincia de peste Carpaţi, a căror figuri venerabile vor rămânea pentru totdeauna în mintea celor ce i-au cunoscut.

Dumnezeu să-i aşeze în ceata aleşilor săi.

Arhim. P. Ciopron

Amintiri mari

prilejuite de sărbătoarea hramului bisericii Trei Ierarhi din Iaşi

In ziua de 30 Ianuarie cor., s'a sărbătorit la Iaşi hramul bisericii Sf. Trei Ierarhi. Sf. Liturghie a fost slujită de un sobor numeros de preoţi şi diaconi, în frunte cu *P. S. Grigorie Leu Botoşăneanu*, vicarul Sf. Mitropolii.

Multe sunt pricinile pentru cari această sărbătoare are ceva deosebit în ea, mai deosebit decât celelalte sărbători, —ceva mai impunător şi, mai ales reconfortant. Multe sunt şi amintirile ce le ridică.

Şi toate pricinile sunt legate de biserica cu două turnuri din str. Ştefan cel Mare, îmbrăcată în dantelă de marmoră cioplită,— ca şi de viaţa ei apusă.

Un gând mare şi-a făcut loc în mintea noastră acum, când ne am făcut rugăciunea în acest strălucit locaş de închinare fără pereche în provinciile moldovene; iar amintirea trecutelor vremi de ortodoxie lucrătoare împletită strâns cu viaţa naţională a poporului nostru,— ni s'a deslusit fără să vrem.

In adevăr, bine ştim, că ceace a alcătuit scheletul vieţii noastre naţionale în zilele de grea cumpănă ale neamului nostru, nu era conştiinţa de român, nelămurită încă; ci ceace păstra nestins focul sacru al unor dorinţe încă nelămurite bine, de ţară liberă şi stăpână la ea acasă, era *Biserica ortodoxă.*

Voevozii noştri, vrând să se arate buni români se dovedeau mai întăi evlavioşi creştini şi se întreceau în clădiri bisericeşti şi mânăstireşti, încât, fără să simţeas-

că acest lucru, credința ortodoxă devenea axa idealului nostru de stat.

Iașul stă ca mărturie în această privință. Aici în Iași, ori unde vezi o cruce de biserică, oriunde vezi însemnată o mânăstire a unui sfânt, să știți că acolo este o voce prin care îți vorbește trecutul nostru românesc.

Era în preajma *Sinodului dela Iași din anul 1642*, legat de amintirea marelui Metropolit *Petru Movilă* al Chievului, fiul voevodului Moldovean Simion Movilă.

Iar cucernicul voevod *Vasile Lupu* se silea din răsputeri să desăvârșească biserica ce trebuia să fie închinată amintirii Sf. Trei Ierarhi, ca la timpul cuvenit să primească cu cinste mare pe Sinodali.

Și ca să dea dovadă bună de credincios creștin ce era, a cumpărat dela Constantinopole, cu 50 pungi de galbeni, moaștele Sf. Paraschiva, cu care a și înconjurat la sfințire biserica,—și pe care le-a așezat apoi în biserică într'o firidă anume construită. *)

Numai aducerea Sf. Paraschiva la Iași ar fi îndreptățit cu prisosință avântul gândului nostru...

Dar în biserica aceasta, zidită cu prețul multor averi, care reprezintă culmea artei bisericei moldovenești și hărăzită amintirii celor mai mari dascăli ai lumei și Ierarhi: Vasile cel mare, Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu și Ioan Gură de Aur, trebuia să-și înceapă lucrările un an mai târziu, *Sinodul din 1642* care a însemnat o redresare a ortodoxiei sdruncinate prin propaganda protestantă și catolică-iezuită, întărind cu pecetea întregii biserici a răsăritului, *Mărturisirea de credință a Mitropolitului Petru Movilă.*

Dacă Iașul a însemnat ceva pentru țara aceasta, fie ca isvor al unor curente de idei noui, fie ca oraș al tuturor unirilor, apoi din punctul de vedere al orto-

---

*) Această firidă,—ca s'o numim așa, a rămas și după restaurația bisericii terminată în 1904,—și este, socotesc. cel mai de preț detaliu al acestei biserici. Printre altele, firida poartă, bătută în mozaic, scena sfințirii bisericii. In urma raclei cu moaștele Sf. Paraschiva merge Vasile Lupu și Mitropolitul Varlaam.

doxiei, el a aruncat în 1642 o puternică lumină peste întreg orientul creştin.

Şi biserica Sf. Trei Ierarhi adăposteşte în ea gloria acelor vremi.

In acest Sinod s'a formulat în mod expres, pe larg şi clar toată învăţătura ortodoxă, cum nu mai fusese expusă până atunci. S'a elaborat cu alte cuvinte o *mărturisire de Credinţă*. şi această Mărturisire de Credinţă, opera unui Moldovean şi ieşean, Petru Movilă, întărită într'un Sinod la Iaşi, devine mărturisirea de Credinţă a întregii biserici ortodoxe.

Am avut în această zi viziunea Metropolitului *Varlaam*, care a condus lucrările Sinodului; a lui *Meletie Sirigul*, învăţatul teolog al Patriarhiei din Constantinopole, ca şi a celorlalţi sinodali.

L'am văzut şi pe Vasile Lupu, gazda, mândru de asemenea oaspeţi şi încredinţat de isbânda lucrului lor.

Aceste gânduri ne-au venit în minte când ne-am rugat în biserica Sfinţilor Trei Ierarhi...

Si-am socotit întotdeauna, că Sărbătoarea aceasta este şi *Sărbătoarea amintirii Sinodului dela Iaşi...*

* *
*

Azi puţine sunt urmele cari amintesc viaţa acestei biserici, cu un trecut aşa de glorios. Doar atât că străluceşte în aur şi broderie... Incolo, nimic. Dar absolut nimic nu aminteşte de viaţa ei culturală.

Nimic de tipografia adusă aci, din primele ei zile de existenţă, dăruită de învăţatul metropolit Petru Movilă, Voevodului Vasile Lupu; nimic, de manifestările culturale de-aici. Numai tipărirea *Cazaniei lui Varlaam* în 1643, căreia i-au urmat altele eşite din „*tiparniţele dela Trei Ierarhi*", îndreptăţesc regretul unanim al nostru, al moldovenilor, că din Trei Ierarhii cultural n'a rămas nici o urmă.

Toate s'au irosit. Cu fiecare cărămidă risipită se împuţina, se dărâma ceva din ceace fusese altădată aici.

Mai mult încă, curtea bisericii, nu arată a avea

nici o întrebuinţare şi cari sfidează oarecum strălucirea bisericii de alături.

Lumea se uită întrebătoare şi nedumerită : Ce-o fi însemnând oare mormanul acesta de cărămidă ?

Dacă Dumnezeu ar fi ţinut în viaţă încă doi trei ani pe Regina Elisabeta, lucrul început la 1888 s'ar fi desăvârşit curând. Şi sala gotică a lui Vasile Lupu, (ca cea dela Cetăţuia a lui Duca Vodă sunt singurile în Moldova) care au adăpostit sinodul dela 1642, ar fi fost redată rosturilor ei tradiţionale,

Oamenii bisericii din Iaşi suferiau mult din pricina unui adăpost : pentru conferinţele generale preoţeşti ; pentru alte conferinţe de specialitate ; pentru a pune la cale nevoile bisericii, căci, slavă domnului, sunt multe.

N'avem o bibliotecă, a noastră un muzeu organizat. N'avem o librărie bisericească ; căci n'avem de unde cumpăra un liturghier sau un ciaslov, nu mai vorbesc de cărţi de teologie ; n'avem magazin de obiecte bisericeşti. etc. pentrucă n'avem unde le adăposti.

Şi ce nimerită ar fi fost pentru întâmpinarea acestor nevoi clădirea începută din curtea bisericii Sf. Trei Ierarhi, „*Sala gotică*“ cum i se spune. Dar restauraţia ei aşteaptă „*vremuri bune*“... Aşa răspundem când suntem întrebaţi.

Şi timpurile cele bune au sosit : Chezăşia lor e persoana *I. P. S. Mitropolit Nicodem.* Că va fi aşa n'avem motive să ne îndoim. Lucrul I. P. S. Sale pentru biserică: la Huşi, la Chişinău, dar mai ales la M-rea Neamţu „*reînvierea culturală dela Neamţu*“, ne dau îndreptăţite nădejdi.

N'aşteptăm să facă din Trei Ierarhii de azi ceace a fost în veacul 17 şi 18. N'aşteptăm să facă aici ceace a făcut la Neamţu. Pentrucă nu-s nici timpurile acelea şi nici locul. *Dar avem omul.* Şi I. P. S. Sa a făgăduit, şi-şi ţine cuvântul.

Deocamdată a făcut din biserica Trei Ierarhi *Pantheonul Moldovei*, mausoleul voevozilor moldoveni şi al fruntaşilor vieţii culturale şi politice din Moldova.

Ce atmosferă măreaţă dar şi sfântă şi evlavioasă

va răspândi Trei Sfetitele, când va adăposti în sânul ei tot ceace Moldova a dat mai de preț.

Inceputul s'a făcut, în luna Iunie, anul trecut, a fost adus aici din Rusia, ca rezultat al reluării raporturilor noastre diplomatice cu vecinii dela Răsărit, osemintele unei somități culturale a vremuriior trecute, *voevodul* Dimitrie Cantemir.

Vor mai veni, auzim: Domnitorul Mihail Sturza, care odihnește acum la Baden-Baden în Germania, Alexandru Ion Cuza-Vodă dela Ruginoasa, I. Creangă și Mihail Cogălniceanu dela Cimitirul Eternitatea, etc. etc.

Și auzim spunându-se, că va da poruncă pentru începerea lucrărilor sălii gotice.

Și vor începe în curând.

Diacon Const. Popescu

Pe margini de cărți

Nicodim Mitropolitul Moldovei, Predici pentru tineretul școlar, după F. Farrar, 416 pag., 90 lei; vol. XII din colecția „Semințe evanghelice pentru Ogorul Domnului", ed. Sf. Mânăstiri Neamțu, 1936

Cu strângere de inimă trebue să mărturisim, că în general, predicile nu sunt ascultate cu prea mare bucurie, cum ar fi de așteptat să fie gustate. Aceasta o observi mai în mic la sate și mai în mare la oraș. Vezi cum nu se prea mișcă lumea în „a alerga cu picioare vesele", să asculte predica, cu toate că știe, că ai să vorbești. Iar dacă îl surprinde vr'o predică unii de voie—de nevoie o ascultă, alții merg până acolo, încât imediat ce a văzut că începe predica, repede pleacă. Față de această tristă realitate te întrebi: oare pentruce această neatenție și ostilitate față de pre-

dică? Oare acest desgust, contra cui se revarsă? Contra adevărurilor pe care le propovăduești, contra felului cum prezinți spusele, ori contra preotului personul?

Socot că predica nu este gustată, nu din cauza persoanei preotului, căci aproape în majoritatea absolută preotul e o persoană cinstită în ochii credincioșilor, iar în ceeace privește adevărurile cei ce nu cred, nevenind la biserică, nu-i preocupă aprecierea predicilor, ci o apreciază tocmai din ceice vin, care ascultă o parte din sf. slujbă, iar când e vorba de predică pleacă. Prin urmare nu în aceste pricini zace indiferența față de predică, ci socot că în felul cum noi prezentăm aceste adevăruri. Căci imediat cum se ivește un predicator care să te captiveze prin adevărurile pe care le spune, să te miște sufletește și să-ți impună voința să activezi în sensul celor spuse de el, observi o nemărginită admirație și dragoste față de predică și predicator.

Și cum că așa stau lucrurile o poate constata orice preot, când din întâmplare se nimerește să fie printre credinșioșii ascultători a unui frate preot, care vorbește. Sinceri vorbind, parecă nu te mulțămești, fie prin lipsa de legătură logică, fie prin lipsa celei mai mici aderenți sufletești pe care o pune între el și ceeace spune, etc.

Această stare de lucruri și această constatare nu-i ceva care să se potrivească la prea mulți, ci eu socot că la puțini, rămâne ca fiecare să se gândească mai cu multă adâncime de pătrundere și să vadă dacă lucrurile stau așa sau nu.

Oare ce condițiuni se cere unui predicator, ca să-i fie predicile cu mult drag ascultate?

Oare care-i predica cu drag ascultată și căutată?

Desigur, că multe se cer pentru a ajunge să fii un predicator iubit, dar printre primele și cele mai de seamă calități socot, că acea predică e gustată, care prezintă noutate de cunoștințișipe care le expun apoi în o frumoasă limbă românească,

Aceste sunt predicile gustate și apreciate, atât de predicatori, cât și de ascultători.

* * *

I. P. S. Nicodim a văzut şi a constatat acest fapt mai mult ca oricare dintre noi, pentru aceea a căutat să îmbogăţească literatura noastră predicatorială, cu vestitele predici ale lui Inochentie arhiepiscop al Odesei, şi prin cuvântările renumitului predicator englez F. Farrar. Acest erudit teolog a fost şi un strălucit predicator la catedrala din Wistminster. Predicile lui împlinesc prin excelenţă cele două condiţiuni, cari fac ca o predică să fie căutată şi gustată cu o mare bucurie sufletească.

Bogate cunoştinţi găseşti în fiecare predică, pe care apoi le expune în o frumoasă limbă literară, a cărei frumuseţi ne-a păstrat-o întru totul ilustrul traducător.

Cetind predicile lui Farrar, imediat te isbeşte deosebirea care există între el şi predicile lui Inochentie. Pe când la Farrar observi o predilecţie către V. Testament, în a şi lua motive de vorbire şi a ilustra virtuţile şi păcatele, la Inochentie documentarea e făcută mai mult pe Noul Testament, şi pe frumoasa literatură a cultului ortodox.

Această documentare şi atenţie deosebită pe care o dă V. Testament, e interesant, pentrucă aici mai mult ca oriunde se poate vedea starea omului păcătos şi năzuinţa spre îndreptare. Prin această constatare nu vreau să spun că Farrar neglijează Noul Testament, nici de loc, dar observi că are o deosebită atenţie faţă de V. T.

Pe când la Inochentie observi mai mult un duh scripturistic, care împânzeşte întreaga predică, la Farrar vezi mai mult o citare directă a acestor adevăruri.

Ceva nou, care are Farrar, spre deosebire de Inochentie, sunt pildele, exemplele din viaţa omenirei, pe care le aduce în predicile sale, când vrea să ilustreze mai bine un adevăr. La fel şi noi folosim exemple în predică, mai ales după război. Greşala mare e că unii exagerează acest metod folosind prea multe istorisiri în

o predică, şi de multe ori fără prea mare legătură cu cele ce vor să spue.

Deasemenea ţin să remarc comparaţiunele frumoase pe care le face: „Precum principiul pădurilor de stejar se cuprinde în ghindă, aşa şi germenele fiecărei datorii răsare direct din ideia de Dumnezeu..."

Pentru a se vedea mai bine adâncimea de cugetare, bogăţia de cunoştinţi, şi minunata înlănţuire pe care o face el în o predică, nu am decât să prezint o predică la întâmplare, în o foarte redusă schiţare: „*Biruiţi răul cu binele*".

Porneşte în a arăta, că acest principiu de vaţă, de blândeţă şi iubire îl recomandă Sf. apostol Pavel Romanilor şi prin urmare tuturor creştinilor.

In acest cuvânt se cuprinde şi prevenire contra pericolului, şi sprijin în împotrivire contra lui. In el se presupune că răul există...

Oamenii în cea mai parte se silesc să închidă ochii, ca să nu vadă ceace-i primejdios şi neplăcut...

Spun că Dumnezeu nu pedeseşte, că nu există păcat, să nu luptăm pentru bine... să ne adormim conştiinţa că nu există nimic de neîmpăcat între lume şi Hristos... Dar nu uitaţi că şi păgânii au făcut deosebirea între bine şi rău.

Să înveţe fiecare din noi că la viaţă nu putem privi ca la un nesfârşit praznic, sau ca la o bătătură de joc, scăldată în soare...

Viaţa e timp de încercare şi luptă...

Iată prevenirea contra pericolului..

Arată că având învăţătura lui Hristos, noi mai uşor ne putem împotrivi răului moral, decât răului fizic. Chinurile suferinţele etc., nu le putem ocoli, dar crima, desonoarea da.

Diavolul poate să ne zică, dacă ne urcă pe vârful templului: *aruncă-te jos*! Dar el nu ne poate arunca... Iar de cădem din pricina micimii noastre cădem.

In şcoală, Dumnezeu trimite ispite, dar vă va trimite şi mijloace de respingere a lor...

De va cădea cineva în ispită să zică: „Nu te bu-

cura de mine satano, vrăjmaşul meu, că deşi eu am căzut, mă voi scula iară".

Când limpezirea curată a acestui cristal fragil, care e nevinovăţia, e pătată, el poate fi înlocuit cu perla virtuţii, nu mai puţin limpede, dar mai solidă...

Puterea răului, chiar în şcoala creştină poate să ispitească şi să biruie un suflet care e în slăbiciune. „Pentru strămoşii noştrii de şcoală, pentru rău a servit chiar raiul ; Isav a fost crescut în simplitatea nobilă a corturilor ; fii lui Elie au trăit în umbra catapetezmei lăcaşului sfânt ; Manase s'a ridicat în palatul curat a unui drept ; Iuda a crescut în mijlocul aleşilor împărăţiei cerurilor... prin urmare omul pretutindeni e expus de a cădea în rău...

Dar împotriviţi-vă diavolului şi el va fugi dela voi.

Cealaltă parte a textului ne arată *ca să biruim răul cu binele.*

Ţinta oricui e binele, umpleţi cugetele tale cu ceea ce-i bine.

Aduce (ex. dela Matei XII 43-45). Dacă inima nu-i dispusă la bine, atunci într'însa se aşează răul...

Vermele păcatului se înrădăcinează în inima neocupată...

„Când vasul este plin de undelemn sfânt, atunci el numai poate primi apă amară". Când strălucesc razele soarelui, atunci timpul nu e prielnic pentru faptele întunericului...

Calea cea dreaptă de a birui răul e de a întări binele...

Noi, prin botez, suntem ai Domnului, rămâne ca fiecare să asculte pe Părintele său din Ceruri şi să se roage să-i ajute să birue răul, şi-l va birui...

Toate temile de vorbire nu sunt decât cu motive morale, aşa că nu e nici o teamă că autorul ar putea fi în contrazicere cu adevărurile credinţei noastre. Dealtfel trducătorul a avut în deosebită grijă acest lucru. Astfel în cele 39 de predici avem următoarele teme : Starea înaintea lui Dumezeu ; Cel credincios în puţin ; Cei ce flămânzesc şi însetează de dreptate ; Intrebuin-

ţarea bună a cuvântului; Plăceri nevinovate; Risipa e primejdioasă; Despre denaturare; Puterea rugăciunii; Cum putem fi cuvioşi; Scopul vieţii de şcoală; Infrânarea; Echitate şi cinste; Jocurile şcolăreşti etc.

Iată predici cari deacum stau la îndemână predicatorilor.

Preoţii cari au de vorbit premilitarilor, aici vor găsi minunate sugestii de vorbire.

Preoţii profesori prin excelenţă vor avea cartea care le lipsia. Aceste predici fiind ţinute în special tineretului şcolar ele au material la înălţime de pricepere a elevilor.

Elevii vor avea în aceste predici, cuvinte de înţăleaptă şi sfântă sfătuire adresate lor.

Orice preot şi orice creştin, care doreşte să dobândească dragoste de predică să citească aceste predici, pe care I. P. S. Mitropolit Nicodim le-a prezentat în o prea frumoasă limbă românească.

Diac. V. Gh. Vasilache

Din activitatea societăţii Clerului „Ocrotirea"

Conferinţele dela Biserica Sf. Ilie

Biserica Sf. Ilie—filială în parohia Talpalari din Iaşi, deşi neredată încă slujbelor religioase, ea fiind în curs de complectare cu cele necesare cultului, este totuşi în chip fericit folosită în lucrare de orientare a vieţii noastre sufleteşti. De câţiva ani—în lunile de iarnă—se ţin aici conferinţe săptămânale—Joia—desbătându-se probleme sociale şi de orientare creştină, urmărite cu mult interes de un numeros şi variat public. Aceasta e una din laturile de activitate a Societăţei Clerului „Ocrotirea" secţia Iaşi, condusă de P. C. Iconom I. Ţincoca, care a organizat şi stăruie în a prilejui

astfel de conferinţe ce se fac tot mai gustate şi mai mult cercetate.

In anul acesta, al VI-lea de când s-au inaugurat, deschiderea ciclului de conferinţe s'a făcut cu o impresionantă solemnitate. Joi 22 Ianuarie ora 6 p. m., în prezenţa şi cu binecuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodim, Chiriarhul Moldovei, şi în faţa unui public ce ocupa biserica până la ultimul loc. Deaseminea ia parte P. S. Grigorie—vicarul Sf. Mitropolii, cum şi numeroşi preoţi între ei cu P. C. Părintele prof. univ. Cicerone Iordăchescu. De cătră P. C. Protoiereu al oraşului D. Ciolan şi Diaconul Ilie Gheorghiţă profesor la Seminarul „Veniamin“ s'a slujit „Te-Deum“ de mulţumire, sfârşind prin a sfinţi o icoană a Maicei Domnului, de o artistică sculptură şi pictură, donată bisericii de un pios creştin. Corul Sf. Mitropolii a dat răspunsurile slujbelor, încheind cu cântarea „Innoieşte-te“, ca o prefaţă a conferinţelor ce se desvoltă aici. In această atmosferă, *P. C. P. Părintele Arhimandrit Scriban îşi începe conferinţa cu tema, „Pricina Necazurilor“*. Inainte însă P. Cuvioşia Sa, îşi arată bucuria de a constata, că anul acesta—începutul lucrului dela biserica Sf. Ilie se face sub un orizont nou, sub patronajul nu numai oficial al Chiriarhului Moldovei, ci mai mult, sub înţeleapta directivă şi sub supravegherea ageră a I. P. S. Mitropolit Nicodim, iubitor de muncă şi neostenit în lucrarea bisericei. Apoi Prea Cuviosul Arhimandrit Scriban vorbeşte de „Lucrurile strâmbe“ de azi, întemeiat pe o serie de exemple, din acele care stau sub ochii noştri şi care ne fac dovada până la evidenţă, că din întocmirea noastră sufletească de azi, lipseşte ceva, ceva ce este esenţial ca lucrul nostru să fie temeinic ; ne lipseşte dragostea de lucru ce săvârşim, ne lipseşte chemarea lăuntrică spre ceia ce suntem rânduiţi să împlinim. Trainice sunt lucrurile şi întocmirile înaintaşilor noştri ; de ele şi acum ne minunăm, în vreme ce lucrările din zilele noastre sunt slabe, şubrede şi strâmbe, iar depe urma acestora numai nemulţumiri şi necazuri. Se lucrează de mântuială. Stări de lucruri de la noi şi de aiurea—pe care ni le înfăţişează,—limpezesc faptul că acolo unde—începutul înţelepciunii—frica de Dumnezeu nu lipseşte, viaţa este mai uşoară şi necazurile tot mai mici şi dimpotrivă. Intrarea Mântuitoru-

lui Hristos în lume, a însemnat intrarea conştiinţei în om şi sub imperiul conştiinţei toate se fac bune, pe câtă vreme lipsa sau înăbuşirea acestui glas al adâncului nostru, este pricina necazurilor. Pe Hristos deci trebue să-L facem călăuza şi ţinţa vieţii noastre, aşa cum a fost pentru părinţii şi strămoşii noştri, căci El ne toarnă în suflete conştiinţă şi dragoste spre ceia ce lucrăm.

A II-a conferinţă s'a ţinut Joi 30 Ianuarie, când a vorbit D-l Doctor I. Bălteanu prof. universitar, despre: „De ce ne mor copii". Această problemă medico-socială, D-sa o înfăţişează ca pe o stare de lucruri ce nu poate fi ignorată. Experienţa D-sale în acest domeniu, starea sanitară a Municipiului în curs dc câţiva ani, duc la constatări deadreptul îngrijorătoare în ce priveşte mortalitatea infantilă. D-l Doctor Bălteanu aduce situaţii grafice în acest senz, din care se constată că Iaşul bate un trist record ; este oraşul cu procentul cel mai mare de copii morţi în primul an al vieţii, tot aşa cum—în această privinţă—ţara noastră stă în frunte între celelalte ţări. Face o expunere a bolilor dinainte şi după naştere cari ofilesc şi curmă—la noi în ţară—în primul an—viaţa la peste 100.000 de copii din cele circa 6000.000 de naşteri anuale. D-sa atribue această stare de lucruri lipsei de îngrijire şi de proteguire a mamei, lipsei de existenţă şi de tratament medical, dar mai ales lipsei de înţelegere a acestei mari probleme sociale. In multe ţări pentru sănătatea publică se repartizează din bugetul anual al Statului o cotă până la 15%, pe când la noi această cotă abia se ridică până la 3%.

Dl. Doctor Bălteanu ajunge la concluzii nu numai de ordin medical şi la cele de ordin naţional ; moştenirea naţională se păstrează şi cu numărul, cu care un neam se impune şi înlăuntru şi în afară. Conferinţa a fost încadrată cu câteva bucăţi religioase, executate de corul bisericei Talpalari.

A III-a conferinţă s'a ţinut Joi 6 Februarie, de P. C. S. Părintele prof. univ. şi cunoscutul literat Grigore Pişculescu, vorbind despre: „Un scriitor creştin".

Dela început face o constatare, care e într'un fel şi concluzia conferinţei sale: cât de zăbavnici suntem noi în a pre-

ţui scrisul creştin şi cât de căutat e acest fel de scris într'alte ţări—în Franţa—de pildă. Analizând noţiunea de „scriitor“ şi cea de „creştin“, spune că în scriitor vibrează în chip special trebuinţa de comunicativitate el creşte între noi şi pentru noi, căci scrisul lui este ecoul sufletului nostru. Ca un inspirat, ca un artist adună şi transformă punând în slovă comoara noastră sufleteassă. Scriitorul ne reprezintă şi ne rezumă pe noi, este mandatarul nostru în faţa lumii, în faţa istoriei. Aşa a fost un Eminescu, Coşbuc, Alecsandri şi atâţia alţii, cari au strâns în scrisul lor gândurile şi dorurile noastre şi întreaga frământare a fiinţei noastre. A fi creştin, înseamnă a fi fiu al bisericei integrat în învăţătura ei prin ascultare şi vieţuire. A fi ortodox apoi, înseamnă a crede şi a mărturisi în nevinovăţie şi curăţenie „Simbolul Credinţei“ care cuprinde în mic tot tezaurul credinţei noastre. Aceste două aspecte ne dau pe scriitorul creştin, care adună suspinul şi dorul nostru şi ni le face valabile în faţa Mântuitorului. Comoara noastră de credinţă nu-i învechită, nici medievală şi nici perimată ; verificarea aceasta ne-a făcut-o evenimentul dela Maglavit, care a dovedit că poporul nostru nu-i adormit şi n'a uitat pe Dumnezeu, ci dimpotrivă însetează după El şi se cutremură în faţa minunilor Lui. Că neamul nostru vrea să trăiască încăodată frumuseţile credinţei, s'a văzut la Maglavit, unde în chip irezistibil ca la 2 milioane de credincioşi au mers să vadă şi să asculte pe acel cioban—copil nevinovat—ales de Dumnezeu spre îndreptarea multora. Maglavitul este un examen al sufletului poporului nostru, ba mai mult este reîncredinţarea noastră şi pronia Dumnezeească nu ne-a părăsit şi că deci din nou trebue să ne strângem la El, căci Dumnezeu ne iubeşte, ne doreşte întoarcerea, ne vrea mântuirea. Din acest tezaur al credinţei se inspiră scriitorul creştin, pe care ni-l dă în literatura sa. Părintele Gala Galaction—el însuşi un talent şi o valoare a scrisului creştin—citează pe Lascarov Moldovanu, pe Crainic şi pe alţii, a căror pană face să lucească aurul credinţei, căutând a ridica pe cititor pe scara virtuţilor până la Dumnezeu ; dar lucru dureros—astfel de scrieri nu sunt căutate, nu sunt citite, ba poate chiar dispreţuite. In vreme ce literatura uşoară, desmăţată şi streină—aceia care nu zideşte

ci dărâmă se înmulţeşte ca scaeţii şi e căutată şi citită, literatura creştină din care aminteşte pe «Manina» lui Lascarov şi altele, rămâne ignorată în praful librăriilor. E o stare de nepăsare din care trebue să ieşim, căutând şi citind scrisul creştin, preţuindu-l aşa cum se face în alte ţări, de unde am putea lua şi «mode» bune.

Părintele Pişculescu îşi încheie vorbirea cu dorinţa de a ne afirma şi pe acest teren sănătos, dorinţă a cărei ecou, corul bis. Talpalari condus de dl. avocat Ţincoca îl prinde în cântarea «Doamne auzi rugăciunea mea».

Conferinţa aceasta a făcut vădită încăodată lipsa unei librării cu odoare, cărţi şi literatură creştină, pe care I. P. S. Mitropolit Nicodem o are înscrisă între cele dintăiu realizări.

Cu aceasta însă, conferinţele dela biserica Sf. Ilie nu s'au sfârşit, ele urmează în fiecare Joi.

Iconom Ştefan C. Gheorghiu

Fabrica de lumânări

Circulara I. P. S. Mitropolit Nicodem,
către clerul eparhiei Nr. 1462/II/1936.

Cucernice Părinte,

In conformitate cu art. 28 din noua lege de organizare bisericească, Mitropoliile şi Episcopiile în vederea unei bune gospodării şi a propăşirii lor, pot înfiinţa tipografii, ateliere de pictură bisericească, fabrici de lumânări etc., care toate intră în sfera lor de activitate şi vizează direct menirea bisericei.

Una din lucrările de căpitenie şi un gol pe care nu l-a îndeplinit Arhiepiscopia noastră a fost fabrica de lumânări.

Această importantă lucrare, a fost realizată de aproape toate eparhiile din cuprinsul ţării, afară de eparhia noastră.

Toate Adunările Eparhiale dela 1931 încoace au discutat şi căutat soluţii pentru creearea de noui mijloace în susţinerea iustituţiilor bisericeşti în genere şi Eparhiei în special.

S'a găsit atunci, că o adevărată mântuire nu poate fi decât fabrica de lumânări pe eparhie.

Ea are un îndoit rol: organizează fabricarea și distribuția de lumânări de ceară curată, înlăturând lumânările de parafină și din alte substanțe vătămătoare atât sănătății omului cât și picturilor bisericești și aduce și un beneficiu material instituțiunilor.

Căci nu ne dăm seama, ce isvor de bogăție este în distribuirea lumânărilor, la toate nevoile poporului nostru.

La înmormântări, la cununii, la paști, în Sâmbetele postului Mare și în toate Duminicile și sărbătorile, această ofrandă dată lui Dumnezeu de pioșii noștri creștini, este întrebată.

Lumânarea de ceară de albine, este mai scumpă ce-i drept dar noi știm că Dumnezeu preferă jertfa lui Abel, celei a lui Cain și turturelele în locul taurilor.

O simplă lumânare de ceară curată, cu mirosul dulce de floare, este preferată unui moloh de sute de ori în greutate, fabricat din parafină, cu fumul ei înăbușitor.

Aduceți-va aminte Cucernici Preoți de toate nopțile Paștilor, de când sunteți investiți cu harul preoțesc, de dezastrul produs de lumânările de parafină, care vă amuțesc glasul, în cele mai mari momente de evlavie creștineasca și vă împiedică, fără exagerare, respirația.

După aceasta, o săptămână întreagă disloci din piept negreață produsă de fum.

Este timput deci, a înlătura această calamitate prin scoaterea definitivă a lumânărilor fabricate din parafină și înlocuirea lor cu lumânări de ceară curată de albine.

Potrivit deci atât desideratului Consiliului și Adunărilor noastre eparhiale, cât și dorinței sincere de a curma odată acest rău, am înființat la reședința noastră arhiepiscopală mult așteptata fabrică de lumânări pe Eparhie.

Ea intră direct în preocupările noastre bisericești și credem că este o rușine ca obiectele de cult, să fie fabricate și distribuite din materiale de rând, adesea de oameni de altă credință cu noi.

Așa fiind, punem în vedere în primul rând vouă Cucernicilor preoți, de a îndeplini și a da tot concursul lucrului nostru, spre a nu ne face de rușine în fața celor străini și a lor noștrii.

Veți primi lumânări de ceară curată și le veți distribu1

poporului. Veţi lăuda fapta noastră îndeplinită în interesul bisericei.

Beneficiul realizat de biserică după plata lumănărilor, se va împărţi în două: 50% bisericei şi 50% personalului distribuitor. Înţelegem că timpurile sunt grele—şi cine slujeşte Altarului,—dela altar trebuie să mănânce.

Odată cu aceasta, reînoim propunerea noastră, ca bisericile cu fonduri, să depună aceste fonduri, pe un timp limitat la Casieria noastră pentru această fabrică de lumânări, care necesită un capital foarte mare şi Mitropolia singură nu-l poate acoperi.

Deasemenea rugăm pe Cucernicii Preoţi a ne comunica dacă în cuprinsul parohiilor lor, credincioşii se ocupă cu *albinăritul* şi au ceară spre vânzare; căci am fi foarte bucuroşi să cumpărăm acest material direct dela producător. realizând prin aceasta o binefacere în gospodăria populaţiei noastre.

† **NICODIM**
Mitropolit al Moldovei

Consilier referent, *Pr. V. Mihailescu*

Director, **Diac. V. Gh. Vasilache**

RESTAURAREA MONUMENTELOR ISTORICE DIN IAŞI

Circulara I. P. S. Mitropolit Nicodim, către clerul eparhiei Nr. 1463/II/1936.

Cucernice Părinte,

Asociaţia „Prietenii Universităţii" din Iaşi, formată din 7 secţiuni, are în fiinţa sa şi *Secţia Cultelor,* care priveşte direct nevoile instituţiilor bisericeşti.

Această *A*sociaţie cuprinde întrânsa pe cei maî de seamă fii ai Iaşului: Profesori universitari, profesori secundari; institutori, magistraţi, avocaţi, pe toţi demnitarii ţării de astăzi şi din trecut, cu un cuvânt pe toţi intelectualii şi iubitorii Iaşului şi instituţiilor sale.

Scopul ei este promovarea Iaşului pe toate tărâmurile a-

vându-se în vedere marele rol ce acest oraș cultural l-a îndeplinit în istoria țării.

Dar promovarea lui nu se poate face numai prin vorbe!

Este necesară o propagandă întinsă și contribuția fiecăruia.

Așa fiind, această instituție culturală s'a gândit ca între secțiile sale să intre și o Secție a Cultelor, care să avizeze la mijloace de îmbunătățire a tuturor instituțiunilor bisericești și a celor ce intră în sfera ei de activitate.

Primul gând al Asociației a fost înlăturarea rușinei ca bisericile monumentale Golia și Sf. Sava din Iași să fie închise și în stare de ruină.

Dar cu ce mijloace? Toți suntem săraci și statul nu mai poate da nimic. Pentru înlăturarea acestei greutăți s'au emis carnete de cărămizi de câte 100 foi, cu preț de 10 și 5 lei cărămida.

Fiecărei parohii din cuprinsul Eparhiei noastre i s'au trimis câte 3 carnete adică de 1, 2 și 5 lei cărămida, pentru distribuire în popor.

Cu bucurie anunțăm că multe din parohii au efectuat această distribuție și au înaintat sumele casierului Asociației Secției Cultelor.

Au fost însă și preoți, care fără multă gândire, chiar din primul moment au restituit neatinse aceste carnete, desesizându-se pe un motiv sau altul de această obligație.

Alții au dat numai o parte din carnete și restul cu socotelile l-au restituit.

Credem că sunt în greșală acei preoți care nu adâncesc chestiunile și se conduc de prima impresie.

Lucrarea aceasta este făcută la îndemnul și stăruința unor oameni cu înaltă situație socială.

Rezultatele culese dela parohii vor fi date comitetului și adunărei generale a asociației. Și atunci, ce vor zice ei, când vor vedea atâta desinteres din partea noastră a celor bisericești? Cum ne vor judeca?

Așa fiind, punem în vedere tuturor preoților, de a nu mai restitui carnetele, sub nici o formă, până nu împărțesc toate aceste cărămizi.

Noi nu cerem jertfe materiale din partea preoților și slu-

jitorilor bisericeşti, ci numai puţină osteneală şi bunavoinţa la recomandarea căldură a acestei importante lucrări.

Termenul de distribuţiei şi predare a socotelilor este 1 Mai 1936.

Aşa fiind, în tot timpul Postului Mare şi a sărbătorilor Paştilor se va face distribuţia acestor cărămizi fără prea mare greutate.

† NICODIM
Mitropolit al Moldovei

Consilier referent, *Pr. V. Mihailescu*

Biblia Sf. Sinod

**Copie de pe adresa Consiliu=
lui Bisericesc Nr. 1518/II/936**

Inalt Prea Sfinţite,

Precum de bună samă cunoaşteţi din cele ce am avut onoare a vă aduce la cunoştinţă în diferite împrejurări, în curând va ieşi de sub tipar noua Biblie tradusă cu aprobarea Sf. Sinod de I. P. S. Mitropolit Nicodim al Moldovei şi Prea Cucernicii preoţi profesori universitari Gr. Pisculescu şi Vasile Radu.

Pentru răspândirea ei este nevoie ca toţi preoţii să dea concursul lor şi mai ales este nevoie ca această Biblie să nu lipsească dela nici o biserică, în care scop în bugetul fiecărei parohii trebue să existe prevăzuta sumă de ~~3.500~~ 3.500 lei, cât credem că va costa noua Biblie.

Aducând la cunoştinţa Inalt Prea Sfinţiei Voastre cele de mai sus, cu frăţească dragoste vă rugăm să binevoiţi a dispune acum cu ocazia verificării bugetelor parohiale pe anul 1936, ca să se înscrie în bugetele respective suma trebuitoare pentru procurarea Bibliei.

Primiţi, Vă rugăm, Inalt Prea Sfinţite, ale Noastre întru Hristos frăţeşti îmbrăţişări.

Preşedinte, **Patriarh ss. MIRON**

Referent, *Pr. C. Dron*

Biserica și instrucția religioasă a tineretului

Circulară către C. Preoți ai eparhiei Mitropoliei Moldovei Nr. 1589, din 21 Februarie 1936.

Cucernice Părinte,

După cum vă este cunoscut din dispozițiile anterioare date de St. Mitropolie, preoțimea, pe lângă slujbele religioase făcute în Biserică și în popor, este obligată a preda învățământul religios în școlile primare. Această obligațiune, deși legiferată nu de multă vreme, face parte integrantă din misiunea preoțească. Instrucția și educația copiilor, înafară de familie, a avut-o Biserica. Din rapoartele făcute de protoiereii și înaintate Inspectoratului învățământului religios eparhial, se constată că nu toți preoții predau învățământul religios după rânduiala stabilită, adică 8 ore pe săptămână. Unii chiar s'au eschivat dela această îndatorire și nu predau deloc, scuzându-se cu fel de fel de motive.

Pentru a se intra în ordine, odată pentru totdeauna, se pune în vedere tuturor preoților, că nici unul nu se poate sustrage dela îndatorirea predării învățământului religios în școlile primare. Abaterile dela această îndatorire vor fi consemnate de Inspectoratul nostru de Invățământ, care ni le va raporta, urmând ca apoi să se ia măsurile de constrângere ce se impun.

Alături de obligația de a preda Invățământul religios, preoțimea este datoare a face educația morală și religioasă tinerilor cari urmează pregătirea premilitară. Această nouă instituție aduce un mare serviciu Bisericii, prin faptul că toți tinerii sunt obligați a frequenta Biserica și păstra învățătura ei.

Programul de activitate la Pregătirea Premilitară se face la parohii, în deplin acord, de preoți și conducătorii comandanți ai tinerilor premilitari. Intr'un subcentru de instrucție sunt până la 10 parohii, așa că, la 10 săptămâni vine rândul unui preot ca să țină o conferință în legătură cu educația morală—religioasă.

Datoria Bisericii e de a fi prezentă şi permanent reprezentată la orice mişcare ce urmăreşte luminarea şi educarea poporului.

De aici se şi impune ca preoţii să fie în mijlocul tinerilor premilitari, când sunt invitaţi sau li se cere asistenţa religioasă.

Totodată se aduce la cunoştinţa preoţimei, că instituţia pregătirii premilitare este legiferată şi ca atare toţi factorii care nu se supun a da concurs, vor suferi sancţiuni.

Preoţii parohi, care nu îndeplinesc obligaţiunile de a preda învăţământul religios şi a face educaţia morală şi religioasă la tinerii premilitari, nu vor avea dreptul să ceară transferări sau alte recompense, care se vor da numai celor ce-şi împlinesc îndatoririle prevăzute prin legi şi cerute de Biserică.

Cu prilejul conferinţelor sau predicilor pe care le ţineţi tinerilor premilitari, veţi atrage atenţia ca atunci când este vorba la un serviciu divin (Te-Deum sau Polichroniu), închinat Familiei Regale, tinerii premilitari să răspundă cu „Trăiască Regele“ cântat în cor şi nu cu strigătul de „Ura“.

Pentru uşurarea şi sistematizarea activităţii preoţilor la pregătirea premilitară, s'a alcătuit de către Onor. Consiliu Central Bisericesc, o programă analitică pe care o publicăm mai jos, spre cunoştinţa generală. Această programă este provizorie şi deaceea veţi căuta la sfârşitul anului să ne raportaţi dacă se ivesc unele inconveniente de pe urma aplicării ei. Noi le vom semnala şi vom face referat la Sf. Sinod, atunci când va fi vorba de facerea unei programe analitice definitive.

Nădăjduim că orice preot va înţelege însemnătatea îndatoririlor enumerate mai sus şi le va executa cu conştiinţă, că aduce un serviciu real promovării intereselor Bisericii.

NICODIM
Mitropolit al Moldovei

Consilier Referent, *Pr. C. Nonea*

Director, *Diac. V. Gh. Vasilache*

Programa analitică pentru prelegerile religioase la instrucţiunea premilitară

A. *Simbolul credinţei şi explicarea lui*

1. a) Dumnezeu creatorul lumii văzute şi a celei nevăzute.

b) Facerea lumei, dependenţa omului de legile aşezate de Dumnezeu.

c) Crearea îngerilor şi menirea îngerilor ca ajutori şi apărtori ai oamenilor.

2. a) Venirea în lume a M-torului Iisus Hristos ca Mesia cel făgăduit de prooroci, spre a mântui pe om, căci Dumnezeu nu vrea moartea păcătosului ci . . . . . .

b) Activitatea M-torului, jertfa lui. Moartea pe Cruce pentru mântuirea neamulni omenesc.

c) Inălţarea la ceruri şi făgăduinţa lui de a fi veşnic cu cei ce cred în Dânsul şi venirea a II-a.

3. a) Biserica întemeiată de Mântuitorul nostru Iisus Hristos şi Apostoli Lui.

b) Tainele ca mijloace pentru mântuire.

c) In special taina botezului şi a mirului, prin care intră omul în Biserică şi primeşte graţia, ajutorul lui Dumnezeu.

4. a) Taina pocăinţei şi a cuminecăturei, ca mijloacele cele mai perfecte pentru mântuire, taina preoţiei.

b) Taina nunţii ca bază a vieţii morale şi familiare legătura cu porunca 5 din Decalog ; Taina nunţii e temeiul cel mai sigur şi puternic al societăţii omeneşti şi a Statului naţional.

B. *Decalogul, ca bază a vieţii morale ideale*

5. a) Eu sunt Domnul Dumnezeul Tău, să nu ai alţi Dumnezei afară de mine.

b) Să nu-ţi faci chip cioplit, ca să te închini lui.

c) Să nu iei numele Domnului Dumnezeului tău în deşert.

d) Adu-ţi aminte de ziua Domnului (rep. duminical).

6. Porunca 5. (Cinsteşte-pe tatăl tău şi pe mama ta, ca să trăeşti ani mulţi pe pământ (Raportul familiar normal ca o binecuvântare dela Dumnezeu).

7. Poruncile 6, 7, 8. Să nu ucizi, să nu fii desfrânat, să

nu furi, adecă condiţiile raporturilor morale normale în so_ cietate şi Stat şi păcatele cari vatămă aceste raporturi.

8. Porunca 9 şi 10. Să nu minţi şi să nu pofteşti nimica ce e al aproapelui tău, adecă condiţiile susţinerii raporturilor normale în legătură cu deaproapele, cu societatea şi cu autorităţile competente.

9. Viaţa morală creştină, activitatea.

Virtuţile, nădejdea şi iubirea şi practicarea lor, în viaţa de toate zilele a creştinului.

10. a) Credinţa în Dumnezeu ca forţă morală în şi pentru lupta vieţii în special cu considerare la tineret.

b) Credinţa ca forţă morală pentru individ şi pentru colectivitate, exemple din viaţa poporului nostru românesc.

c) Păcatul şi felurile lui.

d) Conştiinţa morală şi demnitatea morală a creştinului, conştiiuţa ca for judecătoresc intern, ochiul lui Dumnezeu, mâna lui Dumnezeu.

11. Conştiinţa şi demnitatea morală şi religioasă a poporului nostru dovedită în răsboaiele noastre din trecut.

12. Datorinţele noastre creştineşti şi cetăţeneşti faţă de tron, neam şi biserică.

13. Poruncile bisericeşti, Raportul nostru ca cetăţeni români ortodocşi cu a) cei dᵊ altă lege b) cu (minoritarii) cei de alt neam şi c) cu sectarii.

14. Biserica noastră românească, începuturile ei în toate teritoriile adeeă în provinciile locuite de români.

15. Principii români, Neagoe Basarab, Mircea cel Mare, Ştefan cel Mare, ca eroi ai neamului şi ai creştinătăţii.

15. Secolul al XVII epoca de înflorire şi redeşteptare naţională, religioasă, Matei Basarab şi Vasile Lupu, Biblia dela 1688.

17. Luptele românilor din Ardeal pentru apărarea credinţei şi a neamului contra rom. catolicilor, protestanţilor şi calvinilor. Sava Brancomir.

18. Unitatea şi curăţenia credinţei ortodoxe române practicate la românii din toate părţilᵊ, prin cărţile tipărite la mânăstirile din Moldova şi Muntenia şi duse la fraţi prin călugări. Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu.

19. Epoca lui Constantin Brâncoveanu, meritele lui pen-

tru biserica românească, sprijinitor al artei românești. Mitropolitul Antim Ivrianul şi urmaşii lui vrednici, în scaunul Mitropoliei.

20. Biserica română ca susţinătoare sentimentului naţional şi a fiinţei etnice mai ales în Ardeal, Bucovina şi Basarabia.

21. Organizarea Bisericii noastre ort. rom. după legea din 6 Mai 1925, drepturile şi dorinţele creştinilor către Biserică.

22. Slujbele dumnezeeşti în jurul Sf. Liturghii, istoricul lor şi actele simbolice din slujba dumnezeească.

23. Organizaţiile, societăţile, creştineşti, întemeiate şi organizate de Biserică pentru tineretul român, în folosul lor real.

24. Rolul tinerimei române de azi în evoluţia sociala de Stat a românilor de azi.

Note

Iscându-se neînţelegeri între I. P. S. Gurie al Basarabiei şi consiliul său eparhial administrativ, care au dus până la disolvarea lui de către I. P. S. Mitropolit, Sf. Sinod a însărcinat pe I. P. S. Mitropolit Nicodem al Moldovei, să cerceteze diferendul şi pe cât va fi cu putinţă să-l împace.

Date fiind raporturile prea încordate între cele două părţi, iar pe de altă parte, din un înalt tact de înţelepciune, socotindu-se că e cu mult mai bine ca discuţia între împricinaţi să se facă pe un teren neutru, pentru a nu se putea face aţâţări lătularnice, I. P. S. Mitropolit Nicodim a poftit la Iaşi pe I. P. S. Gurie, cât şi consiliu eparhial administrativ.

Părţile s'au prezentat în ziua de 29 Ianuarie a. c.. Deşi I. P. S. Nicodim le ărătase că are mandat mărginit, numai în ceeace priveşte diferendul dintre Mitropolit şi secţia administrativă, totuşi a venit la Iaşi şi secţia economiçă, sub cuvânt că, diferendul dintre Chiriarh şi secţia administrativă s'a iscat din pricina neînţelegirilor pe chestiuni economice.

Din audierea părţilor a rezultat că chestiunele litigioase sunt şi de natură economică, şi de natură administrativă, şi de natură personală.

I. P. S. Mitropolit Nicodem, după îndelungate audieri de de tânguiri a fiecărei părţi şi apoi în confruntări, şi după înţăleptele sfaturi pe care le-a dat, prezentând diferendul personal în perspectiva unor lumini cari străluceşte totdeauna deasupra oricărei patimi de ură şi invrăjbire, a reuşit să realizeze o împăcare între I. P. S. Mitropolit Gurie şi secţia administrativă.

In ceeace priveşte partea economică, a înaintat întreg materialul prezentat de părţi, Sf. Sinod şi Consiliu Central Bisericesc, spre a decide.

Pe baza raportului de anchetă, încheiat de I. P. S. Mitropolit Nicodim şi Pr. C. Dron, I. P. S. Patriarh în şedinţă a Consiliului Central Bisericesc a dat o sentinţă de împăcare între părţile împricinate, bine înţăles hotărând şi anumite condiţiuni, fără de care nu se pot linişti spiritele.

I. P. S. Miron, preşedintele Sf. Sinod, a delegat pe I. P. S. Nicodim să aducă la cunoştinţa, I. P. S. Gurie şi Consiliului său eparhial plenăr, această hotărâre.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei, însoţit de Pr. C. Dron, s'a dus la Chişinău, unde a fost primit cu o nespusă de mare bucurie de înaltul cler şi credincioşii basarabeni... a fost primit ca un sol al păcii.

Intr'adevăr I. P. S. Nicodim le-a dus, sfatul, hotârârea şi îndemnul păcii, pe care ei o aşteptau, dar nu vedeau cum le poate veni şi prin cine... Atât I. P. S. Gurie, cât şi Consiliu eparhial plenar au luat cunoştinţă de hotărâre, şi, spre marea bucurie a tuturor, au făgăduit solemn că primesc condiţiunele arătate în sentinţă, se vor conforma lor... numai să fie pace şi muncă dusă în dragoste şi bucuria de a fi socotiţi fii păcii... E drept, că au mărturisit-o şi ei, că doctoria a fost cam amară, *dar vindecativă.*

I. P. S. Mitropolit Nicodim s'a înapoiat cu o nespusă mângâiere şi bucurie în suflet, că a putut înfăptui pace şi dragoste, acolo unde era vrajbă şi neînţelegere.

Prin această istorică misiune, I. P. S. Nicodim şi-a adăugat încă un strălucit merit în viaţa bisericii româneşti, râvnitor şi înfăptuitor al păcii...

* * *

Pentru ocuparea postului de Diacon, dela biserica Uspenia din oraşul Botoşani, I. P. S. Mitropolit Nicodim a instituit un con-

curs. A hotărât acest examen, pentru a se alege candidatul cu cele mai bune însuşiri, care să poată fi mai corespunzător, pentru însemnatul post de Diacon, dela cctedrala oraşului

Concursul va consta din: cântare şi citire bisericească; oficierea serviciilor religioase — în special Sf. Liturghie; tipic; rostirea unei predici, dată de comisiune cu o $^1/_2$ de oră înainte; ţinută în serviciu (înfăţişare, mişcări, prestanţă)

Pentru a satisface şi dorinţa preoţimei din Botoşani, cari cer pentru catedrala oraşului un element cât mai bun, I. P. S. Mitropolit a hotărât ca examenul să se ţină în oraşul Botoşani, în faţa unei comisiuni formate din: Pr. A. Simionescu, protoiereu, Pr. Hristofor Deliu, subprotoiereu; Pr. Gheorghiu—parohul bisericii Uspenia şi Pr. N. Dolinescu profesor.

Diac. V. Gh. Vasilache

Bibliografie

1. *Pr. C. Dron, Canoanele sinoadelor ecumenice, text şi interpretare vol. II.* Tipografia Cărţilor Bisericeşti, Bucureşti, 1935, 437 pag., 200 lei.
2. *Preotul Mihail Bulacu, Docent Universitar, Pedagogia creştină ortodoxă;* Bucureşti, 1935, 571 pag., 200 lei.
3. *Preot Spiru Apostol, Traduceri în româneşte dtn literatura veche creştină,* Huşi, 1935, 84 pag., 48 lei.

AVIZ

Se aduce la cunoştiinţa preoţilor şi cântăreţilor care au cerut certificate pentru gradaţii, că aceste certificate s'au eliberat şi predat direct la secţia economică.

Mulţumiri publice

Se aduc mulţumiri publice comitetului de construcţie al bisericii din satul Iorcani. Jud. Baia pentru munca ce au depus ca să ridice o nouă biserică. Un exemplu frumos de solidaritate creştină s'a remarcat cu acest prilej. Un număr de 80 capi de familie au dorit să aibă biserică în sat şi prin străduinţa cu care au lucrat şi-au ajuns scopul. Cât poate face unirea! Comitetul de construcţie se compune din: *Pr. V. Miron*, preşedinte, având ca membri de domnii: I. Deleanu, G. Prisăcariu, V. Iosub, N. Cioleanu, D. Deleanu, I. Roman, I. Prisacaru şi G. Victora.

* * *

Se aduc mulţumiri publice tuturor enoriaşilor din parohia Belceşti Jud. Iaşi cari au contribuit în intervalul de timp dela 26 Oct. 1934—31 Martie 1935, cu diferite sume de bani sau donaţiuni la îmbogăţirea inventarului de obiecte sacre şi lucrări la biserică. Faptele creştineşti făcute de aceşti binecredincioşi vorbesc de la sine având în vedere criza economică care bântuie. Suma investită la repararea sau cumpărarea de obiecte pentru uzul bisericesc se ridică la 17.904 lei.

* * *

Se aduc mulţumiri publice următoarelor persoane din parohia Ionăşeni-Dealu, Jud. Dorohoi, cari au contribuit la înzestrarea bisericii :

I) D-lui Ion Petruc, invalid de război, cu soţia şi copii săi cari au contribuit cu suma de 3800 lei la returnarea unui clopot ;

II) D-lui Ştefan Roman, antrepenor, care a contribuit la ridicarea unei cruci-monument ;

III) D-lui Colonel Gh. Miclescu şi soţia sa Elena din Bucureşti, cari au donat două candele în valoare aprox. de 2500 lei.

* * *

Se aduc mulţumiri publice persoanelor mai jos notate cari

la îndemnul Pr. V. Filimon, au contribuit la împodobirea Bis. din Bosia și Ungheni;

1. Ioan Chelariu, un rând vesminte în valoare de 7500 lei
» » una candelă » » » 700 »
» » un Sf. Chivat » » » 1200 »
2. V. Lazăr Coteț, una Sf. Cruce (Golgohta) » » » 6500 »
3. Gh. Petrache, un acoperemânt pe Sf. Masă » » 3500 »
4. H. Buhus, una Sf. Cruce » » » 1200 »
5. D-tru Pavel, aurit Sf. Potir » » » 800 »
6. Const. Tabacelea, una candelă » » » 500 »
7. Constantin Țurcanu una candelă » » » 500 »
8. Const. Pavel, argintat un tricheriu » » » 350 »
9. Vasile I. Putină, argintat un tricheriu » » » 350 »
10. Ioan Porțac, argintat Sf. Dise, copie » » » 350 »
11. Vasile Ilie, aurit una Sf. Cruce » » » 350 »
12. V-le Chelaru, aurit una Sf. Cruce » » » 350 »
13. Anica Mihai Pistol, 4 perdele » » » 1000 »
14. Natalia Copăceanu, reparat una sobă » » » 240 »
15. Ioan Țurcanu, 2 scaune noi » » » 400 »
16. Anton Ene » » » 100 »
17. Vasile Ichim, una mușama » » » 100 »
18. Gr. Chelaru, una Dveră » » » 1400 »
19. Prefectura de Județ pentru reparare » » » 8000 »

cum și 15 m^3 lemn construcție pentru casa parohială.

Filiala Ungheni

1. Cost. a Margheolei, un rând vesminte în valoare de 4000 lei
2. C. Cotea, un acoperemânt pe Sf. Masă » » » 250 »
3. Zamfir Cotea, un aghiazmatariu » » » 250 »
4. Frăsina Donciu, acoperemânt la Proscomidie » 200 »
5. V. Crețu, acoperemânt la Iconostas » » » 200 »
6. C. Crețu și I. Săcăleanu, reparat una sobă » » 200 »

Pentru conf.
Pr. V. Filimon

PATRIARHIA ROMÂNĂ

CASSĂ de ECONOMIE, AJUTOR şi CREDIT A CLERULUI ORTODOX DIN ROMÂNIA

No. 1588|17 Febr. 1936

CONVOCARE

Prea Cucernice Părinte,

Avem onoare a vă face cunoscut că, Miercuri 18 Martie 1936, orele 10 dim. sunteţi convocat în Adunarea Generală a Casei de Economie, Ajutor şi Credit a Clerului Ortodox din România, ce se va ţine în localul Ateneului popular „*Dichiu*“ str. Romană 89, cu următoarea ordine de zi :

1. Darea de seamă a Consiliului de Administraţie şi Raportul Cenzorilor asupra gestiunei exerciţiului anului 1935.
2. Aprobarea bilanţului şi Contului de Profit şi Pierdere pe 1935.
3. Repartizarea beneficiului conform Art. 34 din Statut.
4. Descărcarea Consiliului de Ad-ţie de gestiunea anului 1935.
5. Aprobarea budgetului pe anul 1936.
6. Diverse.

Conform articolului 19 din statut; vor lua parte la această adunare generală, membrii aleşi ca delegati din fiecare judeţ.

Conform Art. 21, dacă la prima adunare nu se adună numărul cerut de Statut, a 2-a zi la aceiaşi oră şi în acelaş loc, adunarea se va ţine cu orice număr de membri.

Preşedinte, ss) *Pr. P. Partenie*

Director, ss) *I. C. Costescu*

Parohii vacante

1) *Parohia Copălău jud. Botoşani,* vacantă prin decesul preotului titular. Are biserică parohială în stare bună. Sesia bisericei 34 ha. Nu este casă parohială. Se compune din 480 familii.

2) Postul de diacon la parohia Uspenia din Botoşani, vacant pe data de 15 Dec. 1935. Postul se va ocupa prin concurs.

Citiți și răspândiți

1. *Noul Testament,* ediția III, broșat 80 lei
2. *Psaltirea,* împărțită în Catisme și cu arătări de tipic, tipărită de „Institutul biblic" București.
3. *Cartea Facerea*
4. *Cântarea Cântărilor 10 lei.*
   Traduse de I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodem.
5. *Psaltirea în versuri de V. Militaru, verificată de I. P. S. Mitropolit Nicodem.*

Citiți și răspândiți

Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului.

Traduceri și prelucrări a I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodem, în douăsprezece volume mari.

Volumul I. 75 Predici catihetice pentru popor. *Tâlcuirea Crezului, Tatăl Nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci, după C. Stratilatov 120 lei.*

Volumul II. Cuvântări Apologetice, *adică apărarea adevărurilor fundamentale ale religiunei creștine ortodoxe, după Dr. Serghie. Arhiepiscop de Vladimir 110 lei.*

Volumul III, Menirea Științei și Artei, *sau: Religia este știința științelor după Contele L. Tolstoi 110 lei,*

Volumul IV. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, *Partea I, după Farrar 120 lei.*

Volumul V. 58 Cuvântări la Postul Mare, *după Inocențiu, Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VI. Predici la Sărbătorile Impărătești, *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VII. Cuvântări la Sărbătorile Maicii Domnului, Dumineci, etc. *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 110 lei.*

Volumul VIII. Cuvântări Liturgice, – Dumnezeu și dreptatea Lui.—Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. Scurtă explicare a Sfintei Liturghii și pomenirea Morților. Originale și prelucrări. 110 lei.

Volumul IX. Paisie, *Starețul Monastirei Neamțului din Moldova, viața, învățătura și influența lui asupra Bisericei ortodoxe, de Protoiereul Serghie Cetfericov, 640 pag. 150 lei.*

Volumul X. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericei, *partea II, după Farrar 90 lei.*

Volumul XI. Viața și operile Sf. Părinți și Învățători ai Bisericei, *partea III, după Farrar 100 lei.*

Volumul XII. Predici pentru tineretul școlar, *după vestitul patrolog și predicator englez Farrar.*

Citiți și răspândiți

1. *Ce să crezi și cum să trăești, de I P.S. Mitropolit Nicodem ed. VIII* 4 lei.

2. *Carte de rugăciuni, de I. P. S. Mitropolit Nicodem, ilustrată și legată . . . . . 18 lei*
3. *Călăuza creștinului la Biserică I. P. S. Mitropolit Nicodem. . . . . 12 lei*
4. *Cinci Mărgăritare de I. P. S. Mitropolit Nicodem* 20 „
5. *Ce socotiți voi de Hristos?* „ „ 20 „
6. *Cu ce trăiesc oamenii* „ „ 5 „
7. *Cuvioasa Melania* „ „ 6 „
8. *Crâșma trează* „ „ 4 „
9. *Doi moșnegi la Ierusalim* „ „ 5 „
10. *Dumnezeu și Drepatea Lui* „ „ 35 „
11. *Epistolie către creștini ortodocși* „ „ 12 „
12. *Istorioare morale pentru copii part. I* „ „ 3 „
13. *Istorioare morale pentru copii part. II* „ „ 3 „
14. *Jos beția* „ „ 6 „
15. *Lămuriri asupra Bibliei* „ „ 15 „
16. *Melul lui Dumnezeu* „ „ 12 „
17. *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută* „ 26 „
18. *Religia și morala* „ „ 5 „
19. *Trei întrebări* „ „ 6 „
20. *Sf. Ioan Gură de Aur* „ „ 8 „
21. *Umblați în lumină* „ „ 15 „
22. *Unde-i iubire acolo-i Dumnezeu* „ „ 6 „
23. *Viața Sf. Grigorie Teologul* „ „ 6 „
24. *Viața Sf. Vasile și anul nou* „ „ 5 „

In curând I. P. S. Mitropolit Nicodem va scoate de sub tipar.

1) **Biblia ilustrată,** *împreună cu d. I. D. Ștefănescu, profesor dela universitatea din Paris și Bruxelles, o lucrare unică în întreaga literatură creștină;*

N. B. Toate lucrările menționate se pot comanda direct la Editura Mănăstirii Neamțului. La comenzile dela 200 la 1000 lei, se acordă un rabat de 20%, iar dela 1000 lei în sus 25 la sută.

P. C. PREOT AL PAROHIEI .....

Comuna .....

Județul .....

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub patronajul I. P. S. MITROPOLIT NICODEM

Comitetul de redacţie:

Preşedinte: P. S. VICAR GRIGORIE BOTOŞĂNEANU

Membri: P. C. Referent, Ec. CONSTANTIN NONEA
P. C. Arhimandrit PARTENIE CIOPRON
P. C. Diacon Dr. ILIE GHEORGHIŢĂ

Secretar de redacţie: P. C. Diacon V. GH. VASILACHE.

Redacţia şi administraţia la secţia culturală a Sf. Mitropolii Iaşi.

ABONAMENTUL: 150 LEI PE AN.

SUMARUL:

Sfinţirea bisericii din satul Banu . .	**Diac. I. Gheorghiţă**
Revistele din eparhia Moldovei . . .	**Diac. V. Gh. Vasilache**
Sfinţirea bisericii din Tg. Frumuşica . .	**Preot V. Tărăboanţă**
Sfinţirea bisericii Sf. Ierarh Nicolae din Lămăşeni	**M. Teodoriu**
O pildă de vrednicie a unui preot dorohoian .	**Diac. V. Gh. Vasilache**
Solemnitatea sfinţirei bisericei din satul Principele Nicolae-Balş	**Asistent**
Pe margini de cărţi . . .	**Diac. V. Gh. Vasilache**
O conferinţă folositoare . . .	**Diac. I. Gheorghiţă**
Ceva din activitatea cercurilor pastorale . .	**Pr. Const. Nonea**
Circulară tuturor preoţilor eparhiei Mitropoliei Moldovei	* * *
Rectificare	* * *
Note	**Diac. V. Gh. Vasilache**
Bibliografie	**Diac. V. Gh. V.**
Mulţumiri publice	* * *

Tipografia concesionară Alexandru Ţerek, str. Mârzescu 9, Iaşi

ANUL XII MARTIE 1936 Nr. 3

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
Sub conducerea unui comitet

Sfinţirea bisericii din Satul Banu

In ziua de 23 Februarie, 1936, Duminica lăsatului sec de brânză, s'a făcut cu un fast deosebit, sfinţirea bisericii cu hramul „Cuvioasa Paraschiva" din Satul Banu, Com. Dumeşti, Jud, Iaşi.

Un sat mititel de 50-60 de familii, n'ar fi reuşit să aibă degrabă un aşa de frumos locaş de închinare, dacă n'ar fi poposit în mijlocul lui un om al lui Dumnezeu, ca D-l Eduard Lăzărescu deputat de Iaşi, care are acolo un conac de retragere şi odihnă.

Domnia sa a înţeles ca să dea acestui sătuc izolat cele două făclii principale de lumină : a bisericii şi a şcolii. De aceea, după construirea localului de şcoală primară, pe care l-a terminat încă din vara trecută, a început cu spor şi construcţia bisericii, pe care a dat-o cultului divin în iarna aceasta.

Frumoasă iniţiativă şi nobilă strădanie pentru vremea noastră! Domnul Ed. Lăzărescu n'a avut în timpul acestor grele lucrări, decât ajutorul sincer şi devotat al celor două surori ale sale : Domnişoarele Ema şi Maria Lăzărescu. Aceştia sunt ctitorii adevăraţi ai bisericii Cuvioasa Paraschiva din satul Banu.

Dar dacă strădania ctitorilor a fost frumoasă, nu mai puţin frumoasă a fost şi solemnitatea ce s'a desfăşurat cu ocazia sfinţirii !

La ora 9 jum. s'a făcut primirea P. S. Arhiereu Grigorie Botoşăneanu, Vicarul Sf. Mitropolii din Iaşi, care a sosit însoţit de P. C. Protoiereu V. Chirica ; iar la 10 jum. s'a făcut primirea I. P. S. Mitropolit Nicodem, care era însoţit de către P. C. Econom Stavrofor Gh. Niculea.

După ce s'a înconjurat biserica de trei ori, s'a făcut intrarea solemnă la care însuși D-l Ed. Lăzărescu a întrebat: „Cine este acela Impăratul Slavei". Slujba sfințirii a fost oficiată apoi de către I. P. S. Mitropolit Nicodim; iar Sf. Liturghie s'a săvârșit de către P. S Arhiereu Grigore înconjurat de către următorii preoți: Pr. Gh. Niculea, profesor din Iași, Pr. V. Chirica, protoiereul Jud. Iași, Pr. Cezar Vuza, Inspector școlar din Iași, Pr. Sava Popovici din Cucuteni, Pr. Neculai Negoiță din Erbiceni, Pr. Vespasian Lăzărescu din Podu Iloaiei, Pr. Alex. Popescu din Dumești și diaconii: Ilie Gheorghiță și I. Tatulea.

Răspunsurile au fot date de către corul bisericii Sf. Spiridon din Iași, su conducerea d-lui Antonin Ciolan.

După terminarea slujbei, Păr. Protoiereu Chirica, în cuvinte entuziaste salută pe I. P. S. Mitropolit Nicodem și-i arată că prezența I. P. S. Sale în acest sat e un îndemn și o îmbărbătare atât pentru preoți, cât și pentru credincioși. P. C. Sa spune apoi, că bisericuța aceasta s'a ridicat prin strădania d-lui deputat E. Lăzărescu, care este un intelectual bine cunoscut din orașul Iași.

Gestul domniei sale este un semn că credința creștină stăpânește nu numai poporul, ci și intelectualitatea noastră.

I. P. S. Mitropolit Nicodem își începe cuvântarea plecând dela cuvintele Sf. Scripturi: „Nu te teme turmă mică, că ți s'a gătit ție împărăție". Aceste cuvinte se potrivesc pentru satul acesta mic și izolat, care se învrednicește astăzi de o așa de mare bucurie prin sfințirea locașului de închinare. Un sat de câteva case, care era lipst de instituțiile necesare propășirii sale, iată că Dumnezeu nu-l părăsește, ci-i trimite un sprijinitor ca pe ctitorul acestei biserici. I. P. S. S. binecuvintează acest nobil început și urează din toată inima ca satul Banu să ajungă pentru viitor model de lumină și credință pentru toate satele din vecinătate.

D-l deputat Ed. Lăzărescu vădit mișcat, mulțumește I. P. S. Mitropolit pentru cinstea ce i-a făcut de a lua parte și a sfinți personal acest modest locaș de închinare. Ca fiu credincios al bisericii creștine ortodoxe, declară, că nu poate avea altă bucurie mai mare pentru d-sa, decât aceea

de a fi ridicat Domnului o bisericuță nouă într'un sat mic și sărăcăcios.

Mulțumește apoi și d-lui Ministru Victor Iamandi, cași tuturor prietenilor ce l-au ajutat să zidească această biserică.

După ce s'a făcut și un polihroniu pentru sănătatea M. Sale Regelui, pentru I. P. S. Mitropolit Nicodem, și pentru toți binecredincioșii creștini ce s'au învrednicit a lua parte la această sfântă și dumnezeească sărbătoare. Apoi întreaga asistență, care era destul de numeroasă, a trecut printre mulțimea țăranilor ce barau drumul deoparte și de alta pânăla casa d-lui Lăzărescu, unde s'a servit masa.

E mare și spațioasă casa d-lui Lăzărescu din satul Banu, dar de data aceasta a devenit neîncăpătoare.

La masă s'au ținut mai multe cuvântări ocazionale de o rară frumuseță. D-l senator Emil Diaconescu ridică un tuast pentru I. P. S. Mitropolit Nicodem și P. S. Arhiereu Grigore. D-l senator I. Botez tuastează pentru d-l Ministru Iamandi. D-l deputat V. Voina amintește de d-l Ministru Cancicov, care a dat un prețios ajutor la zidire bisericii din Banu și care regretă prin o scrisoare, că nu poate lua parte la solemnitatea sfințirei.

D-l deputat Lăzărescu mulțumește din nou atât I. P. S. Mitropolit Nicodem, cât și d-lui Ministru Iamandi, pentru onoarea ce i-au făcăt cu această ocazie.

D-l Ministru Iamandi, spune că dorește sincer prosperarea a tot ce este creștinesc și românesc în poporul nostru, care trebue să devie un popor conștient de drepturile și datoriile sale.

I. P. S. Mitropolit răspund tuturor cuvântărilor, arată că pentru I. P. Sa ***a veni în mijlocul poporului și a lua parte la sărbători ca cea de astăzi, nu însamnă de loc «a se pogorâ», ci din contra «a se înălța».***

Petrecut cu bucurie și entuziasm de către intelectuali și pironit parcă de privirile respectuase până la misticism ale sătenilor credincioși, I. P. S. Mitropolit Nicodim părăsește satul Banu; iar în urma lui clopotele de pe culme ale bisericii îi spun cu recunoștință: „veselitu-ne-ai pe noi Doamne!"

Diacon Ilie Gheorghiță

Revistele din eparhia Moldovei

E de lăudat şi de preţuit iniţiativa individuală, atunci când ea păşeşte cu un pas înainte, pe calea binelui şi a realizărilor mult dorite.

Acest simţit progres, pornit din îmbold propriu, are meritul de a fi fructul firesc a unui suflet de elită, care doreşte să muncească şi să rodească mai mult. Şi în momentul în care singur s'a angajat cineva; la lucrul cel bun, socotim că pentru înfăptuirea gândului sfânt, va depune nu numai toată forţa lui sufletească, dar şi ceea ce va chibzui el că va face mândria operei lui.

Valoarea unei opere creşte cu mult în ochii tuturor, atunci când ea corespunde întru totul mediului în care a apărut şi pentru care apare. Intotdeauna când fructele şi florile cresc în regiunea care le e câmpul lor natural de viaţă, şi apoi fiind şi cultivate deaceia pentru care îndeletnicirea cu creşterea lor e oarecum înşeşi raţiunea vieţii lor, atunci, în mod firesc, aceste roade vor avea toată frumuseţa, gustul şi parfumul lor. Astfel de roade vor fi preţuite nu numai în ochii producătorilor, dar de toţi oamenii, pe întreaga piaţă sufletească a celorlalţi producători şi cumpărători.

In acest cadru vedem şi preţuim cu multă laudă apariţia revistelor din eparhia Mitropoliei Moldovei. Ele nu sunt multe, poate că firesc ar fi să fie câte una de protopopiat, dacă nu, cum s'ar putea să fie, chiar câte un curier de parohie. Şi'mi mărturisesc această dorinţă, numai daçă ele ar apărea numai şi numai pentru luminarea şi zidirea sufletească a orăşeanului şi săteanului. Destule foi de învrăjbire şi înjosire sufletească avem noi pompate dela centru, sau chiar din fiecare capitală de judeţ, unde se scot, după numărul partidelor. Faţă de această ploaie de plumb, dece nu am avea şi noi stoluri minunate de paseri, pe a căror aripi să înălţăm cugetul şi simţirea noastră creştinească şi românească?

Revistele, scoase din astfel de sfinte iniţiative, să fie un câmp smălţuit cu frumuseţea florilor tuturor virtuţilor

creștinești și deci și cetățenești, cari să îmbălsămeze cu parfumul lor viața sufletească a poporului român.

Acest nou câmp de apostolat, socot că, cu prisosință ar avea cine să-l facă, când ne gândim că aproape întreaga preoțime are o cultură universitară și o sănătoasă zidire sufletească.

* * *

I. Revista mamă, am putea zice, pentru revistele cari apar după războiu, în eparhia noastră, e „*Mitropolia Moldovei*". Ea e un organ oficial al Mitropoliei, un curier al ei către clerul eparhiei, iar acum și un cronic al tuturor realizărilor de mai bine în eparhie.

II. O altă revistă, însă cu năzuința de a deveni ziar, e „*Credință și fapte*". Această foaie apare de două ori pe lună sub îngrijirea unui comitet, de sub conducerea Preotului Petru Chirica. După titlu, după deviză și după garanția conducătorului acestei foi, revista e pusă în slujba mântuirei sufletelor. Intr'adevăr în această foaie nu se duce și nici nu caută să iscodească polemici—pe chestiuni de politică bisericească, ori patimă omenească. Totul e cu un cuprins religios și moral. Prin aceasta onoratul ei conducător nu urmărește decât o îndrumare sănătoasă și mîntuitoare, pe calea Bisericii și deci a credinței celei drepte. Pentrucă spațiul nu-mi îngădue, mă voiu mărgini doar să menționez sumarul ultimului număr al foiei, depe Martie, pentru a se vedea ce bogat și variat cuprins are.

1. O predică la 40 de Sfinți de Pr. P. Chirica; 2. Satana își face de cap; Pentru ziarul nostru; Incepem postul; Ingrijiți-vă sfintele icoane; Nu cumpărați nimic dela Evrei; Suntem mai fericiți ca în trecut?; Cântec de leagăn; Imnul Sf. 40 mucenici—pus pe note vocale de Pr. P. Chirica; De ce nu vine lumea la Biserică; O binefacere și un ajutor; O mare rătăcire: stilismul; Pentru cei morți fără regulă; Din vredniciile preoților noștri; Pomeniți-vă morții scumpi, etc.

Articolele nu-s lungi, sunt bine scrise și cu frumoase aplicațiuni la viața noastră creștinească.

Redacţia şi administraţia, Biserica Barnovschi, Iaşi. Abonamentul pe un an 60 lei.

III. O altă revistă, condusă tot de inimosul Preot P. Chirica e „*Revista Sf. Cruce*“, care la început, aproape opt ani de zile, avea caracter de revistă, acum deşi cu aceeaş apariţie regulată, totuşi fiecare număr cuprinde numai câte o piesă morală alcătuită de Preotul P. Chirica. Până'n prezent au apărut următoarele piese: 1. Minunea (2 acte), 5 lei; 2. Biruinţa credinţei (3 acte), 5 lei; 3. Nenorocirile beţiei (5 acte), 10 lei; 4. Războiul diavolilor (5 acte), 10 lei; 5. Ingerul păzitor (2 acte), 5 lei; 6. Seara de Anul Nou (2 acte), 5 lei; 7. Mort în faţa tribunalului (3 acte), 5 lei; 8. Infrângerea ereticilor (5 acte), 10 lei; 9. Jertfa pentru cruce (5 acte), 10 lei.

Tema morală pe care o prezintă în rezolvarea problemelor sociale şi mai ales acelor de conştiinţă, în scene de o vie reprezentare reală a vieţii, se impun atenţiei noastre, oridecâteori ne-am gândi să prezintăm o piesă de teatru în lumea dela sat şi chiar dela oraş. E bine că s'a găsit cineva, şi mai ales dintre preoţii, care să îmbogăţească şi repertoriul acestui gen literar.

Redacţia şi administraţia e la biserica Barnovschi, abonamentul e de 60 lei pe an.

IV. A patra revistă, care apare în eparhie, e „*Să luăm aminte*“, foaie lunară de întărire sufletească. Conducătorul acestei foi e Preotul Grigore Hogea, dela biserica Sf. Neculai din Tg. Neamţu.

Această foaie, care e în al doilea an de apariţie, îşi are izbânda fericită pe care a avut-o şi o are încă în lupta contra stilismului. Işi are grupaţi în jurul ei câţiva mânuitori buni ai scrisului. Pr. Hogea, Pr. D. Săvescu, Pr. Maxim, Pr. D. Tănase şi alţii. In special ţin să amintesc, din ultimul număr, un frumos şi documentat articol contra stiliştilor, a Pr. D. Savinescu, „Bucuria mare pe capul stiliştilor“, în care autorul arată în chip minunat de bine, cum stiliştii au fost înşelaţi de Gligherie, când le-a spus, că se duce la Ierusalimsă se facă epis-

cop. E de remarcat deasemenea la acest articol şi limpezimea, precum şi frumuseţea de expunere. La fel e şi articolul „Răspuns unei cărţi", în care preotul D. Tănase, arată erorile pe care le cuprinde întunecosul material din cartea stiliştilor: „Minciunile de la Maglavit".

Această foaie are şi un cuprins religios-moral în afară de polemica cu stiliştii.

Apariţia foii e lunară şi se vinde cu 1 leu numarul.

V. Tot pentru popor, o altă foaie de zidire sufletească e şi „*Iubiţi Biserica*", care e scrisă de un comitet de redacţie format din mai mulţi preoţi din jud. Baia, în frunte cu Preotul Traian Lucanu, dela Parohia Drăceni; administratorul foaiei e Protos. Valeriu Nicolăeasa, stareţul M-rei Slatina.

Motivul pentru care au scos această revistă, îl arată în apelul pe care-l fac către cititori: „criza morală şi frământările religioase prin care trece astăzi poporul nostru creştin ortodox".

Articolele din această foaie sunt pentru luminarea şi înzdrăvenirea morală a poporului.

In numărul de pe Februarie, foaia are următorul cuprins: 1. Puterea educativă a Bibliei, de I. P. S. Mitropolit Nicodim, un articol publicat de I. P. S. Sa, în altă revistă; 2. Taina Nunţii; Sfaturi (poezie); Ultima dorinţă; Vorbe bune; Rugăciunea creştinului; Cuvinte înţelepte; Despre Post; Pe cine ascultaţi?; Folosul icoanelor în casa creştinului.

Articolele sunt scurte şi cu mult gust alcătuite. Ar fi bine să aibă şi o rubrică a ştirilor, din întreaga lume, şi din ţară, căci poporul pe acestea le citeşte cu multă curiozitate şi dragoste.

Abonamentul e de 20 lei anual pentru popor, iar pentru instituţii până la 50 lei. Nu e scump, având în vedere că un număr e de 16 pag., în format de revistă

VI. „*Calea muncitorului creştin*", foaie redactată şi administrată de Preotul Neculai Frăţiman, dela parohia Sf. Neculai Socola din Iaşi.

Mărturisesc, că mare mi-a fost bucuria sufletească când am auzit şi văzut apariţia acestei foi. De acum vor avea şi lucrătorii dela C. F. R., din cartierul Socola, îndrumătorul şi mângâetorul lor sufletesc. Dacă nu vor fi venind ei la biserică, apoi această foaie se va duce la ei şi îi va aduce ea pe calea mântuirei. Şi de unde erai înclinat să crezi, că gânduri vrăjmaşe Bisericii noastre, puteau fi însemînţate în sufletul muncitorilor de la C. F. R., iată că, de acum; va fi cine să le spună adevărul şi să le aducă lumină în întunericul, în care se complac a roboti vrajmaşii luminii.

Dorim Părintelui Frăţiman, ca în munca începută, cu atâta râvnă să fie întovărăşit de cât mai mulţi colaboratori.

VII. Şi în sfârşit, o ultimă revistă e *„Adevăr şi lumină"*, pe care o scoate Preotul D. Gh. Grigoraş, dela parohia Slătioara, jud. Baia. Prin această foaie se luptă să aducă, după cum arată şi titlul, adevăr şi lumină în popor. In special lupta o duce contra stiliştilor, căutând să-i lumineze nu numai pe chestiunea calendarului, dar şi în ce priveşte celelalte adevăruri ale credinţei şi ale datoriei cetăţeneşti.

Acestea sunt foile cari apar în eparhia Mitropoliei Moldovei. Noi le preţuim, după cum am arătat la început.

Fie ca toţi preoţii să le ajute, prin înfrăţire de gând la scris şi prin râvnă apostolească în a le împărţi la popor.

Diac. V. Gh. Vasilache

Caută a trezi pe oameni cum trezeşte Dumnezeu toate în fiecare dimineaţă, prin lumină.

N. Iorga

Sfinţirea bisericii din Tg. Frumuşica

In pustiul sufletesc al zilelor noastre, când atâţia trăesc în neştire alergând fără răgaz, după avuţiile lumei aceştia, când pe mulţi îi frământă dorinţile păgâne, îi hrănesc patimile nesăţioase şi-i stăpânesc viţiile şi faptele de ruşine, te cuprinde mirarea, văzând şi oameni de aceia, cari pricep că viaţa nu-i o jucărie, ci *„o datorie grea“*, faţă de Acela, care ni-a dat viaţă din viaţa Lui, şi care ne va cere odată socoteală, de felul cum am trăit-o pe pământ..

Pilda vie a unui astfel de om, ni-a fost dat să o vedem cu prilejul sfinţirii bisericii din Tg. Frumuşica.

Aici am putut vedea că, nici greutatea anilor, când trupul obosit îşi cere dreptul de odihnă şi nici legile lumeşti, cari te pun la adăpost, de a-ţi încorda puterile istovite de muncă, nu sunt în stare să oprească, pe cel care nu vrea să treacă prin lumea aceasta *„făcând doar numai umbră pământului“*. La o vârstă de 70 ani, întărit de credinţa în puterea dreptei Celui Prea Inalt, cu un neînsemnat capital de lei 15000, într'un scurt timp, abia un an şi jumătate Preotul C. Anghelescu pensionar, ridică o biserică pentru care s'a cheltuit peste 400.000 lei. Stai şi te minunezi, cum de s'a putut începe, ridica şi termina acest sfânt lăcaş ? Iar răspunsul nu poate fi altul, de cât că, aici, a lucrat sufletul, acel suflet neastâmpărat şi veşnic creator al bătrânului patriarh de pe aceste meleaguri.

Este aceasta a doua biserică, ce o clădeşte în cei 50 ani de păstorie. Cărţile sfinte, de sigur, îi vor fi şoptit bătrânului din frageda vârstă : „praf şi cenuşă e omul ; rouă, ce trece ; floare ce se vestejeşte, corabie plutitoare fără urmă pe marea vieţii. Şi dacă sufletul şi lucrarea lui în lume nu se prind de ceva trainic, odată cu închiderea ochilor, se prăbuşeşte în mormânt spre putrezire şi distrugere, toată partea vieţii, care o trăeşte omul numai pentru el singur“.

Aceste şoapte i-au călăuzit paşii vieţii lui de preot în slujba Mântuitorului Hristos.

Târgul Frumuşica nu e tocmai vechi, dar e mare vad comercial, cale ce leagă Bucovina cu Moldova, loc de popas

al multor osteniţi. Singurul odor de preţ ce-i lipsia, era Crucea Mântuitorului, care nu trona deasupra clădirilor. Şi cu toate că, la câţi-va paşi, în satul apropiat, o biserică frumoasă povestea munca preotului, totuşi bătrânul nu putea fi mulţumit ca acest târg încredinţat păstoriei lui, să poată fi socotit ca aparţinând altor naţii de cât acelor ce se închină Mântuitorului lumii.

Apusul vieţii lui nu putea să-l adoarmă, fără strălucirea razelor crucii, unui lăcaş de închinare aici. Şi iată-l la muncă. Sprijinit pe toiagul bătrâneţelor, bătând la uşa zăvorâtă a inimilor de piatră şi întinzând mâna tuturor celor în treacăt prin târg, după ce mai întâi şi-a pus ca jertfă, întreaga lui agoniseală, tihna bătrâneţilor şi comândul lui în sumă de 180.000 lei.

Aşa s'a clădit această biserică.

Sărbătoarea a fost măreaţă. Lume multă a venit din apropiere şi depărtare, cu toată vremea protivnică de iarnă.

Sf. slujbă a sfinţirii, a fost oficiată cu toată pompa de P. S. Vicar Grigorie, împreună cu Protopopul Constantinescu, sub protopop C. Romanescu, preoţii Em. Dragan, Gh. Bărliba, C. Rusu, V. Tărăboanţă şi doi diaconi de la Sfânta Mitropolie Iaşi.

Adânci şi neşterse au rămas în sufletele credincioşilor momentele solemne: înconjurul bisericii cu sf. moaşte, deschiderea uşilor de la intrare cu „ridicaţi boeri porţile voastre, ca să intre Impăratul slavei“, aşezarea sf. moaşte pe sf. masă, spalarea şi ungerea cu aromate şi îmbrăcatul ei, citirea actului de sfinţire, pomenirea donatorilor cu mângâietoarele cuvinte: „pe dătătorul de bună voie iubeşte Dumnezeu“ şi recunoaşterea lor de ctitori cu veşnică aducere aminte.

Nu mai puţin mişcătoare a fost clipa când P. S. Vicar a atârnat de grumazul pr. C. Anghelescu, crucea de stavrofor: „Noi nu putem să-ţi dăm altă răsplată,— zice P. S. Sa,— de cât această cruce, pe care I. P. S. Mitropolit Nicodim ţi-o trimite şi care-ţi dă dreptul de a fi întâi stătător la dumnezeeştile slujbe. Poţi cu adevărat spune ca şi Simeon bătrânul: „Acum liberează pe robul Tău stăpâne“.

După terminarea sf. slujbe, vorbeşte Păr. protopop Constantinescu, aducând cuvinte de laudă şi cinste Pr. Anghe-

lescu, dându-l pildă de muncă, energie şi viaţă creştină, atât preoţimei, cât şi credincioşilor. „Dacă viaţa omului e atât de scurtă — zice P. C. Sa — datoria noastră a tuturor este să lăsăm urmaşilor noştri vre-o urmă că am trăit. Şi urme neperitoare nu poţi lăsa de cât atunci când ai contribuit la întărirea şi slava credinţii şi bisericii neamului tău, căci *„credinţa 'n zilele de apoi e singura tărie'n noi"*. iar pe omul ce pleacă din această lume nimic nu-l întovărăşeşte dincolo de mormânt, de cât fapta cea bună".

Ultimul cuvânt, către norod, a fost al P. S. Vicar: „Păstraţi neatinsă credinţa, ţineţi la sf. biserică, cercetaţi cât mai des sf. sluibe, feriţi-vă de faptele rele şi necinstite. Nu uitaţi că la picioarele sf. altar veţi găsi puteri de muncă, mângâieri în necazuri şi ce e mai scump decât toate, mântuirea sufletelor".

Terminându-se sf. slujbă, credincioşii s'au împrăştiat, ducând în inimi duioşia neştearsă a frumoaselor clipe trăite cu prilejul sfinţirii acestui sf. lăcaş. O linişte adâncă s'a lăsat peste tot. Cel din urmă, care a părăsit sf. biserică am fost eu subscriitorul acestor rânduri, urmaşul la parohie a bătrânului sărbătorit de azi.

Nu mă mai puteam sătura de frumuseţea ei. De odată ochii mei se pironesc asupra pietrei de deasupra uşii de intrare. Citesc literile sapate pe ea: „Această sf. biserică întru care se cinsteşte şi se prăznueşte hramul Sf. Imparaţi Constantin şi Elena s'a zidit la anul 1935, în vremea domniei Regelui Carol II şi a păstoriei Mitropolitului Nicodem, de către Preotul C. Anghelescu şi ajutorul dela alţi creştini".

Tresar... un glas tainic îmi şopteşte. Cât de mult poate spune această piatră, despre vrednicia unui slujitor al altarului. Iată veşnica amintire, iată nemurirea! Cât de mic m'am socotit atunci!... Putea-voi să-l ajung? Munceşte şi te roagă a fost un glas din ceruri. Şi m-am depărtat.

Preot Vasile Tărăboanţă
Paroh Stroeşti=Frumuşica

Sfinţirea bisericii „Sf. Ierarh Nicolae", din Parohia Lămăşeni jud. Baia

Bogăţia harului care se revarsă în torente asupra meleagurilor noastre, a sălăşluit şi în locaşul acesta de închinare Domnului, care va plini cu prisosinţă toate lipsurile celor ce voesc să se sfinţească prin el.

In acest sat Lămăşeni Com. Rădăşeni jud. Baia, unde pitorescul naturei se îmbină cu arta gospodăriilor dând o privelişte încântătoare ochiului, locuitorii îşi cinstesc locaşurile de închinare prin care vine bogăţia harului. Astfel, ca roadă a duhului credinţei, ei au făcut o totală reînoire şi pictare a locaşului cu hramul Sf. Ierarh Nicolae, adică vechei biserici a satului, în care nu se mai putea face slujba sfântă.

Prin stăruinţa Preotului Paroh Vespasian Vasiliu lucrul s'a început în primăvara anului 1935, iar târnosirea s'a făcut în ziua de 30 Ianuarie 1936. Un sobor de 12 preoţi în frunte cu Protoiereul Mihai Zăhărescu au cerut mila Domnului pentru trimiterea harului său.

Numărul mare al credincioşilor veniţi şi din depărtări, umpleau curtea mare a bisericii care devenise neîncăpătoare. Toţi au trăit clipe de înălţare sufletească, care i-a mişcat până la lacrimi,— căci într'adevăr rari sunt prilejurile de asemenea natură — iar frumuseţea cultului nostru creştin ortodox ne face să exclamăm că «ne aflăm în cer şi nu pe pământ». După ce s'a terminat serviciul Sf. Liturghii, s'a făcut în curtea bisericii pomenire pentru cei morţi şi ctitorii acestui locaş, care au fost tot dintre locuitorii satului. Apoi a vorbit Părintele M. Zăhărescu-Protoiereu, înfăţişând viaţa Sf. Trei Ierarhi a căror sărbătorire era în acea zi ca pildă de urmare, lăudând tot odată credinţa pentru Sf. biserică ce a călăuzit pe locuitorii satului Lămăşeni.

A vorbit apoi Preotul Vespasian Vasiliu osârduitorul acestei lucrări, mulţumind tuturor contribuitorilor. A arătat apoi ce s'a lucrat şi cât a costat lucrarea, care s'a

acoperit numai din darul enoriaşilor din satul Lămăşeni şi Com. Rădăşeni.

Tuturor credincioşilor din alte sate, care au luat parte la sfinţirea bisericii li s'a pregătit masa comună; iar la casa parohială au luat masa clerul şi persoanele oficiale. Aici s'au ridicat urări de sănătate pentru I. P. S. Mitropolit Nicodim, care este într'adevăr părinte sufletesc al tuturor credincioşilor din ţinutul Mitropoliei, cât şi pentru M. S. Regele Carol II.

M. Teodoriu
profesor

O pildă de vrednicie a unui preot dorohoian

Fericiţi sunt bătrânii, cari înălţându-se pe scara anilor, totodată se ridică tot mai sus pe treptele realizărilor de bine. Ei ne apar senini şi fericiţi, nu numai prin faptul că sunt cu cugetul împăcat de datoriile împlinite, dar în acelaş timp fericesc şi pe acei în mijlocul cărora trăesc şi pentru cari se jertfesc, iar celor din depărtări le este o pildă de vrednicie, pe care cu respect oricine o preţueşte.

Dintre aceste fericite exemplare omeneşti, şi mai presus de toate preoţeşti, face parte şi părintele Adrian Popovici, de la parohia Ştiubeni jud. Dorohoiu.

Părintele Adrian, ne spune Prea Cucernicul Protopop C. Ştefănescu, «*deşi are vârsta de 60 de ani, munceşte cu însufleţire în enoria sa. Are format un frumos cor bisericesc, fiind însăşi Cucernicia Sa un foarte bun cântăreţ. Şi nu de mult, tot Sf. Sa a înfiinţat un cămin cultural, al cărui preşedinte este, cu care desfăşoară o prea frumoasă activitate prin şezători nu numai în parohie, ci şi prin satele învecinate.*

Cu multă atenţie este îngrijită şl biserica din satul Ştiubeni, a cărei curte este frumos plantată cu pomi şi amenajată cu şoseluţe prundite şi bine îngrijite şi cu straturi de flori, aşa după cum am constatat cu ocazia inspecţiilor din vara trecută».

Această vrednicie a misiunei sale, Părintele Adrian s'a învrednicit să o încununeze cu o bucurie apostolică, şi anume, a reuşit ca prin stăruinţele Sf. Sale să readucă la dreapta credinţă doi sectanţi fruntaşi ai ţinutului, pe Gh. Bălan, predicator baptist din satul Negreni, trecut la sectanţi din 1929, şi pe tânărul Blenteş Vasile de 19 ani, trecut la baptism din 1930.

Această prea frumoasă izbândire, poate că ar fi cazul să o păstrăm în taină, încredinţaţi fiind că e prea deajuns, ca aceasta să o ştie Dumnezeu, dar iarăş ne gândim, că nu puţin folos aduce pentru noi această pildă, atât pentru preoţi, cât şi pentru credincioşi, dar mai ales pentru sectanţi, cari văzând ceeace scriu aceştia să nu mai stăruiască în greşala lor, ci să urmeze pilda predicatorului lor. Am socotit că este bine să dau întocmai cum au alcătuit ei cererea, pentru a vedea cine sunt sectanţii, cum ucenicesc ei, şi ce tragedie sufletească e în conştiinţa unui sectant, până când se întoarce în albia credinţei din care a fost furat, ori din greşală a sărit el în afară.

Ianuarie 16/1936

Cinstite Părinte,

Subsemnatul, Gh. Bălan născut din părinţi creştini ortodocşi, văduv şi cu o fetiţă, cu locuinţa în satul Negreni, comuna Ştiubeni, acum 7 ani îndemnat de zăpăciţii sectei babptiste şi buimăcit şi de făgăduinţele agenţilor străini, ce veneau prin sat, am părăsit scumpa mea lege din strămoşi şi m'am ticăloşit avalma cu dânşii.

In aceşti ani de rătăcire am văzut multe răutăţi făcute de numiţii pocăiţi. Azi, însă, desgustat de făţărniciile lor şi îndrăgostit de sfaturile înţelepte şi izbăvitoare ale matale părinte Adrian, care m'ai trezit şi mi-ai luminat calea vieţii după învăţătura Mântuitorului Hristos, mă întorc ca şi fiul cel pierdut şi cu smerenie şi lacrămi rog iertare, iar de la Părintele Ceresc cer să mă primească la casa sa, în biserica părinţilor mei, dându-mi prin slujitorul său haina cea dintâi a ertării păcatelor.

Sărut mâna şi iartă-mă

G. Balan

Februarie 2/1936.

Cucernice Părinte Adrian,

Eu, tânărul Blenteş Vasile, din satul Negreni, Comuna Ştiubeni, jud. Dorohoi, în etate de 19 ani, acum 6 ani de-când Părinţii mei au părăsit Religia ortodoxă, şi au trecut la Babptişti, iar eu fiind nevrâsnic am mers avalma cu ei, iar iubitul meu Gh. Bălan, care au stat 7 ani în mijlocul lor ne-au arătat toate căile greşite, cari le au ei. Acum eu mă întorc, cu căinţă la legea căreia îi urmează Veacurile de la început, iar eu rog pe părintele Ceresc, să-mi dea prin slu-jitorul său haina cea dintâi a iertării şi rog să mă primea-scă în Casa sa părintească, care este Biserica, şi rog pe pă-rintele ceresc să aducă pe toţi cii rătăciţi la Casa Tatălui, care Casa rugăciunii se va chema pentru toate neamurile. Evanghelea după Matei Cap. 21 v. 13.

Sărut mâna Părinte şi iartă-mă
Blentiş Vasile

Socot că numai e nevoie de nici un comentar în a ară-ta ce lumină, nădejde şi întărire sufletească e un preot bun în lumea satelor noastre. „Părinte Adrian, care m'ai trezit şi mi-ai luminat calea vieţii după învăţătura Mântuitorului Hristos, mă întorc ca şi fiul cel pierdut".....

Inchei aceste rânduri aducând toată lauda şi cinstea cu-venită vrednicului păstor al Bisericii noastre de la Ştiubeni, încredinţându-l, mai presus de toate, *«că cel ce a întors pe păcătos de la calea lui greşită a mântuit un suflet de la moarte, iar lui şi-a acoperit mulţime de păcate»*.

Diac. V. Gh. Vasilache

Din pleavă nu răsare grâu, oricât de bun ar fi pământul în care o sameni.

Al. Vlăhuţă

Solemnitatea Sfinţirei bisericii din satul Principele Nicolae, parohia Balş Jud. Iaşi

În ziua de 20 Februariei 1935, după binecuvântarea Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicodem, s'a sfinţit din nou bisericuţa din satul Principele Nicolae, pendinte de Parohia Balş Jud. Iaşi.

Este o bisericuţă modestă, însă înzestrată cu toate cele necesare, din obolul enoriaşilor respectivi, ajutorul Prefecturului de Judeţ şi a primăriei Tg. Frumos, precum şi a parohiilor învecinate, Sf. Nicolai şi Cuvioasa Paraschiva din Tg. Frumos şi Cucuteni-Băiceni.

Slujba Sfinţirei şi Sf. Liturghie a fost săvârşită de către Părintele Protoiereu V. Chirica, secondat de un sobor format din Preoţii: C. Matei, Preot Matei fiul, Preot Valerian Simiganovschi şi Diaconii Nicolai Luchian şi D. Bejan.

A asistat mult norod, în frunte cu d-l Velciu directorul Prefecturei, d-l Manoliu Primar al Com. Tg. Frumos, d-l Director al Şcoalei primare din acest sat, etc.

La sfârşitul slujbei a predicat poporului, Părintele protoiereu V. Chirica şi părintele paroh Pintilie.

Poporul a urmărit cu toată evlavia slujba sfântă şi a ascultat cu multă atenţie cuvintele de îndrumare a părinţilor predicatori.

Frumoase îndemnuri au dat poporului şi D-nii Velciu, Directorul Prefecturei, d-l Manoliu, Primarul Com Tg. Frumos, d-l Director al Şcoalei Primare, precum şi Păr. Econ N. Dărângă, care prin cuvântările ţinute au subliniat frumuseţea serviciului săvârşit şi impresiunea profundă pe care au avut-o în suflet credincioşii.

Această serbare religioasă este o nouă operă constructivă a bisericii, inumărându-se la atâtea de acest fel, înfăptuite zilnic sub înţeleapta cârmuire a Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicodem.

Este totodată o victorie repurtată în partea locului de preotul paroh respectiv şi de ceilalţi preoţi, împotriva curentului stilist care ameţise sufletele câtorva credincioşi din parohiile din aceste părţi.

Asistent

Pe margini de cărți

Pr. C. Dron, Canoanele, *Text și interpretare, vol. II,* **Sinoadele ecumenice,** *437 pag.. 200 lei, București, 1935.*

Până mai ieri, teologia bisericii române nu se prezenta prin lucrări originale, care să înfățișeze munca mai multor ani de studiu, și pe care să o vezi înșirată în sute de pagini. In primul stadiu orice problemă, putem zice, era epuizată într'un articol sau două de revistă. După aceea a venit periodul fascicolelor, în care orice chestiune teologică, prezentată în chip științific, era documentată în chip erudit, în o broșură de 60-80 de pagini. Și abia acum, putem zice, că am intrat în cea de a-treia stare, când ne putem și noi mândri, cu lucrări de proporții mai mari, cari să înfățișeze o lucrare originală documentat prezentată, în mai multe volume, de peste 400 pag. fiecare.

Printre lucrările unei astfel de legitime mândrii, socotim și lucrarea Părintelui Dron, Canoanele, text și interpretare. Nu e mult, de când am citit primul volum, cari cuprindea canoanele apostolice, și iată că, acum, a apărut și volumul II, care ne înfățișează în peste 400 de pagini, textul și interpretarea canoanelor sinoadelor ecumenice. Desigur că, de acum va trebui să așteptăm, ca încurând, să apară și cel de al treilea volum, în care să avem canoanele sinoadelor locale și a Sf. Părinți.

Și în volumul al doilea, ca și în primul, autorul urmează acelaș plan la interpretarea sfintelor canoane. La orice canon, mai întâiu îl lămurește din punct de vedere teologic, în spiritul canonic și apoi prezintă un tablou sinoptic, arătând în care canoane dela alte sinoade, ori a sf. Părinți, se cuprinde acelaș adevăr, ori normă de disciplină. Prin această prezentare autorul și-a ales un plan fericit de lucru, pentrucă numai așa vom avea o privire totalitară și întregitoare în explicarea sf. canoane, și apoi făcând așa, se vor înlătura repetirile la interpretarea lor. Numai așa se explică pentruce în volumul de față, avem multe canoane, la care autorul nu dă decât câteva rânduri de explicație specială pe care a cerut-o canonul, și apoi te trimite la canonul la care el a făcut o largă și documentată interpretare. După ce s'a înălțat pe aceste trepte de explicații,

apoi în al treilea rând, face o incursiune în istoria bisericii, arătând cum a fost privit, interpretat, completat şi aplicat în viaţa Bisericii acel canon. Şi numai după ce a făcut şi această preţioasă sporire explicativă, vine şi împlineşte şi cea de a patra şi ultima interpretare, adică aplicarea canonului la viaţa contimporană a Bisericii noastre. Socot că numai înfăţişarea acestui metod de interpretare, pe care l-a urmat în explicarea Sf. Canoane, ne poate fi o mărturie de importanţă a lucrării.

Interpretarea, autorul o face în chip documentat în spirit canonic. In ea nu vom găsi pericope mari de citări de interpretarea diferiţilor canonişti, ci vom avea o tâlcuire originală, însă cu totul în spiritul de adevăr şi disciplină a Bisericii şi a marilor canonişti.

Dacă în volumul I am avut mai multe probleme, cari luau înfăţişarea de tratate, apoi, în acest de al II volum, din cauza explicării arătate mai sus, avem mai puţine probleme desbătute aşa pe larg. Ţin să menţionez ca pe nişte capitole de seamă, tratate în chip foarte lămurit şi documentat, problema rudeniei, judecata clericilor, jurământul etc.

Nu pot să nu menţionez constatarea fină pe care o face autorul la interpretarea canonului 21 al sinodului quini-sext, în care este vorba despre portul costumului preoţesc.

„Inainte mirenii doreau chipul preoţiei, astăzi preoţii năzuesc să apară mireni.

Quantum mutatus ab illo!“ pag. 269.

Preţioase sunt deasemenea şi *„lămuririle istorice“*, pe care autorul le face cu privire la fiecare sinod ecumenic. Aceste lămuriri fiind înfăţişate în chip documentat şi critic, aruncă o strălucită lumină explicativă cu privire la origina şi hotărârile cuprinse în sf. Canoane.

Ar mai fi multe de citat şi de constatat, dar las ca fiecare cititor să aibă desfătare deplină, în citirea amănunţită a cărţii.

Inchei cu bucuria ce o putem mărturisi de acum înainte, că avem o traducere bună a textului canoanelor, în o frumoasă limbă românească şi o interpretare proprie a unui teolog român, care poate să fie o legitimă mândrie pentru noi.

Cu nerăbdare aşteptăm şi volumul III.

Diac. V. Gh. Vasilache

O conferinţă folositoare

Sâmbătă 14 Martie a. c. la ora 6 p. m. în Aula Universităţii din Iaşi, d-l O. Tafrali, profesor universitar, a ţinut una din cele mai frumoase şi mai instructive conferinţe, din care se pot auzi în Iaşul nostru.

Nu ştiu dacă cei ce au văzut publicat prin gazetele locale titlul conferinţei : *„Arta în timpul lui Ştefan cel Mare“* şi-au dat sama de conţinutul ei.

In parte cred că nu, căci altminteri nu-mi pot închipui cum de au putut să rămână atâtea locuri goale într'o sală atât de mică, cum e Aula Univesităţii noastre.

După însemnatatea conferinţei, aşi fi dorit ca sala să geamă de lume, aşa după cum a fost la venirea d-lui Dr. Marinescu, când a vorbit despre „Lourdes şi Maglavit“.

D-sa îşi începe conferinţa făcând întăi câteva consideraţiuni generale asupra artei moldoveneşti şi îndeosebi asupra artei din epoca lui Ştefan cel Mare.

Arta moldovenească se resimte chiar din primile ei începuturi de două influeţe puternice : influenţa răsăriteană (bizantină şi influenţa apusană. Dar aceasta nu însamnă că arta moldovenească şi mai ales cea din epoca Marelui Voevod, n'are şi specificul ei curat moldovenesc. Arta moldovenească din timpul lui Ştefan cel Mare este superioară tuturor artelor din alte ţări la aceiaş epocă. Aceasta n'o spunem numai noi pentru a ne mândri, ci este recunoscută chiar de străini ca atare. Citează un savant rus care se exprimă în sensul acesta.

D-sa îşi împarte materia conferinţei în trei părţi : 1. Arhitectura 2. Pictura şi sculptura 3. Broderiile.

Trece apoi la exemplificarea prin proiecţiuni a fiecărei părţi din conferinţă.

Rând pe rând au fost trecute pe ecran timp de mai bine de un ceas, aproape toate bisericile ce ne-au rămas din epoca gloriosului Voevod, dela bisericuţa—fortăreaţă din Borzeşti, pânala vestitele mânăstiri Putna şi Neamţul.

Am rămas în special uimiţi de frumuseţa broderiilor păstrate din timpul acela.

Dar pictura în frescă şi sculptura de pe petrele de mormânt? Isvor nesecat de inspiraţie şi imitaţie — zice d-l Tafrali— pentru toată lumea românească şi în deosebi pentru noi moldovenii, care ar trebui să fim respectuoşi şi mândri faţă de trecutul nostru.

Pe lângă valoarea lor intrinsecă, aceste comori ale trecutului mai au şi o valoare de documentare istorică. Sunt deosebit de interesante concluziile istorice la care D-sa ajunge prin studierea unor broderii din tezaurul dela Putna. Citez numai pe aceea, că Maria de Mangup, a doua soţie a lui Ştefan cel Mare, nu e din familia bizantină a Comnenilor, după cum s'a crezut de istorici până acum, ci din familia Paleologilor. Şi aceasta o dovedeşte o broderie de o rară frumuseţă, ce a fost aşezată pe scrisul ei.

Dacă mai adaug şi respectul cu care d-l profesor Tafrali vorbeşte despre credinţa creştină a neamului nostru, atunci ne dăm sama de cel folos real ar fi această conferinţă, dacă prin imposibil, ea ar putea fi repetată înaintea unui cât mai mare număr de preoţi şi de elevi seminarişti.

Dar până ce vom mai avea norocul ca să ne întâlnim cu d-l Tafrali la o conferinţă asemănătoare, cred că nu greşesc de loc dacă voi îndemna cu toată sinceritatea pe C. C. preoţi din eparhia noastră ca să urmărească lucrările şi operile publicate de d-sa, dar mai ales cei care vin la Iaşi să viziteze muzeul înfiinţat cu atâta trudă în apropiere de Universitate. Ar fi acesta cel mai curat omagiu, pe care l-am aduce unui savant pasionat de arta noastră bisericească.

Diacon I. Gheorghiţă
Profesor

A veghea ca grâul să încolţească, sau ca florile să crească, a sufla din greu la plug şi la sapă, a citi, a gândi, a iubi, a te ruga, iată lucrurile cari fac pe om fericit.

JOHN RUSKIN

Ceva din activitatea cercurilor pastorale

de pr. Const. Nonea

In „opinia publică" s'a încetățenit, probabil în urma procesului simplu al intuiției, numai o singură însemnare a cuvântului **biserică.**

Insemnarea aceasta curentă cuprinde numai noțiunea cu caracter vizibil : biserica este locașul de închinare unde credincioșii vin să se roage lui Dumnezeu. Aici e locul desemnat și sfințit în care omul își face mărturisirea de credință, în mod public.

Celelalte însemnări ale noțiunii **biserică** *au rămas în literatura teologică, fără ca să aibă înțelegerea suficientă în mintea celor ce făuresc „opinia publică".*

Rămasă numai această însemnare a noțiunii **biserică,** *mai mult cu caracter arhitectonic, și cultual, s'a căutat de către puțin binevoitorii bisericii să circumscrie activitatea preoților numai în jurul Altarului. Nu arare ori s'au auzit aprecieri, chiar dela oameni și din locuri de răspundere unde cuvântul trebuie să fie cântărit de o mie de ori și spus odată, că* **preoția nu este o funcție esențială în stat** *sau că* **preoții sunt salariați mai bine decât perceptorii !!** *Ce și-o fi zis acești intenționați neamici ai preoților ? Din moment ce preotul nu umblă cu bâta la alegerile electorale, ci stă retras, asta înseamnă că aparține unei funcții puțin* **esențiale** *in stat. Sau dacă lucrul lor nu are răsunet în „opinia puclică" echivalent cu ecoul darabanei fiscului, asta înseamnă că nu merită preotul nici macar un tratament egal cu al perceptorului !*

Subprețuirea misiunii preoțești vine de acolo, că în mintea multora s'au înmagazinat idei streine de tradiția neamului nostru. Aceste idei clocesc și când vine prilejul ele își împrăștie miasma lor, prin **bunavoința** *posesorilor. Spuneam mai sus, că lipsa de o înțelegere mai adâncă a noțiunii* **biserică** *a adus aceasta subestimare a valorii lucrului preoțesc. Căci biserică nu înseamnă numai clădirea, ci în senzul ei social ea apare în evidență ca păstrătoare a unor principii despre univers și viața socială ce nu se supun ingerinții sau imperiului bunului plac. Aceste principii, sau învățături creștine, țin de două mii de ani osatura societății, dând posibilitate culturii și civilizației să-și clădească edificii necunoscute până acum.*

La cimentarea acestui edificiu de ordine, disciplină şi echitate socială în primul rând muncesc preoţii. Fiindcă lucrul lor se face pe tăcute (deşi în văzul tuturor) „opinia publică" nu înregistrează munca preoţească.

E vorba cine lucrează mai mult la luminarea şi gospodărirea masselor populare? Dacă preotul ar sta numai în cele patru ziduri ale bisericii—după cum spun unii—ar însemna că alţi factori ţin trează conştiinţa morală, naţională şi cetăţănească a acestui neam.

In realitate tot preotul e cel care frământă sufletele şi în afară de biserică.

Ca să mă justific vin cu o socoteală.

In cuprinsul Mitropoliei Moldovei funcţionează cercurile culturale, adică grupuri de 5—6 parohii, în care preoţii localnici pe lângă slujba în sobor ţin Conferinţe publice. Să iau la întâmplare un protopopiat şi să vedem ce au lucrat preoţii în timp de 6 luni, adică jumătate din programul anual.

In afară de oficiile religioase, de sfaturile date la enoriaşi la Casele de Citire, Atenee, Cooperative etc. etc. preoţii din şapte cercuri pastorale au ţinut 35 predici şi 35 de Conferinţe publice, însoţite de demonstraţii religioase.

La fiecare slujbă iau parte dela 1500-2000 de suflete. La 35 de centre au participat circa 150.000 suflete, având în vedere că slujba e dimineaţa iar după amează Conferinţa. Aceşti 150.000 de oameni difuzează învăţătura ce li s'a dat, cel puţin, la tot pe atâtea suflete. Aş întreba, care factor social de cultură a poporului poate să ţină în mână sufletul mulţimii ca preoţii? Cine le întăreşte o mai adâncă convingere în dragoste de neam, ca aceşti slujitori ai altarului? Şi totuşi ei sunt lăsaţi în coadă la masa aprecierilor.

Dar ca să ilustrăm cu fapte, dau mai jos tabloul de predici şi conferinţe ţinute de preoţii din protopopiatul Cir. II Baia, de sub conducerea protopopului Ec. Iacob Chiticaru.

Din aceasta se va convinge cititorul de ce fac preoţii pentru sănătatea sufletească a enoriaşilor.

*
* *

. *Cercul Administrativ Cultural Paşcani,* Vice-preşedinte Preot C. Florescu.

1) Parohia „Valea Seacă", şed. din 2/11/1935.

Predica: „Rostul şcolii şi al Bisericii în viaţa omului“ ţinută de Pr. P. Pantelimon.

2) Parohia „Tg. Paşcani“ şedinţa din 7/11/935.

Predica: „Biserica ca erou al Neamului“ ţinută de Pr. P. Pantelimon.

3) Parohia „Sodomeni Boşteni“ şed. din 15/IX/1935.

Predica: „Posibilitatea arătării lui Dumnezeu oamenilor“ ţinută de Păr. Prof. Univ. Cicerone Iordăchescu.

4) Parohia Lunca: şed. din 11/VIII/1935.

Predica: „Iisus Hristos este adevăratul hrănitor al sufletului şi al trupului“ ţinută de Pr. P. Pantelimon.

După Chenovic: Dl. D. Turculeţ, Dir. C. F. R. Paşcani despre: „Ascultarea de Hristos şi Minunea dela Maglavit“.

II. *Cercul Cultural Liteni,* Vice-preşed. Pr. Gav. Niculiţă

1) Parohia Corni, şed. din 30/VI/935.

Predica: „Despre chemarea primilor sfinţi Apostoli“ ţinută de Pr. V. Pleşoiann.

Conferinţa: „Implinirea unei alese educaţii stă în activitatea preotului ca sfătuitor, învăţător şi conducător al credincioşilor“, ţinută de Pr. Gh. Vieriu.

2) Parohia Valea Glodului, şed. din 28/VIII/935.

Predica: „Vindecarea Slăbănogului“ ţinută de Preotul I. Marian.

Conferinţă: „Sectele sunt înfiinţate de duşmanii creştinismului“ de Pr. Gav. Niculiţă.

3) Parohia Pleşeşti, şed. din 25/VIII/935.

Predica: „Despre puterea credinţei“ ţinută de Pr. Parfenie.

Conferinţa: „Biserica, avînd cap pe însuşi Mîntuitorul Hristos este singura cârmuitoare, către voinţa lui Dumnezeu, cuprinsă în învăţăturile lui“.

4) Parohia Giurgeşti, şed. din 14/IX/935.

Predica: „Despre Mântuirea sufletului“ ţinută de Pr. N. Pleşoianu.

Conferinţa: Cinstirea Duminicii“ ţinută de Pr. Gh. Vieru.

5) Parohia Liteni, şed. din 27/X/935.

Predica; „Vindecarea femeei păcătoase“ ţinută de Pr. Grigoraş.

Conferința: „Concepția colectivistă și individualistă“ de Păr. Gav. Niculiță.

Conferința de după masă: „Intipăriri dela locurile sfinte“ de Pr. C. Dron, efor, București.

6) Parohia Unceşti: şed. din 10/XI/935.

Predica: „Despre Mila creştină“ de Pr. I. Parfenie.

Conferința: „Rostul vieții pământești“ de Pr. I. Marian.

III. *Cercul Cultural „Dolhasca“.*

1) Parohia Preoteşti-Huşi, şed. din 17/VI/935.

Predica: „Dragostea către biserică“ ținută de Preotul Octav Jescu.

Conferința: „Biserica învățătoare și Biserica ascultătoare, drepturi și datorii“ ținută de Pr. I. Manoliu.

2) Parohia Hârtop, şed. din 28/VII/935.

Predica: „Suferința și biserica“, de Pr. I. Manoliu.

Conferința: „Viața religioasă morală consolidează familia și societatea“ de Pr. Gh. Manoliu.

3) Parohia Preoteşti-Centru, şedința din 18/VIII/935.

Predica: „Datoria de a ierta“ de Pr. N. Topoliceanu.

Conferința: „Datoriile părinților către copii“, de Preot Octav Jelescu.

4) Parohia Dolheştii Mari şedința din 15/IX/935.

Predica: „Ce va folosi omului de ar redobândi lumea toată“ de Pr. I. Manoliu.

Conferința: „Creşterea copiilor în spiritul bisericii și al moralei creştine“ de Pr. Gh. Anghelea.

5) Parohia Dolhasca, şedința din 6/X/935.

Predica: „Despre Invierea fiicei lui Iair“ ținută de Pr. Gh. Anghelea.

Conferința: „Biserica creştină consolidează societatea“ ținută de Pr. I. Manoliu.

IV. *Cercul Cultural Lespezi.*

1) Parohia Hârtop, şed. din 9/VI/935.

Predica: „Evanghelia zilei“ de Pr. Al. Zăhărescu.

Conferința: „Rolul Bisericii în viața socială“ de Preot Neculai Matei.

2) Parohia Lespezi, şedința din 7/VII/935.

Predica : „Despre Evanghelia zilei“ de Pr. N. Mihai.
Conferinţa : „Supunerea faţă de legi şi autorităţi“ de Pr. M. Pienescu.

3) Parohia Budeni, şed. din 28/VII/935.
Predica : „Explicarea Evangheliei zilei“ de Pr. N. Matei.
Conferinţă : „Biserica şi şcoala“ de Pr. N. Mihai.

4) Parohia Sireţel : şed. din 15/IX/935.
Predica : Explicarea Evangheliei“ de Pr. N. Matei.
Conferinţa : „Datoria părinţilor către copii“ de Preot T. Luca.

5) Parohia Bădiliţa :
Predica : „Invierea fiului văduvei din Nain“ de Pr. N. Dăscălescu.
Conferinţa : „Caritatea creştină“ de Pr. Al. Zăhărescu.

V. *Cercul Cultural „Tătărușii“*, vice-preşedinte Pr. V. Miron.

1) Parohia Heciu, şedinţa din 23 Iunie 1935.
Predică : „Sacrificiul Sf. Părinţi pentru credinţă“, de Pr. Gh. Tuleaşcă-Probota.
Conferinţa : „Răspunderea părinţilor în educaţia tineretului“ de Pr. M. Grigoraş.

2) Parohia Probota, şed. din 7 Iulie 1935.
Predica : „Datoriile către suflet“ de Pr. M. Moişanu.
Conferinţa : „Poruncile Bisericii“ de Pr. V. Miron.

3) Parohia Tătăruşi-Iorcani, şed. din 15 Decembrie 1933
Predică : „Umul care a făcut cină“ de Protopop I. Chiticaru.
Conferinţa : „A zidi biserică înseamnă a-ţi întări neamul“ de Pr. V. Miron.

4) Parohia Gulia, şed. din 18 August 1935.
Predica : „Despre puterea credinţei“ de Pr. V. Miron.
Conferinţa : „Despre frica de Dumnezeu“ de Pr. M. Moişanu.

5) Parohia Tătăruşi, şed. din 19/XI/935.
Predică : „Samarineanul-Milostiv“ de Preotul Claudiu Petrovici.
Conferinţa : „Biserica şi disciplina socială“ de Protopop I. Chiticaru.

VI. *Cercul Cultural Ruginoasa,* vice-preşedinte Pr. Gh Popovici.

1) Parohia Blăgeşti, şed. din 23 Iunie 1935.

Predica : „Despre Evanghelia zilei" de Pr. Gh. Popovici.

Conferinţa : „Despre eroii credinţei şi ai neamului" de Prof. univ. Cicerone Iordăchescu.

2) Parohia Vascani : şed. din 28 Iulie 1935.

Prediră : „Despre Evanghelia zilei" de Pr. C. Popovici.

Conferinţă : „Biserica şi şcoala în vremurile de azi".

3) Parohia Ruginoasa şedinţa din 18 August 1935.

Predică : „Evanghelia zilei" de Pr. Claudiu Petrovici.

Conferinţa : a fost ţinută de *I. P. S. Mitropolit Nicodem,* care se afla în vizită canonică. Au luat parte peste 10.000 de oameni din Jud. Iaşi şi Baia. I. P. S. Sa a vorbit „Despre aşezământul tainei preoţeşti în Vechiul Testament şi în Noul Testament", arătând greşala stiliştilor.

4) Parohia Stroeşti, şed. din 1 Septembrie 1935.

Prrdica : „Despre datornicul nemilostiv" de Pr. C. Grigorescu.

Conferinţa : „Raportul dintre credinţă şi fapte" de Pr. Gh. Popovici.

5) Parohia Petrişuri, şedinţa din 14/X/935.

Predica : „Despre viaţa Sfintei Paraschiva" de Preot Gh. Popovici.

Conferinţa : „Despre credinţe şi fapte" de Pr. C. Petrovici.

VII. *Cercul Cultural Cozmeşti,* vice-preşedinte Pr. Emil Niţă.

1) Parohia Miroslăveşti, şedinţa din 16 Iulie 1935.

Predica : „Evanghelia zilei" de Pr. N. Filip.

Conferinţa : „Urmările indisciplinei în societate" de Pr. Em. Niţă.

2) Parohia Ciohoreni, şedinţa din 28 Iunie 1935.

Predica : „Ierarhia Bisericească" de Pr. N. Sfrijan.

Conferinţa : „Adevăratul creştin nu poate părăsi niciodată credinţa strămoşească" de Pr. N. Filip.

3) Parohia Brăteşti-Soci, şed. din 18 August 1935.

Predica : „Despre puterea credinţei" de Pr. Em. Niţă.

Conferinţa : „Datoria creştinului de a respecta autoritatea bisericească" de Pr. V. Iordăchescu.

4) Parohia Verşeni, şedinţa din 1 Septembrie 1935.

Predica: „Despre Caritatea creştină“ de Pr. N. Filip.

Conferinţa: „Ordinea şi respectul în biserică“ de Pr. Gh. Atanasiu.

5) Parohia Cozmeşti, şed. din 20 Septembrie 1935.

Predica: „Despre fericirea cerească şi bogăţiile pământeşti“ de Pr. Emil Niţă.

Conferinţa: „Operile creştinilor în consolidarea societăţii“ de Păr. Prof. univ. Cicerone Iordăchescu.

CIRCULARĂ

tuturor preoţilor eparhiei Mitropoliei Moldovei

Nr. 2311 din 1936 Mart 16

Se pune în vedere tuturor preoţilor din această eparhie ca fără întârziere să'şi procure manualul D-lui D. Călugăru «Hristos în şcoală» şi în predarea învăţământului în şcoalele primare să urmărească de aproape chestiunile indicate de programa analitică respectivă şi de tratate de manualul arătat. Mai sunt invitaţi ca să găsească mijloace spre a'şi procura tablourile intuitive religioase editate de Mitropolia Basarabiei (Secţia Culturală), sau cel puţin un album biblic aflător în comerţ şi cât mai neîntârziat să le comande şi să le folosească în predare.

Se mai atrage atenţia că vor fi mult folosiţi şi uşuraţi dacă vor da lectură tuturor articolelor de prin diferite reviste, care îi fac cunoscuţi cu cele mai bune metode de predare a învăţământului religios.

Părinţii Protoierei şi Proestoşi sunt rugaţi ca, cu ocazia inspecţiilor să urmărească aducerea la îndeplinire a acestui ordin.

Inspector, *Econ. Ţincoca*

RESTRICŢIILE LA NUMIRILE DE CÂNTĂREŢI

Ministerul de Culte cu adresa Nr. 223961/25251/935, ne trimite copie după adresa Nr. 13962/1935 a Ministerului A-

părării Naţionale, prin care se arată că potrivit Legii şi Regulamentului Pregătirii Premilitare toţi tinerii sunt obligaţi să presteze acest serviciu potrivit acestei legi. Absolvenţii şcolilor de Cântăreţi nu fac excepţie.

Nu se vor lua în seamă nici o cerere de numire în postul de cântăreţ până ce solicitanţii nu vor dovedi că au stagiul *premilitar* şi *militar* satisfăcut.

RECTIFICARE

In Nr. 1 al revistei «M. M.» s'a strecurat o greşeală în tabloul bisericilor ce se construesc. Astfel s'a trecut biserica din *Autoceni* în Oniceni, când de fapt biserica din satul Antoceni e în parohia Ţoleşti, comuna Forăşti, Jud. Baia.

Facem cuvenita rectificare.

NOTE

Vizita P. S. Gherontie, Episcopul Constanţei

P. S. Episcop Gherontie al Constanţei a făcut o vizită de prietenie I. P. S. Mitropolit Nicodem al Moldovei, faţă de care are o deosebită admiraţie şi o devotată dragoste frăţească întru Domnul. Aceasta o ştim dealtfel dela instalarea I. P. S. Nicodem, când P. S. Gherontie a slujit ca protos între ceilalţi arhierei, prea frumoasa slujbă din ziua instalării. Fiind însufleţit de aceeaş dragoste, P. S. Gherontie a venit în ziua de 6 Martie a. c., la un an şi ceva dela instalare, să prilejuiască o prea prietenoasă şi plină de bucurie întâlnire, atât I. P. S. Nicodem, cât şi P. S. Sale.

P. S. Gherontie a mai venit cu mult drag la Iaşi, pentru a mai retrăi clipe de linişte şi bucurie sufletească în Moldova, scumpă inimei sale prin prea frumoasele tradiţii cari îl leagă de ea odată cu viaţa.

Dar, mai presus de toate, mult prea preţioase socot mărturisirile de taină, pe cari şi le-au putut face în linişte înalţii ierarhi, unul către altul. Ce rezultate au dat anumite măsuri

chiriarhale luate? Cum e mai bine și mai cu sfințenie a face, pentru a promova cât mai fericit interesele Bisericii ?...

I. P. S. Mitropolit Nicodem a socotit că, cu mult folos sufletesc va fi și pentru credincioși vizita P. S. Episcop Gherontie, dacă o va încununa cu o prea măreață slujbă în catedrală. Așa a și fost. In Duminica a II-a a Sf. Marelui Post au slujit trei arhierei, în măreața catedrală mitropolitană: I. P. S. Nicodem, P. S. Gherontie și P. S. Grigorie, înconjurați de șease preoți și șease diaconi. Intr'adevăr înălțător a fost mărețul fast, în care s'a desfășurat Sf. Slujbă. Credincioșii cari ocupaseră până la ultimul loc, vasta încăpere a catedralei, s'au înălțat pe culmi de rugăciune în spirit de simțire duhovnicească. Rare ori îi este dat unui om să vadă în viața lui, ceeace a avut norocul să vadă, slujindu-se cu atâta măreție, în catedrala dela Iași.

Predica zilei a ținut-o dl. I. D. Ștefănescu, profesor la Sorbona. A vorbit, ca un magistru, despre Grigorie Palama, arătând într'un prea măreț și luminos cadru, rolul misticei în viața omenirei. A făcut prețioase mărturisiri cu privire la mărețul rol pe care l-au avut mânăstirile în viața neamului nostru: cultural, artistic, civilizator și, mai presus de toate, rugător către Dumnezeu...

Cu aceste contopiri sufletești în slujirea Sf. Liturghii, cu acele mărturisiri de întărire sufletească și bucuria revederilor, a plecat prea bucuros P. S. Gherontie, către eparhia Constanței, pe care o conduce de zece ani de zile, și la care noi îi urăm să împlinească încă multe decade de înaltă conducere duhovnicească.

Cămine culturale

Socot că, lupta cea mai cu succes, care se duce contra analfabetismului o poate avea tot Biserica. Ea, prin preoții ei, picură în sufletul credinciosului nu numai frumuseță pentru lumina gândului, dar și acea căldură sufletească de carte, care îi înflăcărează întreaga ființă, pentru a afla *adevărul mântuirei lui.*

Câte vetre luminoase de suflet nu întrețin preoții noștrii, prin căminurile culturale și moralizatoare, prin orașele și satele României Mari! In jurul unor astfel de societăți, cu nespusă ușurință poate aduna mulțimea de credincioși, dornici de lumină, și de cât mai multă omenie. La început numai cuvântări,

apoi asistenţă socială, şi apoi bibliotecă şi sală de citire ş. a. m.

Cu multă bucurie sufletească ţin să aduc la cunoştinţă, că de curând s'a înfiinţat, prin râvna preotului Mihai Ionescu, dela parohia Sf. Ştefan din Iaşi un asemenea cămin cultural. Acest Ateneu, cum l'a numit părintele Ionescu, va avea ca puncte cardinale de preocupare promovarea unei vieţi îmbunătăţite sub raport religios, moral, cultural şi al civilizaţiei în cartierul care până astăzi poartă un nume atât de blamat, *valea plângerii.*

Comitetul de conducere e format din fruntaşii credincioşi ai parohiei Sf. Sale: ingineri, avocaţi, profesori, militari.

In primăvara aceasta vor şi porni lucrările pentru ridicarea unui cămin, cari să cuprindă: o sală de conferinţe, bibliotecă şi sală de citire. Comitetul în frunte cu preşedintele lui, care e Preotul Mihai Ionescu, a hotărât că Ateneul să poarte numele I. P. S. Mitropolit Nicodem. Intre multele motive, pentru care au ales de patron pe I. P. S. Nicodem, mărturiseşte comitetul că e şi acela că, dacă „Bojdeuca lui Creangă" din Ţicău, vorbeşte mereu celor din jurul ei şi intelectualilor ieşeni, despre maestrul povestitor Ion Creangă, apoi, tot aşa voim ca şi Ateneul cultural „Mitropolit Nicodim" să trâmbiţeze alături de biserica Sf. Ştefan, numele înaltului nostru ierarh, care e om de înaltă cultură şi realizator de opere mari în viaţa Bisericii şi a Neamului nostru.

Inalt Preasfinţitul Mitropolit cu multă greutate a primit, ca să li se facă voia, bineştiind că mult va străluci ceeace se va înfăptui la Ateneul dela Sf. Ştefan. Noi avem toată nădejdia că membrii noului Ateneu, în frunte cu inimosul Preot Mihai Ionescu îşi vor onora hotărârea, cu o încoronare prea frumoasă a măritului şi luminatului lor început.

Aproape în acelaş timp, un alt râvnitor de lumină şi bine, preotul D. Gh Buţincu, dela parohia Saucenita-Văculeşti, jud. Dorohoi, a înfiinţat un cămin cultural, cu aceleaşi binecuvântate scopuri şi cu aceeaş dorinţă, ca I. P. S. Mitropolit să primească, ca instituţia lor culturală să poarte numele „*Mitropolitul Nicodim*". I. P. S. Mitropolit a acceptat cu plăcere să patroneze cu tot sufletul şi cu toată dragostea, avântul spre mai bine, a preotului şi a intelectualilor din Saucenita.

Dorim deasemenea noului cămin cultural, muncă spornică de lumină în ogorul cel sufletesc al credincioşilor din Sauce-

niţa, iar Părintelui preşedinte curaj şi izbânzi fericite întru a-şi încununa opera cu tot ceeace a plănuit, când a pornit să-i dea fiinţă.

Şi însfârşit, un al treilea cămin cultural, care poartă numele I. P. S. Nicodem, e în comuna Cazangic, jud, Cahul. Acest cămin e înfiinţat şi condus de Preotul D. I. Drăgan, care fiind însufleţit tot de aceleaşi idealuri luminoase de a ferici poporul, a înjghebat acest aşezământ de moralizare şi cultură.

Examenul pentru ocuparea parohiilor din Iaşi

Pentru ocuparea parohiilor: «Patruzeci de Sfinţi» şi «Sf. Paraschiva» din oraşul Iaşi, I. P. S. Mitropolit Nicodim a hotărât să fie un concurs, prin care să se hotărască, cine să fie cei mai indicaţi a fi numiţi. I. P. S. Nicodem a stabilit acest examen, pentru mai multe puncte de vedere: 1. pentru a avea fericirea să numească pe cei mai buni dintre toţi candidaţii optanţi; 2. pentru a înlătura stăruinţele, cari de multe ori umbresc dreptatea; 3. pentru a realiza o ierarhie a valorilor, prin cari să se ajungă, ca să se dea cel mai bun loc celui mai meritos candidat şi prin aceasta să fie o emulaţie nobilitară şi de o bogată activitate între preoţii eparhiei, cari văd că celui ce munceşte i se răsplăteşte.

Comisiunea examinătoare a fost alcătuită din: P. C. Preot Cicerone Iordăchescu, profesor universitar, preşedinte, P. C. Preot Ec. E. Vasiloschi, revizor eparhial şi P. C. Pr. Ec. D. Ciolan, protoiereul Iaşului, membri.

Regulamentul examenului e cel publicat în revista „*Mitropolia Moldovei*“.

Pentru concurs s'au înscris şaptesprezece candidaţi, dar la examen s'au prezentat numai zece.

Examenul a început în ziua de 3 Martie a. c. şi a ţinut trei zile.

La examen au reuşit, pentru aceste două locuri: Pr Ştefan Gheorghiu, fost preot ajutător la biserica Sf. Constantin din Iaşi şi Preotul Vespasian Vasiliu, dela parohia Lămăşeni. jud. Baia.

I. P. S. Mitropolit Nicodem a aprobat, pe candidaţii prezentaţi de comisie, ca reuşiţi la examen, şi a numit pe primul la parohia «40 de Sfinţi», iar pe al doilea la «Sf. Paraschiva».

Catedră de „Muzică bisericească" la Conservatorul din Iaşi

In urma stăruinţelor pe care le-a făcut I. P. S. Mitropolit Nicodem, la Ministerul Instrucţiunii, a reuşit ca să înfiinţeze o catedră de „Muzică bisericească", în senzul ca să se predea muzica bisericească şi compoziţia religioasă, pe lângă Teorie şi Solfegiu, la catedra a cărui titular e dl. profesor Galinescu.

Pe drept cuvânt, spunea în adresa către Minister, Inalt Preasfinţitul Mitropolit: „E de neînţeles că la un Conservator să avem catedre speciale, pentru unele instrumente care se întrebuinţează rar, în orchestre mari, ca: Fagot, Oboi, Trombon, Clarinet, etc.. orchestre cari nu există astăzi nicăeri, în toată Moldova, Basarabia şi Bucovina; însă o catedră de Muzică bisericească, întrebuinţată în mii de biserici şi prescrisă în programa tuturor şcolilor secundare, nu există!

Este o anomalie, pe care o semnalăm Domniei-Voastre, Domnule Ministru, spre a se lua urgente măsuri, pentru înlăturarea acestui neajuns.

După aceea ni se pare tare ciudat, ca şcolile noastre înalte de muzică să nu servească poporul. Singurele aşezeminte unde ascultă el muzica, sunt bisericele. Şcolile de muzică, însă, nu vor să ştie de această muzică a poporului. Poporul trebue să poarte pe umere şcolile aceste de muzică, dar muzica lui rămâne tot pe mâna cârpacilor. Socotim că această stare de lucruri e vremea să înceteze".

Această sănătoasă şi prea vădită raţiune a dreptăţii, pe care a înfăţişat-o înaltul ierarh, într'un chip cum nu se poate mai luminat şi convingător a fost hotărâtoare, pentruca Onoratul Minister să nu aibă ce zice, decât că aşa stau lucrurile şi pe drept e ca să se prevadă această catedră. Intr'adevăr că s'a şi aprobat ca orele de Muzică bisericească să fie predate de dl. profesor G. Galinescu, fost stipendiat al Mitropoliei Moldovei, pentru studiul muzicii bisericeşti în străinătate, iar actualmente profesor la Conservatorul din Iaşi.

Această prea frumoasă izbândă o socotim, ca încă o prea frumoasă realizare a Înaltului nostru Chiriarh, care a reuşit să pună în preocupare, cercetare şi cultivare muzica noastră bisericească, în cea mai înaltă instituţie de muzică, care e Conservatorul.

Diac. V. Gh. Vasilache

BIBLIOGRAFIE

1. *Arhim. I. Scriban*, Profesor universitar, *Predici pentru popor*, vol. I. ediția a IV-a, cuprinde 22 predici—dela Anul Nou, până la ziua Inviere, 159 pag., 40 lei.

2. *Protopresviterul Dr. Gheorghe Ciuhandu, Episcopii Samuil Vulcan și Gherasim Raț*—pagini mai ales din Istoria Românilor Crișeni—1830-1840, 704 pag., Tipografia Diecezană, Arad, 1935,

3. *Nicodim Milaș, Canoanele Bisericii ortodoxe însoțite de comentar*, traduse în românește de Dr. N. Popovici și U. Kovincici, Până acum a apărut: partea I din vol. I, care costă 160 lei; partea II din vol. I. care costă 300 lei, și partea I din vol. II. care costă 130 lei, deci total 590 lei. Pentru cine dorește să cumpere acum cartea, autorul reduce la 400 lei, cele trei părți din vol. I și II. Arad, Dr. N. Popovici, Academia Teologică ortodoxă română.

4. *Preot Mircea Eug. Dimitriu, Scopul suprem al omului, după Sfânta Scriptură*, 55 pag., cu mai multe clișee religioase în text, 40 lei. Botoșani. Având în vedere că titlul ne indică cuprinsul materiei tratate, prezint tabla de materii a acestei cărți: 1. In loc de prefață; 2. Crearea omului, căderea în păcat și menirea lui; 3. Scopul omului după căderea în păcat; 4. Cum poate omul să-și ajungă scopul suprem? 5. Mijloace de realizare: a) cunoașterea Sf. Evangheliі; b) Lepădarea de sine; c) Sf. Scriptură și Sf. Tradiție; d) Poruncile bisericii; e) Sfaturile Evanghelice; 6. Cum e privit acest scop al omului? 7. Viața creștinului de eri, de azi și fericirea lui; 8. Incheiere; 9. Psalmul I; 10. Rugăciunea Sf. Efrem Sirul; 11. Sfaturi potrivite cu vrâsta fiecăruia; 12. O duzină de fapte bune.

5. *Preotul A. C. Cozma, Hristos și Tineretul*; tipărită de Episcopia Dunărei de jos, în „Biblioteca eparhială"; această broșură are 40 pagini cu următoarele capitole: Tineretul și cultura; Tineretul și civilizația; Tineretul și criminalitatea; Tineretul și binefacerea: Tineretul și sportul; Iisus Hristos isvor și sfârșit. Prețul 5 lei.

Această broșură e de preț, fiind de actualitate; ea e scrisă și cu talent.

Diac. V. Gh. V.

Mulţumirl Publice

Se aduc mulţumiri publice consiliului parohial al parohiei Tătăruşi Jud. Baia de sub preşedenţia pr. M. Grigoraş, pentru zelul de care au dat dovadă la reparaţia bisericii.

Consiliul şi epitropia se compun din următoarele persoane: M. L. Marinescu, N. Iacob, Gr. Bejan, Gh. Ungureanu, N. V. Pristaru, I. Macovei, C. Gr. Costan, V. Gh. Apostol, V. N. Burtilă, C. Buduşanu, D. Petia, O. Gâtlan, N. Tanase. Un cuvânt de meritată laudă se aduce şi d. I. Doroftei pictorul bisericii.

* * *

Se aduc mulţumiri publice următoarelor persoane din parohia Tg. Bucecea, Jud. Botoşani, cari au făcut donaţii bisericii.

1) Doamnei Domnica şi d. N. Filipescu, cari au inzestrat biserica cu o sobă de teracotă în valoare de 2000 lei ;

2) D-lui Mihai Filipescu, care a donat gratiile la ferestrile bisericii, în valoare de 500 lei ;

3) Tuturor credincioşilor cari au contribuit la cumpararea unui rând de vestminte în valoare de 6000 lei.

* * *

Se aduc mulţumiri publice enoriaşilor din parohia Fârtânele jud. Botoşani, cari au cumpărat o cristelniţă în valoare de 1400 lei.

1) D-lui C. Vârlănescu, primar, pentru grija ce o arată la îmbracarea bisericii cu lumânări.

2) D-lui V. Irimciuc, pentru vinul ce-l dărueşte regulat la Sf. Liturghie.

* * *

Comitetul parohial al parohiei Ţoleşti jud. Baia prin parohul respectiv aduce cele mai vii mulţumiri publice următorilor enoriaşi, care au binevoit a dărui bisericilor din parohie obiectele arătate mai jos :

1) D-nei Profira V. Balan pentru pomenirea defunctului său părinte adoptiv Th. Blaga a dăruit bisericei ce se construeşte în satul Autoceni două hectare teren, de prima calitate.

2) Moştenitorilor defunctului Ioan Prisacariu, care au dă-

ruit un teren de 2 hect. 32-a, pentru curtea bisericei ce se construeşte în satul Boura-Manolea.

3) Moştenitorilor defunctului Ştefan Jâlavu, care a dăruit bisericei filiale Forăşti un teren în supraf. de un hect. şi 43-a.

4) Enoriaşului Vasile Chirilă, care a cumpărat un clopot pentru biserica din Boura-Manolea, pentru care a dăruit suma de Lei 12.000 ; de asemenea mai multor credincioşi, care au complectat până la suma de 18.000 costul acestui clopot.

5) Locuitorului Ioan Rusu, care a cumpărat un clopot mai mic, tot pentru această biserică.

6) Ecaterina şi Th. Băbuşă, care au cumpărat pentru biserica parohială Ţoleşti una evanghelie legată în bacfont aurit în valoare de Lei 4.500; de asemenea un sfeşnic de alamă cu 3 braţe în valoare de Lei 1200.

7) Maria V. Ioniţă, care a cumpărat pentru biserica din Toleşti un rînd vestminte preoţeşti din catifea în valoare de Lei 4000.

8) Ioan V. Băbuţă, care a cumpărat pentru biserica din Ţoleşti un sfeşnic de alamă în valoare de Lei 1000.

9 Luca Ifrim a cumpărat un aghiazmatar legat în piele şi pânză în valoare de Lei 410.

10) Const. N. Popa a cumpărat un molitfelnic legat în pânză în valoare de Lei 680.

11) D-rei Aurica Mateescu pentru o perdea de matasă pictată la strana Maicei Domnului, în valoare de Lei 800.

12) Soţilor : Sofia şi C. Constantinescu pentru un covor de lână şi o faţă de masă pentru acoperit sf. Masă.

13) Elena Ifrim a cumpărat o icoană a Maicei Domnului îmbrăcată în bactfont aurit, în valoare de Lei 1500.

14) Vasile Chirilă pentru o pereche cununii din bacfont.

15) Doamnei Profira Th. Blaga pentru mai multe covoare de lână la biserica filială Forăşti.

16) D-lui Ioan Suceveanu pentru 2 scaune.

17) D-nei Ana N. Teleman pentru un epitrahil.

18) Primăriei Comunei Uideşti, care a dăruit suma de Lei 4000 (patru mii) la reperaţia exterioară a bisericei Ţoleşti.

19) De asemenea enoriaşilor bisericei Toleşti, care au contribuit cu peste 2000 (două mii) la reparaţia de mai sus.

20) Enoriaşului Gh. Th. Cotoc, care a donat bisericei ce

se construeşte în satul Autocuri una cruce pentru înmormântări.

* * *

Se aduc mulţumiri pe această cale următorilor buni creştini care au ajutat şi inzestrat biserica sf. Ilie Tg. Neamţ :

1) Dl. şi d-na Ec. Vasilescu, au donat un rând procoveţe de fir în valoare de 800 lei.

2) D-na Ec. Rafailă, a donat un covor persan mărimea 2/1.80 m. în val. 1000 lei.

3) D-na Ec. Mateescu, a donat un covor românesc de lână, mare de 4/1.50 m. în val. de 800 lei.

4) Dl. şi d-na Anastasiu au donat 7 rogojini mari în val. de 350 lei.

5) D-na Artemiza Orghidan a reparat şi argintat o cadelniţă, în valoare de 400 lei.

6) D-na Maria Trofin, a reparat şi argintat o cruce depe sf. masă în valoare de 300 lei.

7) D-na Elena Martin,a donat o faţă de masă de matasă în în val. de 500 lei.

8) Dl. Grigorescu, argintar, a reparat şi argintat o cadelniţă de argint pe socoteala sa în valoare de 1200 lei.

Au donat paraclisului spitalului, care aparţine tot de această parohie :

1) Păr. H. Marcoci Tg. Neamţ, un covor de lână în val. de 300 lei.

2) D-na şi dl. I. Spumă din Boboeşti-Pipirig Neamţ, au donat un covor de lână mărimea 4 | 1.50 în val. de 1000 lei.

A apărut de curând :

Dionise Pseudo-Aeropagitul, Despre numele divine : Teologia mistică

traducere din greceşte de **Pr. Cicerone Iordăchescu** şi **T. Simenschy,** Iaşi, 1936.

Citiți și răspândiți

1. *Noul Testament,* ediția III, broșat 80 lei
2. *Psaltirea,* împărțită în Catisme și cu arătări de tipic, tipărită de „Institutul biblic" București.
3. *Cartea Facerea*
4. *Cântarea Cântărilor 10 lei.*
   Traduse de I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodem.
5. *Psaltirea în versuri de V. Militaru, verificată de I. P. S. Mitropolit Nicodem.*

Citiți și răspândiți

Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului.
Traduceri și prelucrări a I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodem, în douăsprezece volume mari.

Volumul I. 75 Predici catihetice pentru popor. *Tâlcuirea Crezului, Tatăl Nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci, după C. Stratilatov 120 lei.*

Volumul II. Cuvântări Apologetice, *adică apărarea adevărurilor fundamentale ale religiunei creștine ortodoxe, după Dr. Serghie. Arhiepiscop de Vladimir 110 lei.*

Volumul III, Menirea Științei și Artei, *sau: Religia este știința științelor după Contele L. Tolstoi 110 lei,*

Volumul IV. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, *Partea I, după Farrar 120 lei.*

Volumul V. 58 Cuvântări la Postul Mare, *după Inocențiu, Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VI. Predici la Sărbătorile Impărătești, *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VII. Cuvântări la Sărbătorile Maicii Domnului, Dumineci, etc. *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 110 lei.*

Volumul VIII. Cuvântări Liturgice, – Dumnezeu și dreptatea Lui.—Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. Scurtă explicare a Sfintei Liturghii și pomenirea Morților. Originale și prelucrări. 110 lei.

Volumul IX. Paisie, *Starețul Monastirei Neamțului din Moldova, viața, învățătura și influența lui asupra Bisericei ortodoxe, de Protoiereul Serghie Cetfericov, 640 pag. 150 lei.*

Volumul X. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericei, *partea II, după Farrar 90 lei.*

Volumul XI. Viața și operile Sf. Părinți și Învățători ai Bisericei, *partea III, după Farrar 100 lei.*

Volumul XII. Predici pentru tineretul școlar, *după vestitul patrolog și predicator englez Farrar, 90 lei.*

Citiți și răspândiți

1. *Ce să crezi și cum să trăești, de I P.S. Mitropolit Nicodem ed. VIII* 4 lei.

2. *Carte de rugăciuni, de I. P. S. Mitropolit Nicodem, ilustrată și legată . . . . . 18 lei*
3. *Călăuza creștinului la Biserică I. P. S. Mitropolit Nicodem. . . . . 12 lei*
4. *Cinci Mărgăritare de I. P. S. Mitropolit Nicodem* 20 „
5. *Ce socotiți voi de Hristos?* „ „ 20 „
6. *Cu ce trăiesc oamenii* „ „ 5 „
7. *Cuvioasa Melania* „ „ 6 „
8. *Crâșma trează* „ „ 4 „
9. *Doi moșnegi la Ierusalim* „ „ 5 „
10. *Dumnezeu și Dreptatea Lui* „ „ 35 „
11. *Epistolie către creștini ortodocși* „ „ 12 „
12. *Istorioare morale pentru copii part. I* „ „ 3 „
13. *Istorioare morale pentru copii part. II* „ „ 3 „
14. *Jos beția* „ „ 6 „
15. *Lămuriri asupra Bibliei* „ „ 15 „
16. *Melul lui Dumnezeu* „ „ 12 „
17. *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută* „ 26 „
18. *Religia și morala* „ „ 5 „
19. *Trei întrebări* „ „ 6 „
20. *Sf. Ioan Gură de Aur* „ „ 8 „
21. *Umblați în lumină* „ „ 15 „
22. *Unde-i iubire acolo-i Dumnezeu* „ „ 6 „
23. *Viața Sf. Grigorie Teologul* „ „ „
24. *Viața Sf. Vasile și anul nou* „ „ 5 „

In curând I. P. S. Mitropolit Nicodem va scoate de sub tipar.

1) **Biblia ilustrată,** *împreună cu d. I. D. Ștefănescu, profesor dela universitatea din Paris și Bruxelles, o lucrare unică în întreaga literatură creștină.*

N. B. Toate lucrările menționate se pot comanda direct la Editura Mănăstirii Neamțului. La comenzile dela 200 la 1000 lei, se acordă un rabat de 20%, iar dela 1000 lei în sus 25 la sută.

P. C. PREOT AL PAROHIEI .....

Comuna .....

Județul .....

p. 5-1

Cuprinde Decizii mai importante

MITROPOLIA MOLDOVEI

„După roadele lor îi veți cunoaște“. *Matei VII, 16.*

„Celce va împlini și va învăța și pe alții să le împlinească, acela mare se và chiema întru împărăția cerurilor“.

Maiei V, 19.

Efectele bogatiei religioase
Varsta la hirotonie
Jramantul preotilor.=

V. A. Gheorghiță 1932

ANUL XII APRILIE 1936 Nr. 4

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub patronajul I. P. S. MITROPOLIT NICODEM

Comitetul de redacţie:

Preşedinte: P. S. VICAR GRIGORIE BOTOŞĂNEANU

Membri: P. C. Referent, Ec. CONSTANTIN NONEA
P. C. Arhimandrit PARTENIE CIOPRON
P. C. Diacon Dr. ILIE GHEORGHIŢĂ

Secretar de redacţie: P. C. Diacon V. GH. VASILACHE.

Redacţia şi administraţia la secţia culturală a Sf. Mitropolii Iaşi.

ABONAMENTUL: 150 LEI PE AN.

SUMARUL:

Pentru fraţii basarabeni	Diac. V. Gh. Vasilache
O carte bună şi interesantă	Diac. I. Gheorghiţă
Vrednicia unui membru al Adunării Eparhiale .	Diac. V. Gh. Vasilache
Dela Sf Sinod.	C. N.
Dela Consiliul Central Bisericesc . . .	Pr. C. N.
Hirotonii de diaconi onorifici	* * *
Ocuparea locurilor vacante şi turburările din parohie	P. C. V.
Lămuriri în legătură cu fabrica de lumânări, înfiinţată la Mitropolia Moldovei . . .	Pr. V. M.
Note	Diac. V. Gh. Vasilache
Ranguri bisericeşti	* * *
Transferări de preoţi	* * *
Numiri de preoţi	* * *
Decese	* * *
Decizii	* * *
Bibliografie	Diac. V. Gh. Vasilache
La moartea Ec. Const. Ciocoiu . . .	Pr. Const. Munteanu
Mulţumiri publice	* * *

Tipografia concesionară Alexandru Ţerek, str. Mârzescu 9, Iaşi

ANUL XII ĂPRILIE 1936 Nr. 4

MITROPOLIA MOLDOVEI

FOAIE OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR
APARE ODATĂ PE LUNĂ
Sub conducerea unui comitet

Pentru fraţii basarabeni

Mai mult ca oricare alţii, preoţii au fost acei cari, conştienţi fiind de prea luminata poruncă a Mântuitorului: *„Milă voiesc"* şi *„Milă-mi este de popor"*, au căutat să vină în ajutorul fraţilor basarabeni, cu jertfă din jertfa poporului drept credincios.

Preoţimea eparhiei Moldovei şi-a dat, mai întâi, ea însăşi obolul—, dar nevoia şi amarul fiind prea mare, n'ar fi putut fi îndulcit numai din contribuţia personală a preoţilor. cari-s şi puţini, şi printre acei ce nu se pot lăuda decât întru sărăcia lor. Dar, I. P. S. Mitropolit Nicodem, când a făcut apel nu s'a gândit numai la sprijinul lor individual, ci mai mult şi la aceia, ca preoţimea să determine prin sfat şi îndemn sfânt, pe cei ce au să vină în ajutorul fraţilor basarabeni, cari nu au cu ce-şi potoli foamea. Preoţii nu au ei, dar ei sunt acei chemaţi cari să mişte până la lacrimile compătimirii frăţeşti, inimile acelor ce au. Preotul e acela care stăpâneşte şi conduce sufletele satelor noastre, şi din momentul în care toţi privesc la el, ca la Păstorul lor, apoi firesc e ca să-i poată călăuzi spre toată fapta cea creştinească, care e spre fericirea lor.

Socot că nu mai este cazul să oglindesc dureroasele lipsuri în care s'au sbătut şi sufăr încă, fraţii noştrii moldoveni de peste Prut. Fiecare preot a fost chemat să o facă aceasta, şi ei o ştiu prea bine din ziare. Foamea e una dintre cele mai îngrozitoare pedepsi, care poate să-i ameninţe omenirea. Inchipuiţi-vă să nu ai ce mânca într'o zi numai... Prin foame, nu numai

că se distruge trupește un frate al tău—rege și el al creaturii—a cărei viață sufletească numai a unui om valorează mai mult decât toate splendorile și bogățiile lumei, dar ceva mai mult, un om care e pradă foamei, e capabil de orice rău... Și atunci, când cineva vine să-l scoată din acest unghi al morții, nu e nevoie să mai arătăm ce salvator e pentru fratele, care mâine, poate fi la fel el, pentru noi.

Această mână de ajutor orice creștin o întinde bucuros, bine știind, că după spusele sf. Ioan Hrisostom: „*Săracul este cel ce întinde mâna, însă Dumnezeu este acel care primește*".

* * *

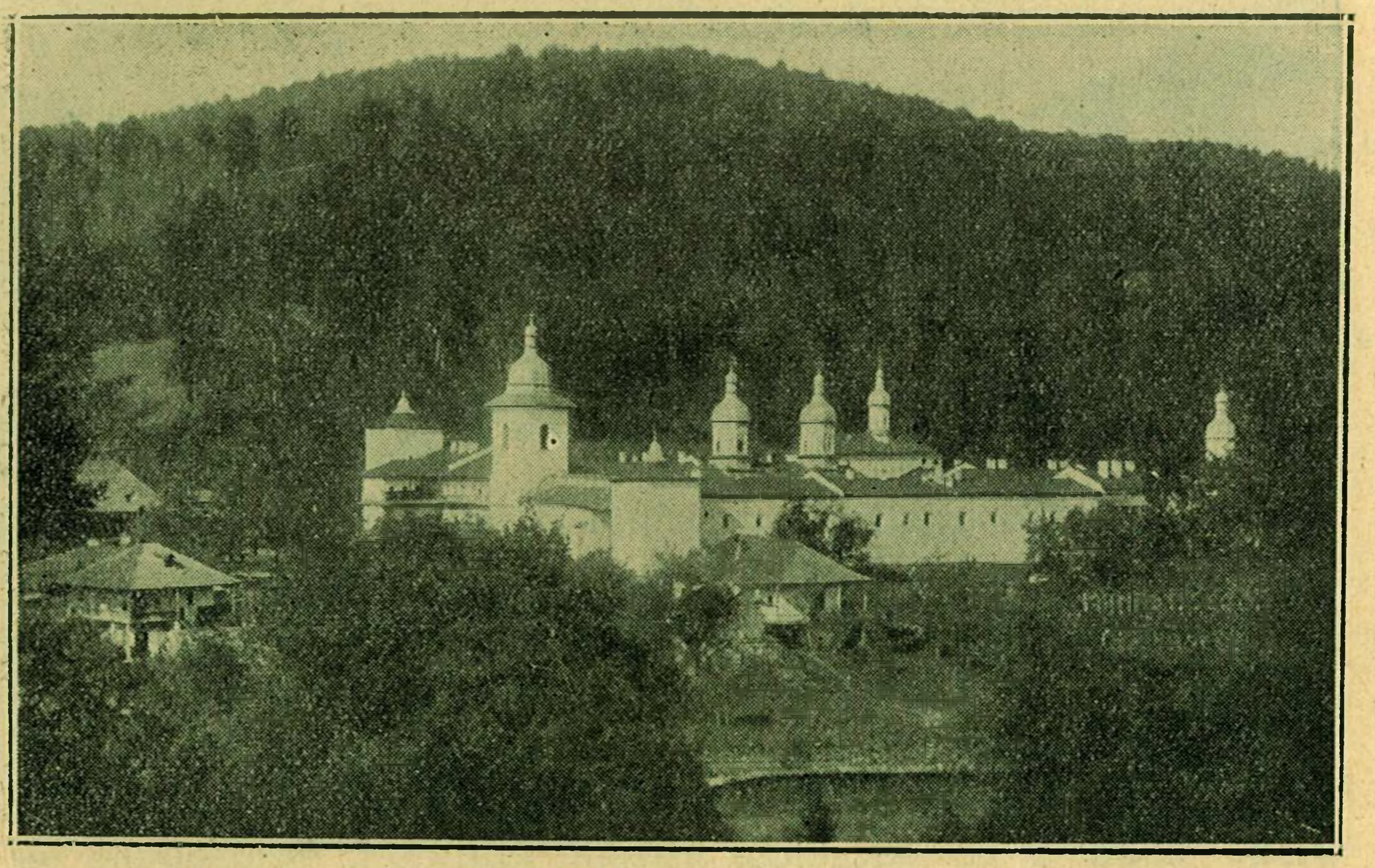
I. P. S. Nicodem a dispus, ca aceste ofrande strânse de preoți, să fie trimise Sf. Mitropolii, iar de aici să se trimeată Bisericei basarabene, și, apoi, ea să le împartă la credincioși. Astfel ca, ajutorul strâns prin Biserică, dela credincioși, să fie dat și împărțit tot prin Biserică celor în suferință.

Până acum, în general, societăți de ajutorare strângeau fonduri și apoi ele le împărțeau cum socoteau, iar ca o mustrare, tocmai Biserica, mama tuturor acestor ajutorări, nici nu era pomenită de contribuția pe care a avut-o la strângerea acelor frumoase fonduri de ajutorare. Pentru cine nu știa, nu-i venea să creadă, cum Biserica absentează dela creștineasca datorie de a ajuta pe aproapele? In realitate cum era? Preoții îndemnau lumea să vină în ajutor, ei înșiși ajutau, adunau și apoi predau toată jertfa și truda credincioșilor și a lor unor societăți, cari nici nu pomeneau de preot, ci toate și totul socoteau ca o realizare a lor. Și Doamne, mulți și multe spuneau, că toate acestea le fac dintr'un spirit de umanism, sau mai știu eu ce, numai și numai să nu zică creștinism !!

Această străduință și jertfelnicie creștinească, fiind dată la fund și etichetată cu orice, numai cu numele adevărat dela izvor nu, a socotit înaltul nostru ierarh,

că e vremea să înceteze și aceasta nu pentru a trâmbița cu surle ceiace fac preoții și credincioși, dar pentru a nu mai suferi blamul unei închipuite neactivități, de care este învinuită preoțimea, și pentru a vedea și alții faptele credinței noastre, pe care să le urmeze ca pe o înțelepțită pildă.

Ca o încoronare a acestei înțelepțite măsuri, I. P. S. Nicodem a hotărât, ca ceea ce se strânge prin Biserică, să se trimeată și să se împartă tot prin Biserică, credincioșilor.

Mânăstirea Secu

Pentru frații moldoveni de peste Prut, preoțimea eparhiei Moldovei a strâns 85.457 lei. In afară de aceasta, a mai colectat mai multe încă, ofrande în natură: cereale, legume etc., cari s'au dat direct Societăți „Crucea Roșie".

Această prea frumoasă sumă de 85.457 de lei, I. P. S. a trimis-o astfel; o parte din ea Episcopiei Ismailului, o alta Mânăstirei Noului Neamțu din Basarabia, unde se întreține multă sărăcime din satele învecinate, apoi s'a mai dat și Seminarului Veniamin, care a dat găzduire și masă la mulți copii basarabeni, la

fel s'a dat și la Cantina școlară din Iași, și la mulți studenți din Basarabia, cari urmează la universitatea din Iași.

Iată ce mare bine a putut face preoțimea și credincioșii eparhiei Moldovei, prin ajutoarele cari le-au dat cu atâta frățească dragoste.

Aici la Mitropolie, s'a înregistrat această jertfelnicie în chipul cel mai fidel. Tabloul care îl avem în față ne vorbește foarte mult despre fiecare, arătându-ne de cât zel pastoral, e capabil fiecare preot, precum și

Stăreția și Muzeul Mânăstirei Agapia.

de câtă dragoste creștinească e înflăcărat fiecare în parte. Unii au fost cari au strâns mai mult, alți mai puțin. Cercetând tabloul dau de exemplu pe Părintele Panaite Scobai dela Cocorăni, Botoșani, care ne-a trimis 40 lei, dau pe Părintele Const. Leonte dela Ionășeni, Dorohoi, cu 41 lei, sau Preotul Eugen Zăharescu, dela Dumbrăvițele, Baia, cu 50 lei.—Dealtfel, spre mângâierea noastră aceasta prea mică sumă, e minimă și trimisă de mai puțini, în general, ceilalți preoți se ridică cu mult față de cei amintiți, unii până la 1890 lei, cum a trimis Părintele protopop *I. Chiticaru*, dela biserica

Adormirea din Fălticeni, s'au Părintele Dumitru Săvescu dela o parohie de ţară, Răuceştii de jos-Neamţ, 1440 lei.

E un strălucit indiciu şi aceasta. E un certificat care vorbeşte mult...

Socot că nu mai este cazul să arăt mulţumirile cari s'au primit. Mulţumirile tainice, pe cari le-au ridicat ce-i ajutoraţi către Dumnezeu, le cred ca pe cele mai de preţ. Dumnezeu va şti să pogoare asupra fiecărui, ajutorul Său şi mângâierea de care atâta avem nevoie...

Fraţilor moldoveni de peste Prut, cari mai înainte făceau parte şi ei din Mitropolia Moldovei şi Sucevei, le dorim ca anul acesta, Dumnezeu să-i învrednicească milei Sale prea bogate, cari dă de toate şi din plin... sănătate, îndestulare, progres şi fericire.

Diac. V. Gh. Vasilache

O carte bună şi interesantă

Despre numele divine = Teologia mistică. Traducere din greceşte de Pr. Cicerone Iordăchescu şi Theofil Simenschy. Iaşi, Tipografia concesionară, Al. Ţerek, 1936, format obicinuit, cu 125 de pagini.

P. C. Preot Cicerone Iordăchescu, profesor de Istoria bisericească şi Patristică, la Facultatea de Teologie din Chişinău, ne îmbogăţeşte literatura noastră teologică cu o nouă operă din Sf. Părinţi bisericeşti.

Prin această traducere cu totul recentă, Păr. C. Iordăchescu reia firul publicaţiilor apărute sub titlul: „Din vechea Literatură Creştină" după cum însuşi mărturiseşte la începutul precuvântării sale. Este o mare bucurie că preoţimea şi studenţii noştri teologi vor putea citi de acum în româneşte cele patru opere capitale, atribuite de cei vechi lui Dionisie Areopagitul, al 3-lea discipol al Sf. Apostol Pavel, convertit de el în Atena şi pe care tradiţia bisericească îl socoteşte cel dintâi episcop al Atenei. [1])

---

1) Vezi Istoria Bisericească Universală de Eusebiu Popovici, cartea I-a Ed. II pag. 377

Aceste opere, pe care criticii mai noi le atribue unui scriitor ce ar fi trăit cam pe la anul 500 după Hristos, sunt următoarele: 1. Despre numirile lui Dumnezeu. 2. Despre Ierarhia cerească. 3 Despre Ierarhia bisericească şi 4. Despre teologia mistică. Aceasta e ordinea şi titlul lor în Istoria bisericească a lui Eusebiu Popovici.

Păr. Cicerone Iordăchescu le-a tradus pe rând şi le-a pus alături, câte două la un loc, după logica şi afinitatea materiei.

Ierarhia cerească a tipărit-o într'un volum cu Ierarhia bisericească încă din anul 1932; Iar acum ne dă în al doilea volum: cartea Despre numele divine, cu cea Despre teologia mistică. Volumul acesta este închinat I. P. S. Mitropolit Nicodim, care—zice P. C. Sa în precuvântare—va aprecia valoarea scrisului patristic, ca unul ce a lucrat cu spor în această direcţie.

Deosebit de interesant în această lucrare este studiul introductiv, pe care Păr. C. Iordăchescu îl face pe un spaţiu de 53 de pagini. Mai întâi se arată că aceste două scrieri „n'au fost destinate pentru orice fel de cititor" şi că „ele nu sunt la îndemâna oricui". ...„sunt turnate într'o limbă, care a dat de lucru chiar unui gânditor ca Toma de Aquino. Pentru a le putea înţelege în toată profunziunea lor, cititorul trebue să fie nu numai teolog versat, ci şi familiar, într'o bună măsură, cu dialectica filosofică". [1])

Da, îl credem pe Păr. C Iordăchescu în privinţa greutăţii înţelesului, când e vorba să studiezi aceste opere în textul original, dar când ele ne sunt prezentate prin traducere într'o limbă aşa de frumoasă românească, greutatea pătrunderii lor, a dispărut ce-l puţin pe jumătate. Mai rămâne cititorului ca să se familiarizeze puţin şi cu dialectica filosofică, de care ştim bine că nu e lipsit complectamente nici absolventul de seminar şi nici studentul teolog.

Mai departe „studiul introductiv" se ocupă într'o schiţă istorică de o parte din filosofii greci, din a căror filosofie s'a adăpat şi autorul nostru Pseudo-Dionisie, pentru a lămuri numirile lui Dumnezeu sau pentru a ne conduce la cunoaşterea Lui, prin iluminare.

Căci „Invăţătura creştină are comun cu marea filosofie

---

[1]) Vezi pag. VIII şi IX.

antică, afirmarea existenţei lumei supra sensibile" zice Păr. Iordăchescu la pag. X.

Urmează apoi „concepţia areopagitică" care se ocupă cu marea problemă a divinităţii şi a binelui din lumea aceasta în legătură cu divinitatea.

„Dionisie—zice Păr. Iordăchescu - este, dacă nu iniţiatorul, desigur îmbolditorul cel mai puternic al *misticei creştine.*

Mistica lui culmineză în metafizic, în contemplarea lui Dumnezeu cel necuprins şi unul ; ea duce până la confundarea sufletului în divininitate."... [1])

In ultima parte a „studiului introductiv" Păr. Iordăchescu tratează despre „cunoaştere şi extaz".

Cunoaşterea, care nu este altceva decât mintea noastră în exerciţiul funcţiunii sale fundamentale, nu se poate râdica cu propriile ei mijloace până la misterul divinităţii.

„Ea are nevoe de un ajutor autorizat. Acesta îl formează Sf. Scripturi şi scriitorii inspiraţi". [2])

Sufletul scriitorului inspirat păşeşte spre iluminare şi prin acea iluminare lăuntrică, el trece în extaz.

In extaz, sufletulul omului se confundă cu ideia nobilă care-l preocupă, deci cu divinitatea.

Cu acest studiu introductiv, cu această pregătire sumară, dar clară şi precisă spre cunoaşterea filosofiei antice, Păr. C. Iordăchescu ne conduce în chip minunat la citirea celor două opere ale scriitorului inspirat şi iluminat, Pseudo-Dionisie Areopagitul.

La celelalte traduceri şi opere anterioare, P. C. Sa a lucrat singur, cu meticulositatea şi discreţiunea-i caracteristică, dar de data aceasta şi-a luat un colaborator în persoana d-lui Theofil Simenschy, conferenţiar definitiv de limbile clasice, la Facultatea dc Teologie din Chişinău.

Cartea este tipărită în condiţiuni technice destul de bune, aşa că poate lua un loc de cinste în biblioteca preoţilor şi a tuturor creştinilor intelectuali, care ar dori să simtă măcar căldura razelor de lumină cc ne unesc şi ne conduc mereu spre divinitate.

1] Vezi, Studiu introductiv, pag. XXIII

2] Ibid pag. XLIV

Pentru preoţii şi teologii din vremea noastră, cartea aceasta nu e numai un mijloc obicinuit de îmbogăţirea cunoştinţelor, ci un fel de „pânea noastră cea de toate zilele“ mai ales acum, când ne chinuim să înţelegem fenomenul miraculos dela Maglavit.

Cu această ocazie, ne facem o datorie de a reaminti preoţimii noastre, cele două volume de „Istoria vechii literaturi creştine“ tot ale Păr. Cicerone Iordăchescu, despre care dl. N. Iorga se exprimă astfel: „informaţie bogată şi formă clară şi precisă. E un excelent repertoriu, de pus alături cu cele mai bune apusene“. [A se vedea Revista istorică, an. XXI N-rele 10—12, Octombrie-Decembrie 1935, pag. 401].

Diacon Ilie Gheorghiţă
Profosor

Vrednicia unui membru al Adunării Eparhiale

Preţioase sunt adunările eparhiale anuale, când toţi mebrii ei, clerici şi mireni, în frunte cu înaltul ierarh, se întrunesc pentru a rezuma realizările şi a se angaja pentru viitor cu noui eforturi în zecite în puteri, să împlinească ce-a fost cu lipsă şi să lărgească orizontul de activitate efectivă, în Biserica pe care ei o reprezintă. Clerul înfrăţit cu poporul la munca de consolidare a Bisericii noastre, iată care e raţiunea acestor adunări parohiale şi eparhiale. Aceste adunări eparhiale, atunci sunt pe linia de chemare a lor, când dau tărie de fapte tuturor idealurilor şi dorurilor de bine, pe care le nutresc credincioşii faţă de Biserică, şi pe cari ei îi reprezintă.

Fiecare membru al adunării eparhiale, cleric şi mirean e de aşteptat să fie un pion al înfăptuirilor de mai bine, pe câmpul cel însorit de activitate bisericească. In politică, indiferent de partidul din care face parte, el e chemat cel dintâiu, să apere drepturile şi fiinţa Bisericei sale. Să mărturisească şi să apere cu toată tăria, crezul credinţei sale oridecâteori unii tăgăduitori încearcă să-l cumpănească.

Dar mai presus de toate să se străduiască, ca prin fapte

să ctitorească, dacă nu o mândrie de biserică, apoi cel puţin un simţit bine, care să sporească activitatea şi gospodăria Bisericii. Să îndemne, dacă nu ca fapta, apoi cel puţin cu vorba numai şi numai să mărească—binele Bisericii pe care o reprezintă.

Spre mândria Adunării Eparhiei noastre ţin să dau ştiinţii tuturor, pe unul dintre vrednicii ei membrii, cari cu vorba, dar mai ales cu fapta, a ctitorit o prea frumoasă lucrare de bine, pentru catedrala mitropolitană. E vorba de d. Osvald Racovitză. Părintele municipiului Iaşi, omul multor realizări de bine pentru Iaşul scump tuturor românilor, văzând ceace lucrează de zor înaltul nostru ierarh, şi, ştiind că prea multe se cer să fie înfăptuite, iar mijloace mitropolia nu are, la rugămintea pe care i-a făcut-o I. P. S. Mitropolit Nicodim, imediat s'a prins şi a şi făcut aleea care duce din str. Ştefan cel Mare, la catedrala mitropolitană. Mijlocul l-a făcut din cuburi de lemn—pe care l-a gudronat—iar de o parte şi de alta va pune petriş pe care deasemenea îl va gudrona. Totul, desigur e costisitor, dar un lucru foarte bun şi la înălţimea locului, pentru care s'a făcut.

Domnule Primar, prin ceeace aţi făcut aici, daţi-mi voe să vă socotim ca pe un fericit realizator în planul preocupărilor de îmbunătăţire a Iaşului. Aţi început cu Biserica, prin aceasta aţi miruit întreaga operă cu siguranţa tuturor izbândirilor. Şi eu socot că, nu este om mai fericit decât acel ce poate realiza tot ceeace gândeşte de bine pentru alţii şi mai apoi, şi pentru el.

Calea spre catedrala mitropoliei moldovei, aţi bătut-o, mai întăi, D-voastră, aceasta vorbeşte mult... Deacum ieşenii şi cu ei, orice călător prin Iaşi, rămâne să vă urmeze drumul...

Pe această cale a faptelor, păşind în mijlocul Adunării Eparhiale, cu admiraţie veţi fi priviţi şi cinstiţi de întreg poporul înfrunte cu I. P. S. Mitropolit Nicodem.

Diac. V Gh. Vasilache

Dela Sfântul Sinod

Efectele logodnei religioase pentru teologi.

Sfântul Sinod, cu adresa Nr. 640/936, ne face cunoscut, că este foarte des solicitat a accrda dispense candidaţilor la preoţie, pentru desfacerea logodnelor religioase cu tinere pe care din diferite motive nu le mai pot lua în căsătorie, cu toate dispoziţiile anterioare luate de a nu se mai logodi cu preot decât deodată cu oficierea cununiei religioase.

Pentru a feri pe tinerii candidaţi la hirotonie de astfel de situaţii, ce le pun în joc viitorul, şi a se preîntâmpina pe viitor repetarea unor asemenea cereri, Sfântul Sinod în şedinţa sa de la 11 Martie a. c. a hotărât următoarele:

1) Orice candidat la preoţie, înainte de a se logodi este îndatorat a cere binecuvântare Chiriarhului respectiv, arătând toate documentele referitoare la condiţiunile de admitere la căsătorie a unui cleric.

2) Sf. Sinod aduce din nou la cunoştinţa candidaţilor la preoţie, că logodna bisericească are aceleaşi efecte ca şi cununia. Ca atare, să nu se mai logodească cu viitoarele soţii, decât deodată cu oficierea cununiei religioase şi după ce vor fi căpătat în prealabil binecuvântarea Chiriarhului de care depind.

Odată cu aceste dispoziţii se pune în vedere tuturor preoţilor, că ori de câte ori vor fi chemaţi să oficieze logodna religioasă a vreunui candidat la preoţie să nu oficieze logodna, decât numai deodată cu cununia religioasă şi după ce candidatul va face dovadă că are aprobarea Chiriarhului locului pentru căsătoria sa cu tânăra ce şi-a ales a-i fi soţie.

Vârsta canonică pentru hirotonii de preoţi.

Sfântul Sinod, cu adresa Nr. 697/936, ne face cunoscut, că în urma intervenţiei Congresului Naţional Bisericesc, care a cerut să se impună observarea vârstei canonice pentru hirotoniile de preoţi, în scopul de a nu se mai hirotoni ca azi preoţi prea tineri şi fără nici o experienţă, a hotărât următoarele:

1) Sfântul Sinod, începând cu data de astăzi, stabileşte vârsta de 23 ani pentru candidaţii la hirotonie în diaconi şi 25 ani pentru candidaţii la hirotonie în preoţi.

Ca atare, sub vârsta de 25 ani nimeni nu va putea fi hirotonit preot, şi sub cea de 23 ani nimeni nu va putea fi hirotonit diacon.

2) PP. SS. Chiriarhi sunt obligaţi a respecta cu stricteţă această hotărâre.

Această hotărâre s'a dat în şedinţa dela 11 Martie 1936

Jurământul preoţilor în faţa instanţelor civile de judecată.

Sfântul Sinod, cu adresa Nr. 853/936, ne aduce la cunoştinţă, că Inalta Curte de Casaţie S. II—Bucureşti,—prin deciziunea Nr. 2584/935, a stabilit principiul după care, *preoţii nu pot fi constrânşi să jure în faţa instanţelor civile de judecată.*

Urmează deci, că preoţii nu mai au nevoe de dispensă pentru prestarea jurământului, nemai fiind nevoe.

Teologi cântăreţi.

Sfântul Sinod, în legătură cu adresa Nr. 697/936 prin care stabileşte vârsta pentru hirotoniile de diacon şi preot, ne pune în vedere a aduce la cunoştinţa tuturor tinerilor candidaţi la preoţie, că până la împlinirea vârstei când pot fi primiţi la hirotonie (23 ani pentru diacon şi 25 ani pentru preot) şi până când li se va putea încredinţa o parohie, sunt îndatoraţi a face serviciul de cântăreţi la biserici.

La hirotonire se va cere dovada de cum şi-a petrecut timpul candidatul.

C. N.

Răul nu este decât o slăbire şi o diminuare a binelui.

Deci răul nu este nici în demoni, nici în noi, ca rău existent, ci ca un defect şi lipsă de perfecţiune a propriilor noastre virtuţi.

Dionisie Areopagitul

Dela Consiliul Central Bisericesc

Concediile teologilor aflaţi subt arme.

C. C. Bisericesc, cu adresa Nr. 3630/936, ne face cunoscut, că Ministerul Apărării Naţionale a aprobat ca se acorde concedii de câte 60 (şase zeci) zile teologilor aflaţi subt arme, cari dovedesc că sunt numiţi ca preoţi sau diaconi şi au nevoie de acest timp pentru pregătire şi hirotonie.

Dacă cei ce obţin aceste concedii nu vor dovedi până la expirarea lor, că au fost hirotoniţi vor fi din nou încorporaţi pentru continuarea serviciului militar şi vor fi menţinuţi subt arme, peste termenul pentru care au fost încorporaţi, un timp egal cu durata concediului.

Pentru obţinerea concediului, teologii în cauză, vor depune dovezile de numire dela Chiriarhiile respective la unităţile în care se află încorporaţi, pentru ca acestea să poată interveni la M. A. N. pentru aprobare.

Orele de religie la şcolile normale.

C. C. B. cu adresa Nr. 2941/936, ne aduce la cunoştinţă că Onor. Ministerul Instrucţiunii a dat o decizie tuturor şcolilor normale prin care se hotărăşte ca, elevii din cursul inferior dela cl, I-IV normală, vor face câte două ore de teorie, iar elevii din cl. V, VI, VII, VIII, câte o oră de teorie şi o oră de practică religioasă.

Pr. C. N.

Inainte de orice, şi mai ales când este vorba de teologie, trebue să începem cu rugăciune.

Dionisie Areopagitul

Hirotonii de diaconi onorifici

Propunerea Consiliului eparhial secția ad-tivă.

La Cancelaria Sf. Mitropolii, se primesc din timp în timp, din partea licențiaților sau a studenților în Teologie, cereri de a fi hirotoniți diaconi onorifici, pe lângă vreo biserică, spre a nu fi constrânși să facă serviciul militar aflându-se la limita vârstei până la care au dreptul de a fi dispensați.

Unii din acești tineri se află în ultimul an la Teologie și înrolarea în armată i-ar determina să-și întrerupă studiile, tocmai în ajunul examenului de licență.

La cererile de acest fel, tinerii aduceau și consimțimântul preoților parohi, pe lângă cari, urmau a funcționa ca diaconi onorifici.

Cei cu studiile în curs se obligau de a nu solicita vreo parohie, decât după ce vor fi Licențiați în Teologie.

I. P. S. Mitropolit determinat de asemenea cereri, a încredințat chestiunea Consiliului eparhial, secția ad-tivă, care întrunindu-se în ședința dela 3 Aprilie a. c., a făcut următoarele propuneri, ce au fost aprobate în totul, de către I. P. S. Mitropolit:

1. Consiliul eparhial—secția administrativă, se consideră ca având căderea de a face propuneri de hirotonii de diaconi sau preoți numai pentru posturile bugetare.

2. Hirotonia de diaconi onorifici constitue o obligație de a-i plasa după aceea neapărat în posturile bugetare ce se vor vacanta, ceeace consiliul n'ar putea-o face din cauza numărului restrâns de locuri.

3. Hirotonia în diaconi onorifici, închide candidaților posibilitatea de a solicita locuri de preoți și în alte eparhii.

4. Deasemenea li s'ar închide calea de a ocupa și alte posturi și îndeletniciri, în afară de preoție.

5. Lipsa mijloacelor materiale ar aduce hainei preoțești un mare prejudiciu și autorităților bisericești o mare răspundere.

Considerația dela punctul 2, consiliul a întemeiat-o și pe faptul că, Facultățile de Teologie n'au limitat numărul locurilor în acord cu posibilitățile de primire în preoție, rămânând la

principiul că Universitatea stă la îndemâna tuturor celor dornici de cultură, fără a avea prin aceasta şi obligaţia pentru asigurarea unei cariere.

Pe baza consideraţiunilor de mai sus, consiliul a propus de a nu se admite hirotonii de diaconi onorifici, nici chiar în faţa constrângerii de a face serviciul militar.

Ocuparea locurilor vacante şi turburările în parohie

In unele parohii vacante, candidaţii de a fi numiţi, au crezut necesar să aducă în sprijinul lor şi adeziunea credincioşilor prin petiţionări semnate de un număr de enoriaşi.

S'au văzut astfel parohii împărţite între candidaţi, o parte semnând pentru unul, iar altă parte, pentru altul dintre candidaţi. S'au văzut deasemenea petiţionari cu aceleaşi semnături când pentru un candidat, când pentru altul.

Deasemenea în parohiile cu populaţiunea mai numeroasă s'a observat în unele părţi amestecul unor tineri candidaţi de preoţie, care căutau să determine pe enoriaşi pentru înfiinţarea unei noui parohii, în scopul ca să fie numiţi după aceea la parohia nou înfinţată.

Astfel de procedee turbură liniştea credincioşilor şi sunt dăunătoare pentru ordinea şi educaţia religioasă a parohienilor.

Pe de altă parte, mijlocul nici nu e legal, fiindcă numirile de preoţi, nu se fac prin plebiscit, ci pe baza drepturilor legale pe care le apreciază forurile administrative în drept.

Această chestiune a fost discutată în anii trecuţi în şedinţa secţiei Ad-tive a consiliului eparhial şi s'a cerut întârzierei dela hirotonie pe timp de un an a candidaţilor de preoţie, care vor fi dovediţi că au făcut agitaţii printre enoriaşi unei parohii vacante, spre a fi numiţi la acea parohie, sau cari uneltesc pentru înfiinţarea unor noui parohii, în scopul ca să fie numiţi acei cari au militat pentru înfiinţarea acestor parohii.

Spre a stavili aceste procedee dăunătoare, Consiliul eparhial secţia ad-tivă, luând din nou în discuţie aceste cazuri în

ședința dela 13 Martie a. c., a stabilit, ca să fie întârziat dela hirotonie pe un timp hotărât, candidatul de preoție, care va fi dovedit că face agitații și vine cu petiționări din partea credincioșilor spre a fi numit la o parohie vacantă, sau care ajută pe enoriași pentru înființarea unei noui parohii, în vederea de a fi numit la parohia ce s'ar înființa.

După trecerea timpului de întârziere dela hirotonie, cu, care a fost pedepsit, candidatul nu va fi numit în nici un caz la parohia unde a făcut asemenea turburări.

Consiliul se va pronunța asupra fiecărui caz de asemenea natură, după ce se vor face mai întâi cercetările necesare prin organele de control și de administrație. **Pr. C. V.**

Lămuriri în legătură cu fabrica de lumânări, înființată la Mitropolia Moldovei

Fabrica de lumânări și-a început activitatea pe data de 15 Martie a. c. deci cu o lună mai târziu de cum anunțasem; aceasta din cauza întârzierei Școalei Superioare de Meserii din Iași, unde s'au construit cazanele și toate piesele necesare fabricei.

Incepând cu data de 1 Aprilie a. c., s'au distribuit lumânări la toate bisericile din cuprinsul orașului și județului Iași, și la unele parohii din celelalte județe, care au făcut comenzi speciale.

In cursul lunei Mai, se vor distribui lumânări parohiilor din jud. Botoșani, iar in luna Iunie celor din județul Dorohoi și Baia.

Pentru județul Neamț, își continuă activitatea fabrica dela Mânăstirea Bistrița, pe care am declarat-o sucursală a Mitropoliei.

Orice dispoziții deci date de Mitropolie, pentru celelalte județe, în legătură cu lumânările fabricate la Iași, sunt valabile și pentru județul Neamț, care-și procură lumânări dela Mânăstirea Bistrița.

Cota distribuită de Mitropolie din oficiu, înainte de Paști

a fost 7 kilograme de fiecare parohie. Au fost însă biserici care au ridicat 20—40 kilograme lumânări, potrivit trebuințelor reale a credincioşilor.

Acestea, de sigur, au făcut propagandă din vreme şi au putut convinge pe credincioşi, să cumpere lumânări numai dela biserică.

Preţul stabilit este de lei 200 kilogramul la fabrică. Parohiilor prin vânzare le revine 260—300 lei pe kilogram.

Câştigul sigur e mic, dar dacă personalul bisericesc în frunte cu preotul vor fi la datorie, acum e timpul de a se impune lumânările date de biserică, la toate serviciile religioase. Prin aceasta, cantitatea de lumânări vândută de biserici se va împătri şi folosul va fi mult mai mare.

Pe viitor, Mitropolia aprovizionându-se din timp cu ceară indigenă pe preţ moderat, preţul la fabrică va fi scăzut.

Treptat cu vânzarea, parohiile sunt obligate de a vărsa sumele datorate Mitropoliei—pentru lumânări—ştiut fiind multele greutăţi şi cheltueli ce întâmpină, cu procurarea materialelor.

Se plăteşte astăzi 180 lei pe kilogramul de ceară străină, *din Abisinia şi Benguela*. Costă deci, 1.800.000 lei un vagon de ceară.

Din ţară nu se poate cumpăra decât cantităţi fără importanţă.

Am apelat la parohii, dar rezultatul a fost nul.

Pr. V. M.

Note

1. Comitete de administrare.

Pentru o bună administrare şi conducere atât a catedralei mitropolitane, cu bisericile Sf. Neculai Domnesc şi Sf. Trei Ierarhi, cât şi a moşiei, a viei şi a palatului mitropolitan, I. P. S. Mitropolit Nicodem a instituit două comitete, cari vor rezolva toate chestiunile în legătură cu bunul lor mers.

I. Comitetul pentru biserica Catedrală e format din: 1. Preotul C. Nonea; 2. Arhim. Teoctist Stupcanu; 3. Diaconul

I. Tatulea, pentru biserica Sf. Neculai Domnesc, Pr. C. Bogdan, iar pentru Sf. Trei Ierarhi, Diaconul C. Popescu.

Executorul dispoziţiilor comitetului, pentru catedrală este Marele Eclesiarh Ghervasie Creţu. la Sf. Neculai Domnesc, Pr. Bogdan. la Sf. Trei Ierarhi, Diaconul C. Popescu.

II. Comitetul pentru administrarea moşiei, viei, şi a palatului e format din: 1) Arhim. Partenie Ciopron; 2) Arhim. Partenie Antohie şi 3) Diac. V. Gh. Vasilache.

Executorul lucrărilor dispuse de acest comitet e Economul casei. Arhim. Ilarion Bălăiţă.

Prin această înţeleptită măsură nu e de aşteptat decât ca întreaga gospodărie a acestei instituţii, să prospere, să înflorească în o prea frumoasă strălucire. Rămâne ca sus menţionatele comitete să-şi arate vredniciile ...căci încrederea, chemarea şi cinstea, îndeosebi, o au din partea I. P. S. Mitropolit Nicodem.

2. Literatura catihetică.

In Nr. depe Februarie al revistei noastre am vestit cu mare bucurie apariţia volumului al XII din colecţia *„Seminţe evanghelice pentru ogorul Domnului“*, **„Predici pentru tineretul şcolar“,** după F. Farrar, traduse în o prea frumoasă limbă românească de *I. P. S. Mitropolit Nicodem,*

In ziarul «Universul» Nr. 95 din 5 Aprilie a. c., cetim o scurtă, dar foarte dreaptă apreciere, pe care cu bucurie o redăm şi noi întocmai.

> „Teorie, mai ales în latura aceasta (catihetică), se construeşte multă. Mai de preţ însă decât teoria este aici lucrarea practică. Orice contribuţie la munca aceasta practică este bine venită.
>
> Din tiparele Mânăstirii Neamţului a ieşit de curând o astfel de contribuţie, datorită ostenelii I. P. S. Mitropolit Nicodem al Moldovei. Continuând lucru început mai de mult prin publicarea cunoscutelor opere din biblioteca „Seminţe evanghelice pentru ogorul Domnului“, cărturarul mitropolit a avut ingenioasa idee de a da, în ultimul volum apărut—XII—„Predici pentru tineretul şcolar“, traduceri şi prelucrări după F. Farrar. Treizeci şi nouă de predici

pornite dintr'un suflet în care râvna misionarului catehet s'a îmbinat cu talentul de a îmbrăca învăţătura în haina chemărilor răscolitoare de cuget şi simţire pioasă, sunt înmănunchiate în acest volum de peste 400 de pagini şi redate în acea limbă viguroasă de bătrân şi înţelept cărturar şi pe care mitropolitul Moldovei a cizelat-o, an de an, în slova tipăriturilor bisericeşti.

Predicile pentru tineret sunt un lucru cu totul nou în literatura noastră teologică. Ajunse în mâna catehetelor şi a tineretului şcolar, ele pot fi o treaptă de trecere dela istorioara morală şi tâlcuirea evanghelică, la descifrarea problemelor ce se pun conştiinţei tânărului şcolar".

3. Cercuri culturale-preoţeşti, în Postul Mare

In timpul Postului Mare credincioşii sunt chemaţi la o mai adâncă trăire creştinească.

Preoţii desfăşoară o activitate mai intensă, pentru a mişca fiinţa creştinilor, a le lumina gândurile şi ale curăţi simţirile de tot ceeace este întinare a păcatului. In această cale duhovnicească a marelui post, preoţii au posibilitatea de a arăta mai cu uşurinţă, orizonturile cele înălţătoare şi strălucitoare ale învăţăturii creştine. Acum, preoţii şi creştinii trăesc pare că în o mai strânsă şi fiască legătură sufletească.

Din un înţălept tact pastoral şi misionar, s'a orânduit ca în tot timpul Postului Mare, să se dea un cadru mai bogat de activitate preoţilor din Iaşi, prin cercurile culturale.

Pentru aceea s'a orânduit, ca în fiecare duminică, din cele cinci ale Postului Mare, să se ţină cercuri culturale la bisericele din Iaşi. Preoţii au activat în cele cinci cercuri, în modul următor: Duminică după masă, la ora 3 săvârşeau Vecernia, după care se ţinea o conferinţă de un preot. La aceste cercuri, participau credincioşi, după cum îşi dădea interes preotul paroh să-i poftească. Şi de aici se vedea ce legătură sufletească e între preot şi parohieni. După această instructivă conferinţă, urmată de coruri, avea loc o şedinţă intimă a preoţilor la preotul paroh, unde se comunicau experienţi pastorale, se verificau

metode de lucru și se împrumuta ceeace se vedea că are bun colegul preot.

În orașul Botoșani, la fel s'au ținut de către preoți în timpul Postului Mare, șezători culturale. Aici, însă, acei ce au avut inițiativa și au organizat aceste șezători a fost, ca și în trecut, Societatea Ortodoxă a Femeilor Române, filiala Botoșani, pentru care merită toată lauda și prețuirea noastră. Însă toate conferințele au fost ținute de preoți, după cum urmează: *Preotul Hristofor Deliu* care a ținut un cuvânt de deschidere, iar *Preotul Mircea Dimitriu* a vorbit despre: *„Creștinismul și foloasele aduse de el omenirii"*, această șezătoare a avut loc la Școala de Meserii. In Duminica a II a vorbit *Preotul Mihai Gheorghiu, despre „Ingrijirea de suflet"*, această șezătoare a avut loc la școala primară Nr. 2 de fete. In Duminica a III șezătoarea a avut loc la școala primară Nr. 4 de fete, la care a vorbit *Pr. Alexandru Dolinescu*, despre *„Credința dă adevărata direcție a vietii"*. A patra conferință a ținut-o Preotul Gh. Gheorghiu, la școala Nr. 3 de fete, vorbind despre *„Lăcomia izvor al răului individual și social"*. In Duminica a V șezătoarea a avut loc la școala primară Nr. 2, de băeți și a vorbit *Preotul Sotir Simionescu*, despre *„Biserica și Familia"*. Și în sfârșit, în ultima Duminică, a vorbit *Pr. Ioan Buhaciuc*, despre *„Răsplata faptelor în viață și după moarte"*, această șezătoare a avut loc la școala primară „Ștefan cel Mare".

Toate conferințele au fost încadrate în coruri și recitări religioase și educative.

Prin urmare inițiativei și organizării acestor șezători, de către Femeile ortodoxe române, i s'a adăugat lăudabila contribuție pe care a adus-o preoțimea botoșăneană.

La fel au avut loc astfel de cercuri culturale-misionare și în Tg. Neamț. Și aici, în fiecare Duminică, la ora Vecerniei, s'au făcut pe rând, la fiecare biserică, cercuri culturale-religioase.

Slujba vecerniei se făcea de către toți preoții, apoi un preot ținea o conferință.

Iată cum calea duhovnicească a Postului Mare, e drumul unei mai bogate activități, a jertfelniciei, dar mai presus de toate a luminei, care pregătește și duce în mod sigur către *lumina învierii lui Hristos*.

Vizită canonică

In Săptămâna Luminată, I. P. S. Mitropolit Nicodem a fost la Mănăstirea Neamțului pentru a orândui mai din aproape gospodăria și viața misionară și culturală a acestui așezemânt.

Vineri, când Biserica noastră sărbătorește *„Isvorul Tămăduirii“*, I. P. S. Nicodem a fost în vizită canonică la parohia Grumăzești din jud. Neamț, unde începuse să se înfiripeze un centru stilist, dar acum e pe cale de a dispărea, însă apele încă nu sunt limpezi, mai trebuesc încă să fie îndulcite. Inaltul ierarh a vorbit mulțimei nenumărate de credincioși, cu multe înțelepțiri în sfaturi, cu bogate înfățișări de realități pline de tot adevărul și cu sănătoase îndrumări pe calea cea dreaptă și sfântă a Bisericii noastre ortodoxe.

I. P. S. Nicodem apoi a fost oaspetele Prințului Caragea, care i-a arătat prea însemnata colecțiune de faună de fluturi. Prințul Caragea fiind un om de știință de renume european, în această ramură.

Diac. V. Gh. Vasilache

Ranguri bisericești

I. P. S. Mitropolit Nicodem a acordat rangul de *„Econom Stavrofor“*, pentru activitate și merite pastorale, următorilor preoți:

1. *Pr. Ermil Grigorescu*, dela parohia Sf. Ilie din orașul Fălticeni;
2. *Pr. C. Anghelescu*, pensionar dela parohia Sănești, jud. Botoșani;
3. *Pr. M. Manole*, dela parohia Sf. Vasile Nicolina, Iași;
4. *Pr. Gh. Popovici*, dela parohia Ruginoasa jud. Baia;
5. *Pr. Claudian Petrovici*, de la parohia Vascani, jud Baia;
6. *Pr. Ioan Arbore*, dela parohia Dimăcheni, jud. Dorohoi.

Transferări de preoți

1. Pr. Ștefan Gheorghiu—transferat pe data de 15 Martie a. c. dela Biserica filiala Sf. Impărați—din parohia Barnovschi, orașul Iași, la parohia Patruzeci de sfinți, din Iași. Transferarea s'a făcut în urma rezultatului consursului ținut pe baza regulamentului de ocuparea parohiilor vacante prin concurs.

2. Pr. Vespasian Vasiliu, transferat pe data de 15 Martie a. c. dela parohîa Lămășeni, jud. Baia, la parohia Cuvioasa Paraschiva, din orașul Iași. Transferarea s'a făcut deasemenea pe baza rezultatului concursului ținut în acest scop.

3) Pr. Gh. Popa, a fost transferat pe data de 15 Martie a. c. dela parohia Chițoveni la parohia Copălău din jud. Botoșani. Transferarea s'a făcut pe baza propunerii Cons. eparhial secția ad-tivă, în ședința dela 13 Martie a. c.

Numiri de preoți

1. Pr. I. Dăscălescu a fost numit preot ajutător pe data de 15 Martie a. c. la Biserica Sf. Impărați, filială la parohia Barnovschi din orașul Iași.

2. Diaconul Gh. Bânzar a fost hirotonit și numit preot paroh, pe data de 25 Martie a. c. la parohia Lămășeni jud. Baia. Numirea s'a făcut pe baza propunerii Consiliului eparhial secția ad-tivă, în ședința dela 13 Martie a. c.

3. Tânărul I. Amarandei, licențiat în teologie, hirotonit preot și numit paroh al parohiei Chițoveni jud. Botoșani în urma propuneri Consiliului Eparhial din ședința dela 13 Martie a. c.

Decese

1. *Preotul Gh. Țifescu*, parohul parohiei Buhalnița, jud Neamț, a încetat din viață în ziua de 26 Martie 1936, în vârstă de 39 ani. Era suferind de mai multă vreme.

2. *Preotul pensionar N. Bicleanu*, fost paroh la parohia

Boiştea jud. Neamţ, a încetat din viaţă în ziua de 3 Aprilie 1936, în vârstă de 73 ani.

2. *Preotul pensionar C. Ciocoiu*, fost paroh la parohia Vârgolici şi protoiereu al jud. Dorohoi, a încetat din viaţă în ziua de 2 Aprilie 1936, în vârstă de 85 ani.

4. *Cântăreţul D. Dimitriu,* dela parohia Pipirig jud. Neamţ, a încetat din viaţă în ziua de 4 Martie 1936, în vârstă de 52 ani.

Decizii

NICODEM

din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei

DECIZIUNE Nr. 26

Având în vedere raportul Protoieriei II-a Jud. Neamţ cu Nr. 559 şi 371 din a. c.;

Având în vedere hotărârea Consiliului eparhial plenar al acestei Arhiepiscopii, din şedinţa dela 18 Septembrie a. c.;

Având în vedere deciziunea Ministerului Instrucţiunii şi Cultelor cu Nr. 200852 publicat în Monitorul Oficial Nr. 272 din 26 Noembrie a. c.

Ţinând seama de următoarele consideraţii:

1. Parohia Lunca din Jud. Neamţ, este formată din două sate: Lunca şi Nemţişor, din care cel dintâi are 234 capi de familii, iar cel de al doilea—Nemţişor—are 349 capi de familii;

2. Biserica din satul Nemţişor e mai mare şi construită din piatră, iar cea din satul Lunca e de lemn şi mai mică;

3. In satul Nemţişor e şcoală cu local propriu, cu patru posturi, iar în satul Lunca şcoala e cu trei posturi şi fără local;

4. Cu numele de Lunca mai sunt şi alte parohii din Eparhie.

Pentru toate aceste motive:

Decidem:

Parohia Lunca, pe viitor va purta numele de Nemţişor,

având sediul parohial în satul Nemţişor. Biserica filială din satul Nemţişor cu hramul Adormirea Maicii Domnului, devine biserică parohială, iar fosta biserică parohială din satul Lunca, cu hramul Sf. Nicolae, rămâne biserică filială.

Dată în reşedinţa Noastră Mitropolitană din Iaşi, azi 19 Decembrie anul 1935.

† **NICODEM**
Mitropolitul Moldovei

Consilier Referent. *Pr. C. G. Vuescu*

N I C O D E M

din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei

DECIZIUNE Nr. 27

Având în vedere dorinţa locuitorilor din satul Nechid din parohia şi Comuna Mastacăn din judeţul Neamţ, înregistrată la Protoierie sub Nr. 1114 din 2 Septembrie 1935;

Având în vedere raportul protoieriei I Neamţ Nr. 1136 din 7 Septembrie 1935 şi Nr. 125 din 22 Ianuarie 1936;

Luând în considerare faptul că biserica cu hramul Schimbarea la faţă din schitul Nechid, comuna Mastacăn judeţul Neamţ a avut aşezarea de schit, până în anul 1894 când s'a alipit parohiei Mastacăn, ca biserică filială;

Ţinând seamă că schitul a avut proprietăţi însemnate, care înainte de anul 1894 se ridicau la 420 fălci de pădure şi ponoare, donate schitului de răzeşii din Mastacăn şi din care schitul mai păstrează numai 6 fălci şi 30 prăjini;

Dorind ca schitul să-şi reia iarăşi rostul pentru care a fost ridicat şi înzestrat de către ctitori şi donatori şi în nădejdea că va fi pentru folosul sufletesc al credincioşilor din acea regiune;

D e c i d e m:

Se reînfiinţează Schitul Nechid, ca aşezare monastirească şi biserica Schimbarea la Faţă, încetează de a mai fi biserică filială a parohiei Mastacăn din judeţul Neamţ.

Schitul va fi sub conducerea stăreţiei monastirei Bistriţa, din acel judeţ şi care va face recomandarea personalului bisericesc necesar schitului.

Consiliul şi epitropia parohiei Mastacăn vor face predarea către stăreţia monastirei Bistriţa a bisericei Schimbarea la Faţă, cu tot inventarul ei precum şi a averei ce aparţine acestei biserici.

P. C. Protoiereu al Circ. I-a a jud. Neamţ şi P. C. Stareţ al monastirei Bistriţa sunt însărcinaţi cu aducerea la îndeplinirea a acestei deciziuni;

Dată în reşedinţa Noastră Mitropolitană, astăzi 31 Ianuarie 1936.

† **NICODEM**
Mitropolitul Moldovei

Consilier Referent *Pr. C. G. Vuiescu*

N I C O D E M

din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei

D E C I Z I U N E Nr. 29

Având în vedere raportul Protoieriei Circ. II Iaşi Nr. 404 din 12 Iulie 1935 şi Nr. 438 din 29 Iulie 1935;

Având în vedere şi cererea locuitorilor din satul Hadâmbu jud. Iaşi, înregistrată sub Nr. 6187 din 24 Mai 1935, prin care arată că biserica din Schit, fostă aşezământ călugăresc, este astăzi în ruină;

Şi ţinând samă că acest aşezământ bisericesc „Schitul Hadâmbu"—afiliat în prezent la parohia Mironeasa jud. Iaşi—este vechiu monument istoric şi a avut în vremuri aşezare mânăstirească;

D e c i d e m:

Se reînfiinţează Schitul Hadâmbu, cu biserica cu hramul „Adormirea Maicei Domnului" din satul cu acelaş nume, deslipindu-se dela parohia Mironeasa jud. Iaşi, pe data de 15 Februarie

1936, cu toată averea mobilă şi imobilă ce'i aparţine şi i se dă din nou aşezare mânăstirească.

Conducerea o va avea un preot-călugăr, ca Egumen, având personalul de ajutor neçesar.

Pentru început numim ca Egumen al acelui Schit, pe Ieromonahul Nicodem Enescu, din Sfânta Mănăstire Secu jud. Neamţ, care are îndatorirea de a aduce în stare bună, atât biserica cât şi acareturile Schitului, silindu-se a face să reînvieze acolo, viaţa creştină mânăstirească, spre a fi de folos sufletelor credincioşilor din acele părţi.

P. C. Protoiereu al Circ. II-a dimpreună cu P. C. Stariţ al Sfintei Mănăstiri Cetăţuia, sunt însărcinaţi cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni, dând pe seamă Schitul şi averea sa.

Dat în reşedinţa Noastră Metropolitană din Iaşi, astăzi 13 Februarie 1936.

† **NICODEM**
Mitropolitul Molddvei

Consilier Referent, *Pr. C. G. Vuescu*
Director, *Diac. V. Gh. Vasilache*

N I C O D E M

din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei

D E C I Z I U N E Nr. 31

Având în vedere cererea locuitorilor din satul Văleni, jud. Neamţ, de a se reînfiinţa fostul schit Vălenii, din acel sat, care a stat ca aşezare mânăstirească până în anul 1894, ca schit de călugăriţe, depinzând de Mănăstirea Varateç ;

Având în vedere raportul Protopopiei Circ. I Piatra Neamţ, Nr. 124 din 23 Februarie şi Nr. 270 din Martie 1936 ;

Ţinând samă apoi şi de împrejurările că Biserica din Văleni (fostă Biserica Schitului), nu poate fi deservită de parohul respectiv din satul Cut, de care depinde bisericeşte satul Văleni, din pricină că se despart prin apa Bistriţei, peste care nu este pod în

apropiere şi nici un alt mijloc de trecere, iar la diferite servicii se face un înconjur de peste 5 km., prin oraşul Piatra ;

Având în vedere şi faptul că satul Văleni, unde e biserica fostului schit—s'a despărţit administrativ de parohia Cut şi a trecut sub Administraţia oraşului Piatra ;

D e c i d e m :

Se reînfiinţează „Schitul Văleni" cu biserica cu hramul „Schimbarea la Faţă" din satul cu acelaş nume, pe data de 1 Aprilie 1936, prin deslipirea satului Văleni dela parohia Cut, jud. Neamţ, cu toată averea mobilă şi imobilă ce i-a aparţinut şi i se dă din nou aşezare mânăstirească de călugări—şi va sta sub dependenţa Mănăstirei Bistriţa, jud. Neamţ, care va face recomandarea pentru numirea unui preot îngrijitor şi a personalului de serviciu.

P. C. Protoiereu a Circ. I-a Piatra Neamţ, dimpreună cu Stareţul Sf. Mănăstiri Bistriţa şi parohul parohiei Cut, vor aduce la îndeplinire această deciziune a noastră.

Dat în reşedinţa Noastră Mitropolitană din Iaşi, astăzi 8 Aprilie 1936.

† **NICODEM**
Mitropolitul Moldovei

Consilier Referent, *Pr. C. G. Vuescu*

Director, *Diac. V. Gh. Vasilache*

N I C O D E M

din mila lui Dumnezeu

Arhiepiscop şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei

DECIZIUNE Nr. 32

Având în vedere rapoartele Nr. 37 din 1935 şi 14 din 1936, ale Consiliului şi Epitropiei parohiei Varatec Dumbrăveni din judeţul Botoşani, prin care cere schimbarea numelui parohiei, spre a se deosebi de vechea parohie Dumbrăveni şi de parohia Varatec, nou înfiinţată prin deslipire dela parohia Varatec Dumbrăveni ;

Având în vedere rapoartele Protoieriei Circ. I cu Nr.59 din 1936 şi Circ. II cu Nr. 814 din 1935 ;

Având în vedere că cele trei parohii, aparţin aceliaşi comune Dumbrăveni şi că fiecare din ele poartă numirea de Dumbrăveni, ceeace face ca să nu se poată deosebi între ele;

Având în vedere că li se dă numirea după hramul bisericilor parohiale, însemnează a nu se rezolvi mulţumitor cazul, de oarece două din bisericile parohiale au hram de cinstirea Maicii Domnului şi anume: Adormirea Maicii Domnului şi Naşterea Maicii Domnului;

Având în vedere propunerile Consiliului Eparhial secţia administrativă din şedinţa dela 13 Martie a. c;

D e c i d e m :

Cele trei parohii ce aparţin aceleaşi comune Dumbrăveni, din judeţul Botoşani, vor purta următoarele numiri :

1. Parohia Dumbrăveni — se va numi vechea parohie Dumbrăveni cu biserica parohială Adormirea Maicii Domnului:

2. Parohia Dumbrăveni-Sălăgeni se va numi fosta parohie Varatec Dumbrăveni alcătuită din o parte a satului Dumbrăveni şi din satul Sălăgeni şi care are biserica parohială cu hramul Naşterea Maicii Domnului:

3. Parohia Varatec, se va numi noua parohie formată din satul Varatec, prin deslipirea dela parohia Varatec Dumbrăveni şi care are ca biserică parohială, biserica Sf. Voevozi

P. C. Protoiereu al Circ. I şi II Botoşani vor aduce la îndeplinire această deciziune.

Dată în reşedinţa Noastră Metropolitană din Iaşi, astăzi 21 Aprilie 1936.

† **NICODEM**
Mitropolit Moldovei

Consilier Referent, *Pr. C. G. Vuescu*

Bibliografie

1. *Preotul N. V. Hodoroabă, Tainele Bisericii crestine ortodoxe*, cu deosebirile dintre noi, catolici şi sectanţi, Iaşi, 1936, 64 pag., 20 lei.

Pe drept cuvânt spunea Arhim. Grigorie Râmniceanu în „Pravoslavnica învăţătură" — Bucureşti, 1794 — „*Căci atâtea cărţi ieşind între noroade, să fie atâtea guri propovăduitoare de adevăr*". Intr'adevăr orice revistă, orice carte, nu e decât o multiplicare în sute şi mii de exemplare a gândului şi a crezului acelui ce-l scrie. Prin carte el propovăduieşte ceeace urmăreşte, adevăr, sau minciună şi distrugere, însă cu aparenţă de adevăr. Şi Doamne, mare este tabăra acelor ce caută să momească prin scris pe oameni dela adevărul credinţei! Câtă literatură imorală caută să coboare îndoiala în crezul unei vieţi morale pe care o are omenirea, sau câte scrieri eretice nu bârfesc credinţa noastră ortodoxă!...

Iată dece salutăm cu bucurie apariţia lucrării Părintelui N. V. Hodoroabă, despre „*Tainele Bisericii creştine ortodoxe*".

In această lucrare de peste 64 pag., autorul ne dă, în o frumoasă limbă literară — în chip lămurit şi pe cât posibil de documetat, crezul Bisericii noastre cu privire la Sf. Taine. In partea I a lucrării, tratează despre Sf. Taine în general, iar în partea a 2-a în mod singurit Sf. Taine pe rând.

In capitotul I arată; 1) cine e intemeetorul Sf. Taine; 2) Numărul Sf. Taine; 3) Când s'a statornicit numele şi numărul de şapte a Sf. Taine; 4) Ce învaţă protestanţii despre Sf. Taine; 5) Sf. Tradiţiune şi Tainele; 6) Insuşirile Tainelor şi scopul pentru care ele au fost înfiinţate: 7) Săvârşitul Tainelor; 8) Primitorul Tainelor.

In capitotul II arată la fiecare Taină în parte: origina, intemeetorul, însemnătatea, forma văzută a Tainei, săvârşitorul, primitorul — efectele şi deosebirile între noi, romano-catolici şi sectanţi.

„Lucrarea", după cum mărturiseşte şi Preotul Aurel Crăciunescu, Consilier Referent, dela Consiliu Central Bisericesc, „arată cunoştinţă frumoasă, şi o expunere sistematică".

Socot că nu mai e cazul să o recomand, având în vedere

autorul, care e un probat scriitor bisericesc, iar în ceeace privește folosul cel mare pentru creștini e iarăși de nemărturisit, știind lipsa unei astfel de cărți, care să aducă lumină, tărie sufletească în credință și o mai călduroasă dorință sufletească în a ne folosi de harul Sf. Taine.

La o nouă ediție, pe care o dorim cât mai grabnic, propunem autorului ca să prezinte mai clar și să precizeze mai bine adevărul, deci spiritul de învățătură a Bisericii ortodoxe, în paragraful *Sf. Tradițiune și Tainele.*

2. *Preotul Petru Chirica, Povățuitor pentru mărturisirea păcatelor,* retipărit după cărțile vechi bisericești, Biserica Barnoschi, Iași, 32 pag. 5 lei, 1936.

In aceeaș lumină de prețuire vedem și această broșură a Preotului P. Chirica, care poate fi un sfătuitor pentru orice creștin. In ea ai sfătuire de ce trebue să faci atunci când voești să te mărturisești. Cum se cuvine să te pregătești pentru mărturisire ? câte sunt părțile pocăinței ? ce este înfrângerea ? cum se cuvine să se mărturisească ? cu umilință, fără clevetire. Interesant și foarte sugestiv e modul de mărturisire către duhovnic, după orânduiala veche. In cuprinsul acestui capitol găsești zugrăvite toate gândurile cele rele și ascunse, cari frământă de multe ori pe creștini, precum și păgânește le fapte pe cari din o rea sfătuire le-ai făcut și pentru care nu găsește iertare de cât în mărturisirea pe care o faci duhovnicului.

In această broșură se mai cuprind și alte multe sfaturi de ce să facă creștinul după mărturisire — îndeplinirea canonului etc.

Cine dorește să îndemne pe creștini la împlinirea acestei Sf. Taine a Pocăinței și să-i lumineze de felul cum trebue să se pregătească, cu mult își va ușura sarcina de duhovnic, îndemnând pe creștini să-și procure și să citească acest *povățuitor pentru mărturisirea păcatelor,*

3. *Preot Teodor Lăzescu, Izvoare pentru Predicile și omiliile mele* din duminici și sărbători, sâu expunere exegetică și omiletică a textelor biblice, vol. I, Roman, 1936, pag. 352, 150 lei.

In acest prim volum, Preotul Lăzescu ne prezintă tâlcuirea exigetică și omiletică la douăzeci și una de evanghelii. Planul

de explicare e cel obișnuit omiliilor. Mai întăi ne prezintă textul evanghelic întregit cu toate amănuntele dela ceilalți evangheliști, apoi face o bogată exigeză pericopei evanghelice și în rândul al treilea ne înfățișează în mod logic învățăturile practice pe care le-a scos din textul explicat.

Predicatorii, au la îndemână, prin predicile și omiliile de față un bogat material pe care îl pot folosi. Atât comentariu, cât și aplicarea omiletică a evangheliei explicate e plină de sugestii și orizonturi mai mărețe în lămuririle pe care le aduce Păr Lăzescu. Această documentare e sprijinită pe cele 41 de lucrări pe care le-a consultat autorul. E de remarcat, că din bogata bibliografie pe care a folosit-o, străină în cea mai mare parte, lipsește ceva ceeace e așa de aproape de Sfinția Sa, e vorba de vestitile predicile lui Inochentie, pe care le avem pe românește în prea frumoasa traducere a I. P. S. Mitropolit Nicodem. Să nădăjduim că la alcătuirea volumului al II-lea nu le va pierde din vedere

Cine dorește să aibă acest izvor bogat și prețios de predici și omilii, dat la iveală de Preotul Teodor Lăzescu să se adreseze : *Pr. T. L., parohia Gârleni, jud. Bacău.*

4: *Ierom. Nicodim Sachelarie, Calendarul și Pascalia veche și nouă,* cuprinzând : I Teoriile și tehnica calendaristico pascală; II 15 Tabele cari cuprind toate elementele calendaristice și pascale până la 4099 : III O sinopsă a nouii și a vechii pascalii pentru 100 de ani. — Seminarul Monahal Cernica Ilfov, 1936, 76 pag., 24 lei.

Diac. V. Gh. Vasilache

La moartea Ec. Const. Ciocoiu

cuvânt ținut de Pr. Const. Munteanu, prof. secundar, președintele „Asoc. profesorilor secund", Dorohoiu·

Iubiți creștini,

In drumul cel din urmă pe care Părintele Ciocoiu îl face către locașul de veci, să oprim pașii noștrii ca să-și ia rămas bun dela școala unde a lucrat. Când un părinte pleacă la drum lung, la despărțire își mai aruncă o privire către sălașul lui drag, își îmbrățișează copiii și le dă sfaturi. Casa și copiii dragi ai pă-

rintelui Ciocoiu au fost biserica şi şcoala, elevii şi credincioşii de care se desparte acum cu trupul.

Despărţirea este senină şi impăcată.

A adus cu folos zilele pe care D-zeu i le-a înmulţit şi darul ce i-a dat. A muncit,—din rodul muncii lui a folosit aproapele şi lasă o urmă luminoasă Dorohoiului. Nu putem să spunem aceasta mai nimerit decât îmbracat în cuvintele Scripturii care i se potrivesc aşa de bine şi adevărat :

„Lupta cea bună m'am lupta, călătoria am săvârşit, credinţa am păzit. Deacum mi se găteşte cununa dreptăţii".

Iubiţi creştini,

In faţa celui ce-a fost Păr. Ciocoiu cuvintele trebue să fie sfioase ca să nu acopere cu sgomot şi frumuseţe de paradă ceia ce a înfăptuit. Pentru el trebuesc alese altfel de cuvinte şi altă vorbire ca de obiceiu, pentrucă şi viaţa lui a fost ceva deosebit. Lauda lui nu o va aduce frumuseţa de vorbă, ci fapta lui săpată adânc în realitate.

Părintele Ciocoiu a împrumutat din simţirea lui nobilă tuturor, a fost educatorul unei generaţii şi reprezintă sufletul Dorohoiului pentru un timp de 50 ani.

Peste misiunea înaltă de preot pe care a cinstit o nobil cu bogăţie de roade, Păr. Ciocoiu a vărsat prisos de muncă pentru şcoală.

După cum nimeni nu va putea arata întreg sufletul de preot,—cum slujia el în altar, glasul lui plin de credinţă, arta cântării lui mişcătoare, menţinută pe tradiţia adevărată, fără înnoituri, tot aşa nu se poate arata îndeajuns munca lui didactică desfăşurată la altar şi pe catedră.

Nu voiu arăta faptele lui care sunt prezente în sufletele noastre, sunt cu noi şi istoria Dorohoiului le va da adevărata preţuire.

Păr. Ciocoiu e ctitorul şcoalei secundare a Dorohoiului. Piatra de temelie la liceul în faţa căruia stăm, temelie de suflet şi muncă a pus Păr. Ciocoiu.

A luat parte la înfiinţarea gimnaziului în 1879 şi de atunci până în 1915 când a ieşit la pensie, timp de 36 ani, toată puterea vieţii lui, a fost profesor, a fost educator. A animat cu idealismul, blândeţea şi bunătatea sa, viaţa şcoalei. Când oamenii trebuitori pentru aceasta erau aşa de rari, a stat nedislipit de şcoală. A scris broşuri cu tălmăcirea istoriei şi a învăţăturii sfinte pe care le împărţea elevilor ca şi credincioşilor. A fost timp de 5 ani şi director, deşi ocupaţiile şi trebuinţele bisericei îl cereau şi la conducerea lor ca protopop.

Şi după ce-a ieşit la pensie s'a interesat veşnic de liceu. Mulţumirea lui cea mai mare în timpul din urmă, când munca îl istovise, era când mă duceam la el să-i spun ce mai este la liceu, ce fac foştii lui elevi şi ce se mai lucrează.

Ceiace Păr. Ciocoiu a făcut pentru Dorohoi, este reprezentativ pentru trecutul neamului nostru.

Biserica a deschis uşa şcoalei româneşti. Preoţii au fost primii dascăli, ceasloavele şi psaltirile, primele manuale, pridvoarele bisericii primele săli de clas'

Păr. Ciocoiu ne face astăzi cu tâlc această lecţie a trecutuiui, lecţie de istorie a şcoalei dorohoene la fel cu acea a întregului neam.

A aprins şi a desvoltat puteríle cele mai înalte de viaţă care întotdeauna vor chezăşui fericirea unui neam : credinţa şi învăţătura, şcoala şi biserica, inima

și mintea. „A lucrat și-a învățat" cum spune Scriptura și deaceia „mare se va chema".

S'au înmulțit școalele în Dorohoi. au venit acum aici profesori mulți și aleși—, liceul își mai adaugă un etaj—dar nu uităm că la baza tuturor e ființa înțeleaptă și blajină a Păr. Ciocoiu și că din munca și idealiamul lui și-au luat toate avânt.

Cu toate că uitarea este nemiloasă uneori, va trebui să purtăm recunoștință, căci urma e prea puternică și trecutul nu poate fi șters.

In numele asociației profesorilor secundari din Dorohoi și a liceului ce poartă în temelie munca Păr. Ciocoiu, mă închin smerit în fața rămășițelor pământești a celui ce ne părăsește și aduc omagiul școalei.

Profesorii și elevii se despart de părintele lor bun și-și unesc sfios sufletele cu glasul cântărilor bisericei împreună cu întreg poporul credincios al Dorohoiului întovărășindu-l spre locașul veșnicei odihne.

In fața lui D-zeu către care te duci, Păr. Ciocoiu care te-ai rugat așa frumos și cu dulce cântare la altarul bisericuței cât ai fost cu noi, roagă-te mai departe pentru sprijinul și ajutorul nostru. Noi îți vom păstra amintirea veșnică și-ți zicem după datorie: „Dumnezeu să te ierte". Amin.

Mulțumiri publice

Se aduc mulțumiri publice tuturor donatorilor, cari și-au aratat prin fapte simțirea religioasă contribuind la îmbunătățirea averii bisericii din parohia Ștefănești sat, jud. Botoșani.

D-nei *A. Gh. N.* proprietară din Botoșani care a donat casei parohiale două sobe de teracotă în valoare de 8000 lei.

D-nei *Anastasia Pr. Gh. Constantinescu* care a suportat cheltuelile pentru instalarea luminii electrice la casa parohială în valoare de 4000 lei.

D-nelor: Elena Pr. Gh. Dimitriu, A. Pr. Gh. Constantinescu, Angella I. Sandulachi, Maria C. Petcu, Maria V. Caloianu, Valeria Iorgu Cămârzan, Elena C. Boboc și D-nilor: D. Baltă, Gh. Petrescu, C. Axinte, N. Cojocariu, Leon Vartolomeu, D. I. Dărângă, N. Cadinoiu, V. Petcu, D. Dreptu, I. Bumburică, M. Roșu, Gh. Bonderoagă, Oprea Juja, Familîa avocat N. Pontescu și d. V, Bădințanu învățător, cari au donat diferite sume pentru cumpărare de obiecte necesare cultului.

Citiți și răspândiți

1. *Noul Testament,* ediția III, broșat 80 lei
2. *Psaltirea,* împărțită în Catisme și cu arătări de tipic, tipărită de „Institutul biblic" București.
3. *Cartea Facerea*
4. *Cântarea Cântărilor 10 lei.*
   Traduse de I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodem.
5. *Psaltirea în versuri de V. Militaru, verificată de I. P. S. Mitropolit Nicodem.*

Citiți și răspândiți

Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului.
Traduceri și prelucrări a I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodem, în douăsprezece volume mari.

Volumul I. 75 Predici catihetice pentru popor. *Tâlcuirea Crezului, Tatăl Nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci, după C. Stratilatov 120 lei.*

Volumul II. Cuvântări Apologetice, *adică apărarea adevărurilor fundamentale ale religiunei creștine ortodoxe, după Dr. Serghie. Arhiepiscop de Vladimir 110 lei.*

Volumul III, Menirea Științei și Artei, *sau: Religia este știința științelor după Contele L. Tolstoi 110 lei,*

Volumul IV. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, *Partea I, după Farrar 120 lei.*

Volumul V. 58 Cuvântări la Postul Mare, *după Inocențiu, Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VI. Predici la Sărbătorile Impărătești, *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VII. Cuvântări la Sărbătorile Maicii Domnului, Dumineci, etc. *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 110 lei.*

Volumul VIII. Cuvântări Liturgice, – Dumnezeu și dreptatea Lui. — Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. Scurtă explicare a Sfintei Liturghii și pomenirea Morților. Originale și prelucrări. 110 lei.

Volumul IX. Paisie, *Starețul Monastirei Neamțului din Moldova, viața, învățătura și influența lui asupra Bisericei ortodoxe, de Protoiereul Serghie Cetfericov, 640 pag. 150 lei.*

Volumul X. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericei, *partea II. după Farrar 90 lei.*

Volumul XI. Viața și operile Sf. Părinți și Învățători ai Bisericei, *partea III, după Farrar 100 lei.*

Volumul XII. Predici pentru tineretul școlar, *după vestitul patrolog și predicator englez Farrar, 90 lei.*

Citiți și răspândiți

1. *Ce să crezi și cum să trăești, de I.P.S. Mitropolit Nicodem ed. VIII* 4 lei.
2. *Carte de rugăciuni, de I. P. S. Mitropolit Nicodem, ilustrată și legată* . . . . . 18 lei
3. *Călăuza creștinului la Biserică I. P. S. Mitropolit Nicodem.* . . . . . 12 lei
4. *Cinci Mărgăritare de I. P. S. Mitropolit Nicodem* 20 „
5. *Ce socotiți voi de Hristos?* „ „ 20 „
6. *Cu ce trăiesc oamenii* „ „ 5 „
7. *Cuvioasa Melania* „ „ 6 „
8. *Crâșma trează* „ „ 4 „
9. *Doi moșnegi la Ierusalim* „ „ 5 „
10. *Dumnezeu și Dreptatea Lui* „ „ 35 „
11. *Epistolie către creștini ortodocși* „ „ 12 „
12. *Istorioare morale pentru copii part. I* „ „ 3 „
13. *Istorioare morale pentru copii part. II* „ „ 3 „
14. *Jos beția* „ „ 6 „
15. *Lămuriri asupra Bibliei* „ „ 15 „
16. *Melul lui Dumnezeu* „ „ 12 „
17. *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută* „ 26 „
18. *Religia și morala* „ „ 5 „
19 *Trei întrebări* „ „ 6 „
20. *Sf. Ioan Gură de Aur* „ „ 8 „
21 *Umblați în lumină* „ „ 15 „
22. *Unde-i iubire acolo-i Dumnezeu* „ „ 6 „
23. *Viața Sf. Grigorie Teologul* „ „ „
24. *Viața Sf. Vasile și anul nou* „ „ 5 „

In curând I. P. S. Mitropolit Nicodem va scoate de sub tipar.

1) **Biblia ilustrată,** *împreună cu d. I. D. Ștefănescu, profesor dela universitatea din Paris și Bruxelles, o lucrare unică în întreaga literatură creștină.*

N. B. Toate lucrările menționate se pot comanda direct la Editura Mănăstirii Neamțului. La comenzile dela 200 la 1000 lei, se acordă un rabat de 20%, iar dela 1000 lei în sus 25 la sută.

Parohii vacante

Parohia Buhalnița. jud. Neamț cu satul Ruginești, este vacantă dela 26 Martie 1936, prin decesul preotului titular.

Are biserică parohială construită din piatră, în stare bună.

Seria bis, 17 ha. Nu este casă parohială. Parohia este formată din 320 capi familii și 1318 suflete.

ANUL XII SEPTEMVRIE 1936 Nr. 9

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub patronajul I. P. S. MITROPOLIT NICODIM

Comitetul de redacţie:

Membri: { *P. C. Referent, Ec. CONSTANTIN NONEA*
P. C. Arhimandrit PARTENIE CIOPRON
P. C. Diacon Dr. ILIE GHEORGHIŢĂ

Secretar de redacţie: P. C. Ieromonah V. GH. VASILACHE.

Redacţia şi administraţia la secţia culturală a Sf. Mitropolii Iaşi.

ABONAMENTUL: 150 LEI PE AN.

SUMARUL:

Ce s'a înfăptuit la Sf. Mânăstire Neamţu . . .	**Ieromonah V. Vasilache**
O înălţătoare manifestaţie cu prilejul sfinţirei bisericei Sf. Voevozi Roşca	**Pr. Grig Constantinescu**
Mânăstirea Gorovei	**Pr. C. Munteanu**
Vizite canonice	**Asistent**
O decizie bine venită	**Pr. Gh. Baltag**
O turmă cercetată de păstor	**Pr. Tanasă**
† Protoiereul Alexandru Simionescu . . .	**Pr. Hristofor Deliu**
Pe margini de cărţi	**Ieromonah V. Vasilache**
Vizite canonice nevestite	**Veghevu**
Calendarul bisericesc	**Pr. N. V. Hodoroabă**
Comunicări oficiale, ştiri şi informaţii . .	**C. N.**
Decizie	* * *
Note: O vizită prietenească: Şase hirotonii într'o săptămână; Vizitatori străini la Sf. Mitropolie; Tabloul lui Melchisedec; Spre slava lui Dumnezeu; La biserica „Ziua Cruci"; Luna Moldovei . .	**Veghevu**
Bibliografie	**Veghevu**
Mulţumiri publice; parohii vacante; Vestire.	

Tipografia concesionară Alexandru Ţerek, str. Mârzescu 9, Iaşi

ANUL XII SEPTEMVRIE 1936 Nr. 9

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAŞILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub conducerea unni comitet

Ce s'a întâmplat la Sf. Mânăstire Neamţu

Încă dela 29 Iunie a. c. s'a împlinit anul, decând Sf. Mânăstire Neamţu a reintrat în stăpânirea deplină şi perpetuă a vetrei înconjurătoare. Acest fapt necrezut de mulţi, atunci când se lupta pentru redobândirea lui, a fost sărbătorit în chip creştinesc, cu slujbe sfinte şi rugăciuni de mulţumiri. Şi nespus de mare a fost bucuria, pentrucă prin aceasta s'a sărbătorit, nu numai înzestrarea Sf. Mânăstiri cu o frumoasă zestre, care mai înainte era doar un palmac de loc, din averea ei cea mare, dar prin aceasta s'a înzdrăvenit fiinţa morală a Sf. Mânăstiri, şi de acum înainte ea va însuti această zestre materială în zeci de comori duhovniceşti, pe care le va trimite în dar pe piaţa sufletească a neamului românesc. Trebuia mai întâi să fie luminată această vatră duhovnicească, pentruca să trimiată făclie de lumină creştinească în casele depărtate, reci şi pustii a sufletelor celor cari sunt răvăşite de duhurile cele rele. Pentruca să poţi da, trebue să ai de unde lua, căci altfel nu poţi trimite decât vânt şi poate voe bună şi cuvânt care nu încălzeşte, nu luminează şi nu întăreşte.

Mulţi, însă, nerăbdători, doar numai acum, dupăce s'a redobândit această zestre, prin sforţările şi jertfele de zece ani a adevăratului ei ctitor de acum, I. P. S. Mitropolit Nicodim, doresc să vadă ceva nou la Neamţu. Şi iată, zic ei, a trecut un an şi nu se aude că ar fi făcut ceva, care să sune, să facă zgomot...

Alţii, cari mai înainte făceau parte din ceata celor care socoteau urmărirea drepturilor Mânăstirei de domeniul fantomilor şi cari, nu le pricinuia nici un rău, decât că poate le turbura visurile lor, astăzi îi vezi că fac parte şi ei din

ceata celor cari cu priviri lacome şi cu o nerăbdare copilă-reascâ, doresc să vadă, ce se face la Neamţu?

Iar cei cari dintru început au fost şi ei doar de părere, în sinea lor, că e dreptul Mânăstirii să i se redea vatra, şi ei doresc să ştie, ce s'a făcut după un an de zile dela repunerea în stă-pânire a vetrei înconjurătoare. Aceştia cu aceiaş dragoste creştinească dintru început, zic: „Poate s'o fi făcut ceva, dar noi nu ştim"...

Şi'nsfârşit, iată că am ajuns şi la cea din urmă clasă a doritorilor de a se realiza idealurile şi dorurile de bine cu privire la Sf. Mânăstire Neamţu şi deci a Bisericii româneşti. Aceştia sunt acei cari au jertfit osteneală, timp, bani şi deci din viaţa lor, pentru redobândirea acestei zestre. Sunt ctitorii în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicodim.

Socot că nimeni, ca acei cari au trudit din greu, zece ani de zile, pentru a recăpăta drepturile Sf. Mânăstiri, nu pot să fie mai înflăcăraţi râvnitori pentru împlinirea idealurilor ei, şi pentru înmulţirea acestei zestre în o transformare a ei prin o transfigurare în daruri duhovniceşti, cu cari să fericească viaţa sufleteaseă a tuturor creştinilor ortodocşi din România Mare. Socot că numai acel ce a adunat act cu act şi a des-cifrat hrisov cu hrisov şi a urmărit literă cu literă dreptul şi dreptatea Mânăstirei, până către zori de zi, poate să fie un luminat râvnitor de înfăptuiri minunate şi acum, când a re-dobândit ceeace dorea, după spusele lui „nu pentru cazanul călugărilor, ci pentru opera cea mare de încreştinare şi îndu-hovnicire a neamului românesc". Numai cine a cetit actele de danie a ctitorilor Mânăstirei Neamţu, pentru a le apara dreptul, poate acum să şi împlinească cea de a doua parte a acestor acte de donaţie, scopul pentru care au lăsat ei aceste averi.

Iată pentruce putem să avem toată nădejdea nesdrunci-nată, că la Neamţu se vor înfăptui toate dorurile de bine ale acestei Mânăstiri, pentrucă, conducătorul ei de astăzi, este tot acel ce s'a jertfit pentru reîntregirea vetrei, din care astăzi să poată să facă să fie cu adevărat o vatră de lumină creşti-nească.

După cum prea bine se ştie, conducerea acestei Sf. Mâ-năstiri e asigurată în chip deosebit, tot de Inalt Prea Sfinţitul

Mitropolit Nicodim, prin o Lege de organizare a ei, specială, în care se prevăd mai multe foruri de bună conducere duhovnicească şi gospodărească a acestei Sf. Mânăstiri. Mai întâiu, e Stareţul ajutat de un consiliu duhovnicesc, care în special are toată grija unei bune organizări a vieţii duhovniceşti. Apoi e comitetul, format din Stareţul dela Neamţu, din Egumenul dela Secu şi un membru ales de soboarele mănăstirilor Neamţu şi Secu. Preşedintele acestui comitet e Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit. Acest comitet are în grijă buna conducere gospodărească şi duhovnicească a acestei Sf. Mânăstiri. Pentru implinirea dispoziţiunilor lui sunt zece şefi de serviciu, despre care vom vorbi mai jos. Şi'nsfârşit, deasupra tuturor e Eforia formată din I. P. S. Patriarh, Ministrul Cultelor şi Ministrul Domeniilor.

*
* *

Ceeace s'a înfăptuit într'un an de zile la Sf. Mânăstire Neamţu e grozav de mult, dar până acum nu s'a ştiut şi despre aceasta nu s'a făcut zgomot, pentrucă... e drept, s'a lucrat în taina munţilor şi de taină ar fi rămas, dacă n'ar fi şi în munţi câte un buciumaş, cari să vestească că şi în munţi e viaţă şi muncă, şi încă din deplin.

Şi acuma să le luăm pe rând:

Grănițuirea

La 29 Iunie s'a dat doar actul de reîntegrare a Mânăstirei Neamţu-Secu în vatra ei înconjurătoare. Şi abea după această solemnitate s'a pornit şi la hotărnicia pe teren a acestei vetre. Şi desigur, pentru a stabili hotarul acestei vetre pas cu pas, şi să-l însemnezi cu stâlpi din distanţă în distanţă, nu-i lucru uşor, care se poate face într'o zi, când te gândeşti că ai să străbaţi peste o sută de chilometri, pe culme şi prăpăstii de munţi. La această importantă hotărnicie s'a lucrat mai multe luni. Astfel, nu e nevoie să mai menţionez, că în acest timp Mânăstirea n'a putut să facă nimic.

Măsurarea

După ce s'a făcut grănițuirea a trebuit să se facă măsurarea pădurii şi a poenilor. Pentru a fi stabilit precis, mai ales pentru Stat, câtă pădure ne-a dat şi ce poeni sunt şi astfel,

conform regimului silvic să fim obligaţi să păstrăm şi să cultivăm pădurea, iar poenile să le menţinem numai pe acestea şi să nu le înmulţim. Această nouă lucrare, fără de care nu se putea pune în stăpânire deplină Sf. Mânăstire s'a făcut, de aceeaş ingineri cari au stabilit graniţele, încă o lună şi ceva, de aşteptare, după ce au făcut grăniţuirea.

Amenajamentul

Insfârşit, după ce s'a făcut grăniţuirea şi măsurătoarea, abea atunci a intrat în stăpânire deplină Mânăstirea. Dar această stăpânire, deocamdată era în senzul că nimeni altul nu putea să taie, pentrucă era al tău, însă nici tu nu puteai să te foloseşti cu nimic, pentrucă nu aveai *amenajamentul* făcut. Prin amenajament se înţelege, inventarierea tuturor arborilor: ce fel de copaci sunt? din ce clasă fac parte? ce vârstă au? apoi împărţirea terenului în o sută de parcele şi stabilirea obligaţiei cari ţi-o dă, de a nu tăia decât câte o singură parcelă pe an, pentruca peste o sută de ani să poată alţii să înceapă să taie prima bucată exploatată în primul an. La această importantă lucrare silvică au lucrat mai mulţi ingineri, din corpul tehnic al Ministerului de Domenii, un an întreg. Abia în luna Iunie au putut prezenta cele cinci volume mari de peste cinci sute pagini fiecare, Consiliului tehnic din Ministerul Domeniilor, unde deasemenea mult studiu se cere. Şi de unde, abia acum ne-a venit aprobarea acestui amenajament. Iată prin urmare, câte lucrări de început au trebuit să se facă pentru a se putea folosi ceeace s'a redobândit. Fără aceste lucrări, nu puteai trece la exploatare, deci la creare de venituri pentru mânăstire, cu care să începi a face ceva. Până acum, nu numai că nu s'a început să fie venituri, dar ceva mai mult, Mânăstirea a cheltuit pentru aceste însemnate lucrări.

Organizarea serviciilor

In acest timp, totuşi pentru organizarea vieţii duhovniceşti şi gospodăreşti a Sf. Mânăstiri, sau numit mai întâiu egumeni pela toate schiturile, cari fac parte din această Sf. Mânăstire, şi s'au numit şefii de servicii, organizându-se şi stabilindu-se atribuţiile fiecăruia.

S'au numit următorii egumeni:

1) La schitul *Vovidenia*, s'a numit *C. Protos. Ghermano Pârău*; 2) la *Sihăstria, C. Protos. Ioanichie Moroiu*; 3) la *Procov, C. Efrem Arsintescu*; 4) la *Icoana, C. Protos. Iosif Crăciun*; 5) la *Sihla, C. Ieromonah Pahomie Balan.*

Conform articolul 4 din Legea pentru reintegrarea Mânăstirei Neamţu-Secu în folosinţa „Vetrei" înconjurătoare şi a art. 4 din regulamentul de aplicare al acelei legi, s'a numit deocamdată provizoriu, următorii şefi de serviciu:

1) *Eclesiarh Mare, C. Ieromonah Ioachim Spătaru*; 2) *Econom Mare. C. Ieromonah Teofil Boghean*; 3) *Casier, C. Monah Ghenadie Pipirigeanu; Arhondor C. Monah Inochentie Moisiu*; 5) *Blagocin, C. Protos. Damaschin Trofin*; 6) *Conductor Silvic, d-l Iuliu Pop; director al tipografiei C. Monah Eufrosin Urmă,* celălalt personal se va numi pe măsură ce se vor organiza acele servicii.

Fabrica de cherestea

Pare că firesc lucru era să se îndrepte preocupările conducătorilor acestei Sf. Mânăstiri, spre înfăptuirea unei şcoli de misionari, iar nu, mai întâiu, a unei fabrici de cherestea. Aşa ar fi parecă la o Mânăstire, unde, după spusele acelora cari numai vorbesc, sufletul să primeze. Aşa ar fi să fie şi în faptă, însă Mânăstirea e săracă, deocamdată. Ne făcându-se nici o exploatare, ba încă cheltuindu-se şi ceeace mai aveau, pentru lucrările amintite, nu au decât banii cu care să facă faţă întreţinerii zilnice.

Pentru a putea face şcoala mult dorită, la care este nevoie să se facă cheltueli mari cu restaurarea localului şi pentru plata profesorilor, e nevoe mai întâiu ca să se creeze izvoare de venituri, din exploatarea pădurii. Iată prin urmare cum realitatea faptelor ne duce la concluzia de a înfăptui deocamdată, fabrica, iar la anul, şcoala.

Comitetul de conducere a Sf. Mânăstiri a chibzuit că mult mai înţălepţesc, mai gospodăresc, mai în spiritul naţional şi cu mai mult folos este ca exploatarea să se facă în regie, iar nu să se dea spre exploatare unor străini. Insă, pentru exploatarea în regie proprie e nevoie de o fabrică de cherestea cu toate cele necesare.

Odată hotărâtă aceasta, iată că s'a deschis o nouă preocupare, care cere studiu, consultări şi bani. „Pentru aceasta

s'a adresat Directorului Consiliului Technic Superior din Ministerul Lucrărilor Publice şi al Comunicaţiilor, pentru a recomanda un inginer electro-technic din serviciul Statului. A fost recomandat d-l inginer şef D. E. Roată, secretarul consiliului technic superior, cari a întocmit planele, devizele, caietul de sarcini şi memoriul... Aceste lucrări au fost apoi consultate de Consiliul Superior al Energiei din Ministerul Industriei şi apoi de Consiliul Technic Superior din Ministerul Lucrărilor Publice".

Apoi s'au cerut oferte şi s'a stabilit, cari maşini să le cumpere.

In acelaş timp s'a deschis şi problema împrumutului, căci Mânăstirea n'avea bani pentru a cumpăra aceste maşini, cari costă peste trei milioane lei. In afară de aceasta, Mânăstirea are nevoie de cel puţin un milion lei pentru exploatare. De-aceea după multe stăruinţi a obţinut şi un împrumut de patru milioane lei, dela Cassa de Depuneri. Maşinele au fost însfârşit comandate, iar clădirea fabricei a început să se facă la Neamţu, dar în acelaş timp continuă să se depună toate stăruinţele, pentru obţinerea scutirei taxelor către Stat, care sunt foarte mari, atunci când cumperi maşinile pentru o fabrică.

Pentru a se vedea numai un crâmpei din această stăruitoare muncă, pe care o depune I. P. S. Mitropolit Nicodim la Mânăstirea Neamţului, dau mai jos, numai un proces-verbal al Eforiei. Nu mai amintesc de mulţimea celorlalte procese-verbale ale Comitetului, care numai într'un singur an se numără la una sută procese-verbale. Socot că numai numărul acestor lucrări pot să arăte câte întruniri de comitet au avut loc, câte frământări de probleme s'au pus, câte hotărâri s'au luat. Un an de zile, veşnic au fost numai comisii. Il putem numi anul comisiilor la Mânăstirea Nemaţu. Tot anul au fost comisii pentru grăniţuire, măsurătoare, amenajament, pentru studierea şi întocmirea proectului pentru fabrică, pentru împrumutul care trebuia să se facă, în afară de întrunirele comitetului de conducere a Sf. Mânăstiri Neamţu şi a Eforiei la Bucureşti. Numai din simplă înşirare a acestor nume îşi poate oricine închipui câtă muncă au depus cu toţii, dar îndeosebi I. P. S. Mitropolit Nicodim, la care toţi priveau ca la un Stăpân. Numai văzând acestea ne explicăm, că acum era la Neamţu, acum la Bucu

reşti, pentru Mânăstirea Neamţu. Şi acum şi un amănunt, care socot că vorbeşte mult şi care ne arată întru totul sufletul de creştin şi ierarh al I. P. S. Nicodim: pentru toată această strădanie, n'a luat nici un leu, iar în bugetul anului acesta nu şi-a prevăzut nici un ban, ba din contra, pentru toate acestea I. P. S. Sa şi-a cheltuit din al său, pentru Sfânta Mânăstire. Socot că I. P. S. Sa mă va învrednici iertării dând publicităţii, ceeace I. P. S. Sa ţine de taină.

Tot ceeace s'a făcut în un an de zile la Mănăstirea Neamţu, e grozav de mult, când ne gândim şi vedem prin câte formalităţi trebue să treci şi să le împlineşti pentru a putea face ceva temeinic, legal şi sigur de perspectiva unui viitor bun.

Şi acum iată, numai un singur proces-verbal al Eforiei, cât cuprinde şi ce strădanii oglindeşte:

Eforia Mânăstirii Neamţu Secu

Proces-Verbal Nr. 4

al şedinţei dela 1 Iulie 1936, ţinută la Ministerul Domeniilor.

Prezenţi: I. S. S. Mitropolit Nicodim al Moldovei. Preşedintele Comitetului de Administrare a averii Mânăstirii Neamţu-Secu şi locţiitor de Patriarh.

D-l Al. Lapedatu, Ministrul Cultelor şi Artelor.

D-l V. P. Sasu, Ministrul Agriculturii şi Domeniilor.

Secretarul Eforiei: Petre D. Roşianu, Inspector General al Cultelor.

La ordinea zilei: Raportul Nr. 901 din 22 Iunie 1936 al Comitetului de administrare a averii Mânăstirii Neamţu-Secu privitor la procurarea şi instalarea maşinilor fabricii de cherestea şi reţelei electrice la Mânăstirea Neamţu.

La acest raport sunt anexate:

1. Memoriul, devizul şi caietul de sarcini, întocmite de D-l Inginer şef D. E. Roată dela Consiliul Technic Superior din Ministerul Lucrărilor Publice şi al Comunicaţiilor:

2. Procesul-Verbal al concurenţei de oferte din 17 Iunie 1936, însoţit de toate ofertele depuse;

3. Referatul-studiu al sus numitului inginer electro-technic ;

4. Procesul-Verbal din 21 Iunie 1936 al Comitetului de administrare a averii acestei mânăstiri.

Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Nicodim arată că în mai multe rânduri a venit la Bucureşti pentru a asista la şedinţele Eforiei şi a da lămuririle necesare, însă membrii Eforiei nu s'au putut întruni în acel timp din diferite motive ca spre exemplu, concediul de boală al D-lui Ministru al Cultelor, sau acum lipsa din ţară a I. P. S. Patriarh.

Face o expunere asupra celor înfăptuite la mânăstire dela data predării vetrei înconjurătoare la 29 Iunie 1935 până în prezent.

In privinţa procurării şi instalării maşinilor pentru fabrica de cherestea şi iluminatul electric la mânăstire, I. P. S. Sa arată că pentru întocmirea devizului, memoriului şi caietului de sarcini, cum şi pentru supravegherea şi recepţia maşinilor şi a celorlalte lucrări, s'a adresat pe cale amiabilă Directorului Consiliului Technic Superior din Ministerul Lucrărilor Publice şi al Comunicaţiilor pentru a recomanda un inginer electro-technic din serviciul Statului. A fost recomandat D-l Inginer şef D. E. Roată, Secretarul Consiliului Technic Superior, care a întocmit planurile, devizele, caietul de sarcini şi memoriul în schimbul unei sume foarte modeste. Aceste lucrări au fost examinate apoi de Consiliul Superior al Energiei din Ministerul Industriei şi apoi de Consiliul Technic Superior din Ministerul Lucrărilor Publice, cu ocaziunea obţinerii autorizării de a face instalaţiile şi a acordării avantagiilor legii pentru încurajarea industriei naţionale.

S'au cerut apoi ofertele dela firmele mai cunoscute cu termen de concurenţă la 17 Iunie 1936, care s'au dat spre examinare şi referire d-lui Inginer Roată şi apoi au devenit în discuţia comitetului, care, în şedinţa sa dela 21 Iunie, a aprobat pentru loturile A (maşinile fabricii de cherestea) şi B (motorul) oferta Casei Nicolae Miller, iar pentru lotul C (instalaţia electrică) oferta firmei Electro-Naţional, cari — toate la un loc —dau suma totală de 3.900.231 lei.

In vedere însă că împrumutul acordat de Cassa de Depuneri este numai de 3.500.000 lei, din cauză că 20% din rente nu s'au eliberat încă de Stat, nefiind măsurate definitiv toate moşiile expropriate ; în vedere că mânăstirii îi trebuiesc bani şi pentru construcţia localurilor fabricii şi a sălei de maşini circa 500.000

lei, cum și pentru primele începuturi de exploatare circa 1.000.000 lei, suntem nevoiți să ne oprim la următoarele două soluții:

1) Dacă Statul ne acordă toate reducerile de taxe și Banca Națională valuta în condiții favorabile, atunci prețul total al mașinilor și instalațiilor — cu scăderea gaterului orizontal (canapele) și a mașinii de fabricat dușumele se reduce cu 1.450.000 lei, adică va reveni la 2.450.000 lei și deci se pot comanda toate cele trei loturi.

2) Dacă nu se vor putea obține scutirile de taxe dela Stat, urmează să se comande numai grupele A și B. cu reducerea gaterului orizontal și a mașinii de dușumele, revenind astfel costul mașinilor la 2.024.869 lei.

I. P. S. Mitropolit Nicodim roagă călduros și insistent pe d-nii Miniștri de Culte și Domenii să intervie din nou la Onor. Minister de Finanțe ca să acorde toate reducerile de taxe pe mașinile, ce se vor importa, pentru următoarele considerente:

a) Tipografia care urmează a fi desvoltată și purtată cu ajutorul acestor mașini, este instalată în locul marei tipografii a mânăstirii, pe care la 1859 Statul a luat-o pentru nevoile sale, fără nici o despăgubire, formând prima Imprimerie a Principatelor-Unite la Focșani.

b) Fabrica de postav a fost luată tot atunci pe un preț derizoriu de 4.000 lei și dusă din loc în loc până la Buhuși.

c) Ferăstraele de cherestea cu toate instalațiile lor au fost demontate și luate de Stat fără nici o despăgubire la 1870.

Prin urmare scutirea de taxe este echitabilă, pentrucă dacă Statul nu despăgubește Mânăstirea pentru instalațiile amintite, care i s'au luat, este drept ca cel puțin să nu o mai supună și la taxe pentru noile instalații menite să înlocuiască pe cele vechi. De creiarea unui precedent nu poate fi vorba, pentrucă nici o persoană fizică sau juridică nu se află în această situație.

Față cu cele de mai sus

E f o r i a

Aprobă soluțiunea a II-a, adică a se comanda numai loturile A și B, urmând a se face demersurile necesare pe lângă Ministerul de Finanțe în sensul soluțiunei I-a, după care se va putea discuta la o nouă ședință realizarea primei soluțiuni.

† (ss) NICODIM
Mitropolit al Moldovei

(ss) V. P. Sassu
Ministrul Domeniilor

(ss) Al. Lapedatu
Ministrul Cultelor şi Artelor

Secretarul Eforiei, (ss) P. D. Roşianu

Desigur, că după ce se va instala fabrica, cel mai târziu până în luna Decemvrie a. c., uşor va veni ca să porneşti la realizarea celorlalte preocupări ale Mânăstirei. Cu toate că va fi mai greu, încă vr'o câţiva ani, până ce se vor plăti şi datoriile, dar apoi uşor îţi vei lua sbor în înalta atmosferă a idealurilor creştineşti.

Iată, în schiţă, ce s'a făcut la Mânăstirea Neamţu, în un an de zile.

Şi când ne gândim că toate acestea *I. P. S. Mitropolit Nicodim* le-a făcut în anul în care ne-a dat traducerea **Bibliei,** apoi a lucrării unice în literatura creştină a **Bibliei Ilustrate,** a unui volum de predici pentru tineretul şcolar de peste patru sute de pagini, şi a anului în care a realizat la Mitropolia Moldovei, opere trainice: restaurarea bisericii Sf. Cheorghe, clădirea nouă a Mitropoliei despre care vom vorbi în un număr viitor, precum şi a fabricii de lumânări şi a parcurilor cari înfrumuseţează curtea mitropoliei, e grozav de mult, chiar de nu am mai aminti vizitele canonice şi conducerea biurocratică a unei administraţii mitropolitane.

Toate aceste strădanii a înaltului ierarh, socot că vor trezi în sufletul preoţimei o chemare sfântă la o bogată activitate pe care să o desfăşoare fiecare în enoria sa.

Iată, pilda cea bună o avem... Să se întrebe fiecare, ce a făcut şi ce putea să facă?

Ieromonah Vasile Vasilache

O înălţătoare manifestaţie cu prilejul sfinţirei bisericei Sf. Voevozi-Roşca

In ziua de Duminică 2 August a. c. a avut loc un eveniment de adâncă înălţare sufletească în cartierul Tataraşi şi anume: Sfinţirea bisericii „Sf. Voevozi-Roşca“ din str. Eternităţii, Biserică pe care Ieşenii o văd zilnic în pelerinagiile ce se fac însoţind pe cei scumpi ai lor la lăcaşul de veci.

In adevăr, după ce sui dealul Tataraşului, îţi apare această Biserică aşa de frumos îngrijită de Părintele paroh D. Ciolan.

O curte mare, spaţioasă, cum puţine Biserici o au, cu o plantaţie tânără de tei în jurul ei; alăturea casa parohială care străluceşte de curăţenie şi de bun gust, iar de jur împrejurul Bisericii locuinţe noi clădite cu artă, şi peste tot înconjurate de flori şi de copaci.

Strada Eternităţii prin decorul ei nu lasă pe trecător pasiv. Pe de altă parte aerul ce-ţi dă viaţă, ca şi populaţia liniştită de acolo, fac ca să-ţi dispară mâhnirea profundă ce ţi-o lasă Târgul-Cucului din cauza populaţiei aşa de înghesuită în toate bărătcile de acolo până la „Podul de Fier“.

In Tataraşi, ca şi la Copou se vede cum lucrează acei care au fericirea să locuiască acolo, pentru a fi punctele de atracţie ale oraşului nostru, puncte pentru care lumea aleargă pentru a se simţi mai în voie să uite pentru moment de ocupaţii şi de călduri.

Părintele protoiereu D. Ciolan a înţeles că, trăind în Tataraşi, în această minunată poziţie naturală, să înfrumuseţeze prin toate mijloacele posibile, colţul unde se află, şi atunci grija sa şi-a îndreptat-o asupra lăcaşului sfânt la care slujeşte.

Impreună cu epitropii, consilierii şi parohienii Sf. Sale au muncit fără preget în direcţia aceasta şi a ajuns după 8 ani de păstorire, să ne arate desăvârşirea operei sale.

Casa parohială unde să locuiască preotul şi alta pentru cântăreţi, au fost încă dela venirea Sf. Sale ridicate din obolul credincioşilor bisericei. Anul trecut a refăcut biserica în exte-

rior ; iar anul acesta a reuşit să o renoveze complect în interior.

S'a instalat tot acuma lumină electrică, prin larga dărnicie a D-lui Iagodici şi a altora ; Pictura interioară scoasă de sub învelişul fumului de lumânări şi a prafului, te îmbie după cum spunea D-l epitrop al bisericei Gh. Moşu, să te închini cu piozitate şi să-ţi descătuşezi sufletul la meditaţie şi rugăciune.

Nu interesează suma de 90.000 lei ce s'au cheltuit luna aceasta, care sumă s'a colectat aşa de repede dela parohienii Bis. Sf. Voevozi.

Donatorii au adâncă mulţumire, că din obolul lor s'a ajuns la aşa de frumoase şi creştineşti înfăptuiri.

Epitropia şi Consiliul cu trageră de inimă a bis. Sf. Voevozi, în frunte cu parohul au satisfacţia sufletească, că datorită purtărilor cuviincioase şi dragostei pentru cele sfinte, au ajuns să-şi câştige încrederea celor ce i-au ales ; iar parohienii au mulţumirea că ei nu au fost înşelaţi în aşteptările lor.

Pentru noi, cei cari nu facem parte dintre enoriaşii bis. Sf. Voevozi, am preţuit în mod deosebit cuvintele rostite de D-l General Panaintescu, după săvârşirea sfinţirei Sf- Lăcaş ; căci bătrânul profesor pensionar d-l General Panaintescu, cu ţinuta sa demnă şi cu părul albit de vremuri, a făcut o declaraţie de o deosebită importanţă :

„Părinte Ciolan îţi suntem datori, pentru toată strădania depusă în serviciul Sf. Biserici cu tot devotamentul şi admiraţia noastră".

Omul ştiinţei pozitive şi al armelor, îşi arată admiraţie şi nu se sfieşte să afirme că are tot respectul pentru preot şi opera sa în slujba sf. Biserici a lui Hristos, al căreia fiu credincios a fost şi va rămânea.

Această declaraţie o ţinem ca un talisman pentru timpurile acestea, când atât de mulţi nechemaţi îndrăznesc să atace în atâtea feluri şi chipuri ceia ce are mai scump neamul nostru Românesc : Credinţa şi Legea Strămoşească.

Nu mai puţină admiraţie şi supuşenie duhovnicească şi-a arătat-o D-l General Panaintescu faţă de comandantul armatei creştine a eparhiei Moldovei I. P. S. Mitropolitul Nicodim,

pentru care tot poporul de faţă a manifestat cu un entuziasm deosebit, atunci când părintele D. Ciolan s'a făcut interpretul dorinţei domnului General.

O asemenea manifestaţie religioasă ne bucură şi ne înalţă.

Ea stârneşte în cei cari au participat mulţumirea adâncă, că păstorii care slujesc altarelor Dumnezeieşti îşi fac datoria în conştiinţă. Că a întărit şi mai mult curajul cu care Păr. Ciolan împreună cu colaboratorii săi, au pornit la acţiune, neînfricoşindu-se de „Valurile mării furtunoase", şi le-a dat mângâierea că şi-au împlinit datoria.

Câteva sute de credincioşi au manifestat frumos şi călduros pentru preotul lor, în colaborare cu epitropii D-nii Moşu, Ulman, Ciocârlan, Popescu şi Sfârtos, ajutaţi în chip neobosit de consilierii Butnariu, Păstrăvanu, Paraschiv şi ceilalţi.

Asemenea manifestări ne-au mers la inimă şi am dori ca în toate locurile la asemenea ocaziuni să le gustăm.

Pr. Grig. Constantinescu
Bis. Sf. Ioan Gură-de-Aur
— Iaşi —

Mânăstirea Goroveiu

In paginile foii noastre oficiale s'a rânduit să se scrie mai ales înfăptuirile din viaţa bisericească a eparhiei, izbândiri în lupta de zidire creştinească, pe cari cetindu-le clericii, să le simtă bucuria şi să se întărească în ostenelile lor. Nu pentru lauda deşartă a cuiva, ci pentru încurajare şi îndemn la treabă s'a cerut a se arăta cu slovă scrisă lucrurile de seamă ce se petrec dealungul ţinuturilor strânse sub cârmuirea scaunului duhovnicesc al Iaşilor. Oriunde arde mai frumos o lumânare la altarul bisericii, să fie înălţată ca să aprindă şi alţii.

Mânăstirile au fost totdeauna cetăţi ale vieţii creştine. Influenţa lor începe să reînvie şi deaceia atenţia noastră trebue să le caute pentru a folosi tot prinosul ce-l pot da unei renaşteri spirituale. Eparhia noastră a fost dăruită de Dumnezeu cu multe asemenea cetăţi, opere voivodale cari au strălucit prin ctitoria scrisului întregului neam. Goroveiul nu se bu-

cură de un trecut ca multe din ele, dar este singura mânăstire a judeţului Dorohoi. Este singurul locaş de aici care încălzeşte râvna spre cele sfinte prin pildă de viaţă monahală. Pentru noua însufleţire cu care a început să atragă spre înălţare de viaţă creştină, caut să scriu despre acest aşezământ.

Mânăstirea Goroveiu este aşezată într'o poziţie frumoasă la depărtare de 10 km. de Dorohoi, pe un deal care priveşte spre valea Siretului până departe către Adâncata, încercuită de păduri ce o despărţesc de aşezările omeneşti. Ajungi la ea pe o şosea frumoasă făcută de Ruşi în timpul războiului, şerpuită ca să nu fie urcuşul greu cum era pe drumul vechiu. In vârful dealului părăseşti şoseaua care merge mai departe spre Vârful-Câmpului unde face legătură cu drumul mare şi o iai la stânga. După vre-o doi kilometri îţi apare dintr'odată în luminiş de poiană, mânăstirea.

Ori cu ce gând vei fi venit şi orice griji vei purta în suflet, eşti cuprins de o linişte plăcută, când ţi se înfăţişează acest luminiş şi intri pe poarta mânăstirii după ce ai străbătut atâta prin pădure. Un fior sfios de evlavie şi trebuinţa unei rugăciuni te îndeamnă să intri în biserică, aşa cum rareori ai făcut-o. Curte curată cu iarbă şi copaci, închisă în patrat, de o parte de biserica nouă de zid care ţi-a lovit dela început privirea, de alta prin arhondaric şi biserica veche iar în cealaltă parte de casele stăreţiei şi locuinţele noui. Lângă fântâna adâncă şi cu apă bună, un brad mare cu vârful frânt de furtună în care este aşezat patul părintelui Isaia. Te impresionează sălăşluirea lui în copac privind noaptea spre stelele cerului cu care monahul îşi împleteşte gândurile şi rugăciunea, singur ca schimnicii de altă dată. Intreaga închegare îţi odihneşte sufletul revărsând mireasmă de evlavie şi numai pentru atât eşti recunoscător gândului şi mânii care a înfiripat-o aşa.

Mânăstirea Goroveiu nu are la temelie renume de voevod care s'o fi zidit sau înzestrat. Ea s'a ridicat din osteneala modestă de monah. Era aici, înainte de 1700, o moşie a mânăstirii Dragomirna numită Gura Văii, de unde s'ar trage şi numele de Goroveiu. Se înfiinţase şi o prisacă îngrijită de mai mulţi fraţi sub conducerea călugărului Avramie.

Săpând într'o toamnă Avramie temnic, în care să adăpostească albinele pe iarnă, a găsit o ladă cu icoana Sf. Ioan

Botezătorul. După cercetări de mai târziu pare să fi fost furată dela biserica Sf. Ioan de la Siret, de Tatari, și îngropată aici ca s'o vândă mai târziu. Această icoană, care până azi este viața mânăstirei, l-a făcut pe Avramie să pornească la ridicarea ei. In 1742 era încheiată din lemn și fu sfințită. Se curăță locul și astfel se înjghebă schitul sub conducerea Dragomirnei până la 1775.

A avut legătură cu Paisie, cât acesta a stăreţit la Dragomirna (1763-1775). Despre un ucenic al său rus, Meftodie, pe care l-a trimis aici, se spune că i-ar fi înstreinat mult din avere. Situație grea are după răpirea Bucovinei când moșiile Dragomirnei se strâng la fondul religionar. Goroveiul rămâne despărțit dincoace în Moldova și se reface. In 1834 se sfințește biserica mare de zid și piatră ridicată din osteneala stareților arhim. Macarie Jora și Eroteiu Lemnea.

Secularizarea a lovit însă agoniseala ce s'a mai strâns pe lângă ce rămăsese după despărțirea de Dragomirna și luă dela Goroveiu mai multe bucăți de moșie, vii dela Botoșani și Cotnar și dughene din Dorohoi, Botoșani și Bucecea (Istoria Sf. Mânăstiri Goroveiu de Arhiereul Narcis Crețulescu).

N'a avut mulți călugări niciodată, cam până la douăzeci, dar stareții s'au silit cum au putut, s'o țină în bună stare. Acum gospodărește părintele stareț Iosif Dimitriu. Fost preot pe lângă Mitropolie în Iași, fire chibzuită și pătrunsă de duh bisericesc a reușit să facă bune lucruri. Un rând de case cu opt încăperi s'au isprăvit pentru locuințele călugărilor cari stăteau câte mai mulți, și altele se gândește să ridice pentru oaspeți. Admiri însă grija care o are în toate de personalul mânăstirii și mai ales priceperea cu care îi face să trăiască în dragoste și viață călugărească adevărată. De aceia îți place să stai de vorbă cu monahii mânăstirii. Bunătatea și simplitatea lor, streină de sbuciumul de dincolo de ziduri, te mișcă.

Găsești întotdeauna la strană pe părintele Mitrofan făcut acum la hram, schimonah cu numele Meftodie. Bătrân de 83 de ani, se ține bine și mânuește cu multă dibăcie cântările pe cari le-a învățat la Slatina. Modest pentru meșteșugul cântării, el trece tăcut dela biserică la chilie și nu-l mai vezi până când iar merge la biserică..

Ieromonahul Isaia Dragomirescu, mic și iute în mișcare

se întrece iarăși în slujbă și cântarea la strană. Când lipseau preoții de mir, era trimis prin parohii și pretutindeni, în satele Dorohoiului și Botoșanilor pe unde a cutreierat, a lucrat fără osteneală întrecându-se mai ales în repararea bisericilor.

Părintele Isaia Malainic, bătrân cu vorba domoală în care vezi bunătatea de copil ce răsare din viață neprihănită. Te simți umil în fața simplității și neștiinții lui de păcat. Față de atâta luptă de dușmanii din viață, simți parcă zădărnicia tuturor privind spre acești bătrâni pe cari nu-i mai chinue ambiția și-și petrec zilele în senină renunțare, în rugăciuni și ascultare. Diaconul Sebastian doar, mai tânăr, cu mersul puțin șchiopatat, s'o mai fi luptând în chemarea sa. Deaceia poate glasul lui frumos de bariton se înalță cu repeziciune, și puternic în cântare. Servește și el frumos caşi părintele stareț. Podoaba cântării și a slujirii frumoase care are atâta însemnătate in mânăstire ca și la biserica de parohie, pare să nu fi lipsit dela Goroveiu. Trebue să pomenesc pentru aceasta și pe părintele Ioanichie Irimciuc care cinstește acum cu glasul și măestria sa strana Sf. Mitropolii la Iași. A fost stareț mai mulți ani la Goroveiu, pe care vine să-l mai vadă câte odată. Se simte legat de mânăstirea la care a slujit și când vede un dorohoian prin Iași, îi iese înainte și-l primește cu drag întrebând și ajutând pe toți.

Și-au adus morții la mânăstire și au așezat osemintele în gropnița de sub biserica veche multe familii din Dorohoi și împrejurimi (Ciudin, Gherghel, Gorovei, Pelin...) Scobori în criptă și vezi, înșiruite sicriile cu oseminte și cu numele răposatului. Roată împrejur stau și cranii necunoscute străjuite de iconostas și lumina din candelă ce se aprinde la sărbători. De câte ori trec pe la mânăstire simt nevoia să vin între ele. Pe lângă credința celor ce și-au așezat morții în preajma mânăstirii unde se fac rugăciuni neîncetate, de folos pentru sufletele lor, privind spre osemintele din hrube, faci legătura cu lumea de dincolo, unită prin acelaș Hristos și cuget la deșertăciunea celor trecătoare. Se întregește așa, împreună cu slujbele sfinte și așezarea frumoasă a mânăstirii, reculegerea adevărat creștinească pe care o petreci aici. Vin pentru aceasta, sărbătorile, totdeauna, la slujbă, credincioșii de prin satele apropiate. Se'ndreaptă către mânăstire credincioși și mai puțin

credincioşi uneori, din vale dela Dorohoi, atraşi de o dorinţă de odihnă sufletească şi petrecerea de câte-va ceasuri aici îi face mai buni. Am găsit într'o Sâmbătă seara, venit de prin Hotin, un grup de vre-o 30 de femei care au stat a doua zi la slujbă s'au spovedit şi s'au împărtăşit şi apoi au plecat spre Dragomirna.

La ziua hramului, de Sânziene, la 24 Iunie, când se sărbătoreşte Naşterea Sf. Ioan Botezătorul, afară de dorohoieni cari ţin să nu lipsească, vine lume multă din depărtări măcar că se împărţeşte cu cei ce se duc la Suceava, la mânăstirea cu acelaş hram. Se face slujbă mare în sobor şi până către seară nu dovedesc preoţii cu rugăciunile şi pomelnicile pentru ajutor. Poenile înflorite din prejur se umplu de lume şi după slujbă fiecare îşi întinde merindele pe iarbă şi la umbra copacilor, ospătând cu neamurile. Se face o apropiere şi o comunitate creştină pe care numai mânăstirea o poate strânge. Este legată mânăstirea Goroveiu şi de suferinţele credincioşilor cărora le vine în ajutor prin Sf. Ioan. Vin bolnavii pentru rugăciuni la icoana Sf. Ioan şi se povestesc tămăduiri ca nişte minuni cum a fost aceia a lui Daniil Gigâtu armean din Botoşani alienat şi furibund care, însănătoşindu-se aici, a trecut cu tot neamul la ortodoxi şi s'a făcut călugăr. Fântâna din curte tot ca mulţumită pentru această tămăduire s'a făcut.

In vreme de secetă icoana Sf. Ioan este cerută pretutindeni în satele Dorohoiului. Se strânge popor mult în întâmpinarea ei. Străbate mulţimea cu preoţi şi cu icoana însoţită de un ieromonah, dealungul ţarinelor arse de soare şi, se fac sfintele masle pentru ploaie. Nu arareori rugăciunile creştinilor şi ajutorul Sf. Ioan, învinge mulţimea greşelilor şi înrourare de ploaie scaldă holdele. Chiar după ploaie de multe ori aduc icoana pentru rugăciuni de mulţumire.

Prin toate acestea o mânăstire sprijină şi însufleţeşte viaţa religioasă. Am pomenit Goroveiul care deşi o mânăstire mică, necunoscută de mulţi, îşi îndeplineşte singură această menire în Dorohoiul lipsit de alte aşezări călugăreşti şi merită preţuire şi încurajare.

Pr. C. Munteanu
profesor Dorohoi

Vizite canonice

Luni 27 Iulie a. c.. I. P. S. Metropolit Nicodim însoţit de D-l general Toma Dumitrescu comandantul corp. 4 Armată Iaşi, de D-l Roşianu inspector general din Ministerul Cultelor şi de D-l Gane preşedinte la curtea de apel din Iaşi, au vizitat monastirea Râşca, oprindu-se câteva ore în satul Boroaia, centrul important de pe valea Moldovei, în care regiune sunt şi stilişti.

Inalţii oaspeţi au venit dela monastirea Neamţu. La ora 10 dimineaţa au fost întâmpinaţi în dreptul primăriei din satul Brusturi de D-l V. Ciurea prefectul jud. Baia şi protoereii Ec. M. Zaharescu dela circ. I şi Iacob Chiticariu dela circ. II, un Domn Colonel inspector al jandarmeriei şi D-l maior Niculescu comandantul legiunei de jandarmi Baia. După prezentările de rigoare s'a continuat drumul spre Boroaia. La intrarea în satul Boroaia, ca şi la întretăerile drumurilor erau ridicate arcuri de verdeaţă iar în faţa bisericii copii dela şcoala primară înşiraţi pe două rânduri îmbrăcaţi naţional şi cu flori în mână la sosirea I. P. S. Metropolit, au aruncat flori zicând : sărut mâna I. P. Sfinte.

D-l pretor al circ. Boroaia, împreună cu primarul comunei, au prezentat tradiţionala pâine şi sare, iar D-l pretor un inimos cuvânt de bună venire. Indreptându-se către intrarea în curtea bisericii I. P. S. Sa a fost întâmpinat de un sobor de preoţi din această regiune în frunte cu preotul Ştefan Rafael parohul parohiei Boroaia, care a prezentat Sf. Evanghelie şi Sf. Cruce. Corul satului a început să cânte «Pre Stăpânul şi Metropolitul nostru» în timp ce mulţimea de credincioşi ce umplea curtea bisericii plecată în genunchi primeau înaltele binecuvântări. Erau clipe mişcătoare şi de reculegere sufletească.

In biserică s'a oficiat un serviciu religios cu obişnuitul polihroniu. Deoarece biserica era neîncăpătoare pentru mulţimea de credincioşi ce venise să întâmpene pe Inaltul Metropolit al Moldovei şi să asculte preţioasele învăţături ; pe o tribună aranjată în curtea bisericii au luat loc înalţii oaspeţi împreună cu autorităţile, iar părintele protoereu M. Za-

harescu în numele preoţimei, ca şi a credincioşilor din această regiune, în cuvinte mişcătoare exprimă urarea de bun venit, făcând şi o expunere a situaţiei credincioşilor din punct de vedere sufletesc, de oarece această regiune e tulburată pe alocurea de mişcarea stilistă.

Sfinţia Sa arată bucuria ce o simte clerul şi poporul, că s'a învrednicit să primească pe părintele lor duhovnicesc, care din cauza multor cerinţi ce se impun unui ierarh, nu poate decât mai rar să se coboare în mijlocul poporului, că legăturile sufleteşti dintre ierarh şi credincioşi dau naştere la manifestaţiuni de dragoste şi supunere ca acele ce le vedem. Arată apoi, că regiunea pe care I. P. Sf. Sa a venit să o viziteze nu e din cele mai fericite din punct de vedere sufletesc din cauza agitaţiilor stiliste care se manifestă mai cu puteri, făcând să se înalţe cărări ale neascultării alături de vechile lăcaşuri sfinte de închinare pe care acum le nesocotesc precum se vede în: Bărăşti, Noveni, Ruşi, Moişa, Brusturi, Rădăşeni, Mihăieşti, Slătioara, Râşca, Drăceni, Bogdăneşti şi altele care sunt începute. Işi exprimă credinţa, că aceste agitaţii întreţinute de vrăjmaşii credinţei şi a neamului a căror unelte sunt călugării isgoniţi din monastiri şi excroci nu vor putea dărâma biserica, care prin natura ei divină nici porţile iadului nu o vor birui, după cum a zis Mântuitorul, deci să nu se înfricoşeze nici de mişcarea stilistă, dar ceia ce este îngrijitor este din punct de vedere naţional, căci se învrăjbeşte poporul, se duşmănesc fraţii, se sfarmă unitatea naţională. Stilismul zice Sf. Sa este poarta prin care pătrund în sufletul poporului toate curentele dizolvante care strivesc sufletul poporului.

Ne facem datoria de a da alarma la vreme. Sf. Sa îşi exprimă nădejdea că venirea I. P. S. Metropolit va aduce liniştea în sbuciumatele suflete ale credincioşilor din această parte.

Domnul V. Ciurea prefectul jud. Baia deasemenea urează I. P. S. Metropolit bună venire în numele cetăţenilor judeţului pe care îl administrează.

După aceste urări de bună venire ia cuvântul I. P. Sa Metropolit.

I. P. Sf. Sa spune, că pe vremea Sf. Apostol Pavel cre

ştinii din Corint se certau între ei, unii zicând că sunt ai lui Pavel, alţii ai lui Apolo, alţii ai lui Chifa, şi alţii ai lui Hristos, după numele celui ce le predicau învăţătura creştină şi aceasta a dat prilejul la o mare desbinare. Atunci Apostol le-a scris o epistolă în care mustrându-i pentru această desbinare îi întreabă: Au s'a împărţit Hristos? Au Pavel s'a răstignit pentru voi? S'au în numele lui Pavel v'aţi botezat?

I. P. Sf. Sa face o asemănare între turburarea de atunci şi aceia de acum din cauza îndreptărei calendarului provenită şi atunci, ca şi acum, din pricina neînţelegirilor spiritului învăţăturei creştine.

Arată ce este calendarul şi că noi trebuie să-l luăm numai ca măsură de timp şi nicidecum ca regulă de credinţă. Vorbeşte apoi despre sfinţenia tainei preoţiei şi datoria credincioşilor de a asculta de preoţi întru cât fiecare are un rost dat de Dumnezeu şi trebuie să şi-l îndeplinească cu înţelepciune. Cere credincioşilor să respecte pe preoţi şi să aibă încredere, că îndreptarea calendarului s'a făcut pentru îndreptarea unei greşeli şi să nu asculte de cei ce speculează această chestiune pentru interesele lor.

Vorbirea frumoasă şi convingătoare a I. P. Sf. Metropolit a fost ascultată cu multă atenţie de mulţimea care într'o linişte desăvărşită absorbea cuvânt cu cuvânt cele spuse — şi fără îndoială această cuvântare a avut un răsunet adânc în sufletul poporului, întărindu-l în credinţa că trebuie să rămâie ascultători bisericii şi preoţilor, şi să nu mai dea ascultare speculatorilor chestiei calendarului.

Dela biserică Inalţii oaspeţi au trecut la şcoala primară, care este foarte aproape de biserică şi care este condusă de inimosul învăţător V. Tomegea, preşedintele asociaţiei învăţătorilor din Jud. Baia. Şi aici I. P. Sf. Metropolit a fost întâmpinat de elevii şcoalei care au cântat „Pre Stăpânul şi Metropolitul nostru“ iar o fetiţă îmbrăcată în costum naţional a oferit I. P. Sf. Sale un buchet de flori urându-i bun venit.

A vorbit apoi D-l Tomegea exprimându-şi bucuria ce simte poporul şi şcoala privind pe I. P. Sf. Metropolit al Moldovei, marele cărturar al bisericei. A urmat o gustare

în care timp un învăţător a recitat «Inchinarea Metropolitului Nicodim». A fost un moment impresionant.

A tuastat pentru I. P. Sf. Metropolit Domnul Artur Gorovei, scriitor din Fălticeni şi preot Ştefan Rafael parohul local, la care a răspuns I. P. Sf. Sa arătându-şi mulţumirea, că deşi preoţii au avut de luptat greu cu rătăcirea stilistă totuşi au rămas toţi la datoria lor.

La ieşirea din localul şcoalei I. P. Sf. Sa a fost întâmpinat de soţiile sătenilor dintre acei cari au participat la rebeliunea stilistă din Boroaia şi care sunt depuşi în arestul preventiv din Fălticeni, urmând a fi judecaţi. Inşirate în genunchi la intrarea în şcoală suspinând au cerut înalta intervenţie pentru liberarea lor.

De aci înalţii oaspeţi s'au suit în maşini şi excortaţi de un convoi de călăreţi îmbrăcaţi în costume naţionale au pornit spre Bogdăneşti.

In apropierea satului Bogdăneşti au ieşit întru întâmpinare alt convoiu de călăreţi iar la primărie unde erau adunaţi un grup de credincioşi în frunte cu primarul şi consilierii comunali care au oferit tradiţionala pâne şi sare, după care I. P. Sf. Metropolit le-a mulţumit.

Acelaş lucru s'a întâmplat şi în dreptul primăriei din satul Râşca. In sunetul clopotelor dela vechea monastire Râşca I. P. Sf. Metropolit a intrat în sfânta monastire, fiind întâmpinat de un sobor în frunte cu stareţul Mina Prodan.

După terminarea serviciului religios Prea cuviosul Stareţ, dupăce a arătat starea îngrijitoare în care trăeşte lumea din cauza slăbirei credinţei religioase şi nevoia în care se sbat şi monahii în monastire cere ajutorul I. P. S. Metropolit pentru îndreptarea multor neajunsuri ce are monastirea şi îi urează bun venit.

La cuvântul părintelui stareţ a răspuns I. P. S. Metropolit arătând că mulţumirea omului stă în felul cum ştie să-şi rânduiască viaţa, examinându-şi şi situaţia cât mai des fără a dosi ceia ce nu poate să aibă şi fără a râvni la starea altuia.

Pentru monahi mulţumirea sufletească nu poate fi, decât respectând jurământul ce au depus la intrarea în monahism şi lucrând pentru binele aproapelui şi mântuirea sufletului.

Să-şi aducă aminte fiecare de cuvintele Mântuitorului: «Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate celelalte se vor adăuga vouă». Când fiecare va avea în vedere aceste cuvinte şi va lucra pentru dreptatea lui Dumnezeu între oameni va fi numai pace şi fiecare va fi mulţumit cu starea lui.

Işi exprimă nădejdea că monastirile vor şti să servească ca focare de viaţă morală şi îndrumare sufletească.

Eşind din biserică către stăreţie, mulţimea de credincioşi venită şi aici să vadă şi să asculte pe Metropolitul Moldovei, care pentru întâia oară face o vizită canonică la această monastire, plecată în genunchi primea cu bucurie înaltele binecuvântări.

După masă I. P. S. Metropolit s'a interesat de buna administrare a acestei monastiri, iar la ora 5 s'a reîntors la monastirea Neamţu însoţit de aceiaşi oaspeţi — cu care venise, lăsând cele mai plăcute impresii în sufletele credincioşilor, cari au trăit o zi de adevărată sărbătoare duhovnicească.

Asistent

O „Decizie“ bine-venită

Este cea pe care a dat-o sf. Mitropolie, cu privire la conduita noastră a preoţilor.

Grija mare şi dragostea pe care o are blândul şi înţeleptul nostru Mitropolit Nicodim de a înviora viaţa duhovnicească şi creştinească în Eparhie, l'a inspirat să întocmească această decizie-circulară, din Iunie c.

Evident că viaţa morală creştină de astăzi are prea multe lipsuri ca să mai putem rămânea pasivi, fără să ne gândim a lua o atitudine.

Suntem un corp organizat indispensabil în ritmul vieţei social-umane. „Lumina lumei şi sarea pământului“. Reprezentăm forţa spirituală a unui popor de câteva milioane suflete. Menirea noastră este să conducem la mântuire prin învăţătură şi fapte, dar mai ales prin fapte sau exemple. Este dureros s'o spunem,

că în privința faptelor noastre, prea adesea ne confundăm cu mirenii.

Ne stă în față un imperativ al vremurilor pe care nu-i greu să-l priceapă orice coleg de preoție. Indrumarea reciprocă și mustrarea frățească. Un corp de elită ca al nostru și organizat, așa trebue să procedeze.

Stiliștii găsesc prilejul nimerit să facă caz de toate slăbiciunile noastre. Zecile de secte care mișună țara ne atacă și câștigă teren. Comuniștii cea mai de temut și mai contagioasă lepră socială, reunesc pe toți dușmanii la un loc și îi asmuță. Ce facem noi? Trebuie să răspundem dușmanilor cu aceiaș tărie cu care ne atacă. *Să fim organizați, disciplinați și demni.*

Chiriarhul nostru își dă seama perfect de situație și a luat măsuri în consecință. Decizia pe care a dat-o e la timp și cu toții așteptăm o nouă trezire a imperativelor chemării noastre la o viață de înalte exemple pe care trebue să le dăm societății în care trăim.

Dorim ca sf. Mitropolie prin organele sale să vegheze pentru executarea circularei date, nu numai în spirit, ci și în literă. Orice abatere să fie pedepsită.

Să ne orientăm fiecare conform dispoziției. Ne vom convinge toți cu timpul, că cea ce s'a dispus e bine. Și atunci nu vom mai vorbi despre o „decizie" binevenită, ci despre o „decizie" târziu venită.

Pr. Gh. Baltag
Ciumulești

O turmă cercetată de păstor[1])

Satul Oglinzi din Jud. Neamț a avut fericita ocazie ca duminică 26 Iulie, să primească în mijlocul său pe I. P. Sfințitul Mitropolit Nicodim al Moldovei.

Această cercetare duhovnicească a produs credincioșilor o mare bucurie sufletească dat fiind că această

---

[1]) Articol apărut în foaia «Să luăm aminte», care apare la Tg. Neamțu. An. II, No. 9.

turmă n'a avut niciodată fericirea să primească chiar pe păstorul ei.

Sosit pe neașteptate, fără a i se face primirea așa cum ar fi știut să o facă credincioșii păstorului lor, I. P. S. Sa a produs o bucurie cu atât mai mare arătată unei turme care se credea lipsită de dragostea și de interesul păstorului.

S'au împlinit cuvintele din Sf. Scriptură că: „păstorul cel bun își pune sufletul său pentru oi... și iată cum bătrânul Păstor pogoară în bisericuța satului, ca să aducă blagoslovenia și să întărească în dragoste pe credincioși.

Știa păstorul că unele oi din turma sa au eșit din staul și au părăsit dragostea lui Hristos și pentru aceștia a venit ca și pentru oile cele ascultătoare, ca pe cele dintăi să le lumineze și să-i întoarcă în staulul oilor celor ascultătoare și pe cele din urmă să le întărească în vieţuirea cea desăvârșită.

Se citea în biserică Apostolul dela Romani cap. I vers 10: „Și vă rog pe voi, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți să grăiți aceeași, și să nu fie între voi împerecheri...", pericopă potrivită stărilor de azi în o parte din credincioșii ce nu vor să asculte de Biserică după îndreptarea calendarului. Din această pericopă, I. Prea Sfinția Sa, a explicat măestrit și cu autoritate părintească greșala celor ce se leapădă de dragostea lui Hristos din cauza îndreptării calendarului. Cu exemple vii de care dispune distinsul cărturar și traducător al Bibliei, I. P. Sfinția Sa, a impresionat adânc pe credincioșii ce ascultau setoși cuvântul păstorului care-și cercetează turma încredințată spre păstorie.

Poporul îngenunchind a petrecut pe I. P. Sf. Mitropolit, mulțumind lui Dumnezeu că a dat plaiurilor noastre un astfel de păstor.

Și din această vizită au mai cunoscut păstoriții următorul lucru: „că păstorul cel adevărat își pune sufletul pentru oi, le cercetează și îi îndeamnă spre viața cea sfântă, iar năimitul și care nu este păstor, vede

lupul venind și lasă turma și fuge, fiindcă este năimit și nu-i este grijă de oi", căci nu-i sunt încredințate de Dumnezeu și se va cere socoteală adevăratului păstor, iar nu celui năimit.

Să facem deosebirea între păstorii cei adevărați și între cei năimiți care vor răspunde înaintea lui Dumnezeu de sufletele ce le-au tulburat și le-au despărțit de dragostea lui Hristos.

Pr. D. Tănase

† Protoiereul Alexandru Simionescu

In ziua de 23 August 1936 a fost dus la locașul de veci unul din destoinicii preoți ai Eparhiei Moldovei, care a fost și cel mai vrednic protopop al acestei eparhii, administrând protoieria județului Botoșani din 1909 până la moarte, neîntrerupt, fie singur, fie ajutat mai târziu de un alt protoiereu coleg, dar permanent cu devotament, energie, tact și demnitate.

Inmormântarea s'a desfășurat într'un cadru excepțional de impresionant, în fața unei asistențe de multe mii de oameni, cu participarea elitei intelectuale și sociale a orașului și județului Botoșani.

Prohodul s'a făcut de un sobor de 12 preoți și protoierei, în frunte cu P. S. Grigorie Leu, episcop al Argeșului și P. C. P. Econ. E. Vasiloschi, Revizor Eparhial, ca delegat al Sf. Mitropolii a Moldovei.

In fața sicriului au vorbit: P. S. Episcop *Grigorie Leu*, evocând clipe frumoase din viața de coleg de școală și de fost colaborator în administrația acestei eparhii.

P. C. Econ. *E. Vasiloschi*, Revizorul Eparhial, conturând personalitatea marcantă a decedatului.

P. C. Econ. *Hristofor Deliu*, subprotoiereu și girant al protoieriei văduvite, arătând pe larg întreaga activitate îmbelșugată a fostului protoiereu, într'o cuvântare mai lungă, care se publică mai jos în întregime.

D-l *Gh. Mavrocordat,* prefectul județului Botoșani, care deplânge, împreună cu întreaga populațiune a județului dispariția acestei „pilde vii de activism, de muncă și abnegațiune, de bunătate și blândețe".

D-l *Perieteanu* în numele primăriei orașului Botoșani, amintind de marile jertfe personale pe cari le-a făcut răposatul pentru cultura creștinească și românească a orașului și județului.

P. C. Econ. *Constantinescu-Hârlău,* protoiereul II-lea al județului și P. C. părinte *C. Possa,* preot din Botoșani evocând amintiri din trecutul vrednicului fost protopop.

Șirul discursurilor s'a continuat și în timpul trecerii cortegiului mortuar prin oraș, vorbind, în fața diferitelor instituțiuni culturale și economice (la Școală, la Federală, la Cooperativă, la Căminul preoțesc...) câte un delegat: Directorul Școlar *A. Băitancii,* contabilul *I. Andriescu,* d-l *Petcu*... și a.

Inhumarea s'a putut face abia la ora 7 seara, după ce prohodul se începuse la ora $1^1/_2$ după masă.

Dăm în cele ce urmează cuvântarea părintelui protoiereu-girant Hristofor Deliu:

«Căutați și vedeți de este durere asemenea cu durerea mea». (Plângerile lui Ieremia) Cap. I. 12.

Prea Sfințite,
Prea Cucernice Părinte Revizor Eparhial,
Indurerată Doamnă Simionescu,
Indurerată familie,
Intristată adunare,

Asemenea proorocului Ieremia, care plângea căderea Ierusalimului și aducerea poporului său în robie, plângem și noi cu profundă durere, mutarea așa de timpurie, la cele veșnice a Prea Cucernicului Părinte: Iconom Alexandru Simionescu Protoiereul Circ. I. Botoșani, și căderea noastră în robia unei așa de crude și premature despărțiri.

„Căutați și vedeți de este durere asemenea cu durerea mea", strigă soția crud lovită, prin pierderea bunului și scumpului său soț, doborît de o boală așa de chinuitoare, boală care în

curs de un an de zile, a îngrozit-o şi istovit-o, pentrucă i-a răsplătit devotamentul de adevărată soţie printr'o muncă supra-omenească al cărei rezultat n'a putut fi bucuria salvării, ci durerea profundă a pierderii tovarăşului şi sprijinului vieţii.

„Căutaţi şi vedeţi de este durere asemenea cu durerea mea“, strigă tatăl, vrâstnicul ştejar, care-şi vede doborît cu atâta cruzime, de securea nemiloasă a morţii, pe unul din cei mai vrednici lăstari. In iarna anilor vieţii, încălzită de mulţumirea datoriei împlinite şi a bucuriei că dintr'o existenţă de funcţionar modest şi-a ridicat urmaşi vrednici, cari fac cinste societăţii, moartea invidioasă îi oferă cupa unei aşa de mari amărăciuni !

„Căutaţi şi vedeţi de este durere asemenea cu durerea noastră“, strigă : fraţii, rudele şi toţi cei mai de aproape ai celui ce aşa de curând şi-a luat drumul veşniciei, pentrucă pierd un membru aşa de valoare al familiei, un suflet plin de iubire şi adevărată prietenie.

Căutaţi şi vedeţi de este durere asemenea cu durerea mea“, strigă Biserica noastră luptătoare, dela enoriaşii acestei parohii pe care i-a condus cu atâta iubire şi destoinicie, din Decembrie 1906 când a fost hirotonisit preot şi pânăla autoritatea superioară bisericească al cărei distins colaborator a fost, în calitate de Protoiereu, din anul 1909 şi în calitate de consilier eparhial, din 1925.

„Căutaţi şi vedeţi de este durere asemenea cu durerea noastră“, strigăm noi preoţimea acestui judeţ, pe care ne-a condus cu atâta tact, cu atâta demnitate şi iubire părintească, şi alături de noi strigă toată lumea creştină din acest judeţ, căci nu este biserică, nu este sat pe întinsul judeţului unde cuvântul său să nu fi răsunat cu însufleţire, îndemnând pe toţi la muncă, păstrarea credinţei străbune, iubire de neam şi ţară, supunere la legi şi autoritatea constituită. Şi cum să nu fim îndureraţi, când din bucuria de acum doi ani, când i-am sărbătorit 26 de ani de muncă ca Protoiereu, ne vedem dintr'odată loviţi cu o aşa crudă despărţire ?

„Căutaţi şi vedeţi de este durere asemenea cu durerea mea“, strigă acum toate societăţile în care a activat ca preşedinte sau vice-preşedinte, precum : Societatea Clerului „Ocrotirea“, secţia Botoşani, Federala „Infrăţirea Plugarilor“, Banca Po-

pulară, „Ştefan cel Mare“ „Popăuţi“, Societate Ortodoxă Naţională a Femeilor Române etc. etc. Cei din partea locului nu vom uita niciodată că Banca Populară Ştefan cel Mare „Popăuţi“ este copilul său, căruia el ia dat naştere din dorul neţărmurit de a veni în ajutorul aproapelui şi pe care copil l-a crescut şi dus la maturitate, prin : muncă şi adâncă chibzuinţă. Care om econom şi dornic de progres, din acest colţ al oraşului, nu a prosperat datorită acestei bănci, fie cumpărându-şi o casă, un pământ, fie întreprinzând o afacere cinstită, pe urma căreia a realizat un frumos profit material şi moral ? !

După cum nu putem împiedeca apa unui izvor să ţişnească şi să curgă la vale, aşa nu putem să împiedecăm lacrimile ce ne inundă ochii, singurul mijloc de uşurare a bietelor noastre suflete, îngrozite şi zdrobite de durere.

Dar, lacrimile noastre sunt mai mult decât nişte umile picături uşurătoare ; sunt pietre preţioase cari împodobesc statuia ce şi-a ridicat-o, clipă cu clipă, printr'o activitate aşa de rodnică, în cursul vieţii sale pământeşti.

Dacă printre picurii de lacrimi, lăsăm sufletele îndurerate să-şi avânte puterile lor pe aripa vremii, întrezărim pe ilustrul defunct, în ziua de 2 Septemvrie 1880, copil abea venit pe lume, începând să toarcă firul unei vieţi pe care avea s'o trăiască cu deplină vrednicie, dar în care avea să zăbovească aşa de puţin ! Crescut în casa părintească, la adăpostul iubirii părinteşti şi aducând dovezi de aptitudini deosebite către studii, a fost dat la Liceul „Laurian“ din localitate, unde s'a remarcat ca unul din cei mai buni elevi, cum mărturisesc colegii săi de liceu dintre care sunt foarte mulţi printre noi în aceste dureroase clipe. Simţindu-se cu o chemare deosebită, după terminarea ciclului de patru clase liceale, a trecut la Seminarul «Venimin» din Iaşi şi apoi la Facultatea Teologică din Bucureşti, învăţând nu pentru notă şi disciplină, ci acumulând în mod temeinic cunoştinţele propuse şi mai presus de toate, oţelindu-şi sufletul în focul dragostei de Dumnezeu şi de aproapele. Nu pot uita însufleţirea cu care a lucrat când era student, pentru repararea bisericii din Văleni, sat vecin cu locul său natal : Brehueştii ! Intrând în cler, prin Sf. Taină a preoţiei, a lucrat cu tot sufletul în

atâtea direcţiuni pe cari cu toţii le cunoaştem, din anul 1906 şi până'n prezent, încât astăzi la încheerea vieţii sale pământeşti, activitatea sa rodnică ne face să auzim răsunând în sufletele noastre cuvintele Sf. apostol Pavel, cari ne arată ce comoară nepreţuită este pentru om mulţumirea conştiinţei: „lupta cea bună m'am luptat, călătoria am săvârşit, credinţa am păzit; deacum mi s'a gătit mie cununa dreptăţii, care îmi va da mie Domnul, Judecătorul cel drept, în ziua aceia".

Viaţa sa, putem spune, este un roman la care n'a lucrat fantezia autorului, ci l-a ţesut cu măestrie însuşi eroul principal: Iconomul Alex. Simionescu, prin muncă şi iubire de Dumnezeu şi aproapele, cari au mers pânăla sacrificiul propriei sale persoane. Nu e un roman de senzaţie şi aventură; e un roman de sfinte învăţături, care se termină cu trecerea atât de timpurie în lumea veşniciei, printr'o suferinţă atât de grea, a eroului care a pus *„datoria"* mai presus de orice. E un roman care e premiat, nu de o comisiune de muritori, nu de o Academie pământească, *ci de însuşi Dumnezeu din ceruri.*

Dacă n'a scris romanul vieţii sale, ci l-a trăit, a scris în schimb alte lucrări, precum: Spiritism şi creştinism, Catehismul Bisericii Ortodoxe, Ierarhia Bisericească, Monografia Bis. „Popăuţi", Monografia M-rei Vorona, Monografia M-rei Agafton, etc., şi are multe manuscrise de cuvântări şi discursuri, cari dacă ar vedea lumina tiparului, ar fi izvoare de multe învăţături şi îndemnuri.

Pentru a putea realiza lucrări mari, cari la început se păreau cu totul imposibele, căuta să-şi asocieze pe toţi cei în cari găsea cea mai mică afinitate sufletească, cel mai mic entuziasm. Aşa a procedat cu biblioteca parohială, cu banca populară, cu federala, cu înfăptuirea Căminului nostru preoţesc. In toate aceste lucrări, sufletul său poate fi asemănat cu un puternic magnet, care a atras cu puteri irezistibile către el, toate sufletele entuziaste, dornice de mai bine, dornice de progres.

Printre multele ocupaţii, îşi prilejuia adesea şi momente libere de escursiuni, pentru a se găsi în mijlocul naturii, pe care o iubea aşa de mult şi pentru a veni în contact cu oameni şi locuri dela cari putea aduce ceva de folos pentru

biserica, oraşul, judeţul şi instituţiile pe cari le conducea. Era: vesel, dispus, familiar şi părea că a intrat cu aceste prilejuri într'o completă odihnă. Dar mintea sa lucra mereu cercetând cu atenţie toate şi făurind planuri de viitor.

Imi amintesc de escursia făcută împreună la Chişinău, în anul 1925, cu prilejul expoziţiei, când fiind găzduiţi la Casa Eparhială, faţa sa se lumină dintr'odată, de fiorul emoţiei şi entuziasmului, exclamând: „Ce-ar fi să avem şi noi un cămin preoţesc în Botoşani?“

— „Ar fi bine, negreşit, dar cu ce fonduri?

— „Fondurile se găsesc dacă omul stăruie şi nu descurajează“. Şi iată-ne că astăzi avem în Botoşani „Cămin Preoţesc“ cu o parte din mobilier, gata a fi pus în toamnă în funcţiune. Iată deci, un caz din care se vede că în timpul unei odihne aparente, mintea sa a urzit un plan mare şi îndrăzneţ, care îi frământa sufletul mai mult decât ocupaţiile de acasă, pe cari le părăsise pentru 3—4 zile.

A făurit şi un cămin al parohiei, căci, în prevederile sale testamentare, a hotărât ca locuinţa sa proprie să rămâie după trecerea din viaţă a soţiei, bisericii Sf. Neculai „Popăuţi“, servind de casă parohială şi sală pentru biblioteca înfiinţată dela venirea sa în parohie, sporită mereu prin îndemnuri şi sacrificii proprii, mărită acum şi prin donaţia bibliotecii sale personale.

Pentru toată această viaţă de muncă, în slujba lui Dumnezeu şi aproapelui, noi cari mai zăbovim câteva clipe în viaţa aceasta pământească, îl plângem, dar plânsul nostru nu este plânsul desnădejdii şi al cârtirii împotriva lui Dumnezeu, ci este plânsul admiraţiei, recunoştinţei şi părerii de rău, pentrucă a plecat aşa de curând dintre noi.

In numele meu personal, care am avut cinstea să-i fiu colaborator după încetarea din viaţă a tatălui meu, care i-a fost Sub-Protoereu şi casier la Soc. „Ocrotirea“ timp de 4 ani din 1909 şi până în 1912, cât şi a întregii preoţimi din judeţul Botoşani, exprim profundă părere de rău pentru trecerea prematură la cele veşnice a iubitului şi prea valorosului nostru Protoiereu, Icon. Alex. Simionescu, şi-i aduc ca suprem omagiu toată admiraţia şi recunoştinţa noastră.

Activitatea sa rodnică desfăşurată în această viaţă este

izvorul mângâierii, că acolo unde el s'a dus, mai înainte ca noi, este pe deplin fericit, văzând pe Dumnezeu, nu ca prin oglidă şi ghicitură, ci faţă către faţă şi fiind întâmpinat de marele voevod al neamului Ştefan cel Mare de a căruia ctitorie aşa de mult s'a îngrijit, restaurând-o intern prin spălare, picturii şi înfrumuseţind-o cu acest minunat parc, în ai cărui brazi mii de păsărele îi ridică acum imnuri de slăvire în limba şi graiurile lor, precum şi de toţi ctitorii de biserici de pe plaiurile acestui judeţ, recunoscători că le-a adunat multe din obiectele ce s'ar fi pierdut poate, în muzeul pe care l-a întemeiat in curtea acestui Sfânt locaş domnesc.

Pentru deplină mângâiere : tatălui îndurerat, fraţilor, rudelor şi prietenilor devotaţi, amintesc cuvintele atât de înţelepte ale Scriitorului bisericesc Ciprian : „Fiind noi în această lume tristă ca nişte străini şi călători, noi suspinăm cu dor după ziua aceia, când ne vom întoarce în cer...

Cel exilat nu se grăbeşte oare, să se întoarcă în patria sa ? Iar acela care se îmbracă pe corabie nu doreşte el oare un vânt favorabil ca să se poată cât mai curând reîntoarce şi să îmbrăţişeze pe cei iubiţi ai săi ? Patria noastră e cerul şi părinţii noştri au mers înaintea noastră acolo ; ei ne aşteaptă Să ne grăbim, să alergăm spre a-i saluta. Pe noi ne aşteaptă în cer un număr mare de fiinţi iubite, pe noi ne doreşte o mulţime mare de : părinţi, fraţi, copii, cari acum fiind asiguraţi de fericirea lor, sunt neliniştiţi de mântuirea noastră. Să mergem să-i vedem, să mergem, să-i îmbrăţişăm. Ah ce bucurie pentru ei şi pentru noi !

Iar soţiei îndurerate prin această grea despărţire, Sf. Ioan Hrisostomul îi adresează aceste cuvinte de mângâierei „Tu vei locui în (cer) cu soţul tău nu numai aproape 30 ani, ca aici pe pământ, nu numai o sută, o mie, o sută de mii de ani, ci în decursul veacurilor fără sfârşit. Tu nu-l vei regăsi mai mult în frumuseţa corporală..., ci în o splendoare, în o frumuseţe care întrece în strălucire chiar şi razele soarelui..."

Dumnezeu să-l ierte, iar nouă să ne ajute să urmăm cât mai mult exemplele frumoase ale vieiţii sale, pentruca să nu fie îngrijat de mântuirea noastră, ci să se odihnească în linişte în lumea drepţilor, unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viaţă fără de sfârşit. Amin !

Pe margini de cărți

Arhim. I. Scriban, Profesor de Teologie din Chișinău, *Privelişti din Câmpul Omileticii*, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1936, 176 pag.

Toți putem predica. Și socot că nu e nimeni, care să nu poată critica felul de a predica a cuiva. Insă, în aceeaș sinceritate, trebue să mărturisim, că nu toți suntem adevărați *apostoli ai cuvântului*. Predicăm și noi, dar nu avem succesul Sfîntului apostol Pavel, în a converti, nu niște păgâni la creștinism, dar în a face viu crezul creștin în sufletul și viața unor creștini... Pedicăm și noi, dar e departe de a ne compara cu un Hrisostom, cu un Vasile cel Mare și cu atâția alți maeștrii ai predicii... Predicăm și noi, dar, dacă am fi obligați ca peste zece ani să publicăm ceeace am predicat astăzi, socot că ne-am opune în chipul cel mai categoric, de a nu le da să vadă lumina tiparului. Pedicăm și noi, dar încă nu s'a auzit ca predica noastră să fie dorită cu cea mai înflăcărată râvnă de mii și mii de suflete, cari să pornească în pâlcuri dela depărtări mari, pentru a veni să ne asculte predica,... Și de ce să nu o mărturisim și pe aceasta, că mulți când încep să predice, mulți grăbiți ai vieții au plecat... Totuși noi predicăm și suntem datori să predicăm și privim această latură a datoriei noastre, ca pe una ce o rezolvăm foarte ușor, pentrucă ce e mai ușor, decât a vorbi !...

Și acum, de am porni să cercetăm și să vedem, unde zace măcar o parte din pricina lipsei de putere a vorbirii noastre, ușor am observa că o mare parte a vinei e și în puțina noastră osteneală pe care ne am dat-o în a cerceta și studia mari tratate de omiletică. Trebue să o mărturisim, că mulți ne socotim destul de orientați în materie, dacă am cetit un manual de seminar de omiletică, și cunoaștem câteva principii cu privire la predică. Și atât. Nu ne mai adâncim în a studia fiecare parte a predicii, în a vedea însemnătatea lor și mijloacele prin care putem să ajungem scopul vorbirei. Și cum au făcut alți predicatori înainte de noi, prin ce calități au strălucit, ce ar fi să facem și noi pentru a le urma pilda? Și alte multe

probleme de predici, pe care numai în mari tratate universitare de omiletică le putem găsi.

Această vină a lipsei de râvnă în a ne face predicatori şi prin studierea omileticii; pe lângă multe alte mijloace şi calităţi ale unui predicator, despre care nu vorbim acum, e împărţită şi cu acei luminaţi profesori ai teologiei noastre, cari nu s'au ocupat cu aşa ceva mai temeinic, pentru a ne pune la îndemână astfel de tratate.

P. C. Arhim. I. Scriban, care a tipărit anul acesta, *Privelişti din câmpul omileticii,* un valoros studiu asupra problemelor puse de omiletica timpurilor de faţă, mărturiseşte *„halul de paragină în care a fost lăsată omiletica.*

„Atât de îngustă este zarea în care a fost căutată materia ei, încât rămâi uimit cât de în urmă suntem, în această materie. Oridecâteori se apucă cineva să scrie în trebi de omiletică, odată îi vezi că dă năvala spre Sf. Ioan Gură-de-Aur. Aci se străduieşte omul să mai găsească şi ceva de spus, după atâţia alţii care au mai scris în această materie, caşi cum nu s'ar mai găsi teme de scris deosebit de cele despre Sf. Ioan Gură-de-aur. E o adevărată sărăcie intelectuală cu care ne întâlnim şi care trebue să ne pue pe gânduri. Sf. Ioan Gură-de-Aur în sus, Sf. Ioan Gură-de-Aur în jos, caşi cum altă lume n'ar mai fi predicat, caşi cum problemele omiletice nu s'ar ridica într'o noutate frumoasă şi înfloritoare din veac în veac şi chiar mai des!

E foarte adevărat că, dacă priveşti cărţile de Omiletică, multe puţine câte le avem, găseşti în ele un lung şir de bărbaţi vestiţi în treburile predicării. Dar îi ai numai după nume. Cine i-a urmărit mai de aproape? Cine a făcut din ei material de studiu? Şi iarăşi, mergi cu ei numai până la o vreme. In ce priveşte partea nouă, tăcere pe toată linia.

Dar chiar de este vorba de cei mai vechi, care sunt studiile despre ei? Cine a găsit ceva despre *Segneri,* cine a citit vreo predică a lui sau a altuia? Este un câmp de lucru aşa de bogat, dar aşa de inteligent, în care profesorii de acum înainte trebue să muncească din greu, încât rămâi pe gânduri întrebându-te cum de nu văd şi aceste laturi?

Dacă este vorba despre Români, aici ne întâlnim cu un nume pe care-l pomenim caşi al Sfântului Ioan Gură-de-Aur

în ce privește Omiletica de obște. Predicatorul nostru este *Antim Ivireanu.* El este numele mai răsărit, de care ți se pomește mai des. Dar iarăși, într'o măsură foarte slabă și acesta; pentrucă nu avem studii despre el și nici nu e întrebuințat. E numai un nume de care pomenim mai des decât de altele, dar atât.

Aceasta e starea Omileticii la noi în ziua de azi. Ne mișcăm în niște granițe foarte înguste și nici nu bănuim ce este dincolo de ele. Chiar dacă privim spre Omiletică cu gânduri foarte cucernice și chiar dacă mărturisim toată însemnătatea ei, încă suntem departe de averea ce se ascunde în ea. Ne sălășluim în cea mai mare sărăcie a cunoașterii. Abia vedem cuprinsul ei de ici până colo..." pag. 177.

In studiul de față P. C. Arhim. I. Scriban ne prezintă, nu un obișnuit studiu omiletic, ci privelişti din câmpul omileticii, în care problenele cele mai interesante ale omileticii sunt tratate și rezolvite prin studiul pe care îl face asupra unor vestiți predicatori din epoca contemporană a Bisericii creștine. In studiul de față găsim cheia de explicații a atâtor întrebări pe care și le pune orice predicator, încât pe măsură ce îl citești ți-se lămuresc atâtea frământări sufletești. Pentru a se vedea importanța acestui studiu publicat de P. C. Arhim. I. Scriban, socot nimerit să arăt tabela cuprinsului:

1. *Vechile omiletici românești.*

I) Predica mai veche de cât omiletica. Omiletici vechi și nouă. II) Cea mai veche omiletică. IV) Omiletica lui Teoctist Scriban. V) Omiletica lui Dionisie Romano. VI) Omiletica unui francez.

2. *Predica în ziua de azi.*

I) La noi și aiurea. II) Vestitorii III) Două cuvinte pentru și o faptă contra. IV) De unde ne izbânda? V) Și altă pricină.

3. *Este predica dorită?*

I) Starea de azi. II) Glasuri pentru predică. 1. Dela bărbații ocârmuirii Statului. 2. Dela propovăduitorii învățăturii. III) Incheiere.

4. *Un mare chip al predicii ortodoxe.*

I) Nu ne cunoaștem ale noastre. II) Ce se făcea odată. III) Avem noi destulă însufleţire pentru predică? IV) Naștere a, copilăriei și învățatura lui Inochentie. V) Inochentie în

slujba şcoalei şi bisericii. VI) Inochentie ca arhiepiscop. VII) Inochentie ca teolog şi predicator.

5. *Cu glasul sau cu condeiul?*

I) Rămas-a predica în urmă? II) Vorbirea nu poate fi bătută. III) Vina predicii. IV) Intre ascultare şi cetire. V) Starea din România. VI) Cum ne hotărâm? VII) Ce ne spune vremea de azi? VIII) Incheiere.

6. *Alt mare chip al predicii ortodoxe.*

I) Mitropolitul Filaret al Moscovei. II) Viaţa Mitropolitului Filaret. III) Mitropolitul Filaret ca predicator. IV) Felul predicării Mitropolitului Filaret. V) Paralelă între Mitropolitul Filaret şi Arhiepiscopul Inochentie. VI) Incheiere.

7. *Amărăciunele predicii.*

I) Când înveţi predica pe din afară. II) Ce este de făcut?

8. *Cu puterea gândului sau cu zmuncelile chipului.*

I) Chipul predicatorului Agostino da Montefeltro. II) Felul predicării lui. III) Un glas de lămurire. IV) Cumpăna predicii. V) In felul lui de Montefeltro. VI) Alt din acelaş tipar. VII) Din predicile lui da Montefeltro.

9. *Predicatorul Gaetano Zocchi.*

I) Trăsătura unei şcoale omiletice. II) Predicarea lui Zocchi.

10. *Predicatorii din ziua de azi.*

I) Capitolul de scris de aici înainte. II) Predicatorii cei mai noi. III) Predicarea părintelui Sanson.

11. *Dacă am vorbi pe nepregătite.*

I) Cinstea vorbei goale. II) Arhiepiscopul Amvrosie al Harcovului despre vorbirea nepregătită.

12. *Unul care iubea predica.*

I) Omul care a fost. II) Lucrul lui Câţă Nicolescu. III) Cum erau cuvântările lui Câţă Nicolescu. IV) Incheiere.

13. *Predica pentru copii.*

I) Noutatea predicii. II) Inceputurile predicii pentru copii. III) Cum se înfăţişează predica pentru copii.

14. *Predica la Radio.*

I) Slava predicii. II) Ramurile cuvântării creştineşti. III) Vorbirea radiofonică. VI) Vorbitorii la Radio. V) Cum se înfăţişează predica la radio.

Iată problemile de omiletică care sunt puse şi desbătute în acest valoros studiu. M'am mărginit numai în a prezenta

tabela de materie, pentru a se şti ce cuprins de preţ ne indică numai titlurile. Socot că nu mai este nevoie să arăt cît de documentat şi cît de lămurit este scris fiecare capitol, avînd în vedere că P. C. Arhim I. Scriban e un erudit cunoscător al acestor probleme şi un maestru al scrisului nostru teologic.

După cum se poate vedea, numai din această simplă înşirare a titlurilor se poate constata, cît de deosebit este acest studiu omiletic, faţă de cunoscutele manuale pe care le-a citit fiecare dintre noi. Intr'adevăr prin lucrarea de faţă ni se prezintă o nouă latură a Omileticii, tot atît de importantă ca şi aceia în care se tratează punct cu punct părţile unei predici. După cum în străinătate a fost ceva nou, apariţia lucrării lui *A. D. Sertillanges L'orateur chrétien*, în care omiletica e prezintată într'un chip foarte atrăgător, dar în acelaş timp şi foarte documentat, la fel şi la noi lucrarea de faţă a P. C. Arhim. I. Scriban, e ceva nou şi cu mult mai atrăgător în a o studia.

P. C. Arhim. Scriban studiază diferiţi predicatori din epoca contemporană, dar în acelaş timp rezolvă şi toate problemele de omiletică, care se pun în legătură cu calităţile şi lipsurile unor astfel de predicatori. Prin urmare folosul mare este, nu numai că ne face cunoscuţi diferiţi apostoli strălucitori ai cuvîntului, dar în acelaş timp face şi un studiu omiletic cu toate problemele cari se pun în legătură cu aceşti predicatori. Şi cît de interesante sunt chestiunile observate, se pot vedea numai din enunţarea lor.

Un alt merit al lucrării de faţă este şi acela, că se ocupă de personalitatea cîtorva mari predicatori dela sfîrşitul veacului trecut, şi a unora din timpul nostru. Şi desigur că, întru cît sunt mai aproape de noi, sunt mult mai de folos, căci îi vedem în aceeaş societate ca şi a noastră, cum rezolvau ei problemele vieţii sociale, care-s la fel cu acele în care trăim.

Studiu de faţă mai este de preţ şi prin aceea, că are cîteva capitole noui, care se pun predicatorilor de astăzi: predica pentru copii şi predica la radio. Pe dreptul spune P. C. Arhim. Scriban, că „Departe de a fi rămas la cunoscutele feluri de cuvîntări bisericeşti,. de care pomenesc cărţile noastre de omiletică, cuvîntarea bisericească este azi de o bogăţie şi o felurime cu care nu se poate asemăna nici unul din. cele-

lalte ramuri unde cuvîntul omenesc de asemenea strălucește... Astăzi avem cuvîntările sătești... cuvîntările pentru cei întemnițați, pentru ostași, pentru copii, iar acum și cuvîntări pentru radio"—pg. 164. In aceste prețioase capitole se dau importante norme omiletice pentru predicatorii cari vorbesc copiilor, ori la radio. Deasemenea este de admirat și mulțimea cunoștințelor pe care le folosește în tratarea acestor noui capitole ale omileticii. Intr'adevăr, putem zice, că P. C. Arhim. I. Scriban este teologul cel mai informat cu privire la literatura teologică, care apare în străinătate și la noi în țară. Aici, nu numai că menționează ultimele lucrări apărute, dar face și un amănunțit studiu asupra lor. Bucuria mare o ai când vezi cum P. Cuviosia Sa frămîntă materialul pe care îl prelucrează, îl judecă și îl prezintă în felul talentat al său, nu numai îl înregistrează și îl așează paragraf lîngă paragraf.

Ar mai fi multe de spus despre importanța acestui studiu și încă și mai mult de citat din ea, pentru a se vedea de ce mare folos sufletesc este, și în acelaș timp, mai mult, ce îndreptar științific de valoare este pentru orice predicator încercat chiar, cît privește pentru cei începători numai vorbim. Rămîne ca fiecare să cetească și să vadă, să guste și vă asigur că va rămînea, nu numai cu admirație, ci în deosebi cu folos, mai ales. Cetită această carte va folosi nu numai predicatorilor, dar îndeosebi credincioșilor, cari ascultă pe predicatori.

Și acum, drept încheiere țin să prezint măcar un sfat din această lucrare, iubitorilor de adevăr:

„Sunt unii care pășesc înaintea publicului lor fără a ști ce au să spue. Dar, de asemenea, când s'au dat jos, ei nu știu ce au spus. Adeseaori ei n'au spus nimic. Ei s'au înferbântat degeaba, ca unul care n'a nimerit-o cu glonțul și prada fuge. Au tot spus fără încetare aceleaș lucruri, au tot croit la digresiuni, au rostit o flecăreală fără temeinicie, fără rînduială... și fără sfârșit. Improvizatorii de soiul acesta nu știu să sfârșească. Punctul de cădere atârnă de curba pe care proiectilul o face în văzduh. In vorbire, sfârșitul atârnă de locul spre care țintești, adică de ce ți-ai fixat prin pregătire.

Pedepsirea acestor vorbitori ar fi de a pune un fonograf să repete bâlbâielile lor fără chip. Ei ar putea singur să vadă golul, ocolurile la întâmplare, greșelile gogonate și spăi-

mântătoarele călcături strâmbe In loc de aceasta, ei sunt mulţumiţi. Inchipuirea lor umflată îi înşeală; ei cred că plutesc ca balonul, fiindcă se umflă cu vânt.

Dar ce lipsă de cuviinţă! Ce dispreţ pentru cei ce te ascultă, caşi pentru tine însuţi! Oare o adunare este făcută să aştepte ispiraţiuni întâplătoare adeseori mult timp, câteodată până la sfârşit şi totdeauna cu preţul unor umpluturi supărătoare? Quintilian numeşte viclean şi trădător pe avocatul negligent. Noi suntem în orice împrejurare, avocaţii adevărului. Ne ar fi pe plac oare să ne apucăm de apărarea pricinii fără dosar, fără cercetare de mai nainte, să credem în „puterea delirului", în „incoherenţa creatoare", cum spune tot Paul Valery?"

Ieromonah Vasile Vasilache

Vizite canonice nevestite

Duminică 30 August a. c., **I. P. S. Mitropolit Nicodim,** *însoţit de P. C. Vicar Valerie, a făcut următoarele vizite canonice, în oraşul Iaşi:*

1. A fost la biserica **Sf. Teodor,** *unde e paroh* **Preotul Petrovanu,** *la care a observat doriri de bine pentru biserică; după vizitarea bisericii P. C. Paroh a expus I. P. S. Mitropolit planurile ce le are gata de pus în lucru pentru înfrumuseţarea bisericii şi a curţii bisericii, mai arată că mai mult cu mijloacele sale proprii a ridicat frumoasa casă parohială, care se vede în apropierea bisericii;*

2. La biserica **Sf. Ştefan,** *unde e paroh* **Preotul Mihai Ionescu.** *Biserica bine restaurată, în ea erau credincioşi. După Sf. Evanghelie, înaltul ierarh a vorbit credincioşilor, tălmăcind pe larg evanghelia cetită. Preotul cu multă însufleţire a arătat pe larg îndelungatele şi frumoasele strădanii cari le-a făcut pentru înfrumuseţarea lăcaşului sfânt, pentru înzestrarea lui şi pentru îmbunarea vieţii duhovniceşti, intelectuale şi samaritene în parohie. Inaltul Stăpân îi aduce mulţumiri şi arhiereşti binecuvântări;*

3. Biserica **Sf. Vasile-Tătăraşi,** *unde e paroh* **Protoiereul V. Chirica.** *Aici deasemenea a ţinut predică credincioşilor, căci a ajuns cu vizita, tocmai când se citea Sf. Evanghelie;*

4. Insfârşit a fost şi la biserica **Sf. Voevozi-Roşca,** *unde e paroh* **Protoiereul D. Ciolan.** *Curtea bisericii bine împrejmuită şi biserica pe dinafară şi înăuntru prea frumos restaurată şi înzestrată. In biserică credincioşi mulţi. Serviciul împodobit de un cor bine înjghebat. După săvârşirea unui parastas a vorbit Părintele Protoiereu, mărturisindu-şi bucuria ce o are el şi credincioşii, putând primi pe I. P. S. Mitropolit în biserica pe care ei cu toţii au căutat să o împodobească aşa precum se vede. I. P. S. Mitropolit prea mulţumit de ceeace a văzut, aduce toate laudele P. C. Protopop şi bine credincioşilor creştini, cari au împodobit biserica lui Hristos „ca pe o mireasă". Intr'o însufleţită vorbire izvorâtă din bucuria sufletească de ceeace a văzut, dă înţelepte sfaturi şi mângăieri celor ce au dus la strălucire râvna lor faţă de biserică.*

După Sf. Slujbă a făcut o vizită acasă P. C. Protoiereu, în frumoasa şi gospodăreasca casă parohială, care e tot în frumoasa curte a bisericii. Pe drept putem socoti pe Părintele Protopop, primul între preoţi în tot ceeace a făcut. Tuturor putem zice: „Mergeţi şi vedeţi", că Părintele D. Ciolan îşi are biserica, nu numai pe strada Eternităţii, dar pe drumul etern al înfăptuirilor veşnice, căci cine împodobeşte astfel o biserică, prin ea pluteşte spre nemurire.

Veghevu

Calendarul bisericesc

E vorba de calendarul bisericesc ortodox de perete. Calendarul e oglinda anului în care am intrat, cu cele 365 de zile înşirate în ordinea cuvenită. Sărbătorile mici şi mari precum şi toată ceata sfinţilor, pe care Biserica îi serbează, îi avem de faţă. E ca un ghid, de care un călător cu scaun la cap, nu se poate lipsi. Calendarul e călăuza credincioasă a bunului creştin, E cartea sa de vizită. In casa creştinului, unde sunt icoane pe pereţi, îmbrăcate cu mintă şi busuioc, unde străjuieşte dedesubtul lor o candelă sfioasă ; în casa, din care nu lipseşte de pe perete calendarul bisericesc, la orice oră de noapte poţi găsi găzduire. In casa unui astfel de creştin, poţi dormi fără grijă. Cunoaştem cu toţii calendare, care apar în

fiecare an în volum. Aşa sunt: „*Calendarul ziarului „Universul*“, „*Calendarul Gospodarilor*“, editat de d-l prof. univ. I. Simionescu; „*Calendarul Ligii Culturale*“; „*Calendarul Neamului Românesc* al d-lui prof. N. Iorga; „*Calendarul Deşteptarea Sătenilor*“ editat de redacţia foii „Vestitorul Satelor“-Fălticeni; „*Calendarul Poporul Românesc*“, editat de d-l Manole, conducătorul revistei cu acelaş nume, — gara Chitila-Ilfov, etc. Toate sunt bune şi cuprind sfaturi şi bucăţi alese.

Nu toţi cetitorii de la sate însă, le pot cumpăra; deşi nu sunt scumpe.

Pe ce nu dă omul nostru un 20—30 lei şi nu sărăceşte! Ei bine, când e vorba de-o carte, se cam scarpină la ceafă şi zice, că-i scumpă. Adevăratul motiv însă, este altul. Gospodarul nu-i deprins să citească slova cea bună. Nu-i pătruns încă pe deplin de folosul cărţii şi al cetitului. De calendarul bisericesc de perete, n'are însă ce zice.

Trei lei reprezintă costul unui ziar, al unei cutii de chibrituri, a 3 covrigi, al unui pahar de băutură!.. Este exclus dar, ca un creştin să invoace motivul scumpetei. Cum se face dar, că în multe case creştineşti nu găseşti pe perete calendarul bisericesc ortodox?! Răspunsul nu-i greu de dat. La sfârşitul fiecărui an ştim că apare calendare cu duiumul. Ziarele, revistele, scot calendarele lor şi le trimit la abonaţi. Negustori de la oraşe tipăresc calendare pe cont propriu şi le vând cu 1—2 lei bucata la săteni, când vin la târg. Incep a le vinde unii chiar de prin luna Septembrie. Sunt ochioase şi vânzătorul de la tarabă le dă la oameni mai mult cu sila.

„*Ia, bade Gheorghe, nu vezi, că aici Petrache Lupu stă de vorbă cu Dumnezeu, la stână!*“ Şi, săteanul, când aude de ciobanul sfânt de la Maglavit, nu mai întreabă de cine-i făcut calendarul şi dacă-i bun. Prevedem, că, calendarele eparhiale de perete, vor avea concurenţa „Ciobanului de la Maglavit“. Negustorii de meserie, cari speculează chestiunile religioase şi bisericeşti. numai din scop negustoresc şi de îmbogăţire, vor abuza şi de data aceasta de naivitatea şi de bunacredinţa săteanului. Vânzătorul de la tarabă, va striga până la răguşire, ca la târgul Moşilor, ca la circ; „că acest calendar i l-a dat *Moşul* lui Petrache Lupu la Buturugi... Şi că-i poruncă de Sus, ca tot creştinul să-l aibă în casa sa...“

Sf. Sinod şi autorităţile civile în drept, trebuie să ia măsurile cuvenite, pentruce această nerușinată specula — cum s'a făcut cu icoane şi diferite broşuri — pe chestiunea Maglavitului, să înceteze. Aceşti negustori de meserie, unii poate chiar străini de neamul şi de credinţa noastră, deservesc biserica prin asemenea procedeie. Au ei oare vr'un interes, ca să servească chestiunea religioasă, ca să promoveze în popor credinţa şi morala? A crede aşa ceva ar însemna să fim cu totul naivi. Nu. Căci, ne cunoaştem doar, prietenii!... Dar, nu-i numai atât. Mai este şi o altă concurenţă de origină tot post-belică. Poate aţi şi ghicit-o? Iată-o. Cele vre-o 20 de partide politice cu care ni s'a fericit ţara, 2 istorice şi restul noi-nouţe, îşi editează şi ele calendarele lor. Cu alte cuvinte: fiecare partid îşi are calendarul său, cu chipul şefului în mijloc, cu'n scurt istoric şi program, — de desupt. Şi mai sunt în el şi alte figuri simandicoase! Adică: după cum unele calendare eparhiale, au pe ete chipul Chiriarhului, de ce n'ar avea şi Calendarul partidului cutare, chipul Şefului, etc.?!

Aceste calendare, prin cluburi, şefi şi subşefi de sectoare — după metoda manifestelor din perioada electorală, pătrund la sate şi, se'mpart mai mult gratuit la partizanii actuali şi la cei viitori.. Este aici oare un interes pur bisericesc? Nu. E peste tot făcut numai în scop de propagandă, sadea pentru interesele vitale ale partidului. care pe ori şi ce căi, grăpiş-morţiş, vrea să ajungă la putere ca să ni fericească ţara...

Şi, iată, că toate aceste calendare de perete merg cu toptanul la sate. Sătenii le primesc şi le ţintuiesc în părete. Mulţi vor zice dascălului sau chiar preotului: „Apăi, să nu vă hie cu bănat, dar eu am în casă vre-o 5 calendare! Mi-s destule, socot; că, s'o uitat în ele Mitru, băietul, şi, cică, au şi ele tot sorocul sfintelor sărbători, în toată răgula!".

Nu. Aici trebuie să intervină hotărât şi energic, autoritatea învăţătorească a preotului, a păstorului de suflele. El trebuie să lămurească pe enoriaşi, că aceste călindare sunt pline de greşeli şi că, numai *calendarul bisericesc ortodox*, tipărit cu blagoslovenia Chiriarhului, alcătuit de preoţi teologi şi competenţi de la stăpânire, este adevăratul calendar, tipărit îngrijit, fără de greşeli, cu chipuri de sfinţi pe el şi nu cu mutre de politiciani...

Acest calendar, firește, n'ar trebui să lipsească din nici o casă de creștin.

Preoții cu drag de păstoriții lor, pătrunși de duhul apostoliei și de tactul pastoral, trebuie să-și facă un punct de onoare, din răspândirea în enoria lor a cât mai multe calendare de acestea.

La toate serviciile în popor, odată cu sfatul și mângâierea, să i se dea creștinului și calendarul. Preotul destoinic găsește el destule mijloace, ca să servească în acest chip, cauza bisericească, care e și cea a neamului.

Deci, e vremea, ca să luăm mai în serios și chestiunea aceasta, a calendarului bisericesc de perete. E și aceasta, firește, un criteriu după care se poate aprecia tactul și vrednicia păstorului de suflete în enoria ce i s'a încredințat.

Pr. N. V. Hodoroabă

Comunicări oficiale, știri și informații

1. — *Consiliul Central Bisericesc* cu adresa Nr. 6823/936 ne aduce la cunoștință următoarele:

„Munca neprețuită pentru Neam și Biserică a d-lui prof. N. Iorga ne este cunoscută tuturor și cunoaștem cu toții că revista D-sale, pe care o conduce Comitetul central al Ligii Culturale, „Neamul Românesc pentru popor", e poate singura revistă în felul ei. Există de 25 ani și consecvent lucrează în aceiaș direcție ideală: răspândirea cuvântului de bună îndrumare sufletească, culturală, națională și religios morală în mijlocul poporului.

Credem că este în interesul Bisericii noastre, catocmai acum când atâta literatură dezastruoasă se lățește în popor, revista de mai sus să fie împrăștiată de onor. preoțime mai ales în straturile largi ale poporului, ca să preîntâmpine lucrarea subversivă a presei rele.

Pentru onor. preoțime, în special, credem că e bine să recomandăm revista „Cuget clar" — Noul Semănător — de sub direcția d-lui prof. N. Iorga. „Neamul Românesc pentru popor" e 100 lei pe an, iar „Cuget clar" e 200 lei pe an.

La ambele reviste este binevenită și chiar foarte dorită colaborarea preoțimei".

Aducem la cunoștința preoțimei acest apel, invitân-

d-o să dea concurs efectiv răspândirii revistelor scoase de d-l prof. Nicolae Iorga.

* * *

2. — *Consiliul Central Bisericesc* cu adresa Nr. 7956/936, aduce la cunoştinţa tuturor profesorilor de religie a şcolilor de toate gradele, că pot comanda dela Institutul Biblic, textele oficiale ale Sf. Scripturi, după preţul de desfacere:

a) Ediţia obişnuită: broşată Lei . . . 300
Legată în pânză complect lei 380
„ pânză şi piele lei 500

b) Ediţia de lux: broşată lei 400
legată în pânză complect lei 480
„ piele şi pânză lei 600

c) Noul Testament şi Psaltirea, broşate la un loc lei 100

Comenzile din provincie se satisfac prin ramburs, sau în urma primirii sumelor trimise prin mandat poştal.

Pentru şcoli, pe lângă comenzile individuale se primesc şi comenzi colective, prin direcţiune sau P. C. Părinţi profesori de religie, cu un rabat de 15% pentru Comitetul Şcolar sau cheltueli de distribuţie.

Invităm călduros pe preoţimea noastră să dea tot concursul ca Sfânta Scriptură să fie cât mai mult răspândită.

* * *

3. — *Ministerul Apărării Naţionale* cu adresa Nr. 9963/936i cere ca preoţii, foşti mobilizaţi să trimeată Direcţie, Personalului din acel Minister următoarele:

1) Fotografiile preoţilor mobilizaţi, cari au murit în timpul războiului (aceste dela familie sau cunoscuţi).

2) Memorii care să povestească evenimente măreţe ce stau în strânsă legătură cu faptele preoţilor mobilizaţi, cari au fost distinşi în timpul războiului.

3) Obiecte ce au aparţinut preoţilor mobilizaţi, care s'au distins în timpul războiului.

4) Orice fel de fotografii, schiţe, desemnuri sau picturi, care mărturisesc activitatea preoţilor mobilizaţi în cele trei campanli: 1877-78; 1913 şi 1916-19.

Toate aceste date vor contribui la formarea unei secţiuni la Muzeul Militar.

* * *

4. — *Sfântul Sinod* cu adresa Nr. 578/936, aduce la cunoştinţă hotărârea sa în chestiunea bunurilor imobiliare bisericeşti:

„Sf. Sinod recomandă tuturor Chiriarhilor, protopopilor, preoţilor parohi şi stareţilor de mânăstiri, să păstreze cu sfinţenie patrimoniul imobiliar moştenit, conducându-se după principiul: Biserica nu vinde nimic din averea imobilă ce are.

Cei ce vor călca acest principiu şi vor vinde din averea imobilă a organizaţiei bisericeşti ce conduc, vor fi făcuţi personal responzabili de înstreinarea făcută.

* * *

5. — *Consiliul Central Bisericesc* ne aduce la cunoştinţă avizul Consiliului Inspectorilor Generali Primari:

Studiul religiei ortodoxe este fixat prin lege şi regulament, între obiectele principale în două zile pe săptămână, întocmai cum se cere prin adresa I. P. S. Voastre.

Aliniatul 3 al art. 105 din Regulament se referă numai la cazurile când învăţătorul este de altă confesiune sau elevii aparţin mai multor confesiuni. Numai în aceste cazuri se pot rezerva religiei două ore pe săptămână într'o zi, după prânz astfel ca învăţământul obişnuit să nu fie turburat în mersul său.

Cu această ocasiune vă mai încunoştiinţăm că dispoziţiile cuprinse mai sus s'au adus la cunoştinţa şcolilor prin Revizoratele şcolare şi că în viitor sunt interzise orice abateri dela aceste dispoziţiuni a Regulamentului cu privire la orele de religie.

Totodată vă rugăm să binevoiţi a dispune să se comunice preoţilor din ţară ca ei înşişi să intervină pentru respectarea legii şi a orarului încât priveşte orele de religie la directorii şcolilor sau revizoratelor şi a stărui în acelaş timp la orele de catehizare fixate în programă să se ţină regulat.

* * *

6. — *Mareşalatul Curţii Regale* cu adresa Nr. 630/936 aduce la cunoştinţa tuturor persoanelor decorate cu ordine şi medalii streine, că pentru portul lor vor trebui să ceară cuvenita autorizaţie prin Ministerul Afacerilor Streine. C. Preoţii cari posedă asemenea distincţiuni se vor conforma dispoziţiei de mai sus.

* * *

7. — *Ministerul Cultelor şi Artelor* cu adresa Nr. 65053/8745 din 1936, aduce la cunoştinţă că toată corespondenţa emanată dela autorităţile Statului la adresa particularilor

va fi supusă la plata portului simplu, în sarcina destinatarilor.

* * *

8. — *Consiiiul Central Bisericesc* cu adresa Nr. 5046/936, aduce la cunoştinţa tuturor parohiilor, cari şi-au asigurat bunurile la Fondul General de Asigurare al imobilelor bisericeşti, să plăteaseă la timp ratele, conform avizărilor, altfel riscă ca poliţele să nu fie valabile şi deci să nu aibă dreptul la despăgubiri, în caz de incendiu.

C. N.

Decizie

In vederea împrejurărilor intervenite din pricina stilismului, socotim, că nu-i bine ca preoţii să fie deplasaţi dela locurile lor.

Deaceia, pedeoparte, se dispune ca conferinţele pastorale să se amâie până la alte dispoziţiuni, iar pedealtă parte să se scrie preoţilor să fie cu cea mai mare luare aminte la tot ce se petrece, întrebuinţând mereu sfaturi şi poveţe blânde şi convingătoare faţă de toţi enoriaşii lor şi ţânându-ne în curent cu tot ce se petrece.

In consecinţe se vor da ordine de urmare tuturor protoiereilor.

Dată astăzi 21 Septemvrie 1936.

† NICODIM

NOTE

O vizită prietenească.

Adeseaori I. P. S. Mitropolit Nicodim spune şi sfătueşte în predicile sale, că datori suntem ca *„la dragoste să răspundem tot cu dragoste“*. Acest înţelepţit sfat şi îndemn creştinesc, I. P. Sa îl propovăduieşte şi îl trăieşte.

Luni 31 August a. c. a făcut o vizită prietenească P. S. Episcop Lucian, la Roman. Mai bine zis, a întors vizita P. S. Episcop Lucian, care a fost la instalarea I. P. S. Mitropolit Nicodim şi de atunci e într'o strânsă legătură prietenească. Desigur că mare a fost bucuria sufletească a I. P. S. Mitropolit Nicodim şi îndeosebi a P. S. Episcop Lucian,

cu atât mai mult, cu cât această prietenească întâlnire a fost pe nevestite. Tot atunci, I. P. S. Mitropolit a făcut o vizită şi P. S. Arhiereu Ilarion Băcăoanu, care deasemenea a fost la instalarea I. P. S. Mitropolit şi după aceea încă şi cu alte prilejuri sărbătoreşti.

Această vizită prietenească este plină de bucurii, nu numai pentru înalţii ierarhi, dar îndeosebi pentru Biserica noastră creştină şi mai ales pentru bunii creştini, cari văd în această strânsă prietenie a părinţilor lor sufleteşti, întărirea sufletească a fiilor lor. Faţă de atâţia duşmani ai Bisericii noastre, ce înalţare sufletească şi ce tărie dă cugetului nostru creştinesc această prietenie.

Şase hirotonii într'o săptămână.

Duminică 7 Septemvrie a. c., I. P. S. Mitropolit Nicodim a slujit la Sf. Mânăstire Neamţu şi a hirotonit preot pe cuviosul diacon Teofil Boghean şi diacon pe tânărul licenţiat în teologie Tacu ;

Marţi 8 Septemvrie, la *Naşterea Maicii Domnului,* deasemenea a slujit la Sf. Mânăstire Neamţu şi a hirotonit preot pe cuviosul diacon Pangratie şi diacon pe cuviosul monah Emilian Merlescu ;

Luni 14 Septemvrie, la *Inalţarea Sfintei Cruci,* I. P. S. Mitropolit Nicodim a slujit la Sf. Mitropolie, unde a hirotonit preot pe diaconul Vasile Vasilache şi diacon pe cuviosul monah Dionisie Velea.

Vizitatori străini la Sf. Mitropolie.

Vara aceasta au vizitat Sf. Mitropolie foarte mulţi străini. Printre cei mai distinşi oaspeţi distingem pe P. S. Episcop Sava, Vicarul Sf. Mitropolii a Varşoviei, un distins preot profesor din Anglia, Seaborn şi d-l Ostrovschi, ministru plenipotenţiar al Sovietelor la noi în România.

Tuturor acestora şi acelora pe care nu-i mai menţionăm, le-a fost intepretul fidel—în limba ţării lor şi amfitrionul luminat şi îndatoritor P. C. Arhim. Valerie, Vicarul Sf. Mitropolii. Toţi aceşti vizitatori erau prea bucuroşi că aveau, cu cine să se înţeleagă şi să admire comorile noastre religioase. Putem zice, că prin P. C. Arhim. Valerie, aceşti străini vedeau ceeace doreau să vadă şi să admire... De mare folos este şi „darul limbilor“...

Tabloul lui Melchisedec.

Ucenicul Episcopului Melchisedec, d-l profesor I. Mitru, inspector general al învăţământului, a dăruit I. P. S.

Mitropolit Nicodim un portret mare, a bunului şi luminatului ierarh Melchisedec. I. P. S. Nicodim cu mare bucurie sufletească l-a primit, i-a mulţumit d-lui Mitru şi a aşezat acest tablou în frumoasa galerie a străluciţilor ierarhi moldoveni.

Spre slava lui Dumnezeu.

Congresul functionarilor judecătoreşti din întreaga ţară a avut loc anul acesta la Iaşi, în ziua de 13 Septemvrie a. c.

Această frăţească întrunire, precum şi problemele şi nevoile puse spre desbatere în acest măreţ congres, ca nişte creştini buni ce sunt, ei au căutat să le miruiască mai întâiu prin o sfântă slujbă în Catedrala mitropolitană din Iaşi. La această sfinţită închinare a luat parte şi I. P. S. Mitropolit Nicodim, cari le-a vorbit, dându-le bogate şi înţelepte sfaturi, ca dintr'o visterie nepreţuită. Tema dela care a plecat şi pe care a desvoltat-o a fost : „*Toate să le faceţi spre slava lui Dumnezeu*“. (I. Corinteni X 31). Cu o înaltă înţelepciune a arătat care a fost şi sunt roadele ateismului.... vijelia distrugătoare a comunismului de astăzi. Astăzi lucrurile se desluşesc, eri era o falşă divinizare a ştiinţei celei neadevărate, astăzi nu se cruţă nici ştiinţa, nici oamenii de ştiinţă...

Invăţătura creştină tinde să niveleze hopurile din societate, coborând pe cele înalte spre cele de jos, cu duhul blândeţei, şi înalţând pe cele de jos cu acelaş duh al blândeţei...

La d-voastră văd cu bucurie sufletul de creştin pe care îl aveţi, deaceea din tot sufletul vă binecuvintez, urându-vă ca lucrările congresului să se desfăşoare sub binecuvântarea lui Dumnezeu, şi după dorinţa d-stră.

La biserica „Ziua Crucii“.

In întreaga eparhie, singura biserică cu hramul „Ziua Crucii“ este în Iaşi, unde e paroh distinsul Preot Todicescu.

Anul acesta, la prăznuirea hramului acestei biserici, a luat parte şi I. P. S. Mitropolit, dupăce a slujit în aceeaş zi la Mitropolie. I. P. S. Sa şi-a mărit osteneala, pentru a înmulţi bucuria... La hramul acestei biserici, îndeosebi s'a văzut un nenumărat de mare norod creştinesc, cari venise din oraş şi din depărtări să cinstească şi să se închine Sf. Cruci... şi să se întoarcă pela casele lor înălţaţi în cuget şi simţiri, ca dela o măreaţă prăznuire de biserică....

Inaltul ierarh a fost şi la o parte din Sf. Slujbă, apoi, a vorbit, afară, aşa cum ştim că vorbeşte Inalt Preasfinţia Sa, credincioşilor pe cari nici curtea bisericii nu-i cuprindea... I. P. S. Sa a dus binecuvântări şi sfaturi sfinte, iar cu sine a luat flori...., flori cari cu dărnicie le-au dăruit

sutele de credincioşi. Flori albe şi nevinovote ca sufletele multora din acelora cari le-au dat, sau flori învăpăiate de roşul aprins a unei dragoste nestinse faţă de cele sfinte şi de slujitorii lui Dumnezeu... Desigur că toate aceste flori sunt crescute şi îngrijite de grădinarul harnic şi priceput care e Părintele Todicescu... care a împodobit şi a înzestrat biserica vie a sufletelor credincioşilor, apoi biserica la care slujeşte dumnezeeasca Taină a jerfei celei fără de sânge...

Câte bucurii pentru un harnic preot... ele îi vin dela credincioşi, dela şeful său duhovnicesc, şi însfârşit cea mai mare dela Dumnzeu...

Luna Moldovei.

Luna Moldovei, pe care a organizat-o, anul acesta, pentru prima dată, harnicul şi priceputul primar al municipiului Iaşi, dl. Osvald Racoviţă, s'a deschis prin o sfeştanie. Socot că şi aceasta ne arată sufletul de creştin şi de înaltă noblеţă morală a d-lui Primar. Slujba a săvârşit-o P. C. Vicar Valerie, în prezenţa I. P. S. Mitopolit Nicodim, a d-lui General Atanasescu, comandantul corpului IV Armată, dl Gorgos, Prim preşedinte al Curţii de Apel din Iaşi şi a tuturor conducătorilor vieţii politice şi sociale din Iaşi şi a unei numeroase asistenţe.

I. P. P. Nicodim a deschis seria discursurilor, vorbind şi proslăvind *munca.... „Tatăl meu până acum lucrează şi Eu lucrez...* A arătat că munca nu e un blestem şi că e o lege firească, care fericeşte pe cel ce o săvârşeşte... şi, din contra neactivitatea e o pedeapsă...

Spune la Scriptură : *„La început a făcut Dumnezeu cerul şi pământul.*

Cerul l-a păstrat Dumnezeu pentru sine, iar pământul, l-a dat fiilor oamenilor...

Toată această civilizaţie şi cultură omenească, care înalţă şi îl face pe om stăpân peste acest pământ nu este decât rodul unei munci moştenite a oamenilor din cursul veacurilor înaintaşe....

Binecuvintează munca care fericeşte, binecuvintează munca acelor ostenitori cari au adus rodurile alese ale străduniilor lor... binecuvintează pe organizatorul acestei măreţe expoziţi, d-l Primar Oswald Racoviţă dimpreună cu toţi ostenitorii, cari au dat prilej ca munca să fie cinstită şi preţuită aşa cum se cuvine...

Veghevu

Bibliografie

1. *I. P. S. Mitropolit* **Nicodim** *și Profesor I. D. Ștefănescu,* ***BIBLIA ILUSTRATĂ,*** locuri alese însoţite de ilustraţii de artă şi lămuriri ştiinţifice. Tipografia Sfintei Monastiri Neamţu, 1936.

Dacă până acum aveam fericirea în a face cunoscut, prin diferite *vestiri* apariţia unei lucrări unice în întreaga literatură creştină, iată că acuma am deplina fericire în a face ***buna-vestire,*** că ***Biblia Ilustrată*** a apărut.

Această monumentală lucrare este închinată *Maiestăţii Sale Regelui* ***Carol II*** al României.

Multe avem de spus despre această strălucită lucrare şi aceasta o vom face cu o ne-spusă de mare bucurie într'un număr viitor al revistei. Deocamdată anunţăm această bună veste şi supunem cunoştinţei tuturor cele se urmează :

CĂTRE ONORAŢII SUBSCRIITORI

Biblia Ilustrată a văzut lumina zilei mai târziu decât au dorit autorii, dar foarte la vreme faţă de greutăţile pe care a trebuit să le învingem.

Planşele au fost lucrate la Paris cu un meşteşug care cere multă grijă şi timp, fiind vorba de monumente străvechi, uneori rău păstrate, şi de opere de artă celebre cu desen fin şi lumini gingaşe. Textul ştiinţific a fost cumpănit îndelung şi îndreptat mereu pentru a nu jertfi nimic din adâncul înţelesului teologic şi artistic al lămuririlor, şi pentru a ajunge să folosim cea mai limpede expresiune românească.

Planşele în fototipie, hârtia cea bună pe care am întrebuinţat-o, litera nouă, curată, explică, la rândul lor, costul cărţei, hotărît de altfel mult sub cel adevărat.

Cartea se oferă în sfârşit, legată elegant în pânză, lucru ce nu fusese făgăduit, şi aceasta înseamnează un dar curat.

2. *Dr. N. Milaş:* **Canoanele Bisericii ortodoxe însoţite de comentarii.** Vol. II, partea II. (Canoanele Sfinţilor Părinţi

şi canoanele întregitoare). Traducere făcută de *Dr. Nicolae Popovici,* profesor la Academia Teologică din Arad şi *Uroş Kovincici,* protoiereul ortodox sârbesc al Aradului pe 300 pagini. Tiparul Tipografiei Diecezane din Arad. Preţul 125 Lei.

Cu partea aceasta se încheie publicarea în româneşte a lucrării celebrului canonist ortodox N. Milaş. Traducătorii pot fi mulţumiţi că au pus la dispoziţia literaturii bisericeşti române una dintre operele fundamentale ortodoxe. Traducerea textului canoanelor este făcută şi în partea prezentă de *Păr. Popovici* după originalul grecesc din *Sintagma Ateniană* într'o limbă clară şi lipsită de obscurităţile din traducerile mai vechi. La fiecare canon sunt indicate şi canoanele pararele, cari tratează despre aceiaşi chestiune. Urmează apoi comentariile lui N. Milaş, cari lămuresc conţinutul canoanelor din diferite puncte de vedere. La sfârşitul cărţii, ca şi la sfârşitul volumului prim, avem un indice alfabetic detaiiat despre numirile şi materiile cuprinse în întregul volum al doilea, care uşurează foarte mult folosirea cărţii. Cu acest indice chiar şi cei mai puţin familiarizaţi cu canoanele pot găsi imediat toate canoanele, care-i interesează. De acum înainte clerul şi toţi ceice se interesează de chestiunile bisericeşti au la îndemână un mijloc auxiliar foarte preţios pentru cunoaşterea şi aprofundarea adevăratei concepţii creştine ortodoxe.

Cartea se poate comanda la *Librăriu Diecezană* din Arad, precum şi la alte librării, trimiţându-se preţul şi 10 Lei pentru porto, recomandat 20 Lei.

3. *Diac. V. Gh. Vasilache,* **Lauda Moldovei, Cuvioasa Parascheva** Tipografia Sf. Monastiri Neamţu, 1936, 32 pag. 4 lei.

Veghevu

Mulţumiri publice

Se aduc mulţumiri publice tuturor persoanelor mai jos notate, cari au înţeles să contribuie din inimă la ajutorarea diferitelor biserici din cuprinsul Arhiepiscopiei Iaşilor. Bunul Dumnezeu care iubeşte lăcaşurile Sale, să-i aibă în sfânta sa pază :

P. C. Prof. Univ. Valeriu Iordăchescu, care a donat bisericii „Sf. Apostoli Petru şi Pavel" din Sodomeni, com. Paşcani o Evanghelie legată în argint, în valoare de 4000 lei ;

Prinţului D. Sturza, proprietarul moşiei *Hangu*, care a dat material lemnos pentru următoarele biserici : *Bisericei Răpciuni*, com. Ceahlău 252 m³ lemn brad valoare lei 37,800, *Idem* 20 m³ lemn tei valoare lei 4000; *Bisericei Schit*, com. Ceahlău, 150 m³ lemn brad valoare lei 22,500; *Mânăstirea Durău* com. Ceahlău, 40 m³ lemn brad valoare lei 6000; *Bisericei Audia* com, Hangu, 20 m³ lemn brad valoare lei 3000; *Bisericei Poiana Teiului* com. Călugăreni, 60 m³ lemn brad valoare lei 9000; *Bisericei Coroiu* com Călugăreni, 50 m³ lemn brad valoare 7500 lei; *Bisericei Grinţieşul Mare* com. Bistricioara, 25 m³ lemn brad valoare lei 3750; *Bisericei Bistricioara* com. Bistricioara 30 m³ lemn brad valoare lei 4500; *Bisericei Buhalniţa-Isvor Alb* com. Buhalniţa 50 m³ lemn brad valoare lei 7500; *Bisericei Buhuşi* com. Buhuşi, 200 m³ lemn brad valoare lei 30,000; *Bisericei Borleşti* com. Borleşti, 30 m³ lemn brad valoare lei 4500. In total 927 m³ în valoare de lei 140,040. In fiecare an s'a dat la 14 biserici depe Domeniul Hangu şi la preoţi şi dascălii acestor biserici lemnul de foc gratuit şi la Mănăstirea Durău şi călugări. S'a vândut cu un preţ redus bisericei noi Răpciuni 2000 m³ brad din care vânzare biserica a avut un câştig de lei 37,585.

Enoriaşilor din Parohia *Miroslăveşti* jud. Baia : Manolachi A Balaşei, Gh. N. Gospodariu, Profira M. A Balaşei şi Marghioala V. C. Cojocaru, pentru facerea unei icoane a hramului pe frontispiciul Bisericei cum şi pentru îmbrăcarea unui veşmânt (felon). Lucrări ce au costat suma de 2000 lei.

Enoriaşilor Parohiei *„Sf. Voevozi"* din com. Dersca, cari au contribuit cu obolul lor la reconstrucţia bisericei parohiale în sumă totală de lei 850,000, afară de suma de 400,000 lei, donată de judeţ şi comună, şi pentru obolul dat pentru construcţia gardului bisericii, în valoare totală de 65.000 lei. Vasîle Pintilei şi Costân Ungureanu 11,000 lei pentru icoana Maicii Domnului ; Alexandru Fusa Rotariu 1500 lei pentru Sf. Cruce „Răstignirea" ; Vasile Pintilei 1600 lei pentru auritul sf. Vase ; celor 24 locuitori—fiecare numele lor—cari au

contribuit cu 1260 lei la turnarea din nou şi auritul unui sfânt potir; M. Brăilescu pentru o candelă 500 lei; Gh. C. Pavel Urzică 800 lei pentru un epitrahil; Gh. Pint. Dumbravă pentru reparaţiunea sf. Evanghelii; T. Gh. Gherasim 100 lei, idem; Alex. Chiţan 2900 lei pentru facerea iconostasului cu toată îmbracămintea necesară; Maranda Al. Dumbravă şi Catinca Al. D-ttaş A Ungurencei 638 lei pentru un steag; Maranda D, N. Coşmănescu 1194 lei pentru un steag, două sfeşnice de lemn şi auritul unei cruci pe sf. masă; Gh. T. Foca 638 lei pentru un steag, Vasile Dumitraş Costân un felinar 350 lei; Al. D. A Tudoaiei 350 lei un felinar; Ilie Răileanu 400 lei pentru o sf. Cruce p. înmormântări; Catrina D. I. A Lupului 220 lei pentru un Liturghier; Ion Pintilei Dumbravă 200 lei o candelă; Ion Pintilei Dumbravă şi Gh. V. Roman 1200 lei pentru icoanele mari „Sf. Ioan Botezătorul" şi „Sf. Vasile"; Vasile Gh. I. Ungureanu 300 lei pentru o masă; locuitorilor: Ilie Răileanu, Vasile Pojoga, Gr. Davideanu, Vasile Ţurcanu, Gh. Ion Badragan, Ion Costăn Pavel, H. Tănăsele, Gh. Duceac, Gh. V. T. Raman, Vasile Leontescu, Gh, Pavel Urzică, Al. Gireadă, S. Pălăuceanu, P. Gherasim, Ion V. Dumbravă, V. T. Roman, Marghioala Gh. Sim. Ungureanu, Maria D. N. Coşmănescu, V. N. I. Coşman, D. V. D. Coşman, M. Sim. A Ungurencei, Maria H. Ungureanu, N, V. Dumbravă, Ion Zetu, Al. A Tudosei şi Ion C. Petrariu, cari au înzestrat sf. Locaş cu icoanele praznicilor, fiecare contribuind cu câte 200 lei; d-nei Ecaterina Riehlick pentru un acoperemând pe Sf. masă, croşetat, în valoare de lei 500; V. I. Leontescu pentru un acoperemânt pe Sf. masă în valoare de lei 400. Se mai aduc mulţumiri publice bunelor gospodine, fiecare cu numele lor—cari au dăruit bisericii cele 22 covoare şi lăicere de lână şi cele 23 lăicere de buci, pentru aşternut pe jos, în valoare de circa 21,000 lei, celor care au dăruit feţele de masă, şi tuturor enoriaşilor care au contribuit cu bani la legatul cărţilor de ritual, la cumpărarea celor care lipseau şi pentru orice danie făcută acestui sfânt lăcaş de închinare.

Enoriaşilor care au contribuit la repararea Bis. „Sf. Neculai" din *satul Molniţa:* D-na Adriana Trăian Giurgiureanu a donat o candelă, d-na Ecaterina Pr. Ad. Brânzei a donat un acop. la Iconostas, d-l Radu Giurgiureanu a donat o icoană a „Sf. Neculai", locuitorii Th. Afrăsinei, Ion Masilincu şi N-lai Timofte au donat o cadelniţă în valoare de 800 lei, Ioan M. Mihălăchioaei a donat un Apostol în valoare de 600 lei, Ion Aştefculesei a donat o cruce (prapor) în valoare de lei 650, Vasile Cojocaru a donat suma de 2000 (două mii) lei cu care s'a cumpărat tablă la acoperirea bisericii.

Enoriaşilor din *Parohia Dolina*, care au contribuit la: împrej-

muirea Cimitirului Dolina cu sârmă ghimpată şi stâlpi de stejar, cu o poartă de ostreţe la intrare, vopsită, aşezând în mijloc şi o cruce mare de stejar, ornamentală, costul acestei lucrări e de 7000 lei ; Cimitirul filiala Popeni, valoare 8000 lei, împrejmuit complect cu scânduri pe stâlpi de stejar, cu streşină şi porţi solide la intrare, d=nii : I. Maxim, Gh. Tarpăn, D. Lovinescu, M. Maxim, P, Baciu, Preot N. Lazăr, N. Răutu, învăţător L. Răutu, familia Tuchiag, etc.

Enoriaşilor care au înzeătrat biserica parohială *Copou :* Gh. Cazacu şi Gh. Bârgăoanu epitropi, Ana Bădulescu, Zoe Văleanu, Dumitru Ciubotaru, D. Olănescu, I. Velescu, V. Popa şi alţi enoriaşi cari au returnat un clopot în greutate de de 250 kgr. cu lei 9500, I. Trofin funcţ. care a donat o sobă „Godin“ în val. de 2000 lei, una faţă pentru sf. masă ţesătură plusată în val. de lei 1000, un covor pentru icoana Maicii Domnului ţesătură aleasă de lână, cu motiv naţional, val. 1000 lei ; d=na Profira Leon a Păvăloae, a donat un covor lung de 5 m. în val. de 1000 lei ; d=lui I. Timofte a donat două sfeşnice de fier forjate în val. de lei 500 ; d=ra Ortansa Nicolau care a donat una candelă cu picior în val. de lei 1500 ; căpitan Mihailescu Neculai a donat două năsălii în val. de lei 1200 ; plutonier Nastase Ioan a donat 2 bănci în val. de lei 500 ; Spiridon Moraru a donat una masă cu muşama în val. de 700 lei ; d=nei Maria Mihalache şi Maria Pavel au donat una carpetă fină pentru icoana Maicei Domnului în val. de lei 1000; d=na Elena Gh. Potur a donat una faţă de masă de muşama în val. de lei 600 ; Primăria Com. Copou a donat suma de lei 2700 pentru reparăţiile exterioare la biserică ; d=rei Balaşa pentru una cruce de argint în val. de lei 700 şi pentru două scaune bune în val. de lei 300 ; I. Creţu care a donat o mesuţă pentru jertfe în val. de lei 200 ; d=na Maria Plut. Mihailoviei a donat una perină lucrată la icoana Maicii Domnului în valoare de lei 500.

Enoriaşilor cari au contribuit la ridicarea bisericii din *Ţibucanii de Sus :* Deputat N. Guranda a donat 20 legături de tablă şi 5000 lei numerar, total lei 27,000; d=lui Ioan C, Musteaţă care a făcut un policandru în valoare de 18,000 lei ; d=lui Vasile D=tcu a Catrinei care a făcut o cruce pe o turlă în valoare de 2000 lei ; d=lor Costache I. Răţoi şi Lazăr Gh. Vârlan care au făcut împreună o altă cruce pe a doua turlă în sumă de 2000 lei şi tuturor enoriaşilor şi buni=lor creştini care au contribuit cu sume variind între 1000 şi 100 lei, colectându=se astfel suma de lei 127,000 lei.

Parohii vacante

1) *Parohia Sf. Nicolae-Popăuți din orașul Botoșani,* vacantă dela 20 August 1936 prin decesul preotului titular. Are biserică parohială zidită din piatră și cărămidă bună. Casă parohială nu este.

Parohia este formată din 336 familii cu 1340 suflete.

2) *Parohia Pometea din Târgul Neamț,* vacantă dela 1 Iulie 1936 prin scoaterea la pensie a preotului titular. Este biserică parohială, zidită din cărămidă, în stare bună. Nu are casă parohială.

Sunt 146 familii cu 498 suflete.

3) *Parohia Buhalnița, jud. Neamț,* cu satul Rugineşti, este vacantă dela 26 Martie 1936, prin decesul preotului titular. Are biserica parohială, zidită din piatră, în stare bună.

Sesia bisericei este 17 ha. Nu este casă parohială.

Sunt 320 familii cu 1318 suflete.

4) *Parohia Pleşeşti, jud. Baia,* formată din satele Pleşeşti-Gane, Pleşeşti-Sinescu Heaţca şi Jacota, vacantă dela 1 Iulie 1936 prin scoaterea la pensie a preotului titular. Parohia are o biserică parohială şi o biserică filială, ambele în stare bună.

Sesia bisericei este de 12 ha. Nu este casă parohială.

Sunt 412 familii cu 1787 suflete.

5) *Parohia Drăguşeni-II, jud. Baia,* vacantă prin transferarea preotului titular.

Este biserică parohială, zidită din cărămidă, în stare bună.

Sesia bisericei 12 ha. Nu este casă parohială.

Parohia are 350 familii cu 1120 suflete.

Către Preoții Parohi

Comisiunea însărcinată de Sf. Mitropolie cu alcătuirea, tipărirea și plasarea calendarului roagă stăruitor pe P. C. Părinți parohi a depune toată stăruința, ca din vreme și toți enoriașii să-și procure calendarul de perete al eparhiei înainte de ori care altul. Interesul nostru creștinesc și bisericesc al zilelor de azi reclamă aceasta.

In primele zile ale lunei Octomvrie apare și vi se vor trimite.

Cetiți și răspândiți

1. **Noul Testament**, ediția III, broșat 80 lei.
2. **Psaltirea,** împărțită în Catisme și cu arătări de tipic, tipărită de „Institutul biblic" București.
3. **Cartea Facerea**
4. **Cântarea Cântărilor 10 lei.**
   Traduse de I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodim
5. **Psaltirea în versuri de V. Militaru, verificată de I. P. S. Mitropolit Nicodim.**
6. **Biblia, tradusă de I. P. S. Nicodim, în colaborare, tipărită de Institutul Biblic București.**

Cetiți și răspândiți

Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului.
Traduceri și prelucrări a **I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodim** *în douăsprezece volume mari.*

Volumul I. 75 Predici catihetice pentru popor. *Tâlcuirea Crezului, Tatăl Nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci, după C. Stratilatov 120 lei.*

Volumul II. Cuvântări Apologetice, *adică apărarea adevărurilor fundamentale ale religiunei creștine ortodoxe, după Dr. Serghie, Arhiepiscop de Vladimir 110 lei.*

Volumul III, Menirea Științei și Artei, *sau: Religia este știința științelor, după Contele L. Tolstoi 110 lei,*

Volumul IV. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, *Partea I, după Farrar 120 lei.*

Volumul V. 58 Cuvântări la Postul Mare, *după Inocențiu, Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VI. Predici la Sărbătorile Impărătești, *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VII. Cuvântări la Sărbătorile Maicii Domnului, Dumineci, etc., *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 110 lei.*

Volumul VIII. Cuvântări Liturgice,—Dumnezeu și dreptatea Lui.—Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. Scurtă explicare a Sfintei Liturghii și pomenirea Morților. Originale și prelucrări. 110 lei.

Volumul IX. Paisie, *Starețul Monastirei Neamțului din Moldova, viața, învățătura și influența lui asupra Bisericei ortodoxe, de Protoiereul Serghie Cetfericov, 640 pag. 150 lei.*

Volumul X. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericei, *partea II, după Farrar 90 lei.*

Volumul XI. Viața și operile Sf. Părinți și Învățători ai Bisericei, *partea III, după Farrar 100 lei.*

Volumul XII. Predici pentru tineretul școlar, *după vestitul patrolog și predicator englez Farrar. 90 lei.*

Volumul XIII. BIBLIA ILUSTRATĂ, împreună cu d. I. D. Ștefănescu profesor la universitatea din Paris și Bruxelles.

Cetiți și răspândiți

1. *Ce să crezi și cum să trăești, de I.P.S. Mitropolit Nicodim ed. VIII* 4 lei.
2. *Carte de rugăciuni, de I. P. S. Mitropolit Nicodim, ilustrată și legată* . . . . . 18 lei
3. *Călăuza creștinului la Biserică I. P. S. Mitropolit Nicodim.* . . . . . 12 lei
4. *Cinci Mărgăritare de I. P. S. Mitropolit Nicodim* 20 „
5. *Ce socotiți voi de Hristos?* „ „ 20 „
6. *Cu ce trăiesc oamenii* „ „ 5 „
7. *Cuvioasa Melania* „ „ 6 „
8. *Crâșma trează* „ „ 4 „
9. *Doi moșnegi la Ierusalim* „ „ 5 „
10. *Dumnezeu și Dreptatea Lui* „ „ 35 „
11. *Epistolie către creștini ortodocși* „ „ 12 „
12. *Istorioare morale pentru copii part. I* „ „ 3 „
13. *Istorioare morale pentru copii part. II* „ „ 3 „
14. *Jos beția* „ „ 6 „
15. *Lămuriri asupra Bibliei* „ „ 15 „
16. *Melul lui Dumnezeu* „ „ 12 „
17. *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută* „ 26 „
18. *Religia și morala* „ „ 5 „
19. *Trei întrebări* „ „ 6 „
20. *Sf. Ioan Gură de Aur* „ „ 8 „
21. *Umblați în lumină* „ „ 15 „
22. *Unde-i iubire acolo-i Dumnezeu* „ „ 6 „
23. *Viața Sf. Grigorie Teologul* „ „ „
24. *Viața Sf. Vasile și anul nou* „ „ 5 „

N. B. Toate lucrările menționate se pot comanda direct la Editura Mânăstirii Neamțului. La comenzile dela 200 la 1000 lei, se acordă un rabat de 20%, iar dela 1000 lei în sus 25 la sută.

№ 720 p. 1-0

MITROPOLIA MOLDOVEI

„După roadele lor îi veți cunoaște". *Matei VII, 16.*

„Celce va împlini și va învăța și pe alții să le împlinească, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor".

Matei V, 19.

ANUL XII NOEMVRIE 1936 Nr. 11

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub patronajul I. P. S. MITROPOLIT NICODIM

Comitetul de redacție:

P. C. Referent, Ec. CONSTANTIN NONEA
P. C. Arhimandrit PARTENIE CIOPRON
P. C. Diacon Dr. ILIE GHEORGHIȚĂ

Secretar de redacție: C. Ieromonah VASILE GH. VASILACHE.

Redacția și administrația la secția culturală a Sf. Mitropolii Iași.

ABONAMENTUL: 150 LEI PE AN.

SUMARUL:

Cuvântarea	**I. P. S. Mitropolit Nicodim**
Discursul	**d-lui Victor Iamandi,** Ministrul Cultelor și Artelor
Un nou sfânt Antimis	**Ieromonah Vasile Vasilache**
Despre Mânăstirea Gorovei	**Artur Gorovei**
Inaugurarea Ateneului „Dr. C. Angelescu" .	**Veghevu**
Roadele credinței: fapte nu vorbe . . .	* * *
Un suflet de apostol al culturii satelor... . .	**Ier. Vasile Vasilache**
Congresul Preoților	**Diac. I. Gheorghiță**
Oficiul de propagandă misionară . . .	**Ier. Vasile Vasilache**
Sfințire de biserică	**Anania Roșca**
Sfințirea bisericii din Bârcu-Goșmani . .	**Diacon C. Popescu**
Hotărâri dela Sf. Sinod și dela Eparhie , .	* * *
Note: *1. Și Mitropolia Chișinăului; 2. O pildă din altă eparhie; 3. Expoziția lucrărilor mânăstirilor de maici; 4. O izbândă: 5. În alte reviste; 6. Un delegat; 7. Vetre mânăstirești* .	**Veghevu**
Bibliografie.	

Institutul de Arte Grafice „ALBINA ROMÂNEASCĂ — Iași

ANUL XII NOEMVRIE 1936 Nr. 11

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub conducerea unui comitet

Cuvântarea I. P. S. Nicodim

ţinută la Congresul Preoţilor, care a avut loc, anul acesta, la Iași *).

PREA CUCERNICI PĂRINȚI,
ȘI IUBIȚI COLABORATORI,

V'ați adunat astăzi aici, în a doua Capitală a Țării, în acest vechiu oraș al vechii culturi naționale, care poartă asupra sa semnele unei înalte evlavii creștinești, ca să puneți la cale nevoile tagmei preoțești, nevoi cu multe laturi, cum și laturile vieții sunt multe.

Și când ați păşit încoace, venind din toate părțile Țării, fără îndoială, mintea și sufletul v'au fost frământate de felurite gânduri: gândul, care vă înfățișa greutățile vremurilor de astăzi; gândul, care vă amintea vremurile de credință înflăcărată și de adâncă evlavie a înaintaşilor noștrii; și negreșit, ați regretat trecutul și v'ați descurajat, poate, în fața prezentului și mai ales în fața viitorului.

---

*) Sf. Sinod a delegat, ca reprezentant al Său, la Congresul Preoţilor, pe *I. P. S. Nicodim* Mitropolitul Moldovei şi Sucevei. I. P. S. Sa a fost preşedintele de onoare a acestui congres, la a cărui deschidere a ţinut această prea frumoasă şi interesantă cuvântare. Ea cuprinde prea preţioase gânduri şi simţiri creştineşti şi mai ales luminoase directive a unei noui orientări bisericeşti, toate ieşite din istorisirea unei bogate experienţă de înaltă conducere bisericească, pe care le-a înfăţişat în o frumoasă limbă românească.

La acest congres, tot dintre prea sfinţiţii membrii ai Sf. Sinod, au luat parte şi P. S. Cosma, Episcopul Dunării de Jos, P. S. Gherontie, Episcopul Tomisului şi P. S. Dionisie al Ismailului. (N. Redacţiei).

Dar auziți ce vă zice Domnul: „Indrăzniți, Eu lumea am biruit!"

Aduceți-Vă aminte de Ilie, care în fața greutăților vremurilor sale fugise în pustie: ce-a răspuns el Domnului și ce i-a spus Domnul? Când Domnul i-a zis: „Ce faci aicea Ilie?" *El răspunse:* „Cu râvnă am râvnit pentru Domnul Dumnezeu, că au părăsit oamenii legământul Tău, au sfărâmat altarele Tale, au ucis pe proorocii Tăi, și am rămas numai eu să-Ți slujesc, și iată caută și sufletul meu!"

Atunci Domnul i-a răspuns: „Intoarce-te la calea ta, la datoria ta, că iată Eu mi-am oprit șapte mii de bărbați, cari nu și-au plecat genunchii lui Baal".

Ia priviți și voi, iubiților, peste Țara aceasta, peste neamul acesta! Dacă veți lua seama bine, veți vedea, că aicea Domnul și-a păstrat, nu 7000, ci de 7 ori 70 de ori și, poate, de 700 ori 7000 de bărbați, cari nu-și pleacă genunchii înaintea idolilor vremurilor noastre.

Eu privind de pe culmea, cam înzăpezită, a celor 70 de ani, văd în rândurile păstorilor de suflete muncă răsplătită prin trezirea simțului religios și al evlaviei în păstoriții lor; văd și răsplătirea ostenelilor păstorului prin dragostea și dărnicia păstoriților.

Ce înseamnă acele numeroase biserici, cari se ridică sau se restaurează, pe fiecare an, prin târgurile și satele Țării? Nu e oare semn vădit al muncii pastorale preoțești? Nu e oare semn vădit al marei evlavii și al credinții poporului?

Dar râvna și dragostea oamenilor de astăzi pentru Biserică și slujitorii ei, eu am constatat-o și prin experiență proprie.

Mi-aduc aminte de când am fost ales Episcop la Huși. Era Episcopia cea mai săracă între săracele Episcopii ale Țării. Am găsit acolo 12 hectare de pământ și un cal pensionar; fusese la saca, dar acum nici de asta nu mai era bun. Era ținut de milă.

Biserica Catedrală fusese reparată prin străduința

I. P. S. MITROPOLIT D. D. Dr. NICODIM

predecesorului meu, dar casa episcopală era dărăpănată și înlăuntru și pe dinafară, ploua în ea peste tot.

Ministrul de Culte de atuncea, care mă însoțise, în ziua învestiturei, în trăsură, dela Palatul Regal la Mitropolie, îmi spunea: „Ai o Eparhie frumoasă, dar casa în care ai să stai e tare rea!"

Eu i-am răspuns: „Când Ministrul Țării știe asta, nădăjduesc că acea casă are să fie bună!" Și mi-a răspuns: „Am să vă dau mijloace să o reparați!" Și chiar a doua zi după instalare, am pus casa în reparație, și înlăuntru și pe afară, și s'a făcut bună.

A venit apoi alipirea Basarabiei la Patria mamă.

Episcopia avusese acolo pământuri, păduri și bălți, pe cari nu le mai stăpânea de mulțime de vreme. Eu le-am urmărit și am găsit atâta bunăvoință la oamenii de Stat de atuncea, încât mi le au dat toate. Parte s'au expropriat și au rezultat pentru Episcopie un fond de câteva milioane, rămânându-i și terenuri agricole, o pădure și o baltă, care la un loc cu cele date de Stat ca înzestrare, însumau în total circa 1350 de hectare și în locul unui cal pensionar, am lăsat trăsuri cu cai valizi și automobile. Astfel la plecarea mea de acolo, am lăsat o Episcopie mai înstărită decât celelalte Episcopii.

Am trecut apoi la Monastirea Neamțului, unde am stat ca Stareț 10 ani. M'am apucat să descurc și acolo încurcăturile moșiei înconjurătoare, care se cuvenea Monastirei, dar era cotropită de Domeniul Statului. Și aici am întâmpinat aceeași mare bunăvoință la toate guvernele, dar în deosebi la Guvernul actual. Și Domnul Victor Iamandi, Ministrul de Culte actual, și fostul Ministru de Culte Lapedatu, și Dl. V. Sasu, Ministrul Domeniilor și Dl. Ministru M. Cancicov, și Dl. Prim Ministru, toți până sus la M. S. Regele, au arătat dragostea lor pentru Monastire și astfel Monastirea a fost reintegrată, prin Lege specială, în drepturile sale asupra moșiei înconjurătoare, în întindere circa 14.000 de hectare. Așa că Monastirea de acum înainte poate să-și reea activitatea sa duhovnicească și culturală ca în trecut. Priviți a-

cum Mesajul Regal și vedeți vestită legea pentru constituirea vetrelor monastirești. Ceeace Dl. Victor Iamandi a făgăduit în cuvântarea dela Neamț, se realizează prin legea anunțată prin Mesaj.

Ce a făcut pe toți acești bărbați să făptuiască așa, dacă nu dragostea lor către Lege și Biserică ?

Această dragoste însă se întâlnește, nu numai sus, ci și jos în popor. Firește, e foarte greu să înșir eu aicea nesfârșitele fapte de dărnicie ale poporului către Biserică. Voi cita un singur caz, tot în legătură cu Monastirea Neamțului. Aceasta avea aproape de Cotnari, o vie de patru hectare. A pus îngrijitor un călugăr. Acesta s'a purtat acolo așa, că astăzi via de acolo, în loc de patru hectare, are peste 40 hectare ; și asta numai într'un sat și cu un biet călugăr. Inchipuiți-vă ce se poate face în toate satele Țării !

Toate acestea dovedesc că în poporul nostru este și multă credință, și mare evlavie, și destulă dragoste către Biserica Domnului și către slujitorii ei. Datoria noastră a tuturora este să sporim mereu aceste virtuți în popor. Și aceasta o vom putea face atuncea, când și noi vom dovedi cu fapta dragostea noastră de Legea Domnului și de poporul ce ne este încredințat spre păstorire ; o vom putea face atunci, când toți cu puteri unite vom lucra în via, pe care ne-a încredințat-o Domnul ; o vom putea face atuncea, când vom împlini marea dorință a Mântuitorului, rostită în cea de pe urmă rugăciune a Sa la Cina cea de Taină, când a zis : „Părinte, voesc, ca aceștia, pe care mi i-ai dat mie, toți una să fie ; după cum Tu cu mine și eu cu Tine, una suntem, așa și ei întru noi una să fie !"

Insă această unire a noastră, unul cu altul întru Domnul, nu o vom putea realiza altmintrelea, decât împlinind și porunca Domnului, care tot acolo, la Cina cea de Taină, a zis : „Poruncă nouă vă dau vouă, ca să vă iubiți unul pe altul, cum v'am iubit Eu. Intru aceasta va cunoaște lumea că sunteți ucenici ai mei, de veți avea dragoste între voi".

Împlinind deci dorința de unire a Domnului, și porunca dragostei dată de El, înlesnim deslegarea tuturor problemelor noastre pastorale. In adevăr, când ierarhii cu preoții vor fi una în Domnul, prin dragoste; și când preoții cu poporul vor fi una în Domnul, prin aceeași dragoste; adecă: când preoțimea va fi roată în jurul ierarhiei și când în jurul preoțimei va fi roată poporul, atunci orice piedică și greutatea dispare din calea slujirei pastorale.

Iată ce gânduri m'au însuflețit când am venit aici în mijlocul P. C. Voastre, dragi colaboratori; ca să vă împărtășesc binecuvântările I. P. S. Patriarh și ale Sf. Sinod, al cărui delegat sunt; precum și binecuvântările mele, ca Mitropolit al locului, iată cu ce gânduri declar eu deschis acest Congres al preoțimei. Și tot însuflețit de aceste gânduri vă fac urarea ca să deslegați în chip fericit, toate problemele ce vă stau înainte.

Vă doresc ca ținuta P. C. Voastre aicea, discuțiile voastre și ținuta voastră de pretutindenea, să fie așa, cum se cade să fie a acelora, cari sunt lumina lumii; să fie așa, încât toată lumea văzându-vă, să slăvească pe Tatăl nostru cel din Ceruri și să vă binecuvânteze și pe voi.

„Cei ce vă temeți de Domnul, credeți lui și nu se va pierde plata voastră.

„Cei ce vă temeți de Domnul, nădăjduiți cele bune și veselia veacului și a milei.

„Uitați-vă la neamurile cele din început și vedeți, cine a nădăjduit spre Domnul și s'a rușinat?

„Sau cine a petrecut în frica lui și a fost părăsit? Sau cine l-a chemat pe el și a fost trecut cu vederea?“

Isus Sirah cap. II 8-12.

Discursul d-lui Victor Iamandi

Ministrul Cultelor și Artelor,

ținut la Congresul Preoților

Am venit la congresul „Asociațiunei generale a clerului ortodox“ nu pentru a îndeplini o simplă formalitate protocolară pe care mi-o impune calitatea oficială de ministru al cultelor, — ci am venit aici în mijlocul Dvs., pentru a vă exprima omagiul cald și adânc meritat al guvernului țării și, pentruca, personal, să iau contact cu Domniile Voastre— apostolii cei mulți, modești și anonimi ai Bisericei noastre naționale — să vă ascult doleanțele și să chibzuim împreună, asupra celor mai potrivite soluțiuni ce trebuesc date multiplelor și îndreptățitelor Dvs. revendicări.

D-l VICTOR IAMANDI
Ministrul Cultelor și Artelor

Am venit, prin urmare, la această măreață adunare a preoțimei românești, stăpânit de gândul sincer și de hotărârea neșovăitoare de a vă fi util și de a vă încredința că'n trecerea mea pe la ministerul cultelor, oricare ar fi durata ei, nu voiu cruța nici o sforțare și nu voiu precupeți — dacă va fi nevoie — nici un sacrificiu pentru a-mi îndeplini cu sfințenie întreaga datorie față de devotații și mult încercații ei slujitori.

Imi veți îngădui totuși să vă fac mărturisirea că niciodată nu m'am simțit mai mișcat și mai pătruns de îndatoririle ce le am, ca român și ca ministru, decât în acest ceas de impresionantă solemnitate, când înaintea mea, se găsesc adunați conducătorii spirituali ai țărănimei noastre de pretutindeni din rândurile cărora, trecând peste adversități și prejudecăți nenumărate, am iz-

butit să ajung la acest post de înaltă comandă şi de grea răspundere.

Biserica dominantă

Prin constituţia dela 1923, definindu-se caracterul Bisericei ortodoxe şi fixându-i-se poziţia ei în statul român reîntregit — i s'a dat denumirea de „Biserica dominantă".

Această calitate de preponderenţă şi de întăetate —consacrată legal—n'a avut şi nu poate să aibă altă semnificaţie decât consfinţirea unei tradiţii istorice necontestate şi recunoaşterea unei stări de fapt evidentă tuturora şi pentru trecut şi pentru prezent şi, desigur şi pentru viitor.

Ortodoxismul a înfăţişat, întotdeauna credinţa creştină a poporului român.

Viaţa noastră naţională s'a împletit în toate vremurile cu aceia a Bisericei Ortodoxe.

Sufletul adânc credincios al poporului nostru s'a confundat, dela Voevod şi până la cel din urmă ţăran, dealungul veacurilor, cu Biserica creştină ortodoxă.

Biserica naţională şi democrată

Cu drept cuvânt dar, Biserica creştină ortodoxă—dominantă de fapt şi dominantă legal—este Biserica naţională.

Prin toleranţa ei de totdeauna, prin învăţăturile ei împăciuitoare, prin lipsa oricărei exclusivism în activitatea ei pe teren, prin cultul nedesminţit al libertăţilor publice şi al egalităţei morale şi sociale pe care ea l'a practicat statornic—Biserica creştină ortodoxă, naţională prin structura şi prin rosturile ei, este cea dintâi instituţie din stat care lucrând pe toate tărâmurile la ridicarea păturilor largi populare la o viaţă mai bună, se găseşte în serviciul util al democraţiei româneşti.

Aşa dar, Biserica ortodoxă fiind depozitara credinţei creştine a poporului nostru, se înfăţişează pe pla-

nul realităţilor româneşti ca un aşezământ naţional şi moral din a cărui acţiune în mijlocul maselor trebue să isvorască cât mai multă dreptate şi înălţare sufletească pentru toţi.

Cea de a doua biserică românească

Negreşit că nu putem pierde din vedere—în acest moment de recapitulare a trecutului şi de fixare în cadrul actualităţei a caracterului pe care-l are Biserica românească—a fraţilor noştri ardeleni uniţi cu Roma—l'a îndeplinit până acum în viaţa naţională de dincolo de Carpaţi.

Dacă vicisitudinile istorice au impus acum două sute şi ceva de ani o deplasare a unei părţi dintre ardeleni spre mirajul Romei catolice — suntem datori să recunoaştem, fără nici o rezervă, că peste deosebirile de credinţă—şi acelea abia perceptibile—ei, n'au încetat o singură clipă de a fi români, punând cu vrednicie în slujba poporului, întreaga lor strădanie creştinească şi naţională.

Suntem îndreptăţiţi dar să spunem că *Biserica noastră*—indiferent de unele nuanţe de interpretare dogmatică pe care le-a determinat împrejurări şi cauze ce nu ne privesc—a fost, în toate timpurile naţională, iar credinţa în Hristos pe care ea a propovăduit-o a fost pârghia de rezistenţă şi de biruinţă a poporului român de pretutindeni.

In mijlocul frământărilor sumbre de astăzi şi a agitaţiunilor de tot felul, în faţa deviaţiunilor din ce în ce mai accentuate de pe drumul credinţei celei adevărate şi în faţa simptomelor de dezechilibrare sufletească pe care suntem siliţi adesea să le constatăm — Biserica trebuie să rămână o mare instituţie românească de al cărei prestigiu — asigurat printr'o largă acţiune regeneratoare desfăşurată armonic de Episcopat şi preoţime să se sfarme toate pornirile duşmănoase, să se sfarme toate tentativele de destrămare.

Cultele minoritare

Statul nostru astăzi — rezultat firesc, inevitabil și etern al îndeplinirei destinului istoric a poporului român — este întemeiat pe principiul imutabil al naționalității și pe acela, tot atât de neclintit în valoarea sa pozitivă, al libertății pentru toți cetățenii săi, indiferent de confesiune și de origine etnică.

Din acest punct de vedere, constituția țării a consfințit spiritul de toleranță organică a poporului român, înscriind în cuprinsul ei libertatea cultelor minoritare.

Această libertate însă trebuie să rămână, în permanență și'n forma și'n fondul ei, stăpânită numai de caracterul confesional, respingându-se cu hotărâre orice imixtiuni de altă natură venite din afară sub masca credinței religioase.

Apărarea intereselor superioare ale statului constitue pentru toți fiii acestei țări un adevărat și imperativ *credo* căruia suntem obligați să-i închinăm întreaga noastră putere de muncă, de lealitate și de jertfă.

Sectanții și stilismul

Impotriva Bisericei noastre ortodoxe se desfășoară, de către detractorii ei, o intensă acțiune de slăbire și de dezagregare.

Nenumărate secte cu începuturi de organizare pe teritoriul nostru alăturea de protagoniștii văzuți și nevăzuți ai stilismului — au provocat în multe regiuni ale țării, serioase dezorientări în conștiința, până dăunăzi unitară, a ortodoxismului nostru popular.

Cauzele acestei stări de lucruri, desigur destul de îngrijorătoare, sunt numeroase.

Nu este acum momentul să examinăm problema în complexul ei.

Vom spune însă că, fără o conlucrare activă și sistematică a Bisericei și a slujitorilor ei de toate categoriile cu autoritățile constituite în stat nu se va putea curma răul.

Stilismul nu ar fi ajuns să ia proporţiile cunoscute dacă, odată cu rectificarea adusă de Sf. Sinod calendarului nici o grupare şi nici un partid politic nu ar fi utilizat această delicată chestiune drept mijloc de câştigare a sufragiilor populare.

Există — slava Domnului ! — destule alte subiecte care pot alimenta disputele de la partid la partid, pentru a nu mai fi nevoie să se recurgă la ceiace întotdeauna, a fost considerat, drept un patrimoniu moral intangibil şi indivizibil al neamului.

După cele întâmplate însă socotim că această solidaritate se va realiza, fără întârziere pentruca, împreună cu toţii să-i dăm Bisericei posibilitatea de a-şi recâştiga pretutindeni rolul şi prestigiul său de care, mai ales în zilele tulburi prin care trecem are nevoie, în primul rând statul nostru.

In ceiace priveşte, ţin să vă declar că am luat toate măsurile pentru organizarea unui serviciu de propagandă pe lângă ministerul Cultelor, căruia îi revine sarcina ca alăturea de acţiunea condusă de Inalţii Chiriarhi, să aducă prin persuasiune şi prin îndemnuri stăruitoare, la calea cea bună pe acei căzuţi victimă agitaţiilor stiliste.

Chemarea preoţimei

Acum aproape patru decenii, când marele bărbat de stat Spiru Haret a iniţiat şi a pornit acţiunea sa de vaste proporţii pentru luminarea satelor şi pentru chemarea la o viaţă de dreptate politică şi socială a ţărănimei — el s'a adresat, în primul rând preoţilor şi învăţătorilor.

A fost, firește, o inovaţie curajoasă pentru timpul şi pentru moravurile de atunci.

Dar actul prin care Haret dădea conducătorilor lumei rurale atenţiunea şi rolul la care aceştia aveau dreptul, a fost fecund în rezultate bune şi utile pentru cauza căreia i se devotase.

Apostolatul învăţătorilor şi a preoţilor, transformat

prin stimularea neobosită a strălucitului ministru de instrucţiune şi de Culte într'o adevărată forţă de ridicare morală şi materială a ţărănimei — a fost cea dintâi şi cea mai importantă etapă din drumul care, mai târziu, trebuia să ducă la democratizarea ţării.

Când nemuritorul Ion I. C. Brătianu a înscris în Constituţie expropierea şi votul obştesc el n'a uitat să introducă în pactul nostru fundamental eligibilitatea preoţilor şi a învăţătorilor, recunoscându-li-se astfel, şi din punct de vedere politic dreptul de conducători ai satelor.

De la război şi până astăzi preoţii ca şi învăţătorii au intrat în parlamentul ţării, aducând contribuţia lor adesea ori luminată, la rezolvarea problemelor care interesau obştea românească din mijlocul căreia ei pornise.

Elemente de valoare ridicate din rândurile lor au urcat cele mai înalte trepte ale erarhiei politice în stat.

Astăzi ţara se găseşte pe drumul consolidării ei naţionale, politice şi sociale.

Rolul preoţilor în această acţiune care trebuie să ne unească pe toţi în aceiaşi sforţare comună, este considerabil.

Educaţia sufletească prin credinţa în Dumnezeu şi educaţia politică a masselor populare în respectul ordinei legale în cultul naţionalismului luminat şi împăciuitor — trebue să meargă laolaltă.

Cei dintâi făuritori ai acestei opere de înfrăţire şi de muncă constructivă — sunt, fără îndoială, preoţii.

Ei nu trebuie să uite nici un moment că îndatorirea lor cea de căpetenie este să apere tradiţiile sănătoase ale trecutului, să scoboare în conştiinţa celor mulţi simţământul răspunderei, făcându-i refractari la tot ce constitue pornire dizolvantă şi împrăştiere de discordie.

Mai cu seamă, clerul nostru naţional trebuie să fie în lumea satelor stăvilarul de care să se izbească şi să se macine toate încercările de diformare a sufletului şi a cugetului deopotrivă de curate a ţăranului nostru.

Statul român de astăzi — rod al atâtor biruinţe re-

purtate împotriva adversităţilor istorice — nu se poate consolida decât prin munca şi prin solidaritatea iubitoare a tuturor românilor.

De aceia, dacă din punct de vedere politic preoţii se pot găsi ca şi ceilalţi cetăţeni în câmpuri deosebite, din punct de vedere naţional ei trebuie să fie pătrunşi de adevărul că nimic durabil nu e posibil să se realizeze decât pornind de la respectul principiilor fundamentale care se găsesc la temelia statului de astăzi.

Aşezarea noastră actuală se poate complecta se poate corecta şi se poate îmbunătăţi — dar numai pe căile acţiunilor cumpănite şi liniştite cu excluderea permanentă a distrugerilor şi a violenţelor primejdioase.

Cu aceste sentimente şi cu aceste convingeri pe care de mai bine de douăzeci de ani le port în conştiinţa mea — privesc, astăzi şi ca ministru al cultelor, rolul educativ naţional şi politic social al Preoţimei.

Nu am nici un motiv de îndoială că armata de slujitori ai Bisericei noastre pe care o constitue preoţimea ortodoxă este stăpânită de alte concepţii şi de alte gânduri decât de acelea care izvorăsc din pregătirea şi din misiunea ei.

Program

De când mă găsesc în frunte departamentului Cultelor, am fost întrebat adesea care este programul meu şi ce înţeleg să fac pentru Biserică şi pentru slujitorii ei.

Am răspuns întotdeauna şi răspund şi astăzi — că n'am de adaos nimic la programul de guvernământ cu care partidul naţional liberal a fost chemat acum trei ani la cârma ţării.

Voiu căuta, prin urmare, să aduc la îndeplinire în ceiace priveşte Biserica, programul care poartă semnătura în veci regretatului Ion G. Duca şi a cărui realizator stăruitor este d. Gh. Tătărescu preşedintele consiliului de miniştri.

In primul rând rectificările de salar ce s'au făcut în cursul acestui an, până acum prin mijloace extrabugetare, le voiu trece, dându-le caracter definitiv, în viitorul buget ordinar al Statului.

Cu alte cuvinte, cele 84 milioane lei ce au fost date pentru înlăturarea regimului de salarizare nedrept şi vexatoriu la care fuseseraţi supuşi în trecut, vor căpăta legimitatea firească şi necesară.

Suntem convinşi — daţi-mi voie să adaog suntem adânc convinşi — că fără o salarizare echitabilă care să asigure preoţimei un minimum de existenţă onorabilă, nu poate fi vorba de îndeplinirea, cu prestigiu şi cu folos, a rolului pe care îl au slujitorii Bisericei.

In această ordine de idei vreau să precizez că voi face toate sforţările pentruca ţinând, socoteala de dezideratele dvs. cristalizate într'un proect de lege ce mi-a fost prezentat de conducătorii societăţei clerului, să obţin, pentru budgetul viitor, o ameliorare în plus, a salarizărei de astăzi.

Am în această privinţă asigurări formale ale d-lui Preşedinte al Consiliului şi cred că eforturile mele vor fi încoronate de succes.

Trebuie, firește, să luăm în considerare cu toţii, imensele greutăţi materiale ale statului mărite astăzi considerabil cu cheltuelile necesitate de înarmarea ţării, —şi să ne mulţuim deocamdată şi cu soluţiuni parţiale.

Ţin, deasemenea, să declar că odată cu alcătuirea bugetului pe anul financiar 1937/938, voi căuta să prevăd fondurile necesare pentru salarizarea preoţilor onorari—a căror situaţie este dintre celea mai anevoioase.

Va trebui însă ca pe viitor hirotonirea preoţilor să fie limitată numai la numărul posturilor vacante pentru a se evita neajunsurile de astăzi create în bună măsură, de lipsa unui criteriu legal în ceiace priveşte recrutarea şi învestirea lor cu darul sacerdotal.

Cred, apoi, că nu poate fi lipsită de interes pentru preoţimea ortodoxă hotărârea guvernului de a legifera, în cursul acestei seziuni înzestrate vetrelor mâ-

năstireşti cu păduri pentru a reda acestor vechi şi istorice aşezăminte creştineşti măcar în parte strălucirea lor de altă dată.

O reorganizare a corpului monahal va complecta această înzestrare materială a mânăstirilor noastre pentru ca, într'adevăr opera la care ne-am angajat să se desăvârşească.

Vom ţine seamă deasemenea de propunerile ce ne veţi face cu privire la înbunătăţirea legei de reorganizare a Bisericei ortodoxe, căutând să îndreptăm lacunele ce rezultă din aplicarea ei -- însă va trebui ca în această chestiune, să obţinem în prealabil aprobarea conformă a Sfântului Sinod.

Pentru celelalte chestiuni care vor forma obiectul dezbaterilor acestui congres, vă stau la dispoziţie, asigurându-vă de întreaga mea solicitudine şi de toată hotărârea ce mă stăpâneşte de a vă fi util întru toate cele drepte şi bine chibzuite.

Insufleţit de via dorinţă de a sluji cu aceiaşi râvnă şi cu aceiaşi credinţă ca şi fiecare dintre Sfinţiile Voastre Biserica neamului meu, şi gata oricând să-mi închin toată devoţiunea pentru apărarea prestigiului şi a drepturilor ei imprescriptibile, — îngăduiţi-mi să-mi închei expunerea ce v'o datoram, făcându-vă cele mai calde urări de izbândă în marea şi sfânta misiune ai cărei apostoli neprihăniţi sunteţi cu toţii.

Să trăiască Regele Carol al II-lea, să trăiască Biserica noastră naţională şi să trăiască conducătorii şi slujitorii ei!

„Drept aceea, şi eu auzind de credinţa voastră în Domnul Iisus şi de dragostea cea către toţi sfinţii,

„Nu încetez a mulţumi pentru voi, pomenindu-vă în rugăciunile mele".

Efeseni I 15-16.

Un nou sfânt Antimis al Mitropoliei Moldovei

Sf. Antimis este unul din obiectele religioase absolut necesar cultului. El stă împăturit pe Sfânta Masă, sub Sf. Evanghelie şi se desface înainte de rugăciunea pentru catehumeni. Pe el se aşează sf. Vase şi se săvârşeşte partea cea mai sfântă a Liturghiei : epicleza, melismosul, adică împărţirea sf. Trup şi, împărtăşirea clerului slujitor.

Antimisul este de fapt un Altar portativ, pe care se poate săvârşi Sf. Liturghie în vreme de război, sau în anume împrejurări, în afară de biserică. De aceea Sf. Antimis cuprinde întocmai ca şi Sf. Masă moaşte. El se sfinţeşte de arhiereu şi se încredinţează preotului fiecărui locaş de rugăciune nou sfinţit.

Există două alte obiecte, de foarte mare însemnătate, cari sunt : Sf. Aer şi Epitaful.

Sf Aer, sau Văzduhul, acopere sfintele Vase şi simbolizează cerul. El este clătinat deasupra capului arhiereului sau a preotului la Liturghie în timpul recitării simbolului credinţei, pentru a aminti şi simboliza învierea şi înălţarea Domnului.

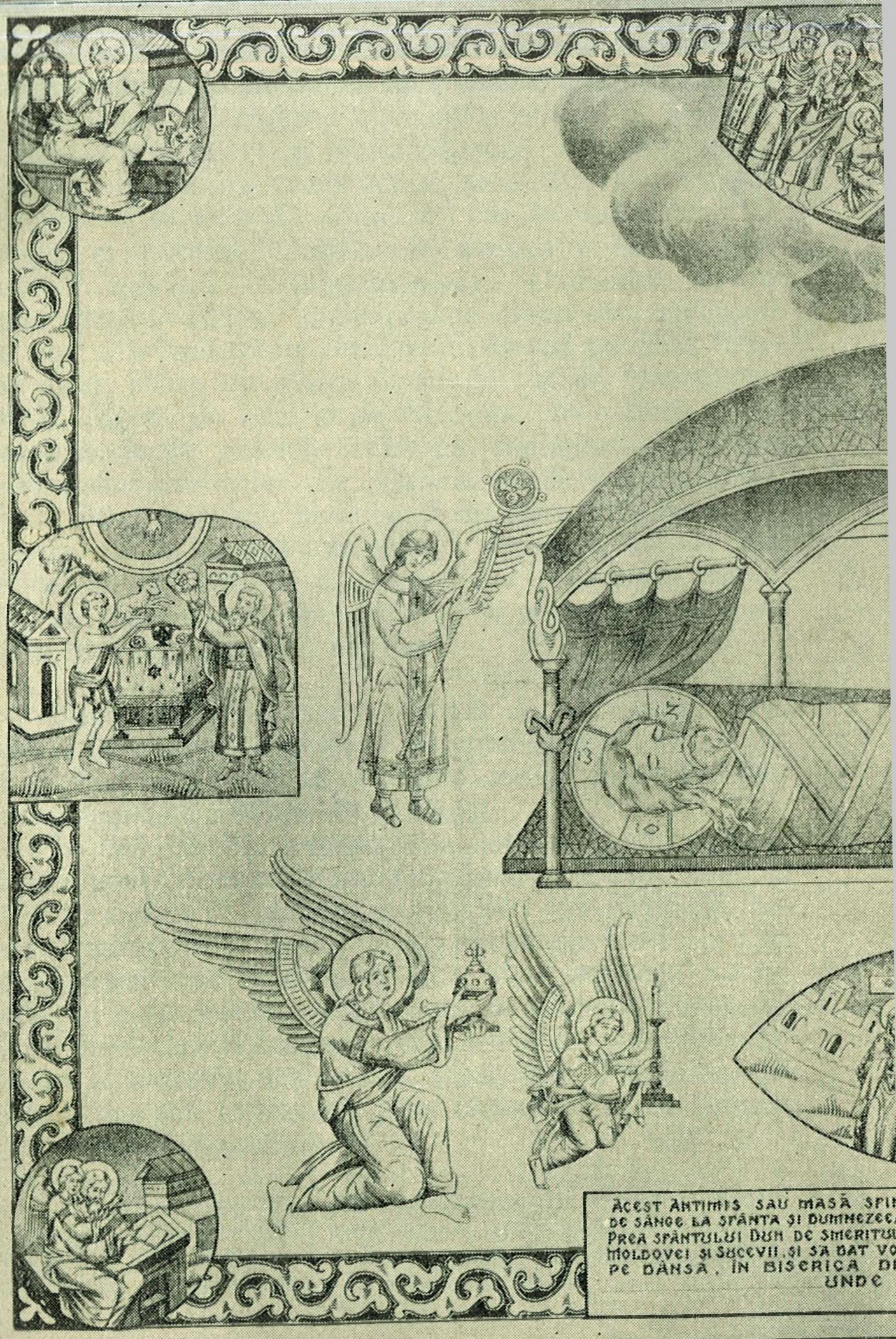
Epitaful este giulgiu de înmormântare a Mântuitorului şi este expus în biserică şi purtat în procesiune la Vinerea Mare, în amintirea înmormântării Domnului.

Intre aceste trei obiecte este, precum se vede, deosebire esenţială de însemnătate şi întrebuinţare liturgică. Imprejurări complexe au adus totuşi o adevărată confuzie. In adevăr aceste trei obiecte au ajuns să se deosebească în practica bisericească numai prin dimensiunile şi întrebuinţarea lor. Epitaful are proporţiile cele mai mari, iar Antimisul şi sf. Aer sunt doar de forme diferite şi anume sf. Aer mai degrabă patrat, iar sf. Antimis mai degrabă dreptunghiular. Mijlocul esenţial însă, de deosebire a acestor trei obiecte a fost la ori-

DIN PANEA ACEASTA. ÎN VECI VA FI VIU. ACEASTĂ PANE ESTE TR

ZIS'A DOMNUL: «EU SUNT PANEA CEA VIE, CARE S'A P

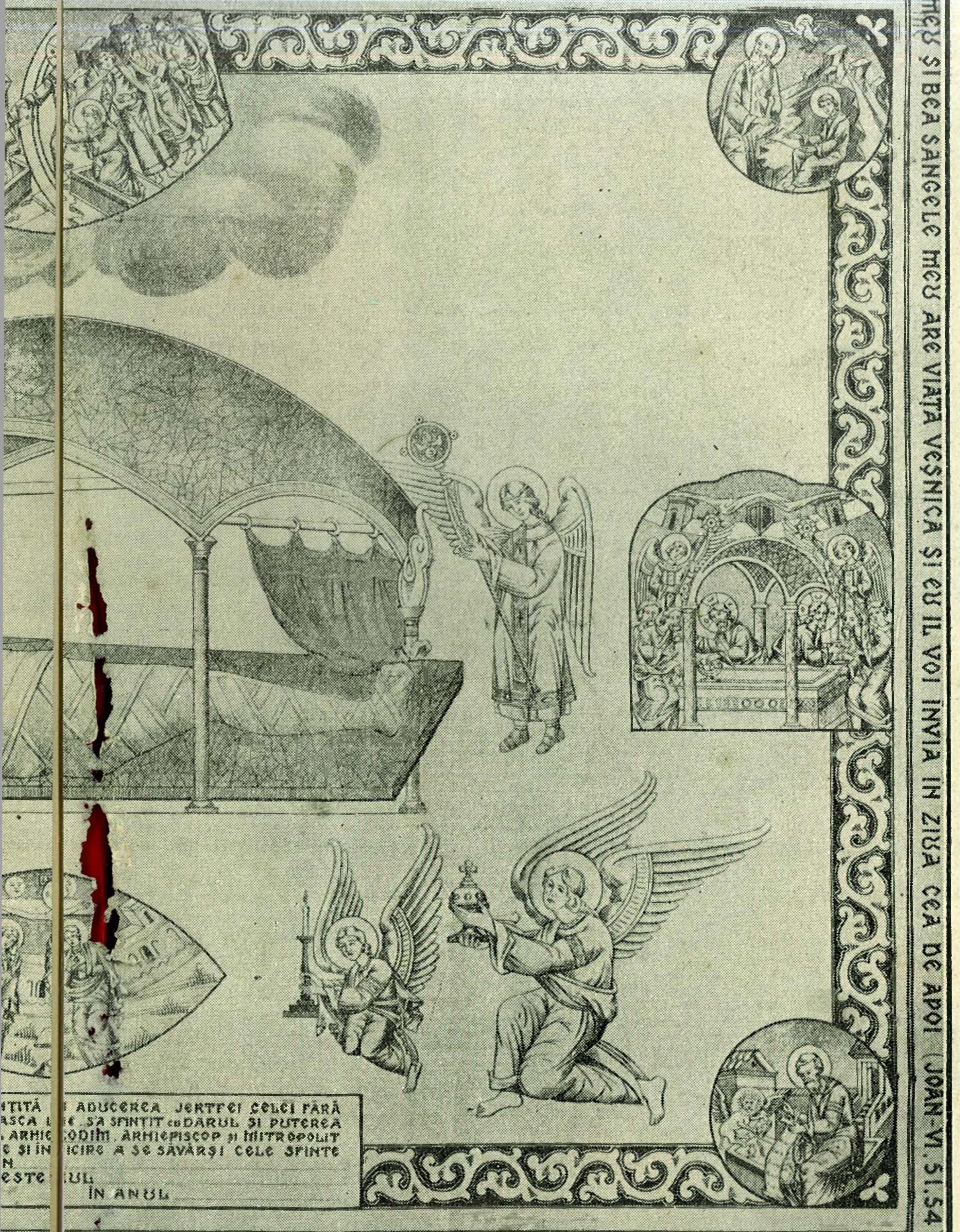
A POGORÂT DIN CER. DE VA MÂNCA CINEVA

ACEST ANTIMIS SAU MASĂ SFI
DE SÂNGE LA SFÂNTA ȘI DUMNEZEE
PREA SFÂNTULUI DUH DE SMERITUL
MOLDOVEI ȘI SUCEVII, ȘI SA DAT VO
PE DÂNSA, ÎN BISERICA DI
UNDE

RUPUL EU. PE CARE-L VOI DA PENTRU VIAȚA LUMII.... CELCE MĂNÂNCĂ TRUPUL

MEU ȘI BEA SÂNGELE MEU ARE VIAȚA VEȘNICĂ ȘI EU IL VOI ÎNVIA ÎN ZIUA CEA DE APOI (IOAN-VI. 51.54).

...ITATĂ ... ADUCEREA JERTFEI CELEI FĂRĂ
...RASCA ... ...E SĂ SFINȚIT cu DARUL ȘI PUTEREA
... ARHIC ...ODIM, ARHIEPISCOP și MITROPOLIT
...E ȘI ÎN ...ICIRE A SE SĂVÂRȘI CELE SFINTE
...N
...ESTE ...UL
ÎN ANUL

gină ilustrația, pictată sau brodată care le împodobea. Această ilustrație simboliza în al doilea rând și explica și funcțiunea obiectului și elementele istorice și liturgice pe care el le amintește și le simbolizează. Ilustrarea acestor trei obiecte era fundamental deosebită. Sf. Antimis era ilustrat în chip de Altar, sf. Aer în legătură cu Liturghia și triumful Mântuitorului asupra morții, iar Epitaful în legătură cu înmormântarea Domnului nostru Iisus Hristos. Astăzi. și deaproape două sute cincizeci de ani, câte trei aceste obiecte înfățișează pe Iisus Hristos mort, plâns de Maica Domnului și de Mironosițe, de Sf. Ingeri, de Iosif și de Nicodim. In colțuri se așează chipurile evangheliștilor cu simbolurile lor, sau numai simbolurile lor. Pe lături se arată scene din patimile Mântuitorului: învierea și înălțarea Domnului. In genere una și aceeaș inscripție e scrisă pe toate: „*Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând prea curat trupul tău, cu giulgiu curat înfășurându-l și cu mirezme în mormânt nou îngropându-l, l'a pus*".

Mitropolia Moldovei a realizat un sf. Antimis care revine la tradiția originală a Bisericii creștine ortodoxe, și împlinește întru totul condițiile cerute de însemnătatea și înțălesul acestui sfânt obiect.

In mijlocul Sf. Antimis este așezat Mântuitorul înfășurat pentru înmormântare pe „piatra roșie dela Efes" [1]), care formează sf. Masă a unui Altar. Un baldachin luxos îl adăpostește. Ingeri în genunchi țin făclii aprinse și aduc miresme în cățui de aur, alții străjuesc cu ripide. In colțuri sânt evangheliștii, cu simbolurile lor, pe lături jertfa lui Melchisedec, împărtășirea apostolilor în ceruri la liturghia îngerească, răstignirea Mântuitorului și învierea sub înfățișarea artei bizantine, adică coborîrea la iad a Mântuitorului.

---

1) Piatra roșie dela Efes a slujit pentru înfășarea cu miresme a Mântuitorului înainte de îngropare. Ea s'a înroșit de prea prețios sângele Lui. Piatra roșie dela Efes a fost în Sf. Altar, în celebra biserică a sf. Apostoli din Bizanț. O bucată din ea este astăzi în biserica San Marco din Veneția.

Toată această ilustrație amintește și arată canonul Sf. Liturghii și anume partea cea mai sfântă, compusă din :

1. Rugăciunile tainice cari urmează după ieșirea cu sfintele daruri. „*Iosif cel cu bun chip de pre lemn luând prea curat trupul tău, cu giulgiu curat înfășurându-l și cu mirezme în mormânt nou îngropându-l, l'a pus.*

In mormânt cu trupul și în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în raiu cu tâlharul și pre scaun ai fost, Hristoase, cu Tatăl și cu Duhul, toate umplundu-le, cela ce ești necuprins împrejur.

Ca un purtător de viață, ca un mai înfrumusețat decât raiul cu adevărat și decât toată camara împărătească mai luminat s'a arătat, Hristoase, mormântul tău, izvorul învierii noastre".

2. *Anamneza.* „*Aducându-ne aminte, dar de această poruncă mântuitoare și de toate cele ce s'au făcut pentru noi : de cruce, de groapă, de învierea cea de a treia zi, de suirea la ceruri, de șederea de-a dreapta, de a doua și slăvita iarăși venire*".

3. *Epicleza*, adică chemarea Sf. Duh, pentru schimbarea pânei în cinstit Trupul lui Hristos și a vinului în cinstit Sângele lui Hristos.

„*Incă aducem Ție această slujbă cuvântătoare, și fără de sânge, și cerem, și ne rugăm, și ne cucerim, trimite Duhul Tău cel Sfânt peste noi, și peste aceste daruri ce sânt puse înainte.*

Și fă adică Pânea aceasta, cinstit Trupul Hristosului Tău, iar ce este în Paharul acesta cinstit Sângele Hristosului Tău, prefăcându-le cu darul Tău cel Sfânt".

In acest chip Sf. Antimis cuprinde, ilustrează și lămurește însuși miezul și partea esențială a Sf. Liturghii.

Socotind faptul că Sf. Antimis este Altar portativ și în legătură cu Sf. Liturghie, pe Sf. Antimis al Mitropoliei s'a înfățișat împărtășirea apostolilor din Liturghia îngerească, săvârșită în ceruri de Mântuitorul și „figura" acestei liturghii, adică liturghia lui Melchisedec din Vechiul Testament : „*Iar Melchisedec, regele Sali-*

mului, i-a adus pâne și vin. Melchisedec acesta era preotul Dumnezeului Celui Preaînalt". Facere 14_{18}.

Inscripția însăși de pe marginile Sf. Antimis al Mitropoliei Moldovei este scoasă din Sf. evanghelist Ioan cap. VI vers. 51-54. „*Zis'a Domnul: „Eu sunt pâinea cea vie, care s'a pogorât din cer; de va mânca cineva din pâinea aceasta, în veci va fi viu. Această pâine este Trupul Meu, pe care-L voi da pentru viața lumii. Celce mânâncă Trupul Meu și bea Sângele Meu are viață veșnică Eu îl voi învia în ziua cea de apoi*".

* *

Acest Sfânt Antimis nu se mai confundă cu Sf. Aer și nici cu Epitaful, care potrivit tradiției și întrebuințărilor trebuesc împodobite cu alte subiecte, cu alte scene. Noul Antimis al Mitropoliei Moldovei este un sfânt obiect plin de viață și vorbitor către slujitorul altarului.

De unde în alte privinți o întoarcere la trecutul îndepărtat e un regres, în cazul de față, deși ne întoarcem numai cu două sute cincizeci de ani în urmă, putem spune că suntem în progres. Aceasta ar părea un paradox, dacă nu ar fi să ne gândim, că în materie de obiecte bisericești, cu cât sunt mai vechi, ca stil și concepție sunt mai bune, nu atât prin aceea că numai numărul anilor ar fi simpla împodobire a aureolei, ci mai ales pentrucă această concepție e mult mai aproape de însăși rațiunea existenței acestui sfânt obiect. Iată pentru ce trebue să ne mărturisim bucuria progresului la care, mai ales noi preoțimea din eparhia Mitropoliei Moldovei, luăm parte. Căci ceeace am avut noi până acum, nu era decât un regres, de oarece numărul anilor cu cât creșteau ne îndepărtau de îndreptarul adevăratului obiect sfânt și deci de însăși simbolul sfânt pentru care fusese conceput și folosit Sf. Antimis. Această bucurie a noastră socot că în chip firesc se mărește și mai mult, când ne gândim că în eparhia Mi-

tropoliei Moldovei s'a înfăptuit din nou ceeace nu aveam şi nu există la toate eparhiile din ţară, acest obiect sfânt de artă şi adevărată concepţie simbolică pe care trebue să-l prezinte.

Lipsa şi nevoia de a-l avea, dar mai ales de a-l avea cât mai apropiat însemnării şi însemnătăţii lui a simţit-o în cel mai înalt grad al îngrijorării I. P. S. Mitropolit Nicodim.

Liniştea şi bucuria lucrului sfânt împlinit, cât se poate mai bine, a dat-o d-l I. D. Ştefănescu, profesor la universitatea din Paris, cari deasemenea a observat această lipsă şi a căutat, ca între savantele d-sale preocupări în istoria artei şi a liturghiei orientale, să aibă în deosebită atenţie şi cercetare acestui sfânt obiect, şi aceasta a făcut-o nu în chip comod în a cerceta câteva manuale de liturgică, ci prin cercetările pe care le-a făcut la cele mai vechi biserici din Biserica ortodoxă a răsăritului, le-a comparat între ele, pentru a vedea care e mai apropiat însemnării lui simbolice şi apoi a conceput acest Antimis cu toate elementele cerute de Liturghia noastră ortodoxă, pe care le-am menţionat mai sus.

Desigur că nespusă a fost de mare bucuria I. P. S. Mitropolit Nicodim, şi acum este şi a noastră a tuturor, când pentru împlinirea unei aşa de însemnate lipse s'a găsit, după vorba noastră românească, „un om şi jumătate", care în urma cercetărilor savante a unui profesor de istoria artei orientale şi teolog care e o mândrie a noastră în străinătate să dea acest Sfânt obiect liturgic, Sf. Antimis, aşa precum am arătat mai sus, şi după cum se vede în clişeul alăturat.

In încheiere ţin să menţionez, iarăşi nu cu puţină bucurie, că acest sfânt Antimis, a fost executat, din punct de vedere artistic, de Protosinghelul Ghervasie Hulubaru, din sfânta Mânăstire Agapia, sub îndeaproapea supraveghere tot a d-lui profesor I. D. Ştefănescu.

Ieromonah Vasile Vasilache

Despre Mănăstirea Gorovei

In Nr. 9, din Septemvrie 1936 al acestei reviste, Cucernicia Sa Pr. C. Munteanu, vorbind despre mânăstirea Gorovei, reproduce părerea mult regretatului Arhiereu Narcis Creţulescu, după care, pe locul unde este astăzi această mănăstire, era, inainte de 1700, o moşie a mânăstirei Dragomirna, numită *Gura Văii*, de unde s'ar trage şi numele de *Gorovei*. Că un călugăr, Avramia, care îngrijea o prisacă a mânăstirei, săpând un temnic, pentru adăpostit albinele pe iarnă, a găsit o ladă cu icoana Sf. Ion Botezătorul, şi pe acel loc, Avramia a ridicat în 1742, schitul care, în mod firesc, ar fi trebuit să se numească *schitul Gura Văii*, dacă în adevăr moşia s'ar fi numit şi ea: moşia Gura Văii.

Părerea Arhiereului Creţulescu nu este cu nimic întemeiată, şi Pr. Munteanu, neputând să cunoască nişte documente pe care nici Arhiereul nu le cunoştea, nu putea să se refere decât la afirmaţiile Arhiereului, care, când a scris „Istoria Sfintei mânăstiri Gorovei", nu avea alt izvor de informaţii decât nişte legende pe care le-a utilizat.

Moşia mânăstirei Dragomirna, pe care s'a durat schitul în chestiune, nu s'a numit niciodată „Gura Văii", nume care s'ar fi păstrat, ca şi altele de pe cuprinsul ţării româneşti, cu vechime de sute de ani.

Numele familiei Gorovei nu vine dela Gura Văii.

Documente necontestate pomenesc despre Logofătul Gorovei în 1560, care are părţi în moşiile Păstrăveni şi Bărgăuani. Vasile Gorovei era Vistier, în 1591. Logofătul Vasile Gorovei, uricarul, Căminar de Visterie, căsătorit cu fata lui Lupaşcu Bucium de Năneşti, citat în documente între anii 1638-1676, în 1669 avea parte în moşia Mihăileşti, moşie pe care Cucernicia Sa Dr. D. Furtună a identificat-o — după documente — cu moşia Mihălăşeni, din judeţul Botoşani. Acest Vasile Gorovei, uricarul, a avut fiu pe Gheorghiţă Gorovei, Portarul, citat în documente prin 1715, care a fost căsătorit cu Catrina, fata lui Gavril Brăescu din Brăeşti, jud. Dorohoiu, iar Gheorghiţă Gorovei a avut mai mulţi copii, între cari Constantin, căsătorit cu fata lui Grigori Pitarul din Macsineşti (Roman); o fată, Maria, măritată cu Grigo-

raş Isăcescu ; o altă fată căsătorită cu Toader Carp, şi încă doi feciori : *Ion Gorovei*, Căpitan de Dorohoiu, căsătorit cu fata lui Ursuleţ, şi *Miron Gorovei*, Şatrar, însurat cu Aniţa Izmană.

Aceşti doi fraţi, Miron şi Ion Gorevei, sunt întemeietori de biserici

Miron Gorovei a durat, în 1745, biserica din satul Brăeşti, de lângă Leorda.

Pe uşorul uşii de intrare, astăzi acoperit cu o scândură, dacă o scoţi, găseşti următoarea inscripţie, foarte citeaţă, săpată în stejarul uşorului : „*Rădicatu-s'au această svântă biserică de Miron Gorovei Cămăraşul în hramul Adormirii Maicii, lui Dumnezeu. Iunie 13 let 7253*", adică 1745.

Miron Gorovei şi-a zidit biserica de lemn de pe moşia sa, în locul unei alte biserici, care trebuie să fi existat, de oarece pe clopotul bisericei actuale este scris : „*Acest clopot l-a făcut Miron Gorovei. 7246 mai 16*", adică în anul 1739.

Afirmarea Arhiereului Narcis că familia Gorovei îşi trage numele dela numele moşiei „Gura Văii", este o simplă legendă.

Inainte de anul 1500, un Gorovei din Maramureş s'a scoborât în Moldova şi s'a statornicit acolo unde un răstrănepot al său a făcut, peste câteva sute de ani, schitul Gorovei ; în Maramureş sunt şi astăzi săteni cari se numesc *Gorovei*, după cum se numeşte şi o numeroasă familie din Ardeal şi Banat.

Oamenii din Maramureş erau *munteni*, pentru locuitorii din regiunea şesurilor Moldovii ; pe slavoneşte, *Gorovii* însemnează „om dela munte", şi om dela munte era maramureşanul care a descălecat pe locul care, dela el, s'a numit satul *Gorovei* (care există şi astăzi), şi toţi urmaşii lui au purtat acelaşi nume, între cari şi Miron Gorovei, răstrăbunicul celuia care scrie aceste rânduri.

Că întemeietorul schitului Gorovei este Ioan Gorovei, Căpitanul de Dorohoiu, dovedesc documente, pe care Pr. Munteanu n'a avut putinţă să le cunoască,

Prietenul meu, Gh. T. Kirileanu, a descoperit, la un antiquar, un dosar întitulat : „Scrisorile moşiei Sauceniţa, în copii încredinţate şi neîncredinţate, care sânt în treizeci şi cinci coale, în feţe scrise douăzeci iar feţe nescrise cincizeci şi trei şi s'au

dat în Divanul domnesc, şnuruite şi pecetluite, iar orghinalele la înfăţişare le voiu arăta. 1835 Sept. 6 zile".

Este dosarul cu documentele privitoare la un proces.

Actul din 12 Iulie 7239 (1731) arată despre ce anume pricină este vorba:

Noi, Grigori Ghica VVd. Boj. mil. Gosp. Zămli Moldavskoi.

Scriem Domnia mea la boerii noştri Sandul Albotă, biv. Clucer, şi Ioniţ Izmană, vel Căpitan de Dorohoiu, vă facem ştire că Domniei mele jălui *Gheorghiţ Gorovei*, ce au fost Portar, zicând că-i împresoară ficiorii lui Stroici moşia de Sauceniţă, cu hotarul Prilipcăi, şi răsărindu-se dresele Saucenităilor iarăşi dintr'o mărturie de hotărâtură dela Vasile Stârce, care este la mâna ficiorilor lui Stroici, dintr'acea mărturie se întreptează pe unde sânt semnele hotarului care stau şi până acum, iar feciorii lui Stroici trec peste semne şi au dat voe unor oameni slobozieni de şi-au făcut salaşe pe acel hotar, şi vor să-şi facă şi casă, zicând că-i loc de Prilipca.

Deci, văzând cartea Domniei mele, să vă sculaţi să mergeţi acolo şi să strângeţi oameni buni megieşi, din sus şi din gios, şi să daţi poruncă şi ficiorilor lui Stroici să-şi scoată mărturia aceea dela Vasile Stârce, şi alte drese ce ar hi având, şi pe acele scrisori şi pe mărturiile a oameni bătrâni, să luaţi sama, şi de-ţi adeveri că ar hi având împresurare Gorovei despre Stroici, şi de or hi bune acele semne de hotar, cum arată în mărturia lui Vasile Stârce, şi or hi făcut acei oameni sălaşele a „vunor" (a vre unor) oameni pe hotarul Saucenităilor, să li daţi poruncă să-şi rădice sălaşele, iar de n'or înţelege, să le stricaţi şi să daţi mărturie la mâna lui Gorovei, din semne în semne, ca să-şi stăpânească moşia cu pace, fără de nicio împresurare, şi să-şi facă şi dres domnesc. Aceasta scriem.

O Ias let 7239 iol. 12.

Cu privire la întemietorul schitului Gorovei, este un interesant document — interesant din multe puncte de vedere — dela 15 Decemvrie 1792, în următoarea cuprindere:

Adică noi călugăraşii ot *săhăstria răposatului Ioan Gorovei*, ce au fost vel Căpitan, care este făcută pe moşia Sauceniţa ot ţinut Botoşanii, iar mai nainte au fost de ţinut Hârlăului, făcut-am adevărată şi încredinţată scrisoarea noastră, pre-

cum să se ştie că vrând dumneaei cucoana Zoiţa, fiica dumnealui răposatului Şatrar Ioniţ Arbure, a-şi hotărî moşia Sauceniţa, pentru care aducând şi carte de blăstăm dela Preasfinţia sa părintele Mitropolit, care cetindu-se şi asupra noastră, după cum am ştiut şi am auzit dintr'alţi părinţi mai bătrâni, ce au fost la această săhăstrie, am arătat adevărul, în frica lui Dumnezeu, cum că săhăstria noastră este făcută pe moşia Sauceniţa, în poiana Buhoşoaia, după cum dovedeşte şi ferul ce este pe vitişoarele săhăstriei, fiind buchii, iar o poiană ce este mult mai sus despre moşia Dobronăuţii, care se cheamă Pustiea, iarăşi tot boierii din Sauceniţi o da săhăstriei, de-şi făcea câte puţintel fân ; aşa ştim şi aşa am auzit şi dintr'alţi bătrâni. Iar scrisoare, nu ştim de cine a fost scrisă, care au adus-o Sfinţia sa Isaiea Cracatiţă, nacialnicul nostru. în care era iscălit şi nacialnicul nostru, la care grăbindu-ne şi pe noi nacialnicul ca să ne iscălim şi noi, noi călugăraşii, cât am putut, ne am apărat, dar neputând scăpa, unii din noi pentru acea grăbire cu greşală ne am şi iscălit, iscălind şi pe un iermonah Dosoftei, care n'au fost faţă, însă din porunca nacialnicului, care mărturie luând-o un Branişte, om a dumisale Pitar Ioan Keşcu, au dus-o la dumnealui Pitar Ioan Keşcu. Deci socotind noi că s'au făcut mare greşală, de iznoavă am mers la dumnealui Pitar Ioan Keşcu, şi am cerut mărturia acea iscălită de unii din călugăraşi, şi văzând şi dumnealui Pitar Ioan Keşcu că nu se poate mântui de noi, ni au dat mărturia şi am rupt-o, care mărturie de s'a afla încheiată în vreo scrisoare, să nu se ţie în samă nicidecum, căci cu greşală s'au fost dat, iar noi după cum arată într'această scrisoare, aşa ştim şi arătăm adevărul, care spre încredinţare am iscălit cu mânile noastre, fiind faţă la darea aceştii mărturii a noastre şi Sfinţia sa protopop ot Botoşani.

1792 dechemvri 15.

Iermonah Paisie proin nacialnic
Iermonah Dosothei
Iermonah Ghenadii
Monah Ironoil
Eu monah Kăsian
Eu monah Iosav neştiind a scrie am pus degetul
Iermonah Misail.

Intâmplăndu-mă şi eu faţă la darea aceştii mărturii, m'am iscălit Atanas, protopop Botoşani.

Această mărturie am scris eu cu zisa părinţilor dela *săhăstria lui Ioan Gorovei* ot moşia Sauceniţa.

Preòt Toader Leca.

De mine s'au poslăduit şi fiind întocmai cu orighinalul am iscălit. Vasile Racliş, Medelnicer.

Dela Departamentul Pricinilor Străine

Copia aceasta s'au cercetat în Departament şi fiind întocmai cu orghinalul s'au încredinţat de cătră noi.

1815 April 6 Eşi.

Neculai Stratulat, Vornic
Teodor Balş, Spatar.

(Urmează legalizarea Consulatului austriac din Iaşi).

Se vorbeşte, deci, de *„săhăstria răposatului Ioan Gorovei"*.

In acelaşi an 1792, la 30 Decemvrie, vel Logotătul Ursuianu redactează hotarnica moşiei Sauceniţa, operaţie la care s'a servit de mărturia călugăraşilor săhăstriei lui Ioan Gorovei, hotarnică foarte lungă, în care se descriu amănunţit hotarele moşiei, şi găsim următoarele menţiuni: „...hotarul Dobârnăuţilor pe din gios s'au stăpânit pân într'un părău ce se zice Maghira, adică din codru de unde se începe părăul acesta până unde cade apa Siretului, şi locul din Maghira în gios cu poiana Pustiea, şi cu o poiană din vechi numită Buhuşoaia, unde este *schit făcut de 53 ani de unul din răzăşii Sauceniţii, Ioan Gorovei, Căpitan...*".

In aceiaşi hotarnică: *„Pentru schitul care este făcut pe vechiu hotarul Săuceniţălor de Ion Gorovei, Căpitan, de 53 ani*, într'o poiană ce din vechi Buhuşoaia s'au numit şi se numeşte şi astăzi, şi pentru poiana Pustiea, acea încredinţată prin hrisovul bătrânului Ghica VVd, că din vechi a fost loc de Dobărnăuţi şi s'au dat Sauceniţălor, pentru plata morţii de om, cum şi pentru alte poeniţi de acolo de pinpregiur, ce s'au deschis mai la urmă şi s'au ştiut tot pe locul de Sauceniţa, dumnealui Pitar Keşcu ni au arătat o mărturie înscris iscălită de Isaiea nacialnicul şi cu iscăliturile şi a altor părinţi de acolo dela schit, întru care scrie...".

Este vorba de mărturia de mai sus.

Şi încă o dată pomeneşte hotarnica de schitul lui Ioan Gorovei: „Locul acest de pricină, a căruia cuprindere i s'au arătat mai sus, până nu de mult fiind pustiu, şi neroditor, numai de sumi de lunci şi codru şi lăcuinţă de oameni fiind prea puţină mai înainte, cum din vechi s'ar fi stăpânit, nu se află acum oameni ştiutori, iar pe vremea cât au trăit Şatrarul Ioniţă Arbure. tatăl dumisale Zoiţii, şi Şatrarul Toader Isăcescul şi Vameşul Alexandru Isăcescul, încă şi *cel mai dinainte răzăş de Sauceniţă Ioan Gorovei Căpitan, care au făcut schitul*, dumnealui Pitar Keşcu nu scoate nicio dovadă întemeiată...".

Hotarnica lui Ursuianu spune lămurit că schitul a fost făcut cu 53 de ani în urmă; hotarnica fiind din anul 1792, este evident că schitul a fost făcut de Ioan Gorovei, în anul 1739.

Am ţinut să fac aceste rectificări la articolul Cucerniciei sale Pr. Munteanu, pentru a se şti că numele familiei Gorovei nu vine dela Gura Văii - moşie care n'a existat, în judeţul Dorohoiu —, şi pentru a se şti că schitul Gorovei a fost fundat de Ioan Gorovei, Căpitan de Dorohoiu, în anul 1739.

Artur Gorovei

Inaugurarea Ateneului „Dr. C. Anhgelescu"

Dela biserica Sf. Haralambie din Iaşi.

Programul revistei noastre este în a arăta munca cea plină de roade pe care o pune preoţimea acestei eparhii, pentru întărirea cea sufletească prin credinţă, pentru luminarea cu gândul cel creştinesc şi înfăptuirea operilor de înaltă moralitatea, cari să fericească şi înflorească sufletul creştinilor noştri în această viaţă şi'n cea care va să vină.

Pentru această noi încercăm să arătăm care este contribuţia preoţimei în viaţa neamului nostru din acest ţinut scump al Moldovei. I. P. S. Mitropolit Nicodim a vroit şi doreşte să facă din revista eparhiei noastre un monitor al tuturor înfăptuirilor de mai bine pe care îl face preoţimea acestei eparhii. *Faptele vorbesc mai*

mult decât vorbele; faptele nu pot fi contestate până când şi de duşmani; faptele sunt un îndemn pentru oricare dintre noi; fapte şi numai fapte ni se vor cere la judecata cea de pe urmă, pe care noi o aşteptăm cu o credinţă neclintită. Iată pentruce ne străduim, pe cât e posibil şi pe cât ne ajută şi fraţii preoţi să trecem în revistă tot ceeace se înfăptueşte în această eparhie.

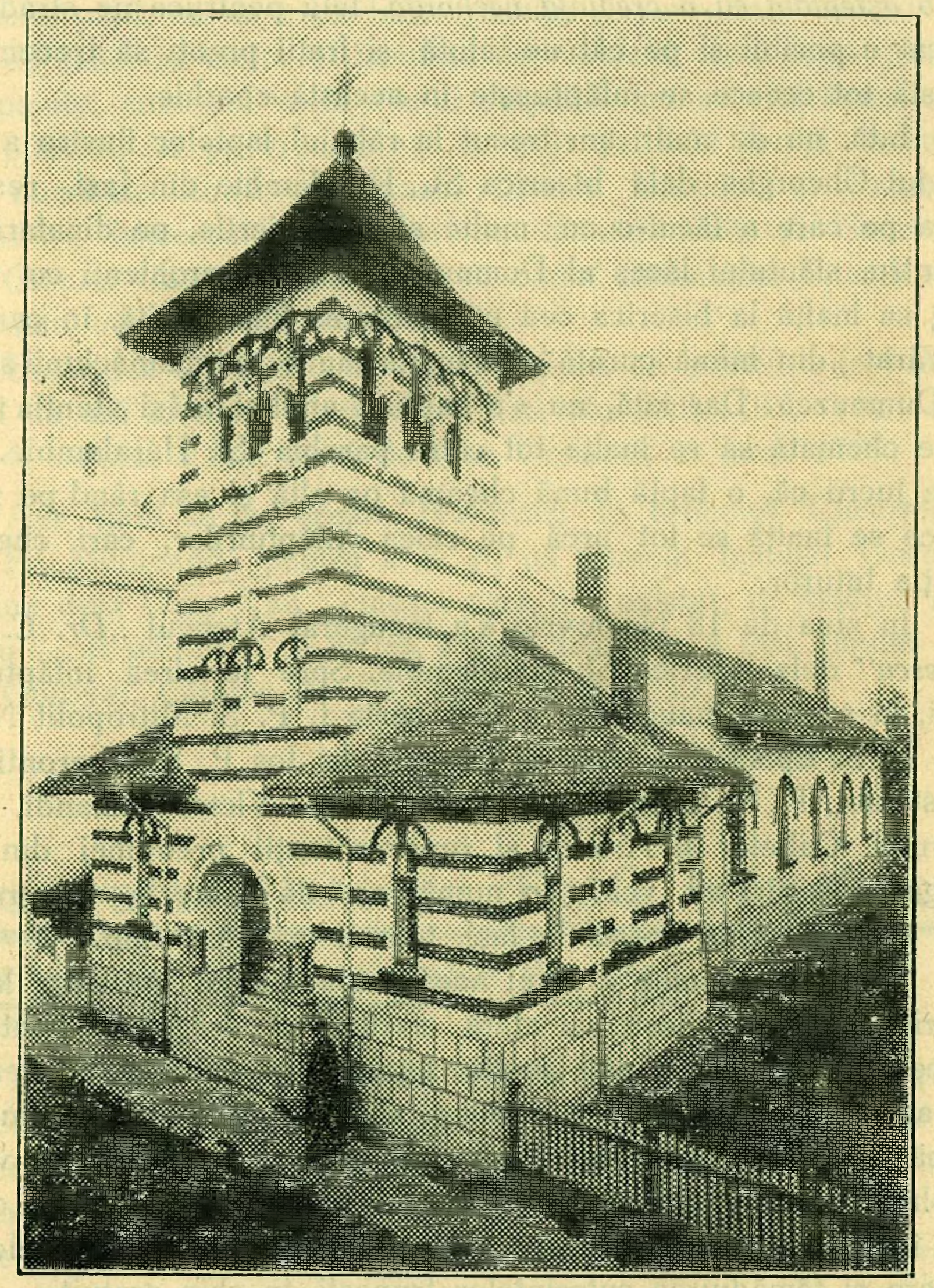
Iată, nu de mult, am trecut la răbojul faptelor ilustre a Părintelui Gheorghe dela biserica Sf. Haralambie din Iaşi, restaurarea pe care a făcut-o cu multe şi grele jertfe, pe dinafară şi înăuntru, sfântului lăcaş al Domnului. Astăzi parohienii cu mult drag se înalţă la biserica cea prea frumos împodobită, în care cu adevărat „din inimă curată", se înalţă laude şi închinăciunii sfinte lui Dumnezeu. Dar iată, nu s'a împlinit anul şi iarăşi atenţia tuturor e chemată să se înalţe tot către parohia Sf. Haralambie. Se vede lucru că, o faptă bună cheamă pe altă şi aşa rând pe rând cel ce se înalţă se tot urcă pe calea 'nfăptuirilor, cari cheamă atenţia tuturor.

In ziua de 18 Noemvrie s'a inaugurat Ateneul *„Dr. C. Anghelescu"* dela biserica Sf. Haralambie. Spre fericirea înfăptuitorului, la această inaugurare a luat parte I. P. S. Mitropolit Nicodim, P. S. Episcop Cozma al Dunării de Jos P. S. Gherontie al Constanţei, P. S. Dionisie al Ismailului, d-l Victor Iamandi, Ministrului Cultelor şi Artelor şi reprezentanţii preoţimei din întreaga ţară, cari au venit în număr aşa de mare la Congresul, care s'a ţinut anul acesta la Iaşi, tocmai în acest timp.

Părintele Niculea a făcut acest monumental Ateneu, lângă biserica la care slujeşte cu atâta credinţă şi dragoste, pentru a aduce „lumină şi cât mai multă lumină" în sufletul cetăţenilor din acest cartier. Pentru a prelungi slujba apostoliei sale din biserică în o jertfă sufletească de luminare şi îmbunare a vieţii parohienilor, prin opera de cultură, de moralizare pe care o va face în acest Ateneu, la care a făcut şi dispensare medicale de căutare şi tămăduirea suferinţelor trupeşti, în chip gratuit.

Prin Ateneu va căuta să întărească în credinţă şi în o viaţă aleasă cetăţenească pe parohienii buni de până acum, dar, tot prin Ateneu va căuta să atragă la calea cea bună pe cei cari pe departe înconjoară biserica. Noi socotim că prea frumoasă slujbă care s'a săvârşit la inaugurarea acestui Ateneu, nu este decât o

inaugurare la prea frumoasele realizări pe care aşteptăm să le înfăptuiască prin acest Ateneu parohul ctitor. Noi nu ne îndoim o clipă de aceasta, cunoscând sufletul, dar mai ales faptele de

Ateneul „Dr. ANGELESCU“ din Iaşi.

până acum a Părintelui Gheorghe. Dacă a reuşit, ca din pământ, să înălţăm această monumentală clădire, apoi cu cât mai mult este în a nădăjdui, că în acest luminos palat va arde veşnic lu-

mina gândului, în a îndemna pe cei rătăciţi pe calea cea adevărată a unei alese vieţi creştineşti şi cetăţeneşti.

Nădăjduim fără nici o umbră de îndoială, că Părintele Gheorghe dela biserica Sf. Haralambie din Iaşi va pune sufletul său la înflorirea culturală şi la realizarea unei faime creştineşti de care să-i fie legat şi numele până în viitorul îndepărtat. Aceasta o credem şi o aşteptăm, pentrucă vedem că şi la temelia şi clădirea acestui Ateneu Părintele Gheorghe şi-a pus sufletul Sfinţiei Sale.

La inaugurarea acestui Ateneu s'au ţinut următoarele cuvântări:

Cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodim

Preasfinţiţi Părinţi,
Domnule Ministru,
Preacucernici Părinţi,
Doamnelor şi Domnilor,

Adesa aud eu din dreapta şi din stânga, că biseriea nu-i destul de activă, preoţimea nu-i destul de harnică. Am căutat să aflu care sunt motivele acestor afirmaţiuni şi am aflat că motivele sunt mai ales două:

Unii nu sunt niciodată mulămiţi cu prezentul. Ei ar voi mai mult, totdeauna mai mult decât se face în prezent. Pe aceştia-i înţeleg, dar socot că nu trebue să meargă prea departe cu pretenţia lor, ca să nu descurajeze prezentul,

Alţii nu ştiu care-i rostul preoţimii, nu ştiu unde-i câmpul ei de muncă şi caută unde ea n'are ce căuta. Aceştia judecă aşa: iaca, toate categoriile de slujbaşi au ore de lucru în cancelarie şi birou dela 8—12 şi dela 3—6. Preoţii n'au. Se vede dar, că n'au ce face.

Obiecţiunea aceasta e ridiculă. E tot una, ca şi cum pe plugari i-ai căuta în birouri, prin cancelarii. Locul de muncă al preotului e în popor. El toată ziua e în mijlocul credincioşilor, la botezuri, ba la şfeştanii, ba la cununii, ba la înmormântări, etc. Şi chemat fiind la aceste slujbe, el îndeplineşte cu prilejul lor şi marea sa lucrare de sămănător al cuvântului dumnezeesc, şi marea sa lucrare de cultivator de suflete. Aici are el prilej să samene sămânţa evangelică, să dea tot felul de poveţe şi sfaturi.

Pentru îndeplinirea acestor lucrări preotului nu-i ajung cele 7-8 ore de birou ale celorlalţi funcţionari, cari au 7-8 ore de lucru şi apoi restul timpului e al lor. Preotul trebue să fie tot timpul gata de slujbă. Lui nu-i este respectat nici timpul de masă, nici noaptea de odihnă. Când se aşază la masă, cineva bate grăbit în uşă: e un bolnav de împărtăşit. Trebue preotul să plece îndată, să nu moară omul neîmpărtăşit. In crucea nopţii vine altul: e un copil slab şi trebue repede botezat.

Va să zică preotul are pe zi de lucru nu 7-8 ore, ci toate cele 24 de ore.

Dar preotul n'are nici sărbătoare. Zilele de sarbătoare sunt cele mai împovorate cu lucru. De dimineaţă pânăla amează are slujbă la biserică, iar după amiază are cununii, înmormântări şi altele.

Dar preotul mai are şi alte îndatoriri: el predă religia în şcoala primară gratuit; la Premilitărie e obligat să ia parte, la asociaţiile culturale, filantropice, la băncile populare şi cooperative trebue să fie neapărat printre îndrumători şi încurajatori, şi altele, şi altele...

Dar credeţi că s'au isprăvit îndatoririle lui?! Nu. Iaca biserica din sat e dărăpănată şi trebue reparată sau zidită din nou. Credeţi că vine cineva să se ocupe de ea? Nu. Tot preotul se apucă, adună satul, face toate stăruinţele şi jertfele şi ridică biserica. Priviţi pe fiecare an atâtea biserici ridicate prin târguri şi prin sate prin stăruinţa preoţilor.

Care branşă de slujbaşi îşi face clădirea oficiului său. Iaca preotul şi-o face şi tot el face şi casa parohială, şi atenee, şi altele.

Iesă dar, că preoţii nu numai că nu sunt mai puţin activi decât celelalte branşe de slujbaşi, ci, din contra, sunt mai activi.

Voiţi acum o ilustraţie a celor spuse? Iat-o aicea de faţă. Aţi fost în biserica asta a sf. Haralambie. Aţi văzut-o curată şi frumos restaurată. E munca parohului de aicea, munca preotului Niculea. Adevărat, Primăria şi autorităţile, ca şi enoriaşii au contribuit, dar prin stăruinţa preotului.

Priviţi apoi sala asta frumoasă şi putem zice măreaţă, priviţi ateneul acesta: e tot munca preotului Niculea. Şi aici a contribuit Ministerul, Primăria, Prefectura, enoriaşii, etc., dar tot la stăruinţa preotului Niculea.

Te felicit părinte Niculea pentru munca ce-ai desfăşurat ai-

cea şi-ţi mulţămesc. Te dau ca pildă în privinţa asta şi-ţi doresc mereu spor, împărtăşindu-ţi totodată şi binecuvântările mele.

Cuvântarea părintelui profesor Gh. Niculea,

Consilier technic la Ministerul Cultelor, Preşedintele Ateneului „Dr. C. Angelescu"

Inalt Prea Sfinţite, Prea Sfinţiţi, Domnule Ministru, Domnule General, Onorate Autorităţi şi Prea Cucernici Părinţi,

Inainte de începerea lucrărilor Congresului Preoţesc, am fost nevoiţi să oprim un moment atenţiunea Dvs. asupra unei scurte solemnităţi religioase, pentru inaugurarea şi deschiderea acestui Ateneu.

In limita timpului hotărât, îmi veţi îngădui, în calitate de întemeietor şi conducător al acestui Aşezământ Cultural, să vă expun în puţine cuvinte istoricul lui :

Ateneul popular „Dr. C. Angelescu", în care suntem adunaţi astăzi, aşezat între Biserica „Sft. Haralambie" şi şcoala primară „Spiru Haret", s'a înălţat din dorinţa ce m'a călăuzit, de a extinde acţiunea Bisericei Creştine cât mai larg în masele populare ale acestui oraş. Această dorinţă, înţeleasă de enoriaşii mei, a fost sprijinită şi susţinută de autorităţile locale cum şi de cele de la centru.

Inceput în anul 1927, din cauza crizei financiare, Ateneul n'a putut fi terminat decât în anul acesta, *prin sprijinul larg acordat de D-l Ministru al şcoalelor, Dr. C. Angelescu pe de o parte,* iar pe de alta al Autorităţilor locale şi *în special al D-lui Ministru V. Iamandi, prin a cărui stăruinţă s'a obţinut dela Onoratul Guvern fondurile necesare.*

In Inscripţia de pe peretele dela intrare, am amintit şi acele persoane şi anume : D-nii I. Petrovici, C. Meissner, N. Costăchescu, Gr. Trancu-Iaşi, Prof. I, Lupaş, Alex. Lapedatu, V. Goldiş (foşti miniştri), D-nii P. Pogonat, N. Petrea, C. Toma (foşti primari ai Iaşului), I. Axinte fost prefect, Oswald Racovitză actualul primar al Municipiului, Th. Zipa actual Prefect al Jud. Iaşi, precum şi D-nii T. Motăş, Zaharia Strat şi regretatul I. Tufescu, care în decursul timpului dele- 1927 încoace ne-au ajutat, sprijinind opera noastră. Imi îndeplinesc o datorie de recunoştinţă şi omagiu, exprimându-le pe această cale mulţumiri publice.

Subt egida şi în încăperile acestui Ateneu, am organizat şi un dispensar medical, înzestrat cu instrumentele şi medicamentele necesare unde se vor da consultaţiuni şi tratamente gratuite, pentru nevoiaşii din cartier.

Am reuşit să înfrăţesc la un loc, în jurul Bisericii, aşezământul de cultură populară şi acel de asistenţă medicală, trei forţe ce întăresc o naţie: Credinţa, Cultura şi Sănătatea.

Avem aici în această parte a oraşului, cea mai românească, şi creştinească — o adevărata citadelă a nevoilor sociale: Şcoală, Biserică, Ateneu, Dispensar Medical, la care se adaugă şi o Cooperativă de Consum „Sft. Haralambie" întemeiată tot din îndemnul Bisericei încă din anul 1917-1918, când am venit slujitor la această Biserică. Ea funcţionează şi îndeplineşte un însemnat rol economic în cartier, fiind una din cele mai bune Cooperative din Moldova.

Aceleaşi persoane, le găsim atât în comitetul Bisericei, cât şi în al Şcoalei, al Ateneului şi al Cooperativei. Imi îndeplinesc o datorie de conştiinţă, cu acest prilej solemn, să amintesc în treacăt măcar de colaboratorii mei de muncă, cu care am realizat aceste opere. Ei sunt: T. Motăş, Savel Grossu, Zaharia Strat, C. Popescu, Căpitanii Dimitrovici şi Dumbrăvescu, Gheorghe Davidescu, Gh. Dimitriu, Lupan, Matei Gafencu, N. Leonte, Dumbravă, Teodorescu, Tăzlăuanu, şi Simionescu foşti Directori ai Şcoalei Spiru Haret, V. Pamfil actual Director, Burcovschi Institutor şi mult regretaţii Profesori I. Tufescu, M. Teodoreanu, Istrate, Scutaru, Olga Col. Popovici, Ştefania Pascalide, şi alţi enoriaşi, cărora le aduc mulţumirile şi recunoştinţa mea.

In programul nostru de lucru, mai avem de realizat o *Bibliotecă populară* pentru Ateneu, care să fie larg deschisă şi zilnic pusă la îndemâna Poporului şi în special tineretului. Apoi pentru copilaşii muncitorilor din cartierul Ţicău, o grădină de copii mai spaţioasă, aşezată în mijlocul cartierului şi o cantină pentru copii noştrii săraci. Localul pentru asemenea Instituţii se află în apropierea Bisericei, şi am ferma convingere, că cu susţinătorii care m'au ajutat de am înfăptuit operele de până acum, voi isbuti să transform în realitate şi aceste nevoi ale cartierului.

Şi acum, când Ateneul este inaugurat şi Bine Cuvântat de I. P. S. Mitropolit al Moldovei în faţa unei asistenţe distinse, în

ırunte cu D-l Ministrul al Cultelor, mărturisesc, că n'aşi fi crezut vre-o dată să am în vieaţă o mulţumire sufletească aşa de mare, ca aceasta de astăzi, când în faţa colegilor mei Preoţi din întreaga ţară, adunaţi în Congres în chip neaşteptat de mare în acest Ateneu, să cinsteşte şi sfinţeşte munca unui Preot închinată binelui şi culturei poporului. Eu văd în acest fapt, lucrarea minunată a puterei lui Dumnezeu, care întotdeauna binecuvintează cu harul său aducător de mulţumire pe toţi acei care-şi pun sufletul, cu toată credinţa în slujba binelui obştesc. Slăvit şi Binecuvântat să fie Domnul, pentru toate câte m'au învrednicit să realizez până acum.

Prea Onorată Asistenţă,

Lucrarea materială s'a terminat, cea spirituală începe abia de acum înainte. Şi această acţiune înţeleg să o desfăşor prin Ateneu în felul următor. 1. Să întăresc întâi sufletul prin puterea credinţei. 2. Să luminez mintea prin cultură şi ştiinţă. 3. Şi să îngrijesc de sănătatea şi suferinţele omeneşti, prin sfaturi şi asistenţă medicală. In acest Ateneu, Preoţimea, va găsi *un nou amvon* pentru propovăduirea credinţei, a bunelor deprinderi, a corectitudinei, a dreptăţii, adevărului şi *mai ales a iubirei şi înfrăţirei între oameni.* La fel şi Profesorimea dela cursul Primar până la Universitari, va găsi aici o catedră populară pentru răspândirea adevăratei culturi şi ştiinţei în popor.

Iar medicii, vor afla aici un mijloc minunat, de a populariza sfaturile Higienei şi ale medicinei, de care se simte atâta lipsă, în marea masă a poporului, punându-le la dispoziţie şi un Dispensar Medical.

Şi tot dela Tribuna acestui aşezământ se va insufla maselor, iubirea de Rege, de Neam şi Apărare a Patriei.

Dacă din cele 52 Duminici ale unui an, am întrebuinţa măcar o parte din ele, în desfăşurarea programului ce ne-am propus, am contribui într'o largă măsură la întărirea, luminarea şi unirea sufletească a neamului, mai ales în aceste vremuri atât de turburi. In acest chip şi cu programul ce l-am schiţat sumar, înţeleg să pun în funcţionare Ateneul, ce s'a inaugurat astăzi cu colaborarea tuturor intelectualilor din Capitala Moldovei.

Incheind, mulţumesc I. P. S. Mitropolit şi P. S. Episcopi.

D-lui Ministru al Cultelor, tuturor Autorităţilor şi Cucernicilor Părinţi din Congres, pentru deosebita cinste ce ne-au făcut-o participând un moment şi la inaugurarea acestui aşezământ cultural. Vă asigur pe toţi că în acest for de cultură populară aşezat între Biserică şi Şcoală, se vor propovădui numai învăţături în lumina Evangheliei şi în spiritul luminat al Bisericei lui Hristos.

Ne bucurăm, că participând la această solemnitate care coincide cu Congresul General Preoţesc, v'aţi putut încredinţa că slujitorii Bisericii lui Hristos, nu-şi mărginesc acţiunea Preoţească numai la simple forme ritualiste, ci, activează pe teren, în viaţa socială, *formând acea Biserică vie,* ale cărei învăţături dorim cu toţii, să pătrundă cât mai larg în conştiinţa maselor populare.

Iar vouă, iubiţilor mei poporăni, nu găsesc alt cuvânt mai potrivit să vă adresez astăzi, decât cuvintele Bisericei lui Hristos săpate la intrarea în acest Ateneu: *„Veniţi şi primiţi lumina".*

După aceste preţioase mărturisiri a I. P. S. Nicodim, în care se vădeşte cât iubeşte Păstorul pe fii şi cu ce dragoste îi apără, şi după mult vorbitoarea cuvântare a parohului ctitor, toţi preoţii au mers la Teatrul Naţional, unde s'a ţinut Congresul.

Veghevu

Roadele credinţei: fapte nu vorbe

Reparaţiuni şi îmbunătăţiri aduse bisericilor din Eparhia Moldovei.

Biserica parohiei *Sbereni* din jud. Iaşi a fost reparată prin străduinţa C. preot *I. Budăi* şi a enoriaşilor.

S'au făcut reparaţii de zidărie atât în interior cât şi pe dinafară, precum şi pictura naturală în condiţiuni bune, păstrându-se forma arhitectonică şi spiritul tradiţionalist.

Aceste lucrări au fost suportate cu fonduri provenite din contribuţia enoriaşilor parohiei.

S'au cheltuit următoarele sume:

1)	Pentru zidăria propriu zisă lei	12150
2)	„ văpsitul cu ulei	7650
3)	„ duşamit şi manoperă	2200
4)	„ pictura murală	14500
	Total	36500

Recepţia lucrărilor s'a făcut de către P. C. protopop cir. II Iaşi, în ziua de 24 Oct. 1936.

* * *

Biserica parohiei *Broscăuţi*, jud. Dorohoi, a fost renovată complect prin străduinţa C. preot *N. Popovici* şi a enoriaşilor. A fost reparat acoperişul, s'a zidit un pridvor, iar pereţii au fost împodobiţi cu pictură, executate de d. prof. N. Popovici, dela liceul Naţional din Iaşi.

Costul acestei renovări s'a ridicat la suma de 100.000 lei, din care 66.000 lei contribuţia enoriaşilor, 20,000 daţi de Onor. Ministerul de Culte şi 14,000 de către Prefectura de Dorohoi.

Lucrarea a fost recepţionată de către P. C. Protopop al circ. II Dorohoi, în ziua de 17 Oct. 1936.

* * *

Bisericei parohială din *Podu Iloaei* i s'au făcut următoarele îmbunătăţiri:

a) S'a acoperit cu tablă întreg acoperământul.

b) Zidăria s'a consolidat cu ancore, legându-se pereţii laterali.

c) S'au făcut reparaţii în interior, înlocuindu-se duşumeaua, geamurile, etc. etc.

d) S'a curaţat pictura şi catapiteasma, vopsindu-se cu ulei stranele.

Lucrările de reparaţii se ridică la suma de 226.000 lei, bani proveniţi parte din contribuţia enoriaşilor, parte din colectarea prin liste de subscripţie.

Străduinţă pentru renovarea acestui locaş divin a pus în primul loc C. paroh *Vespasian Lăzărescu*, ajutat de epitropie, consiliu şi mai ales comitetul de construcţie. Trebue de relevat, şi în acelaş timp de lăudat faptul că d-l *Spiridon Râpă*, directorul şcolii primare a depus o pilduitoare muncă, la aceste îmbunătăţiri, prin calitatea sa de secretar al Comitetului de construcţie.

Lucrările au fost recepţionate de P. C. Protopop circ. II Iaşi în ziua de 26 Oct. 1936.

* * *

Biserica parohiei Cotârgaşi, jud. Neamţu s'a renovat prin străduinţa c. preot paroh şi a enoriaşilor.

Cheltuelile lucrărilor de renovare au fost suportate cu banii colectaţi în următorul chip :

1)	Dela enoriaşi s'a colectat		suma de	34.200	lei.
2)	„	Domeniul Regal s'a donat	„ „	10.000	„
3)	„	Primăria Comunei „	„ „	7.000	„
4)	„	Prefectura jud. Neamţ „	„ „	3.000	„
			Total	55.000	„

Lucrările au fost recepţionate de P. C. protopop al circ. I Neamţu.

* * *

In parohia Bârcu-Goşmani, jud. Neamţu s'a ridicat o biserică nouă, din cărămidă, acoperită cu tablă de zinc.

In interior s'a înzestrat cu catapeteasmă, strane şi odoarele necesare cultului divin. Pe jos a fost pavată cu plăci de ciment.

Această biserică a fost construită şi înzestrată prin contribuţia enoriaşilor, în fruntea cărora a lucrat Comitetul de construcţie, compus din următoarele persoane : Preot C. Vartolaş, paroh, d-l Const. Craiu, proprietar în sat, d-l Emanoil C. Popa primar şi casier al comitetului, V. Gălăţanu, C. Gălăţanu, C. P. Botezatu, N. Ionescu, I. V. Andrei, Gh. I. Trofin, V. D. Drăgoi-Teacă, V. I. Popa, V. Antohi, N. Mitrea, V. M. Ştirbu, V. Bujor, Grig. Bunduc, Sp. Munteanu, C. I. Creţu, Al. Teacă, C. Al. Ionaşcu, C. M. Miron, Th. P. A Catrinei, N. D. Munteanu, Th, Crădinaru, Gr. Fecioru, Const. Botezatu, şi mulţi alţi gospodari cari fac parte din comitet.

Construirea acestui sfânt locaş s'a ridicat la suma de peste 2.000.000 lei.

Biserica nouă a fost sfinţită de P. S. Ilarion, Vicarul Episcopiei de Roman în ziua de 1 Noemv. 1936, în urma delegaţiei date.

I. P. S. Mitropolit Nicodem ţinuse mult ca personal să sfinţească acest locaş dumnezeesc şi să binecuvinteze strădănia enoriaşilor din parohia Bărcu-Goşmani, dar alte treburi bisericeşti l'au chemat la Bucureşti.

Pentru munca deosebită pusă de preotul pnroh, *I. P. S. Mitropolit Nicodim*, i-a decernat rangul de econom.

* * *

Biserica parohiei *Lunca Jud. Neamțu* a fost reparată și înfrumusețată prin străduința preotului *Ermil Stoian* și a enoriașilor parohiei nou înființate.

S'a construit un pridvor bisericei ; s'au plantat pomi și brazi la poarta bisericii.

Lucrările au costat 19494 ; bani ce s'au colectat dela enoriași.

Bunii credincioși au înzestrat cu obiecte de cult bisericesc, pentru care li se aduc mulțumiri publice.

Lucrările au fost recepționate de P. C. Protopop circ. II Neamțu.

* * *

Biserica din parohia *Voinești, Jud. Iași*, a fost reparată în interior și pe dinafară prin străduința preotului *D. Miron*.

Reparația s'a făcut cu fonduri provenite din ajutorul acordat de Onor. Prefectura Jud. Iași, în suma 23.000 lei, iar dl. Victor Iamandi, Ministru, a donat, personal, 1000 lei. Contribuția enoriașilor se ridică la suma de 44.251 lei.

Lucrările au fost recepționate de P. C. Protopop Circ. II Iași.

Deasemenea s'au făcut reparații casei parohiale în sumă de lei 1731 lei.

Totalul cheltuelilor făcute se ridică la suma de 67.251 lei.

* * *

Bisericei parohiei din Bărcănești, jud. Neamțu i s'au făcut reparații prin munca enoriașilor conduși de P. C. preot Paroh, lucrări cari au costat 60.000 lei.

* * *

Catedralei orașului Botoșani, bisericei „Uspenia" i s'au făcut reparațiuni interioare și exterioare, cum și pictura murală.

Lucrările au fost terminate cu sume donate de diferite instituții și persoane, după cum urmează :

1. Primăria oraşului Botoşani a donat lei . 139.835
2. Prefectura Jud. „ „ „ „ . 10.000
3. Dela diferite persoane, din chete concerte 31.058

180.893

Mai este un deficit de 3262 lei, până la achitarea lucrărilor prevăzute în deviz, sumă ce se va colecta între timp.

Străduinţa este a P. C. Ec. *Gh. Ghiorghiu*, deci şi felicitările de bună reuşită i se cuvin cu prisosinţă.

Un suflet de apostol al culturii satelor

Până acum, în general, eram obişnuiţi să socotim ca apostoli ai satelor numai pe preot şi învăţător, cele două făclii de lumină, cari ard mistuindu-se pentru luminarea aproapelui lor. Aceste sunt şi acum şi vor rămâne şi în viitor. Dar, iată, că spre fericirea mai mare numai anumitor sate, la acest apostolat de veacuri al preoţilor mai ales, în vremea noastră vin a se adăuga şi alte suflete de elită a neamului nostru, pentru a aduce lumină de gând şi îndemn sănătos pe calea progresului lumii civilizate în a cărui ritm e un păcat să nu intrăm din punct de vedere cultural, al îngrijirilor higienice şi al progresului economic.

In fruntea acestor preocupări, cu privire la înalţarea satului românesc, spre fericirea noastră, e *M. S. Regele Carol II*, conducătorul luminat al destinelor neamului românesc. M. S. Regele a trimis echipe de tineri în diferite sate depe întinsul ţării noastre, echipe cari sunt tot atâtea braţe de energie şi lumină pentru o cât mai frumoasă ridicare a satelor noastre.

In afară de acest prea lăudabil şi fericit început regal, iată că tot în această linie de glorie, a unei lupte eroice care se duce, sunt şi iniţiative singurite de intelectuali români, între care e şi un eminent profesor dela seminarul teologic din Iaşi, dl. Eugen D. Neculau. D-sa, deşi plecat din lumea satelor, dar acum îmbăiat în lumina strălucirilor culturale şi a civilizaţiei a unui fruntaş oraş cultural cum este Iaşul, totuşi n'a uitat, spre lauda d-sale,

„*satul cel lipsit de toate*", cum o mărturiseşte cu multă durere sufletească în lucrarea d-sale: „*Problema ridicării satului românesc*", 1936.

Poate că e prea pesimist, când spune că „satul actual românesc e satul uitat şi nenorocit. Pe care noi îl vedem din fuga trenului sau automobilului, din zborul avionului sau din excursiile plăcute de vară, unii îşi vor fi făcut o idee romantică despre satele noastre. Alţii le privesc cu ochi străini şi indiferenţi, iar însfârşit unii (din nenorocire, mulţi ridicaţi tocmai din populaţia rurală privesc cu groază, ca pe nişte aşezări de troglodiţi, din vremuri străvechi". pag. 18. In orice caz e aproape de adevăr. Numai continui a arăta realitatea satului românesc, după cele simţite şi mărturisite cu atât curaj de d-l profesor Eugen Neculau. Aceasta o ştim şi noi prea bine, mai ales majoritatea preoţimei noastre care veşnic să luptă pentru a aduce o cât mai simţită îmbunare în viaţa sufletească şi materială a ţăranului nostru. Ceea ce vreau să însemnez, cu mare bucurie, esta mijlocul pe care l-a folosit şi îl foloseşte încă pentru aprinderea unei cât mai bogate lumini sufleteşti în lumea satului Ungureni din jud. Botoşani.

Incă din anul 1926, d-l profesor Neculau, a înfiinţat un Cămin cultural, care a lucrat neîntrerupt până la 1936, când a fost înscris în registrele persoanelor juridice, sub denumirea de *Universitatea populară Ungureni.*

Acest Cămin cultural a înfiinţat şi în satele vecine, douasprezece Case de sfat. Atât Căminul din Ungureni, cât şi casele de sfat din satele vecine împlinesc un întreit program: cultural, economic şi sanitar, pentru realizarea unui întreit scop: ridicarea satelor la un luminat nivel moral, cultural şi civilizat.

Până acum această universitate populară a organizat 2000 de întruniri culturale, din care 312 conferinţe cu proecţiuni cinematografice fixe şi filme, 244 audiţii la Radio; 79 producţii şcolare şi săteşti, 30 spectacole cinematografice, 15 diverse şi 1.320 şezători:

Universitatea are o bibliotecă centrală şi câte una în fiecare sat... Sătenii membri sunt obligaţi să aibă biblioteci personale, în care scop primesc multe donaţii, în cărţi, dela Universitate. Analfabeţii învaţă abecedarul în vreme de iarnă.

S'a organizat un muzeu agricol şi altul religios.

Pe lângă Universitate funcţionează un comitet pentru construirea bisericii din Vicoleni. In acest sat se găseşte o biserică de lemn, făcută în anul răpirii Bucovinei şi care — din cauză că e în stare rea — e închisă încă din anul 1912. Acest comitet de sub auspiciile acestei univsrsităţi, a adunat până acum 30,000 lei şi 7 vagoane lemn, pentru arsul cărămizilor.

Pe teren economic s'a înfiinţat o cooperativă agricolă, care a înlesnit sătenilor procurare de seminţe, unelte, maşini agricole şi reproducători de rasă.

Tot prin Cooperativă s'au făcut începuturile de agricultură, viticultură, sericicultură, legumicultură, avicultură şi creşterea raţională a animalelor de muncă şi de hrană.

Prin diferite cursuri practice şi lucruri demonstrative s'a arătat sătenilor avantajul unei munci raţionale şi a unei bune organizări gospodăreşti.

S'a înfiinţat o bancă populară.

S'au făcut în fiecare primăvară plantări în o regiune până atunci cu aspect de stepă. Acum sunt peste 50.000 pueţi de pomi altoiţi, aproape 6.000 pruni altoiţi, pe rod, peste 5.000 duzi, etc.

Şi încă şi alte multe şi mărunte îmbunătăţiri a mai realizat, pe care nu le mai însemnăm.

In general programul e aşa alcătuit, după cum o spune conducătorul acestei universităţi şi după cum putem vedea şi noi, încât prin el să se formeze educaţia civică, socială, religioasă, morală şi intelectuală a membrilor ei.

Aceasta-i opera de strălucite înfăptuiri, pe care am căutat să o prezint în un foarte scurt rezumat. Aceasta-i cu adevărat universitatea populară dela Ungureni — din jud. Botoşani, a cărui spirit rector este intelectualul fin cu suflet de apostol dl. profesor Eugen Neculau, şi care cu stăruitoare rugăminţi a cerut ca I. P. S. Mitropolit Nicodim să primească preşedenţia de onoare. I. P. S. Nicodim a primit cu multă bucurie sufletească aceasta, cu gândul de a mirui cu binecuvântarea Bisericii această operă culturală şi morală, de a fi o pildă şi un îndemn pentru preoţii din acea regiune ca să dea cât mai neprecupeţit ajutorul lor moral şi material prin conferinţe şi pilda lor, şi pentru a încuraja cu sfatul şi îndemnul şi pe cât va fi cu putinţă şi material, acest apostolat cul-

tural al unei regiuni întregi. I. P. S. Nicodim a luat act cu multă bucurie de toate înfăptuirile de până acum a acestei universităţi.

Fie ca această pildă să fie urmată de câţi mai mulţi conducători sufleteşti ai satelor noastre, conştienţi fiind, că întărind sufleteşte şi economiceşte Satul întărim Statul şi Biserica.

Ieromonah Vasile Vasilache

Congresul Preoţilor

Cu aprobarea şi binecuvântarea Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe autocefale române, s'a convocat la Iaşi în zilele de 18 şi 19 Noemvrie a. c. congresul anual al preoţilor din întreaga ţară. Grija primirei şi a găzduirei congresiştilor la Iaşi a fost în sama comitetului din Secţia locală a Asociaţiei, care a lucrat sub conducerea P. C. Econ. Valeriu Iordăchescu în calitate de preşedinte şi a P. C. Econ. Gh. Niculea ca vicepreşedinte; iar grija alcătuirei programului cu chestiunile ce trebuiau să fie discutate în congres a fost în sama comitetului central din Bucureşti în frunte cu Preotul Alex. Nicoreanu, ca preşedinte-delegat şi a Pr. Pavel Cuciujna, ca vicepreşedinte.

Incă de Marţi sara (17 Noemvrie) au început să sosească în Iaşi, preoţi din diferite părţi ale ţării, cu delegaţii destul de numeroase din Transilvania, Basarabia şi Bucovina.

Mercuri dimineaţa (18 Noemvrie) la ora 8 a început în biserica Sf. Haralambie Sf. Liturghie oficiată de către P. S. Episcop Cozma al Dunărei de Jos, înconjurat de preoţii: C. Roşescu, Gh. Petrovanu, N. Hodoroabă, Şt. Gheorghiu şi diaconii: I. Gheorghiţă şi I. Tatulea, toţi din Iaşi.

La ora 10 s'a săvârşit de către acelaş sobor un Tedeum de mulţumire la care au luat parte: I. P. S. Mitropolit Nicodim al Moldovei, ca delegat al Sf. Sinod cu prezidarea congresului, P. S. Episcop Gherontie al Constanţei, P. S. Episcop Dionisie al Ismailului, d. Ministru al Cultelor Victor Iamandi, P. C. Econ. P. Partenie secretar general la Culte, dl. Stancu Brădişteanu, preşe-

dintele funcţionarilor publici, dl. prof. D. Boroianu, d-na Alexandrina Cantacuzino, prezidenta femeilor române, dl. Primar al Municipiului Iaşi Osvald Racoviţă, precum şi toţi şefii autorităţilor de stat locale.

Dată fiind mulţimea preoţilor, caşi numerosul public creştin ce dorea să ia parte la această festivitate, biserica Sf. Haralambie şi Ateneul cu acelaş nume, au devenit neîncăpătoare. Deaceea, dupăce s'a făcut sfinţirea Ateneului, ridicat cu multă osteneală de către Păr. Gh. Niculea, congresiştii au trecut în Teatrul Naţional, unde s'a făcut în chip solemn şi impunător deschiderea Congresului.

Teatrul Naţional era plin până la ultimul loc ; iar scena devenise neîncăpătoare de mulţimea delegaţilor şi a persoanelor oficiale, care doreau să-şi spună cuvântul lor, faţă de *biserica dominantă* a ţării.

S'au rostit în total 15 cuvântări solemne. Afară de cuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodim şi a d-lui Ministru Iamandi, pe care le dăm în întregime în paginile acestei reviste, vom spicui câte ceva şi din celelalte pentruca să rămână înserate aici ca un fel de document al vremii.

Pr. A. Nicoreanu a citit o lungă şi documentată cuvântare de deschidere ; iar Pr. V. Iordăchescu a salutat din partea comitetului pe toate persoanele oficiale prezente.

D-na Alex. Cantacuzino a spus între altele: „Societatea ortodoxă naţională a femeilor române salută congresul de astăzi, iar preşedintelui acestei adunări, I. P. S. Mitropolit Nicodim al Moldovei şi Sucevei, cărturar între cărturari, îi închinăm tot respectul nostru.

D. Osvald Racoviţă spune că Iaşul este locul cel mai potrivit unei reuniuni preoţeşti, căci aici s'au înţeles totdeauna principiile religiunii creştine ortodoxe.

D. T. Zipa, prefectul jud. Iaşi, aduce omagii I. P. S. Mitropolit Nicodim pentru activitatea pastorală desfăşurată şi salută pe înalţii oaspeţi episcopi şi preoţi congresişti.

D. Stancu Brădişteanu spune „că tot biserica strămoşească este chemată, în primul rând, să consolideze statul nostru, să păstreze intacte graniţele actuale.

D. prof. Mihai Carp, în numele Asociaţiei generale a corpului didactic secundar, salută pe congresişti şi evocă amintirea când a cunoscut pe I. P. S. Mitropolit Nicodim, ca vlăstar sufletesc al neuitatului mitropolit Iosif Naniescu.

D. I. Vasiliu, din partea Asociaţiei generale a învăţătorilor, spune că noi învăţătorii am luat pe seamă şcoala primară din pridvoarele bisericilor şi ale mânăstirilor.

Pr. Pavel Cuciujna, în numele clerului basarabean, aduce omagii d-lui Dr. Angelescu pentru tot ce a făcut pentru biserică şi preoţi.

Pr. Opreanu, în numele I. P. S. Mitropolit Nicolae al Sibiului cât şi în numele preoţimei ardelene, spune că din cântecele de jale ale ardelenilor, au ieşit imnurile de slavă ale ţării întregite.

Pr. Rusu, din partea clerului din Bucovina, arată greutăţile în care se sbate azi biserica bucovineană şi arată sforţările lăudabile făcute de I. P. S. Visarion pentru îndreptarea lucrurilor.

D. prof. D. Boroianu, insistă asupra legăturei strânse ce trebue să existe între preoţi şi învăţători pe baza credinţei ortodoxe.

D. *Gh. Lungulescu*, în numele Ligii Antirevizioniste şi a d-lui Stelian Popescu, spune că slujitorilor bisericii şi ai şcoalei le revine greaua datorie de a cultiva în sufletul micilor vlăstare sentimentul naţional şi sentimentul de răspundere pentru destinele acestui popor.

D. *M. Predescu* vorbeşte în numele cântăreţilor bisericeşti.

Pr. V. Iordăchescu, mulţumeşte apoi tuturor pentru cuvântările frumoase ce s'au rostit la adresa bisericii şi a clerului.

La ora 2 după amează, Primăria Municipiului Iaşi a oferit o masă de 400 de tacâmuri pentru congresişti, în sala de festivităţi a palatului administrativ, unde s'au ţinut mai multe tuasturi ocazionale.

Din aceste prea frumoase şi interesante urări, îl dăm publicităţii pe primul, în care se exprimă prea alese sentimente şi urări de strălucită domnie M. S. Regelui Carol II.

Toast la banchetul congresului rostit de I. P. S. MITROPOLIT NICODIM

Iubiți meseni,

In Țările noastre totdeauna a fost cea mai strânsă legătură între capul statului și Biserica noastră ortodoxă. Voevozii au fost nu numai fii credincioși ocrotitori ai bisericii, ci și ctitori ai ei. Cele mai frumoase biserici și monastiri din țările noastre sunt ctitorii voevodale.

In schimb, mitropoliții și episcopii erau cei mai deaproape sfetnici ai voevozilor, ba câteodată chiar preoți modești și smeriți monahi erau sfetnici și duhovnici ai voevozilor. Aduceți-vă aminte de cel mai slăvit voevod al nostru, de Ștefan cel Mare când a pierdut bătălia dela Valea Albă, la cine a alergat el după sfaturi? — La Daniil, sihastrul din peștera putnei, care mai înainte fusese profesorul voevodului.

Datina asta s'a urmat și sub actuala noastră Dinastie. Carol I, cel dintăi rege din această Dinastie, a restaurat cele mai mărețe biserici și ctitorii voevodale, iar actualul rege Carol al doilea cu drag numește Biserica noastră ortodoxă: „Biserica Mea!".

Iată pentruce clerul și poporul nostru este adânc dinastic, iată pentruce în bucuriile lor au pururea întâiul gând la Regele lor iubit, și iată pentruce și noi, la masa asta sărbătorească, în clipa când voim să ne adresăm unii altora urări, ținem ca prima urare să o îndreptăm către Regele nostru și ridicând paharul în sănătatea M. Sale, îi dorim din inimă domnie lungă și glorioasă pentru propășirea Țării și a Bisericii.

Trăiască Regele!

La ora 6, I. P. S. Mitropolit Nicodim a dat o recepție în palatul mitropolitan, în onoarea d-lui Ministru al Cultelor, și celor trei P. S. Episcopi prezenți și a fruntașilor clerului din întreaga țară.

La ora 7 a avut loc un festival artistic dat de către corul Mitropoliei sub conducerea d-lui Antonin Ciolan, în sala Phoenix. Bucățile religioase, executate cu multă măestrie și finețe, au în-

cadrat frumos conferința P. C. Econ. V. Iordăchescu, tratând despre „Biserică și comunism".

A doua zi au continuat desbaterile congresului după ordinea de zi, sub președinția preoților: A. Nicoreanu și P. Cuciujna. In urma acestor discuțiuni s'a formulat o moțiune, care s'a dat publicității prin ziare.

După închiderea congresului, mulțimea preoților din cei peste o mie care au luat parte la adunare, s'au îndreptat spre gară, ducând cu ei amintirea plăcută a Iașului istoric și cultural.

Diacon I. Gheorghiță

Oficiul de propagandă misionară

Dl. Victor Iamandi, Ministrul Cultelor și Artelor, omul distinselor doriri de bine și înfăptuiri pentru Biserica noastră, a înființat un oficiu de propagandă misionară pentru Biserica ortodoxă. Prin această propagandă misionară organizată de însăși Ministerul Cultelor nu se va urmări decât, ca prin aceeaș tactică misionară a Bisericii ortodoxe să se lumineze cei nedumeriți sufletește în cele ale credinții, să fie convinși, tot sufletește, toți acei care au fost înșelați de către „tatăl minciunii", cari sunt șefii tuturor sectelor și a stiliștilor, și apoi să-i îndrumeze către aceeaș mamă duhovnicească care e Biserica ortodoxă, din a cărei brațe au fost luați cu momeli și de cele mai multe ori cu forța.

Din punct de vedere bisericesc, această preocupare de un misionarism ortodox a statului, vădește următoarele prea bucuroase constatări pe cari le facem noi: mai întâiu că însăși Statul e perfect convins de neadevărurile fărămiturilor de crezuri a sectelor, și în al doilea rând, de lupta nedreaptă pe cari o dau aceste secte—fiind alimentați cu bani străini, în propaganda de siluire a conștiințelor cari o fac sufletelor nevinovate.

Din punct de vedere politic, Statul a observat că aceste secte nu caută decât să fărămițeze unitatea sufletească a acestui neam, și apoi duc lupta contra Statului și vădit, prin refuzul categoric pe care îl fac pentru a apăra pământul scump al acestei țări.

In afară de aceasta, Statul s'a convins, cum anarhiştii au căutat să se folosească de această masă de sectanţi cari sunt exploataţi de câţiva conducători a acestor fracţiuni, şi cari îmbrobodesc privirile acestor nedumeriţi şi apoi îi aruncă în marea anarhizantă a comuniştilor. Socot că este destul de vorbitor cazul dela Piatra Neamţu, dela Boroaia, Albineţ şi altele. Insăşi Statul a luat măsuri, pentrucă ei au provocat Statul, nu numai Biserica, şi apoi ei şi-au schimbat în chip vădit obiectivul luptei lor, contra ordinei de Stat. Ceeace făceau ei până acum era ceva fals. Ei nu de dragul unei convingeri militau pe chestii religioase, ci „pentrucă aveau pungă", şi căutau să pună ceva în ea, şi al doilea, pentrucă prin problema religioasă ei puteau să atace însăşi Statul. Şi însfârşit, Statul a luat şi asupra sa această propagandă misionară printre stilişti, pentrucă calendarul este o chestiune socială, care priveşte şi Statul, nu numai Biserica.

Conducerea acestui oficiu de propagandă misionară, dl. Ministru a încredinţat-o distinsului cleric şi profesor ieşan, Preotului Gheorghe Niculea. Socotim că Ministerul a făcut o alegere fericită, cunoscând sufletul de jertfelnicie de care a dat dovadă că-l are părintele Gheorghe pentru Biserica pe care cu atâta înflăcărată credinţă o slujeşte.

Imediat după ce a fost numit consilier tehnic în Ministerul Cultelor, cu însărcinarea de a conduce acest oficiu de propagandă misionară, Părintele Niculea s'a prezentat la I. P. S. Mitropolit Nicodim pentru a expune programul de lucru.

In această propagandă se va folosi de misionari luaţi dintre preoţii distinşi în această lature, de călugări luminaţi şi de licenţiaţi în teologie, cari s'au dovedit că pot fi cu folos trimişi în astfel de misiuni.

Numirile acestor misionari se vor face în urma recomandării C. Preot Gh. Niculea, consilier tehnic în Ministerul Cultelor, şi a asentimentului I. P. S. Mitropolit Nicodim, de dl. Ministru al Cultelor.

Dorim fruntaşului misionar şi celorlalţi, cari vor fi numiţi, înflăcărată râvnă şi convingere în a aduce la lumina cea adevărată, pe câţi mai mulţi rătăciţi.

Ieromonah Vasile Vasilache

Sfințire de Biserică

Intr'o zi frumoasă și senină, cum rar am avut toamna acesta și cu un fast deosebit, a avut loc sfințirea bisericii din Dealul Zvorâștei jud. Dorohoi, în ziua de 8 Noemvrie, a. c. Poate că și Dumnezeu ne-a arătat semn, prin îndreptarea imediată a vremei, deoarece înainte plouase, fiindcă și la această biserică s'a lucrat cu cinste și cu sacrificiu. In adevăr, după toate constatările s'a aflat că Pr. Aurel Teodoru, a lucrat cu o cinste de apostol și cu o chibzuială și economie vrednică de exemplificat. Timp de 2 ani, Pr. Aurel Teodoru, reușește să ridice în Dealul-Zvorâștei frumoasa biserică pe care am avut fericirea s'o văd când s'a sfințit.

Trebue să recunoaștem că este lucru rar, ca în timp de 2 ani, cu mijloacele foarte mici ce le-a avut Pr. Teodoru, să se poată ridica o biserică oricât de modestă ar fi ea. Acest lucru l-a evidențiat și P. C. Părintele Protoereu Dr. Al. Sandovici care a făcut sfințirea acestei biserici. Incă de Sâmbătă 7 Noemvrie Părintele Protoereu a fost la Dealu, unde a oficiat slujba pregătitoare — a doua zi s'a făcut o slujbă impresionantă la care au luat parte :.prefectul județului Dr. Valerian Petrovici, revizorul școlar Gh. Iancu — prim pretorul Moraite, inginerul județului și alte personalități. La sfârșitul slujbei Părintele Protoereu într'o cuvântare mișcătoare, a arătat mulțimii de oameni, ce se adunase, însemnătatea sfințiri acelei sfinte biserici și a relevat meritele și munca preotului Aurel Teodoru.

Au luat cuvântul Prefectul Județului, reliefând munca și sârguința Pr. Teodoru ; revizor Gh. Iancu care, pe lângă că relevează persoana, Pr. Teodoru arată și contribuția soției lui, care l-a ajutat mult în munca depusă pentru ridicarea acelui sfânt locaș. La urmă vorbește Pr. Teodoru care mulțumește tuturora pentru sprijinul acordat în scopul acesta.

P. C. Protoereu aduce credincioșilor binecuvântarea I. P. S. Mitropolit Nicodim.

Anania Roșca
licențiat în teologie

Sfinţirea bisericii din Bârcu-Goşmani, jud. Neamţu.

Intr'o vreme când peste hotarele ţării,— la Răsărit şi la Apus,— se aud tot mai puternice glasurile celor ce strigă împotriva lui Dumnezeu ; când înlăuntrul ţării valurile anarhiei şi necredinţei sunt agitate şi întreţinute de puteri protivnice, de oameni cari n'au nimic comun cu aspiraţiile noastre de creştini şi români, urmărind alte scopuri decât acelea ce le doreşte Biserica şi Neamul, — te simţi mişcat, uşurat şi oarecum mai plin de nădejdi, când, în mijlocul acestei zăpăceli, care ameninţă să cuprindă toată lumea, auzi, totuşi, sunând melodios glasuri cari laudă pe Dumnezeu, Il preamăresc şi I-aduc închinare.

Când în alte părţi, — şi nu departe de aici, rătăciţii calendarişti ameninţau să tulbure liniştea bisericii strămoşeşti şi drept-credincioase, locuitorii din Bârcu-Goşmani jud. Neamţu nu numai c-au fost neclintiţi până la dârzenie în credinţa ortodoxă, dar au durat în satul lor o biserică, o mare biserică, un luminat locaş de închinare de măreţia cărui rămâi uimit.

Două milioane şi ceva a costat înălţarea acestei biserici.

Aşezată pe un frumos platou, biserica cea nouă din Bârcu, domină văile, până către Buhuşi.

Au avut noroc poporănii Bârcului de un preot de ispravă. La venirea sa în parohie *Pr. C. Vartolaş* — şi-a pus ca prim scop de îndeplinit desăvârşirea bisericii parohiale începută mai înainte. Impreună cu comitetul de construcţie, în fruntea căruia a stat cu demnitate şi pricepere D-l *I. Craiu*, industriaş şi agricultor bine cuprins, dar mai presus de toate un înfăptuitor de bine, n'au avut altă preocupare mai de seamă în anii din urmă decât să termine biserica din sat şi s'o redea rosturilor ei sacre.

Pictura frumoasă, artistic executată de *Dl. Niculescu* pictor din Piatra-Neamţ. Din cupole atârnă candelabre mari, frumoase, iar Sf. masă poartă odoare de preţ: toate vrednice de un asemenea locaş de închinare.

Popor mult a venit ca să mărească fastul sărbătorii sfinţirii. Şi era şi mai mult dacă vremea nu era aşa urâtă.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicodim al Moldovei a fost repre-

zentat de *P. S. Arhiereu Ilarion Băcăoanu,* vicarul Sf. Episcopii a Romanului, care a oficiat slujba sfinţirii.

Preoţii din împrejurimi cari alcătuesc cercul pastoral, împreună cu *Protoereul judeţului P. C. Econ. Gh. Popovici,* au fost de faţă. Doisprezece preoţi şi patru diaconi au format soborul, în fruntea căruia a stat *P. S. Ilarion.*

P. S. Sa a predicat la Sf. Evanghelie cu calm, răbdare, dar şi cu multă pricepere. A înfăţişat ascultătorilor în chip foarte plastic figura stoarsă de suferinţă a săracului Lazăr, ca şi cea diabolică a bogatului nemilostiv.

La sfârşitul Sf. Liturghii a predicat Pr. Posmoşanu-Rosnov.

Cu prilejul acestei sărbători, P. S. Ilarion, cu aprobarea I. P. S. *Mitropolit Nicodim*, a încredinţat următoarele distincţiuni preoţilor meritoşi din partea locului: a hirotesit *econom* pe *Pr. C. Vartolaş* parohul din Bârcu şi *stavrofori* pe Pr. Economi: *Şt. Romanescu-Români şi V. Dimitriu-Siliştea.*

Cu tradiţionala agapă, care a avut loc în casele Pr. Econom C. Vartolaş, serbarea a luat sfârşit.

Diacon Const. Popescu

Dela Sfântul Sinod

P. S. Episcop al Oradiei a adus la cunoştinţa Sfântului Sinod, că adeseori i s'au prezentat călugări, cerând să fie primiţi numai pe baza unui bilet de voe de ieşire din mânăstire, eliberat de stareţ, fapt care contravine dispoziţiilor art. 24 din regulamentul disciplinar.

Sfântul Sinod în dorinţa de a se pune capăt unei astfel de proceduri a luat următoarea hotărâre în şedinţa din 8 | X | 936:

„PP. SS. Chiriarhi sunt rugaţi a lua măsuri ca nici un călugăr să nu poată ieşi din mânăstire spre a intra în altă eparhie numai pe baza unui bilet de voe eliberat de stareţ, fără prealabila învoire a episcopului din eparhia căruia iese şi a episcopului în eparhia căruia vrea să meargă".

* * *

Sfântul Sinod, cu adresa Nr. 2000 | 936, ne înaintează o notă informativă apărută în ziarul „*Universul*“ Nr. 272, Vineri 2 Oct. 1936, relativ la principiul stabilit de către Curtea de Apel s. III, datorită căruia văduvele de război pot cumula şi pensia de război şi a soţului cu care s'a recăsătorit în urmă. Urmare firească a acestei decizii este aceia, că toate văduvele de război, ce eventual ar trăi în concubinaj, să fie sfătuite a se căsători, întrucât prin căsătorie nu pierd dreptul asupra pensiei ca văduvă de război.

Nota informativă are următorul cuprins:

„Curtea de Apel s. III, ca instanţă de contencios, admiţând eri acţiunea d-nei Elena Ghelner în proces cu Casa Generală de pensii a decis că: potrivit interpretării exacte a legii cumulului, văduvele de război remăritate au dreptul să primească şi să cumuleze atât pensia lor proprie, cât şi pe aceea ce li s'ar cuveni pe urma soţului cu care s'au remăritat (funcţionar public şi pensionar de stat).

„A respins astfel teza Ministerului Finanţelor ce tindea să precizeze că acest cumul ar opera doar cu propria pensie nouă de stat ce i s'ar cuveni ca funcţionară publică“.

Nu se mai admit examene particulare la şcolile de cântăreţi

Ministerul cultelor cu adresa Nr. 148112 | 16930 din 10 Noemvrie a. c. ne trimite avizul Consiliului de inspectori al Cultelor, prin care se opinează să nu se admită examene particulare la şcoalele de cântăreţi. Acest aviz are următorul cuprins:

Până în prezent nu avem legea pentru programele de studii şi numirea profesorilor de care vorbeşte art. 34 din legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române.

Şcolile de cântăreţi se organizează şi se conduc în virtutea regulamentului pentru organizarea şi funcţionarea şcoalelor de cântăreţi bisericeşti, din biserica autocefală ortodoxă română, votat de Sf. Sinod, în şedinţa dela 25 Oct. 1910 şi sancţionat prin Decretul Regal Nr. 190, publicat în M. Of. Nr. 258 din 27 Ianuarie 1911.

Examinând cuprinsul acestui regulament, nu am găsit nici o dispoziţie, conform căreia s'ar putea admite şi examene particulare la şcoalele de cântăreţi. Dimpotrivă, economia regulamentului prevede o frecventare neîntreruptă a cursurilor, precum şi complectarea cunoştinţelor profesionale cu îndeletniciri practice, pe care le-ar căpăta elevii simultan în şcoli de meserii, ce s'ar înfiinţa de Ministerul Industriei şi Comerţului pe lângă şcolile de cântăreţi. Şcolile de cântăreţi în forma lor de astăzi, nu au nimic de câştigat prin admiterea de examene ale elevilor pregătiţi în particular. Astfel de examene ar slăbi cu totul fiinţa acestor şcoli, ceeace nu poate fi nici în interesul statului, care plăteşte pe cântăreţi.

In consecinţă consiliul de inspectori opinează a nu se aproba de Minister darea examenelor particulare la şcoalele de cântăreţi. Ministerul nu poate recunoaşte numirea unor astfel de cântăreţi şi nici aproba plata lor din bugetul Statului.

ss) *M. Ienciu*, ss) *T. Păcescu*, ss) *D. Antal.*

Programul de activitatea preoţilor din judeţul Iaşi, la Subinspectoratul Pregătirii Premilitare.

In urma adreselor Onor. Consiliului Central Bisericesc Nr. 9735 | 936 şi a Subinspectoratului P. P. a jud. Iaşi, *I. P. S. Mitropolit Nicodim* a însărcinat pe P. C. Ec. Const. Nonea, referent cultural, să alcătuiască împreună cu delegatul Subinspectoratului P. P. al jud. Iaşi programul de conferinţe moral-religioase pe durata anului 1936 | 37, pe cari sunt datori să le ţină preoţii la reşedinţa centrelor de instrucţie.

Programul a fost alcătuit de P. C. Referent Cultural împreună cu d-l Maior I. C. Ionescu, ţinându-se seamă de orînduirea calendaristică şi pericopele evanghelice.

I. P. S. Mitropolit Nicodim, care se interesează îndeaproape de educaţia religioasă pe care trebuie s'o dea preoţii la diferitele organizaţii tinereşti ca *strejerie*, *cercetăşie*, *pregătirea premilitară* etc, a aprobat atât *instrucţiunile* cât şi *programul* pentru premilitari din Jud. Iaşi.

Dacă în celelalte judeţe ale Arhiepiscopiei Iaşilor nu sunt alcătuite alte programe PP. CC. Protopopi îl pot pune în practică

pe cel alcătuit de Secţia Culturală pentru judeţul Iaşi, numai în cazul când şi autoritatea Premilitară din localitate e de acord.

Publicăm mai jos textul instrucţiunilor şi subiectele religioase pentru anul 1936—37.

Instrucţiuni

1. Toate predicile se vor ţine de preoţi în biserică sau la locul de instrucţie al Subcentrului astfel : când preotul slujeşte la biserica de la reşedinţa Subcentrului, predica se va ţine în biserică ; când preotul slujeşte la filială, predica se va ţine la sfârşitul şedinţei de instrucţie, sub formă de conferinţă religioasă publică.

2. Dacă preotul de la Subcentru va fi impiedicat de a ţine conferinţa religioasă publică din cauza altor ierurgii bisericeşti, atunci, din timp va căuta să-şi pună un inlocuitor de la o parohie vecină, anunţându-i subiectul şi comunicându-i comandantului de Subcentru despre această schimbare.

3. Ora la care va trebui să sosească Subcentrul la biserică, se va stabili de comun acord de către preotul subcentrului şi comandantul respectiv — lunar.

Acest program se va înainta atât Sfintei Mitropolii a Moldovei, cât şi Subinspectoratului P. P. Judeţul Iaşi, printr'un proces verbal semnat de ambii factori.

Această măsură s'a luat în vederea inspecţiilor inopinate, pe cari Sfânta Mitropolie şi Subinspectoratul le va face prin organele de control, pentru a se urmări activitatea fiecăruia.

Procesele verbale vor fi înaintate la fiecare 15 ale lunei, pentru luna viitoare.

4. Predicile vor fi scrise aşa după cum prevede Decizia Mitropolitană Nr. 17 din 27 Noemvrie 1935.

5. Manuscrisele predicilor se vor păstra la arhiva parohială şi prezentate la inspecţii, chiar dacă nu se vor cere.

6. De activitatea preoţilor Sfânta Mitropolie va ţine samă la orce mutaţii : transferări, înaintări, acordări de ranguri bisericeşti, şi decoraţii.

7. Ca isvoare pentru predici şi cuvântări religioase, se recomandă pe lângă Sfânta Evanghelie şi *Apostolul*, operile I. P. S. Mitopolit Nicodim din colecţia „Seminţe Evanghelice în ogorul Domnului".

PROGRAMUL

De educație religioasă pe anul 1936—1937, pentru pregătirea premilitară.

Nr. curent	Luna și sărbătorile când se vor ține predicile sau conferințele	SUBIECTUL CONFERINȚEI
	Noembrie 1936.	
I	Duminica 22 după Rusalii	Despre milostenie
II	Duminica 24 după Rusalii	Despre puterea credinței
III	Dumiuica 25 după Rusalii	Despre iubirea de aproapele
IV	Duminica 26 după Rusalii	Despre bogăție
V	Duminica 30 după Rusalii	Ferirea de învățături greșite (comunism, secte, stilism)
	Decembrie 1936	
I	Duminica 27 după Rusalii	Falșificarea sufletului (una faci și alta vorbești)
II	Duminică 28 după Rusalii	Cinstirea strămoșilor noștri
III	Duminica dinaintea Crăciunului	Despre nașterea Mântuitorului
	Ianuarie 1937	
I	Duminica dinainte de Botezul Domnului	Despre Ioan Botezătorul și taina botezului
Ii	Duminica după botez	Copilăria lui Iisus
Ifi	Duminica 29 după Rusalii	Despre recunoștință
IV	Duminica 31 după Rusalii	Despre vindecări minunate
V	Duminica 32 după Rusalii	Despre cinste în afacerile publice cât și particulare
	Februarie 1937	
I	Duminica 16 după Rusalii	Despre munca cinstită (pilda talanților) recompensa ei în legătură cu cerințele timpului
II	Duminica 17 după Rnsalii	Iubirea ncamului și a țării primează iubirea față de străini. Respectarea străinilor atât timp cât nu atacă biserica și neamul tău.
III	Duminica Vameșului și a Fariseului	Virtutea modestiei și păcatul mândriei

Nr. curent	Luna și sărbătorile când se vor ține predicile sau conferințele	SUBIECTUL CONFERINȚEI
IV	Duminica fiului risipitor	Despre iubirea nețărmurită a părinților față de copii, avantaje și desavantaje
	Martie 1937	
I	Duminica lăsatului de sec de carne	Răsplata faptelor omenești atât pe pământ cât și în viața de apoi
II	Duminica lăsatului de sec de brânză	Despre post și rugăciune, avantajul și desavantajul, cu exemple
III	Duminica I din post	Duminica Ortodoxiei ; despre religia ortodoxă în raport cu celelalte confesiuni religioase
IV	Buna Vestire	Predica zilei
V	Duminica II din post	Taina mărturisirei
	Aprilie 1937	
I	Duminica III din post	Insemnătatea Sf. Cruci în legătură cu practica religioasă
II	Duminica IV din post	Poruncile bisericești și păzirea lor
III	Duminica V din post	Taina Sf. Împărtășanii
IV	Sfântul Gheorghe	Meritele Sf. Gheorghe pentru biserică și pilda vieții lui pentru premilitari
V	Dumìnica Floriilor	Patimile Mântuitorului în legătură cu pacatele oamenilor
	Mai 1937	
I	Duminica Tomii	Credința ca forță morală pentru individ
ll	10 Mai	Tedeum, predica despre însămnătatea zilei
lll	Duminica mironosiților	Taina cununiei, cinstea morală înainte și după cununie
lV	Sf. Imparați Constantin și Elena	Predica zilei
V	Duminica slăbănogului	Respectul față de ierarhia bisericească. Preotul ca model de atitudine morală, națională și cetățenească
Vl	Duminica Samarinencei	Iubirea aproapeiui ca factor model pentru propășirea individului și a societății

Nr. curent	Luna şi sărbătorile când se vor ţine predicile sau conferinţele	SUBIECTUL CONFERINŢEI
	Iunie 1937	
I	Duminica Orbului	Orbirea sufletului de patimile lumeşti (beţia, furtul şi curvia) desavantaje cu exemplificări
II	Ziua Eroilor	Parastas. Paralele între Eroii Credinţei şi ai Neamului. Proslăvirea lor şi datoria sfântă de a le îngriji mormintele
III	Duminica Sf. Părinţi	Răsplata muncii bunilor credincioşi atât pe pământ cât şi în cer
IV	Duminica Pogorârei Sf. Duh.	Virtutea iertării ca factor de pace socială
V	Duminica I după Rusalii	Despre îndreptarea celor rătăciţi. Datoria Preoţilor Comand. de subc. şi a T. P. de a aduce pe calea cea bună pe cei căzuţi în curentele sociale vrăjmaşe neamului, şi bisericei
	Septembrie 1937	
I	Duminica după înălţarea Sf. Cruci	Modul cum şi când trebue să se roage bunul creştin
II	Duminica 18 după Rusalii	Despre biserică. Felul şi împărţirea bisericei ca clădire şi însemnătatea fiecărei părţi
	Octombrie 1937	
I	Duminica 19 după Rusalii	Despre slujba vecerniei
II	Duminica 20 după Rusalii	Despre slujba utreniei
III	Duminica Sf. Părinţi	Despre Sf. Leturghie
IV	Duminica 23 după Rusalii	Despre Sf. Taine
V	Duminica 22 după Rusalii	Ajutorarea celor nevoiaşi

Făcut de noi Subinspector, *P. P. Jud. Iaşi*

Maior Ionescu C. Ioan

Consilier Referent, **Pr. C. Nonea**

Picturi de biserici

S'au dat de preoţi şi consiliile parohiale, în câteva parohii din jud. Neamţ, pentru picturi unor meşteri cari nu au din partea Sf. Mitropolii autorizaţii de pictură bisericească.

Această procedare este în dezacord cu dispoziţiile date de multă vreme, de a nu se angaja decât pictori autorizaţi.

Cei cari au făcut acest lucru vor avea de suferit urmările unei abateri dela normele stabilite.

Nu trebuesc încredinţate picturile bisericeşti la oameni cari nu prezintă garanţia autorizaţiei, că vor face o lucrare în bune condiţiuni artistice. E păcat de a se cheltui banii credincioşilor cu mâsgăleli de necunoscători.

Colecte

1. Pentru Mân. Cetăţuia din Iaşi, s'au colectat cu condici de milă 19.887 lei.

2. Pentru biserica în construcţie din Parohia Petia, jud. Baia, s'au colectat cu 4 condici de milă, expirat în Oct. a. c., suma de 82941 lei.

Comitet de construcţie

In satul Brătuleni, format din 61 capi de familie şi aparţinând de parohia Voroveşti, din jud. Iaşi, nu este biserică.

Enoriaşii au hotărât să construiască deocamdată o capelă care să servească pentru pastrarea podoabelor de înmormântări şi pentru prohodirea morţilor.

Aceste podoabe credincioşii le-au cumpărat mai dinainte şi n'au unde le păstra. Au şi un clopot în valoare de 18.000 lei.

Pentru construirea capelei s'a ales în ziua de 31 Oct. a. c., un comitet alcătuit din următoarele persoane:

Pr. V-le Botez—Preşedinte, D-l Bucur Alexandrescu vicepreşedinte, şi următorii membrii, Gh. Trofin, Ion Stănilă, V-le Pichiu, V-le Apostol, C-tin Apostol, Grigore Iftimie, Alex. Irimia şi Th. Dumitrescu.

Le dorim să ducă la bun sfârşit această iniţiativă frumoasă.

Atelier de odoare bisericeşti şi haine preoţeşti

Direcţiunea Gimnaziului Industrial „V. Mălinescu" din Iaşi, de sub conducerea d-lui Inginer N. Vântu, prin adresa Nr. 252 | 936, aduce la cunoştinţa Sfintei Mitropolii că a înfiinţat un atelier special de confecţiuni şi îmbrăcăminte preoţească şi odoare bisericeşti.

La acestă şcoală se primesc şi lucrează în ateliere numai elevi creştini.

D-l Inginer N. Vântu, cunoscând că în Iaşi până acum nu exista un astfel de atelier, condus de creştini, a stăruit la Minister să se înfiinţeze pe lângă şcoala ce o conduce atelierul amintit mai sus.

Se aduce pe această cale la cunoştinţa preoţimei rugându-o ca să se informeze de preţuri şi oferte la şcoala „V. Mălinescu".

Cu acest prilej s'ar pune capăt situaţiei neplăcute ca preoţii să-şi facă haine şi odoare la streini.

NOTE

1. Şi Mitropolia Chişinăului

Pe tot timpul suspendării I. P. S. Mitropolit Gurie, Sf. Sinod a încredinţat conducerea duhovnicească a Mitropoliei Basarabiei *I, P. S. Nicodim* Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, iar conducerea economică s'a încredinţat Consiliului Economic cu consultarea şi îndrumarea tot a I. P. S. Mitropolit Nicodim. Această nouă şi grea sarcină, care se adaogă la acele ale eparhiei noastre, I. P. S. Mitropolit Nicodim o va duce cu aceeaş voinicie, înţelepciune şi bunătate şi mai ales tact pastoral, în care spirit conduce eparhia noastră, şi aşa cum a condus, după război însăşi eparhia Basarabiei, precum, nu de mult şi a Bucovinei, anul trecut.

Cu acest prilej, de mândrie sufletească pentru eparhia Moldovei, căci ierarhul nostru este chemat să conducă, pentru un

timp şi destinele Mitropoliei Basarabiei, noi urăm tot binele şi izbânda fericită Inaltului nostru Stăpân, pentru a înfăptui toate gândurile şi dorinţa de bine de care ştim că este însufleţit, pentru slava Bisericii noastre româneşti. Intru mulţi ani Stăpâne !

2. O pildă din altă eparhie

Preotul Aurel Crăciunescu, consilier referent la Consiliul Central Bisericesc şi Profesor la liceul C. F. R. „Aurel Vlaicu" din Bucureşti, a cerut dela Tipografia Sf. Mânăstiri Neamţu să i se trimeată 200 exemplare din cele patru Evanghelii, şi 100 exemplare Noul Testament, traduse de I. P. S. Mitropolit Nicodim, pentru a le da elevilor pentru studiu, dar mai ales pentru lecturi pioase. In afară de manualele de religie, a socotit Părintele Profesor, să pună în mânele elevilor şi o parte din Cartea Cărţilor. Pe această Sfântă Evanghelie o va ceti Părintele Aurel cu elevii în clasă, o va tâlcui, iar elevii vor prinde dragoste de ea pentrucă o cunosc şi o vor mai ceti şi acasă, acuma şi... toată viaţa, dar... dar ceva mai mult, cunoscând însăşi cuvântul vieţii şi prinzând dragoste de el, îl vor şi trăi...

Ce fericit profesor !... dar ce fericiţi elevi !... Iar noi suntem bucuroşi că aceasta s'a întâmplat la noi în ţară... Spre bucuria noastră ţinem să menţionăm că la fel a procedat şi Preotul N. Gheorghiu dela Liceul Militar din Iaşi. Acest caz unic e şi mai fericit, pentrucă e în eparhia noastră.

3. Expoziţia lucrărilor mănăstirilor de maici

Anul acesta a avut loc la Iaşi „Luna Moldovei", nu numai a Iaşilor cum a fost anul trecut. Această expoziţie din capitala Moldovei a ţinut dela 15 Septemvrie până la 15 Octomvrie. La această expoziţie moldovenească, mânăstirile de maici, numai cele din eparhia noastră, au avut un pavilion în care şi-au expus roadele muncii lor artistice. Spre lauda acestor mânăstiri, şi spre mândria eparhiei noastre, mărturisim şi noi, ceeace au spus-o ceeace au vizitat această expoziţie mânăstirească şi ceeace unii au şi scris în ziare, că una dintre cele mai interesante, şi mai folositoare pavilioane din expoziţie a fost acela al mânăstirilor. Toţi

admirau munca migăloase a tuturor broderiilor, dar în acelaş timp execuţia artistică a acestora, precum şi frumuseţa covoarelor, toate care mai cu care cu frumoase motive naţionale, numai vorbim de fineţa, frumuseţa şi trăinicia lucrărilor de tricotaj, cari, la fel cu celelalte erau obiectele de atracţie, de admiraţie.

Toţi câţi au văzut au preţuit munca artistică pe care o depun cu atâta răbdare şi talent maicile.

Acum, cei cari vizitau expoziţia, nu-şi mai puneau vechea întrebare, cu care adesea ne înfruntau, oridecâteori venea vorba despre mânăstiri şi îndeosebi despre mânăstirile de maici.

„Dar ce fac maicile la mânăstiri?" Incercai să le spui, dar vedeai că n'ai crezare.

Intrebarea acum se schimba în admiraţie.

„Dar ce muncesc maicile! Şi ce muncă artistică! Ce operă naţională fac!"

Desigur, că această frântură de vedere a lucrărilor artistice, cari se realizează în atelierile Mânăstirilor de maici, un sfert dintre vizitatori au mai văzut-o ei pe la Mânăstiri, căci toată vara, la fiecare Mânăstire este o permanentă expoziţie, de aceea şi auzeai dela maici o legitimă mărturisire: „Am avut lucruri mult mai multe şi mai frumoase, dar le-am dat astă-vară, n'am ştiut că am să mai venim şi aici".

Şi acum, fiindcă am arătat ce a fost şi cum s'a prezentat expoziţia mânăstirilor de maici, socot că se cuvine să arăt şi numele acelor mânăstiri, cari au contribuit la această reuşită expoziţie: *Sf. Monastire Agapia*, *Sf. Monastire Văratec şi Sf. Monastire Agafton*, care mai de care s'a prezentat una mai bine decât alta.

In ceeace priveşte mulţumirea Eparhiei şi a publicului, ea se 'ndreaptă către sf. Mânăstiri, tot în ordinea ierarhică: P. C. Maicilor Stareţe: Fevronia Lupu dela Agapia; Eugenia Bâju dela Varatec; Ivilina Honceru dela Agafton. Apoi maestrelor şi conducătoarelor de ateliere şi însfârşit, în mod firesc tuturor maicilor şi surorilor cari lucrează în aceste ateliere.

Şi însfârşit, din partea eparhiei, se trimite acelaş îndemn de mai înainte: *Rugaţi-vă şi munciţi înainte spre fericirea cuvioşiilor voastre, pentru numele bun al Mânăstirilor noastre, spre slava Bisericii şi pilda cea sfîntă a muncii pe care o daţi poporului românesc.*

4. O izbândă

Ministerul de Instrucţie, prin adresa Nr. 151898 din 6 Oct. 1936 către Conservatorul din Iaşi, aduce la cunoştinţă următoarele: *„In urma intervenţiei I. P. S. Nicodim, Mitropolitul Moldovei, s'a înfiinţat la Conservatorul din Iaşi o catedră de muzică bisericească"*.

La această catedră a fost numit d-l profesor G. Galinescu, fost profesor la Conservatorul din Cernăuţi.

Această prea frumoasă izbândă, o socotim ca încă o prea aleasă realizare a Inaltului nostru Chiriarh, căci a reuşit să pună în preocupare, cercetare şi cultivare muzica noastră bisericească, în cea mai înaltă instituţie de muzică care e Conservatorul.

Aceste-i prea frumoase realizări a I. P. S. Nicodim îi dorim tot pe atât de frumoase succese şi roade, pentru Conservatorul nostru, pe care apoi să le reverse pe piaţa noastră sufletească, înălţând prin cultivare o artă atât de folosită şi preţuită de Biserica ortodoxă. Noi nu ne îndoim de acest frumos succes, cunoscând pe distinsul profesor căruia i s'a încredinţat această catedră nouă, care pentru prima dată a intrat în concertul celorlalte catedre dela Conservator. Înţelegem greutăţile începutului pe care le va avea de întâmpinat d-l Galinescu, dar, iarăşi socotim că şi d-sa este cu mult înţelegător de gloria pe care poate să şi-o lege cineva de un început. Noi ştim că de primul în orice lucrare şi înfăptuire se leagă cele mai frumoase laude. Aşa le voim şi le urăm şi d-lui Galinescu.

5. In alte reviste

Cu multă bucurie sufletească am cetit un an întreg în revista *„Duminica copiilor"*, o minunată revistă pentru elevii din şcoala primară, care apare la Bucureşti, fiind editată de secţia culturală a arhiepiscopiei Bucureştiului, istorioare morale pentru copii, culese de I. P. S. Mitropolit Nicodim şi tipărite la Monastirea Neamţu în două volume mici. Aceste istorioare sunt foarte bune de folosit de preoţii cari predau religia la şcoala primară. Ele au apărut de mult la Neamţu, noi le-am anunţat numai ca titlu, pe pe copertă şi atât, dar ele au fost şi sunt apreciate şi folosite la

Cetiți și răspândiți

1. **Noul Testament,** ediția III, broșat 80 lei
2. **Psaltirea,** împărțită în Catisme și cu arătări de tipic, tipărită de „Institutul Biblic" București.
3. **Cartea Facerea.**
4. **Cântarea Cântărilor 10 lei.**
   Traduse de I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodim,
5. **Psaltirea în versuri de V. Militaru, verificată de I. P. S. Mitropolitul Nicodim.**
6. **Biblia tradusă de I. P. S. Nicodim, în colaborare, tipărită de Institutul Biblic București.**

Cetiți și răspândiți

Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului.
Traduceri și prelucrări a **I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodim** *în treisprezece volume mari.*

Volumul I. 75 Predici catiheice pentru popor. *Tâlcuirea Crezului, Tatăl Nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci, după C. Stratilatov 120 lei.*

Volumul II. Cuvântări Apologetice, *adică apărarea adevărurilor fundamentale ale religiunei creștine ortodoxe, după Dr. Serghie. Arhiepiscop de Vladimir 110 lei.*

Volumul III. Menirea Științei și Artei, *sau ; Religia este știința științelor, după Contele L. Tolstoi 110 lei.*

Volumul IV. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, *Partea I, după Farrar 120 lei.*

Volumul V. 58 Cuvântări la Postul Mare, *după Inocențiu. Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VI. Predicile la Sărbătorile Impărătești, *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VII. Cuvântări la Sărbătorile Maicii Domnului, Duminici, etc , *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 110 lei.*

Volumul VIII. Cuvântări Liturgice.—Dumnezeu și dreptatea Lui —Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. Scurtă explicare a Sfintei Liturghii și pomenirea Morților. Originale și prelucrări. 110 lei.

Volumul IX. Paisie, *Starețul Monastirei Neamțului din Moldova, viața, învățătura și influența lui asupra Bisericei ortodoxe, de Protoereul Serghie Cetfericov, 640 pag. 150 lei.*

Volumul X. Viața și opera Sf. Părinți și învățători ai Bisericei, *partea II. după Farrar 90 lei.*

Volumul XI. Viața și operile Sf. Părinți și Învățători ai Bisericei, *partea III, după Farrar 100 lei.*

Volumul XII. Predici pentru tineretul școlar, *după vestitul patrolog și predicator englez Farrar, 90 lei.*

Volumul XIII. BIBLIA ILUSTRATA, de I. P. S. Mitropolit Nicodim împreună cu d. I. D. Ștefănescu profesor la universitatea din Paris și Bruxelles.

Cetiți și răspândiți

1. *Ce să crezi și cum să trăești, de I. P. S. Mitropolit Nicodim ed. VIII . . . . . 4 lei.*
2. *Carte de rugăciuni, de I. P. S. Mitropolit Nicodim, ilustrată și legată . . . . . 18 lei.*
3. *Călăuza creștinului la Biserică I. P. S. Mitropolit Nicodim 12 lei.*
4. *Cinci Mărgăritare de I. P. S. Mitropolit Nicodim . . 20 lei.*
5. *Ce socotiți voi de Hristos ?* „ „ . . 20 „
6. *Cu ce trăesc oamenii* „ „ . . 5 „
7. *Cuvioasa Melania* „ „ . . 6 „
8. *Crâșma trează* „ „ . . 4 „
9. *Doi moșnegi la Ierusalim* „ „ . . 5 „
10. *Dumnezeu și Dreptatea Lui* „ „ . . 35 „
11. *Epistolie către creștinii ortodocși* „ „ . . 12 „
12. *Istorioare morale pentru copii part. I* „ „ . . 3 „
13. *Istorioare morale pentru copii part. II* „ „ . . 3 „
14. *Jos beția* „ „ . . 6 „
15. *Lămuriri asupra Bibliei* „ „ . . 15 „
16. *Melul lui Dumnezeu* „ „ . . 12 „
17. *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută* „ . . 26 „
18. *Religia și morala* „ „ . . 5 „
19. *Trei întrebări* „ „ . . 6 „
20. *Sf. Ioan Gură de Aur* „ „ . . 8 „
21. *Umblați în lumină* „ „ . . 15 „
22. *Unde-i iubire acolo-i Dumnezeu* „ „ . . 6 „
23. *Viața Sf. Grigorie Teologul* „ „ . . „
24. *Viața Sf. Vasile și anul nou* „ „ . . 5 „

N. B. Toate lucrările menționate se pot comanda direct la Editura Mânăstirii Neamțului. La comenzile dela 200 la 1000 lei, se acordă un rabat de 20%, iar dela 1000 lei în sus 25 la sută.

MITROPOLIA MOLDOVEI

„După roadele lor îi veți cunoaște". *Matei VII, 16.*

„Celce va împlini și va învăța și pe alții să le împlinească, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor".

Matei V, *19.*

ANUL XII DECEMVRIE 1936 Nr. 12

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub patronajul I. P. S. MITROPOLIT NICODIM

Comitetul de redacție:

P. C. Referent, Ec. CONSTANTIN NONEA
P. C. Arhimandrit PARTENIE CIOPRON
P. C. Diacon Dr. ILIE GHEORGHIȚĂ

Secretar de redacție: Ieromonahul VASILE GH. VASILACHE.

Redacția și administrația la secția culturală a Sf. Mitropolii Iași.

ABONAMENTUL: 150 LEI PE AN.

SUMARUL:

Lămuriri asupra Calendarului	**I. P. S. Nicodim**, Mitropolitul Moldovei și Sucevei
Cuvântarea	**I. P. S. Nicodim**
Cuvântarea	**D-lui Traian Bratu**, Rectorul Universității din Iași
Ctitor necunoscut	**Ier. Vasile Vasilache**
Sfințirea bisericii din Râșca	**Diac. I. Gheorghiță**
In cetatea tămăduirilor	**Ier. Vasile Vasilache**
Două sfințiri de biserici	**Diacon I. Tatulea**
Biblia ilustrată	**Pr. N. V. Hodoroabă**
Note: *1. Școala dela Mânăstirea Neamțu; 2. Foaia bisericească din Tg. Neamțu; 3. O precizare. 4. Infăptuiri*	**Veghevu**
O conferință interesantă I. Gh.	
Bibliografie	**Veghevu**
Parohii vacante; mulțumiri publice . . .	* * *

Institutul de Arte Grafice „ALBINA ROMÂNEASCĂ — Iași

I. P. S. NICODIM

Mitropolitul Moldovei și Sucevei

ANUL XII DECEMVRIE 1936 Nr. 12

MITROPOLIA MOLDOVEI

REVISTĂ OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI IAȘILOR

APARE ODATĂ PE LUNĂ

Sub conducerea unui comitet

Lămuriri asupra Calendarului

PREA CUCERNIC CLER,
BINECREDINCIOȘI CREȘTINI,

Intâmplările, ce s'au petrecut zilele trecute cu stiliștii s'au cu cei ce se țin de stilul vechiu, adică de calendarul neîndreptat, ne fac să dăm, pentru dumerirea tuturor, un șir de lămuriri, privitoare la calendarul nostru și anume: cine și când l-a întocmit, de ce a fost nevoe să fie îndreptat, cine trebuia să-l îndrepte, ce nedumeriri s'au stârnit prin îndreptarea calendarului, cum au fost privite și tratate acele nedumeriri, cum am urmat noi și ce povețe am dat; ce a făcut ca sfaturile Bisericei să nu fie ascultate cum trebue, ce e calendarul și cum trebuiau tratate nedumeririle sau cum trebuia aplicat calendarul îndreptat; cum trebue urmat pe viitor și cum trebue să înțeleagă toată lumea chestiunea calendarului.

Cine și când a întocmit Calendarul. Calendarul de care ne-am servit noi a fost întocmit pe la anul 45 înainte de Hristos, pe vremea lui Iuliu Cezar, împăratul romanilor, din care pricină se și numește Iulian. Invățatul astronom Sosigen, care a întocmit calendarul a socotit anul în calendarul său de 365 zile și 6 ore. Anul ceresc însă e mai mic cu 11 minute și 12 secunde decât anul din calendarul Iulian. Din această pricină, anul întâiu din calendar nu s'a terminat odată cu anul ceresc, ci mai târziu cu 11 minute și 12 secunde, cu cât anul calendarului era mai mare decât cel ceresc. Și așa, anul calendarului Iulian rămânând mereu în urmă cu acele minute, minutele s'au făcut ore, orele s'au făcut zile și dacă se mergea mereu înainte cu calendarul neîndreptat, zilele se făceau luni și a-

jungeam ca paştile să fie toamna, crăciunul vara şi aşa mai departe. Aşa s'a ivit nevoea de

Indreptarea Calendarului. Cea dintăi nevoe de îndreptat calendarul Iulian au simţit-o sfinţii Părinţi la Sinodul întăi ecumenic dela Niceia. Aceştia voind să aşeze sărbătoarea Paştelor, au constatat că, calendarul Iulian era rămas în urmă cu trei zile şi deci echinopţiul (isomeria), care serveşte de temelie socotelilor calendaristice, căzuse dela 21 la 18 Martie. Atunci s'au lepădat cele trei zile, s'a aşezat echinopţiul iar la 21 Martie, unde îl socotise Sosigen, şi aşa anul din calendar a fost potrivit iară cu cel ceresc [1]).

Sf. Părinţi însă n'au luat măsuri, ca anul calendarului să nu mai rămână în urma celui ceresc şi lucrurile s'au repetat; anul calendarului Iulian a rămas iară mereu în urmă, până când la 1924 ajunsese la o diferenţă de 13 zile, aşa că echinopţiul în loc să fie la 21, era la 8 Martie. Lucrul acesta îl bagase de seamă încă demult, şi Statul şi Biserica, atât la noi, cât şi în toate ţările ortodoxe şi începuseră a lua măsuri de îndreptare.

In acest scop, în timpul din urmă, toate Bisericile ortodoxe au ţinut un sfat la Constantinopol asupra mai multor întrebări şi s'au înţeles şi pe chestia calendarului. Sfatul acela a hotărât să se îndrepte calendarul, lepădând cele 13 zile, dar s'au înţeles totodată ca fiecare Biserică să facă îndreptarea asta când va crede ea potrivit. In adevăr, Biserica română şi cea greacă, Patriarhia de Constantinopole şi cea de Alexandria etc., au îndreptat calendarul în anul 1924, iar celelalte au rămas să-l îndrepte mai târziu.

Cine trebuia să îndrepte Calendarul? — Şi Biserica şi Statul. Statul, pentru nevoile sale, primise stilul nou, care era întrebuinţat în apus încă dela 1580. Urma acum ca şi Biserica să-şi îndrepte calendarul. Prin urmare autoritatea, care trebuia să facă lucrarea aceasta era Sf. Sinod, autoritatea bisericească cea mai înaltă.

Am auzit însă zicându-se, că îndreptarea calendarului era

---

1) Să se vadă „Decretul Sf. Sinod" dela Niceia, pentru sfintele Paşti.

de competința unui sinod ecumenic ; că dacă îndreptarea s'ar fi făcut de un sinod ecumenic, nimenea n'ar fi avut de zis nimic. La acestea, răspundem : azi e foarte greu să se adune sinodul ecumenic, fiindcă bisericile ortodoxe se cuprind în atâtea state, despărțite unele de altele, nu numai prin granițe osebitoare, ci și prin păreri politice împoncișate. In primele veacuri ale creștinismului Biserica ortodoxă aproape toată era cuprinsă în împărăția romană și sinoadele ecumenice se puteau aduna cu mai mare ușurință. Dar Bisericile ortodoxe mai au o cale de a deslega ecumenicește chestiile mari. Ele se înțeleg prin scrisori și când toate se înțeleg asupra unei chestiuni, atunci deslegarea ei are aceeași tărie, ca și cum ar fi fost deslegată la un sinod ecumenic. In cazul calendarului, Bisericile s'au înțeles și prin scrisori, și la un sfat la Constantinopole, unde au luat parte delegați dela toate bisericile. Deci toate bisericile au dat deslegare a se îndrepta calendarul și sfântul Sinod al Bisericii noastre a îndreptat calendarul cu aprobarea tuturor Bisericilor ortodoxe. Prin urmare îndreptarea calendarului, făcută de Biserica noastră, poartă pecetea și tăria ecumenicității.

Aceasta să o știe bine toți, ca să piară orice nedumerire pe chestia îndreptării calendarului.

Nedumeririle ivite pe chestia îndreptării calendarului. Mulți din creștini au rămas însă în nedumerire, când au aflat de îndreptarea calendarului. Nedumerirea a venit de acolo, că ei nu știau mai nimic din cele spuse mai sus, nici nu pricepeau bine ce e calendarul : Ei confundau calendarul cu legea creștină și de-aceea-i și auzeai zicând : „Iaca, ne-au stricat legea !". Deaceea unii au rămas să se țină de calendarul neîndreptat. Cei mai mulți însă, dintre credincioși, împreună cu toți episcopii și cu toată preoțimea au primit cu încredere îndreptarea calendarului și peste douăsprezece milioane de ortodocși au urmat calendarul îndreptat. Ceice au rămas cu calendarul neîndreptat sunt puțini. Așa în eparhia Moldovei din o mie de mii de ortodocși, au rămas pe vechiu cam la cincisprezece mii de suflete.

Cum a fost privită și tratată nedumerirea asta ? Statul a socotit chestia calendarului ca o chestie curat bisericească iș

nu s'a interesat prea mult de ea. Ea însă, cum vom vedea mai la vale, nu era numai bisericească, ci şi de stat.

Biserica a arătat autorităţilor de stat, că chestia calendarului priveşte şi statul, dar şi ea a tratat pe nedumeriţi cu blândeţă, socotind că încetul cu încetul îi va dobândi prin sfaturi şi poveţe. Noi tot aşa i-am privit şi i-am tratat cu toată blândeţea: La venirea în fruntea Mitropoliei li-am dat următoarele sfaturi.

Dumnezeu este dragoste şi celce petrece în dragoste, petrece în Dumnezeu şi Dumnezeu petrece în el. De va zice cineva, că iubeşte pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăşte, acela e mincinos şi adevăr nu este în el (1 Ioan, IV, 16, 20).

Prin aceasta vor cunoaşte oamenii, că sunteţi ucenici ai mei, de veţi avea dragoste între voi (Ioan XIII, 35).

Ce rău îmi pare însă, că această legătură a dragostei şi a păcii, astăzi este ruptă pe alocurea între voi. A venit o împrejurare, care a stârnit o nedumerire şi nedumerirea a rupt legătura dragostei şi a păcii.

Înţeleg chestia calendarului.

Biserica a îndreptat calendarul. Aceasta a ridicat în o parte de credincioşi nedumerirea: „Nu cumva prin aceasta s'au atins temeiuri deale credinţei?“ Şi dela nedumerire unii ca aceia au trecut la ruperea legăturilor dragostei şi a păcii. Din fericire ceice au căzut în această nedumerire sunt câteva mii, iar cei ce au urmat Biserica, sunt peste zece, douăsprezece milioane.

In interesul restatornicirii legăturei dragostei şi păcii între toţi fiii mei duhovniceşti, pe cari deopotrivă îi iubesc şi cari deopotrivă îmi sunt scumpi, răspund următoarele:

Prin îndreptarea calendarului nu s'a atins, nici nu se putea atinge, nici unul din temeiurile credinţei. Temeiurile credinţei se cuprind toate în Sfânta Scriptură şi pe scurt, în Simbolul Credinţei sau în *Crezul*. Calendarul este o măsură de timp şi programul care arată ce sărbători şi ce sfinţi sunt în zilele de peste an. In Simbolul Credinţei se arată lămurit în ce anume credem şi nicăierea în cele 12 articole ale lui nu se spune: Cred şi într'un calendar. Nici în Sfânta Scriptură nu se vorbeşte nicăierea despre calendar. Se va zice, poate, că nu s'au călcat dogme, ci s'au căl-

cat canoane bisericești. Insă cel ce calcă canoane nu devine eretic, ci numai se face vinovat de pedeapsă disciplinară și n'ai nici un motiv să te desparți de el.

Chiar în cazul când se calcă vre-un canon, cine are dreptul de a judeca și osândi? Numai un judecător firesc.

Căci și la călcarea legilor bisericești, se urmează ca și la călcarea legilor civile. De calcă cineva legea, n'are dreptul oricine să-l judece și să statornicească de e sau nu vinovat, ci numai judecătorul.

Cine a judecat pe Sf. Sinod de e vinovat de călcarea de canoane? Nimenea.

Mai mult încă, toate Bisericile ortodoxe știu, că Biserica noastră a îndreptat calendarul, și nici una nu a zis nimica, pentrucă îndreptarea s'a făcut cu știrea lor. Deaceea, când Patriarhul nostru, sau mitropoliții și episcopii noștri și chiar și preoții merg la Ierusalim, sau aiurea, slujesc și se împărtășesc împreună cu patriarhii, cu mitropoliții, cu episcopii și cu preoții de acolo; și aceia când vin la noi, se face la fel.

Va să zică nici una din Bisericile ortodoxe n'a rupt legătura dragostei cu Biserica noastră. Cum dară un preot de-ai noștri, sau un monah. sau un credincios, va cuteza să judece, nu numai pe preoți, ci încă și pe arhierei și pe întregul Sf. Sinod? Doar Scriptura spune, că cel mai mic de cel mai mare se binecuvintează. Deci și puterea de judecată tot cel mai mare o are asupra celui mai mic. Cine dar l-a îndreptățit pe unul ca acela să rupă legătura dragostii cu dânșii? Nimenea. In cazul acesta, unul ca acela a eșit singur din Biserică și s'a înstreinat de mântuirea sa.

Dacă prin îndreptarea calendarului nu s'au atins întru nimica dogmele, și dacă nici una dintre Biserici nu a osândit pe Sf. nostru Sinod de călcare de canoane și n'a rupt legătura dragostei cu el, atunci se vedem cum stau cei ce au rupt această legătură?

Iaca ce se spune în Sf. Scriptură despre dragoste și despre datoria noastră de a păstra legătura dragostei:

Acum rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar mai mare decât toate este dragostea. Așa dară, când e vorba de ales între credință și dragoste, trebue numaidecât să păstrăm dragostea. Pentrucă unde e dragostea nu poate să

lipsească credința. Credința fără dragoste însă poate să fie. Se spune că de crezut și dracii cred, dar ei n'au dragoste.

După aceea mai departe în Scriptură se zice:

De aș avea darul proorociei și de aș ști toate tainele și toată știința și de aș avea credință cât să mut și munții, iar dragoste nu am, — nimica nu sunt. De aș împărți averea mea la săraci și aș da trupul meu să fie ars pentru Hristos, iar dragoste nu am, — nimica nu sunt. De aș vorbi în limbi îngerești și omenești, iar dragoste nu am, sunt aramă sunătoare și chimval răsunător (1 Corint. XIII, 13). Va să zică nici darul proroocirei, nici toată credința, nici milostenia și mucenicia, nici toată știința nu prețuesc nimica, dacă nu sunt însoțite de dragoste.

Dar ascultați mai departe ce spune Scriptura Sfântă:

Dumnezeu este dragoste și cel ce petrece în dragoste, petrece în Dumnezeu și Dumnezeu petrece în el. De va zice cineva că iubește pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, acela e mincinos și adevăr nu este în el. (I Ioan VI, 16, 20). Va să zică, cine rupe legătura dragostei cu semenii săi, cu frații săi, acela rupe legătura cu Dumnezeu.

Și tot Sf. Scriptură în alt loc zice: „**De nu va asculta cineva de Biserică, să-ți fie ca un păgân și vameș**". Va să zică dumnezeiasca Scriptură prin gura însăși a Mântuitorului, pune pe ceice nu ascultă de Biserică în rândul vameșilor și a păgânilor, îi scoate prin urmare din numărul creștinilor.

Ba mai mult încă, după învățătura creștină, Biserica este trupul lui Hristos. Ceiace desbină Biserica, aceia sfâșie trupul lui Hristos, sau, cu alte cuvinte, răstignesc iarăși pe Hristos.

Toate cele de mai sus le-am spus, ca să arăt, că porunca dragostei este mai mare decât toate poruncile, cum arată și Domnul nostru Iisus Hristos, când zice: **Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din tot sufletul tău și din tot cugetul tău și din toată vîrtutea ta: aceasta e cea dintâi și cea mai mare poruncă din lege: iar a doua, asemenea cu aceasta, este: să iubești pe aproapele tău, ca pe tine însuți.** (Mat. XXII, 37—39). Va să zică nimănui și pentru nimic în lume nu-i este îngăduit să calce porunca iubirii și să rupă legătura dragostei. Iar de face cineva aceasta, acela nu se poate desvinovăți prin nimic

şi singur se dă pe sine afară, nu numai din Biserică, dar şi din creştinism.

Pentru dragostea creştinească, în numele căreia vorbesc şi care mă însufleţeşte şi pe care o întăresc deopotrivă pentru toţi, am spus acestea, ca să scot nedumerirea din mintea tuturor şi pentru ca toţi să vadă limpede, că mai presus de orice calendare, mai presus de orice canoane, mai presus de orice Pidalioane, stă Evanghelia şi dragostea propovăduită de ea. Că prin urmare, cea dintăi şi cea mai mare datorie a noastră este să păstrăm între noi legătura dragostei, căci numai aşa avem dreptul de a ne numi creştini şi ucenici ai lui Hristos.

Aşa dară, în faţa spuselor Sf. Scripturi, să lepădăm orice nedumerire, să restatornicim între noi legătura dragostei şi aşa cu toţi împreună să străbatem în unire calea cea sfântă a postului, având în inimă smerenia vameşului, căinţa fiului risipitor, bunătatea părintelui celui iertător, şi aşa să ne apropiem şi să ne închinăm Sf. Invieri a Domnului, celui ce din dragoste pentru noi a primit, s'a răstignit, a murit şi a înviat, ca să ne aducă pe toţi la unire cu Sine prin dragoste şi prin aceasta la viaţa veşnică"

După aceea prin graiu în diferite locuri şi timpuri am dat poveţe în această chestiune. Aşa în ziua de Sf. Ilie 1935, în oraşul Fălticeni, în faţa a mii de credincioşi din oraş şi din satele vecine, am lămurit pe larg chestia calendarului. Tot aşa la Piatra Neamţu, pe valea Bistriţei, la Ruginoasa—Baia, la Botoşani, la Boroia—Baia, la Grumăzeşti—Neamţu şi în mai multe alte locuri în anii 1935 şi 1936 am dat felurite lămuriri în această chestiune.

Ce a făcut însă ca aceste sfaturi să nu împrăştie nedumerirea? Iată ce: Printre cei nedumeriţi curând s'au ivit o mulţime de duhuri protivnice, cari au suflat mereu în focul nedumeririi, căutând să-l aprindă şi să-l prefacă în palalaea mare a răsvrătirii, şi anume: călugări isgoniţi din Mânăstiri, oameni iubitori de câştig urât, politiciani vânători de voturi şi apoi bolşevicii.

Călugării isgoniţi din mânăstire, cărora li se luase călugăria şi dreptul de a purta haina şi chipul călugăresc şi care totuşi umblau prin sate în uniformă călugărească, s'au amestecat îndată

în nedumerirea pricinuită de îndreptarea calendarului şi au văzut în ea un mijloc de trai. Aceştia au început a aţâţa nedumerirea, a huli îndreptarea calendarului, pe episcopi şi pe preoţi. Au spus oamenilor că preoţii prin urmarea calendarului îndreptat au căzut din dar, sunt spurcaţi şi au spurcat şi biserica. Deci creştinii să nu se mai ducă nici la preoţi, nici la biserică, ci să-şi facă biserici aparte, unde vor sluji ei, călugării caterisiţi.

Fiindcă aceşti călugări nu aveau prin sate case, unde să şadă şi unde să facă în chip nelegiuit slujbele bisericeşti, s'au ivit prin sate oameni iubitori de câştig urât şi au luat în antrepriză pe călugării vagabonzi, au pus la îndemâna acestora camere în locuinţa lor şi au speculat şi pe credincioşi şi pe călugări, agonisind averi întregi.

In focul nedumeririi au început să sufle apoi şi unii politiciani din toate partidele. Aceştia, vânând voturi, spuneau celor nedumeriţi pe chestia calendarului: „daţi-ne voturile la alegeri şi când venim la putere, vă dăm calendarul cel vechiu!". Acest amestec al politicianilor a stricat foarte mult, încurajând în chip deosebit pe toţi ceice din nedumerire sau din rea credinţă se ţineau de calendarul neîndreptat.

Dar cei cari au suflat mai puternic în focul nedumeririi, cari i-au stârnit şi i-au făcut să apuce calea răsvrătirii, au fost bolşevicii.

Aceştia s'au înfăţişat stiliştilor nu ca bolşevici, ci ca stilişti, ca mari apărători ai calendarului neîndreptat, dându-le nu numai sfaturi, ci şi mijloace băneşti. Poate ei mai mult ca oricine i-au îndemnat pe stilişti să-şi facă biserici aparte, să iasă din rezervă şi să se transforme în propoveduitori ai stilului vechiu, ba chiar atacând pe cei ce primiseră calendarul îndreptat.

Aşa, s'au ivit prin Neamţ şi Baia doamne şî domni evlavioşi, lăudând şi îndemnând pe stilişti să apere calendarul zis vechiu şi ajutând cu sute de mii de lei la zidirea bisericilor stiliste. Ba o fată tânără a venit la nişte călugăriţe stiliste din Baia, cărora le-a dat suma de cincizeci de mii de lei, spunând că e trimisă de M. S. Regina Maria, ca să le ajute şi să le îndemne să nu se lese de apărarea stilului celui vechiu.

Printre stilişti au început să circule nenumărate broşuri şi tipărituri, în cari se ocăra Biserica oficială, preoţii şi episcopii şi

se lăudau călugării stiliști. Vara trecută, un protopop din Ardeal mi-a trimis o copie după o scrisoare, care circula printre stiliști, de următorul cuprins: **Fraților, bucurați-vă! Hristos a înviat! Am biruit! Patriarhul dela București a fugit la Papa dela Roma. Mitropolitul dela Iași a fugit la București. Glicherie, mitropolitul nostru, a fost la M. S. Regele, care i-a dat steag și 20 automobile și l-a trimis în Moldova să pue rânduială în biserică. Veniți toți la Brusturi să vă închinați mitropolitului Glicherie.**

După toate aceste au început, nu o adevărată propagandă a calendarului vechiu, ci o adevărată răsvrătire contra calendarului îndreptat și contra autorităților. In Fălticeni, o procesiune din satele județului Baia, de câteva mii de stiliști, a mers în fața Prefecturei, au făcut o sfeștanie și au ținut cuvântări ocărîtoare la adresa episcopilor și preoților, fără să le zică cineva ceva. La Boroaia, acelaș județ, Baia, s'a produs o adevărată răsvrătire, și când au intervenit autoritățile, au atacat pe jandarmi și au încercat să aresteze pe Prefect și pe procuror.

Apoi ca la 2000 de stiliști, în căruțe, cu Glicherie în frunte, au plecat din județul Baia, au trecut în județul Neamț, mergând prin Răsboeni la Țibucani, unde au pus temelia unei biserici. Tot atunci altă mulțime ca la 2500 stiliști tot cu Glicherie în frunte și toți în căruțe, au trecut peste Petru-Vodă în valea Bistriței, la satul Buhalnița, unde au pus temeliile altei biserici. Apoi de acolo mulțimea sporită, a plecat spre Piatra, unde au atacat autoritățile, jandarmeria și armata cu pietre, cu ciomege și cu focuri de armă. Au încercat să atace Prefectura și să pătrundă la închisoarea preventivă. Acum s'a văzut că nu mai e o mișcare religioasă, ci o adevărată răscoală contra autorităților și a armatei. In fața unei asemenea situații armata s'a văzut silită să tragă. După aceea s'au luat măsuri severe de ordine, și s'au descoperit cele mai de necrezut lucruri.

Abea acum s'a dovedit ce era la mijloc, deabea acum s'a dovedit cum trebuia tratată nedumerirea și cum trebuia aplicat calendarul îndreptat.

In adevăr, ce e calendarul? Calendarul e o măsurătoare de timp. Ceasornicul măsoară timpul unei zile. Cu calendarul se

măsoară timpul unui an. Toate măsurile: metrul, kilogramul, litrul, etc., sunt expuse la falşificări voite sau întâmplătoare. Deaceea sunt slujbaşi de stat care le controlează şi pe cele găsite falşe, le scoate din întrebuinţare şi nimenea nu poate să zică că el tot cu acelea are să măsoare, că-şi găseşte beleaua.

Calendarul, ca măsură de timp, a fost şi el, cum am văzut mai sus, supus alterării. Şi el prin urmare trebuia controlat şi îndreptat. Când a venit Sf. Sinod şi l-a îndreptat, cum am văzut deasemenea mai sus, nu trebuia să se îngăduie nimănui că el are să măsoare tot cu măsura care fusese găsită stricată, falşificată. Pentrucă în chestia calendarului nu-şi are loc credinţa, ci ştiinţa şi în chestiile de ştiinţă se merge cu judecata, nu cu credinţa. Dacă se făcea aşa, n'ar fi avut loc nici înşelătoria călugărilor caterisiţi, nici escrocheriile iubitorilor de câştig urât, nici vânarea de voturi a politicianilor, şi nici mai ales amestecul bolşevic, şi n'ar fi avut loc nici tulburările, nici intervenirea armatei, nici împuşcături, nici nimic.

Prin urmare chestia calendarului nu-i o chestie curat bisericească, ci o chestie socială, o chestie şi de stat; şi apoi ea nu-i o chestie de credinţă, ci o chestie de ştiinţă şi abea acum s'a intrat pe calea cea adevărată de aplicare. Calendarul e în prima linie o chestie de astronomie şi dacă te apuci să convingi poporul pe chestia calendarului, trebue să faci cu el astronomie. Apoi facă cine poate. Preoţii nu pot, că nu ştiu astronomie. Şi dacă ar şti, n'au cui face astronomie, că poporut nu-i pregătit pentru asta.

După cum când se verifică metrul, toţi trebue să întrebuinţeze metrul verificat şi nimenea nu poate face almintrelea, aşa-i şi cu calendarul: când l-a verificat autoritatea bisericească cea mai înaltă şi statul care-l ceruse şi el, l-a primit, nimenea n'are dreptul să zică că el nu-l primeşte, pentrucă nimenea nu-i în măsură să ştie mai bine, pentrucă autoritatea bisericească în cazul acesta s'a sprijinit şi pe autoritatea ştiinţei.

Cei cari nu ascultă să-şi aducă aminte de cuvintele Scripturii: **Toată călcarea de poruncă şi neascultarea şi-a luat dreaptă răsplătire** (Ebr. II, 2). Aşa s'a petrecut şi cu stiliştii. Autoritatea înaltă bisericească a dat poruncă să se păzească calendarul aşa, cum era îndreptat; noi i-am sfătuit mereu. Ei însă n'au ascultat ci s'au dedat la fapte, cari le-au atras dreapta răs-

plătire pentru neascultare. Nouă ne pare rău de toate cele petrecute. Dar nimeni nu e vinovat de cele ce au pățit, ci numai ei singuri.

Incheiere. Din cele spuse până aicea se vede că, calendarul e făcut de oameni și, ca tot lucrul făcut de oameni nu-i desăvârșit, ci are nevoie din când în când să fie îndreptat. Intocmit la anul 45 înainte de Hristos, el a fost îndreptat la anul 325 după Hristos, la sfântul Sinod cel dintăiu dela Niceia. Dar atunci n'au fost luate măsuri, ca echinopțiul să nu mai cadă dela 21 Martie. Deaceea pe la anul 1324 se simți din nou nevoia unei îndreptări a calendarului și istoricul Nechifor Grigoraș și propuse împăratului dela Constantinopol Andronic II. Dar ea nu s'a făcut atunci, ci abea pe la 1580 în apus, iar în răsărit s'a dispus să se facă abea acum.

Prin această îndreptare nu numai că nu s'a atins nimic din ale credinții, ci și evenimentele sau întâmplările istorice, cari sunt însemnate în calendar pentru prăznuit, revin la locul lor, de unde căzuseră prin rămânerea mereu în urmă a calendarului. Așa că de fapt, nu calendarul îndreptat este nou, ci cel neîndreptat.

Sfătuesc dară pe toți iubiții noștri fii duhovnicești să primească și să se țină de calendarul îndreptat de Sf. Sinod, cu învoirea sfintei Biserici ecumenice.

Prin aceasta se va statornici din nou și legătura dragostei, și pacea între toți fiii sf. noastre Biserici drept măritoare de Răsărit. Și așa uniți în cugete și în simțiri, să întâmpinăm Nașterea Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos cu cântarea păcii cea îngerească:

«Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, întru oameni bunăvoire».

† **NICODIM**
Mitropolit al Moldovei și Sucevei

Cuvântarea I. P. S. Nicodim

ținută la sărbătorirea unirii dela 1 Decemvrie a. c., și a marei manifestații antirevizioniste, care a avut loc și la Iași, ca'n întreaga țară.

SLĂVITĂ ADUNARE,

Scriptura Sfântă ne spune, că la început „luând Dumnezeu țărână din pământ, a făcut pe om și a suflat în fața lui suflare de viață și s'a făcut omul ființă vie," și l'a așezat Dumnezeu în raiul cel dela Eufrat.

Tot așa a urmat Dumnezeu mai pe urmă, când a făcut neamul românesc: a luat lut roman și argilă dacică și a făcut făptura asta nouă, și a suflat într'însa duhul cel mai ales, ce-l avea atuncea la îndemână, duhul Evangheliei lui Hristos, duhul creștinismului, care venise chiar atunci în lume, — căci poporul nostru și creștinismul s'au născut cam odată. Și făptura asta nouă Dumnezeu n'a mai așezat'o în raiul cel dela Eufrat, ci în raiul dunărean, în minunata grădina a Carpaților.

Și a trimis acestei făpturi nouă atâta bine, încât curând s'a auzit pretutindenea de Dacia Fericită. Dar i-a trimis și cercare de oțelire și întărire, căci curând a început potopul de popoară barbare, ce au curs mereu peste Dacia din fundurile Răsăritului și ale Mezului nopții, timp de una mie de ani, dela 250 până pe a 1250, când a început a mai conteni.

Toate aceste valuri de popoare au alunecat peste argila dacică și s'au scurs în toate părțile, numai unele, cari veniseră mai târziu au mai rămas, așteptând să fie alungate.

A rămas pe loc numai ce era de pe loc, numai poporul român, cari era născut aicea pe loc, căci poporul nostru nu-i venit de nicăirea. El e făurit aici mai ales din argila dacică, cari alcătuiește elementul preponderent al ființei sale și așa prin Daci ființarea sa în aceste țări se afundă mult în veacurile cele de dinainte de Hristos.

Dar nu apucă să se scurgă de tot potopul barbar, n'apucă

bine să se înjghebeze stătuleţele şi principatele române, când iată se iviră uriaşi aicea, în părţile acestea ale lumii, şi încă trei : unul la miazăzi cu chip de lup ; altul la răsărit cu chip de urs, şi altul la apus, cu chip de vulpe. Cu acesta din urmă s'au unit şi parte din drojdiile barbare, ce mai rămăseseră prin ţările române,

Acestor trei uriaşi li-a venit gustul să se hârjonească prin ţările noastre ; au jucat oina războiului aicea veacuri întregi, făcând din poporul nostru minge în joaca lor.

Dar Dumnezeu, care aşezase aicea o făptură iubită a Sa, n'a mai îngăduit în cele din urmă pe aceşti uriaşi şi i-a doborât pe toţi deodată la pământ, şi a scos iară la iveală Dacia Fericită de altă dată, în toată strălucirea ei, dela Nistru la Dunăre şi dela Tisa la Marea Neagră. Iată, această nouă întregire a Daciei o şi sărbătorim noi azi aşa de strălucit.

Cei trei uriaşi însă în prăbuşirea lor, au stârnit un groaznic colb anarhic, care întunecă încă văzduhurile, şi din dărmăturile aşezărilor lor ţipă hiene, urlă şacali şi şueră vipere şi tot felul de jivine urâte, cari ar vrea să învenineze totul. Urlă ele când la răsărit, când la miazăzi, când mai ales la asfinţit.

Nu ştiu de aţi fost careva iarna prin munţii noştri, unde-şi au gospodarii turmele la iernat ! Ei au acolo staule bine adăpostite şi bine întărite, păzite de ciobani voinici şi de dulăi zdraveni. Seara, la asfinţitul soarelui, ciobanii vâră turmele în staule, pe cari le închid bine, şi apoi să adăpostesc şi ei în colibe, unde ard focuri bune, iar cânii străjuiesc împrejur.

N'apucă nici să însereze bine, şi iacă un urlet răsună într'un pisc de munte, şi altul răspunde în alt pisc, şi apoi altul, şi altul. Sunt lupii, cari, se strigă unii pe alţii, ca să pornească în ceată spre târlă. Dar aicea sunt întâmpinaţi mai întâi de dulăi cu lătrat puternic. Apoi ies ciobanii cu arma. Răsună o detunătură, două, şi dihăniile sunt puse pe fugă. Dulăii le petrec până departe şi în petrecania asta rup hartane din blănile dihaniilor. A doua zi se văd numai urmele pe zăpadă, hartane din blănile dihăniilor şi câteodată şi câte o dâră de sânge curs din rana pricinuită de vre-un glonte. Numai aşa le trece dihăniilor pofta de a mai cerca pe la târle.

Tocmai aşa se petrece şi cu dihăniile acestea din dărmătu-

rile uriaşilor : urlă una la asfinţit ; răspunde un ţipăt la miazăzi ; câteodată se aude un morăit gros la răsărit, s'au şi câte un glas înteţitor tocmai la mare depărtare, peste alţi munţi, tocmai în depărtatul miazăzi-apus. Sunt dihăniile din ruinele babilonice cari se strigă una pe alta, să năvălească asupra staulului românesc.

Noi însă le strigăm un puternic: Ho! Staulul nostru este păzit nu de ciobani şi de dulăi, ci de arhangheli şi voevozi, de oştiri puternice, de întreaga naţiune, care apără, nu hotare puse de oameni, ci hotare veşnice, puse de însuşi Dumnezeu, când a creiat neamul nostru. Hotarele noastre sunt păzite şi de Dumnezeu.

Dacă acele neamuri, cari numai vremelniceşte au trăit aicea, se socot în drept să lupte ca să vină înapoi, apoi ce fel trebuie să ne simţim noi, cei cari aici ne-am născut şi aici am trăit totdeauna? Ce fel trebuie să ne simţim noi, cei ce ştim că aici Dumnezeu ne-a aşezat şi că cei ce dau năvală, sunt numai nişte năvălitori, cari şi-au lăsat pământul ce li l-a dat Dumnezeu şi umblă în chip prădalnic să apuce pământul altora. Acestora cu toată tăria le vom striga cu glasul proroculuí celui dedemult:

Cu noi este Dumnezeu, înţelegeţi neamuri şi vă plecaţi, că cu noi este Dumnezeu!

Auziţi până la marginele pământului, că cu noi este Dumnezeu!

Cei puternici plecaţi-vă, că cu noi este Dumnezeu!

Pentrucă de vă veţi întări iarăşi, iarăşi veţi fi biruiţi că cu noi este Dumnezeu!

Şi orice sfat veţi sfătui, risipi-l-va Domnul, că cu noi este Dumnezeu!

Şi cuvântul ori care-l veţi grăi, nu vi se va împlini, că cu noi este Dumnezeu!

De frica voastră nu ne vom teme, nici nu ne vom turbura, că cu noi este Dumnezeu!

Cuvântarea D-lui Prof. Traian Bratu,

Rectorul Universității Mihailene din Iași, ținută la marea întrunire din sala Sidoli la 1 Dec. 1936, pentru sărbătorirea unirii și ca răspuns la mișcările revizioniste. *)

Inalt Prea Sfințite Părinte!
Frați Români!

In afară de sărbătorile închinate Dinastiei, noi Românii ca națiune politică două sărbători mari avem: sărbătoarea eroilor și sărbătorirea Unirei.

In ziua eroilor, pentru a căror pomenire foarte frumos și simbolic s'a stabilit ziua Inălțării Domnului, ne aducem aminte de cei ce au pus sângele și viața lor în temelia României noi, întregite. Și recunoștința noastră zmerită, nevrednicia noastră față de caracterul sublim al jertfei lor par'că mai ușor găsesc cuvintele care să le exprime.

Altfel stau lucrurile, când e vorba de înfăptuirea unirei, privită aceasta în totalitatea ei.

Căci astăzi nu se serbează numai unirea Ardealului, votată

---

*) Alături de prea frumoasa cuvântare a I. P. S. Mitropolit Nicodim, cu deosebită plăcere alăturăm și cuvântarea D-lui Prof. Traian Bratu, Rectorul universității din Iași, în cari, ceice au ascultat-o și au răsplătit-o cu nedescrise de mari aplauze, precum și acei cari acum o vor ceti, vor găsi în ea mărgăritare de mult preț: o cuvântare model, atât în ceeeace privește cuprinsul, cât și forma, dar mai presus de toate, din ea se vede sufletul de bun și luminat creștin și a unui bun și luminat român. Cu o măestrie de erudit profesor a arătat cum în istoria reintregirei neamului nostru, ca și în trecut, a fost *Pronia lui Dumnezeu*, cari ca un Părinte prea Bun și Drept ce este, nouă, ca și celorlalte popoare nedreptățite le-a făcut dreptate. Această cuvântare are evocări și frumuseți de psalm, ca a celui mai credincios suflet de creștin, plin de poezia bucuriilor în o încredere neclintită în Dumnezeu. „*Dumnezeul dreptății, Dumnezeul popoarelor veghea....*“ Ce să mai scriu, *cetiți și vedeți* și vă veți bucura, văzând că alături de cuvântarea clasică a luminatului nostru ierarh, I. P. S. Nicodim, aveți fericirea să cetiți o altă cuvântare tot atât de clasică, rostită de Dl. Prof. Traian Bratu, care în adevăr *e un spirit rector* în adevăratul înțăles a cuvântului. (V. Gh. V.).

la Alba Iulia azi sunt 18 ani, ci prăznuim în mod simbolic întreaga mare unire : şi revenirea la matcă a Moldovei de dincolo de Prut, hotărâtă de Sfatul Ţării încă de la 27 Martie 1918, şi realipirea Bucovinei, votată de reprezentanţii ei la 28 Noembrie, şi aniversarea zilei mari din Alba Iulia, în care Românii din Ardeal şi din părţile ungurene au hotărât unirea acestor ţinuturi cu patria mumă.

Dar chiar şi mintea cea mai stearpă şi inima cea mai închisă vede că prin realizarea acestei uniri ne-au revenit ţinuturile — toate ale noastre ! — şi din Răsărit şi din Apus şi din Miază-noapte, că ne-am reîntregit cu tot ce era al nostru ; vede că pentru a se putea împlini aceasta a trebuit să se prăbuşească într'o revoluţie ne mai văzută până atunci imperiul mare al Ţarilor, a trebuit să se fărămiţeze Austria cea înjghebată de o extraordinar de şireată şi de stăruitoare politică de familie a Habsburgilor, a trebuit să cadă o trufaşe stăpânire de 1000 de ani a Maghiarilor asupra altor neamuri din Nordul şi Sudul, din Estul şi Vestul fostei coroane a lui Ştefan cel Sfânt ; şi văzând cum *s'au prăbuşit şi s'au fărămiţat două imperii mari, ca să se facă dreptate, să poată reînvia Polonia, să-şi poată reînjgheba viaţa politică proprie naţiunea cehoslovacă, să-şi poată realiza unitatea naţională Iugoslavii şi Românii*, oricine trebue să recunoască în aceste evenimente **minunea**, *acţiunea Proniei cereşti, a Dumnezeului nemuritor.*

Să vorbim numai de noi Românii.

Ardealul robit de 1000 de ani ; Bucovina furată la 1775, Basarabia la 1812 ; principatele Munteniei şi Moldovei vasale Turciei şi până la Tudor cu domni fanarioţi ; chiar şi în sec. al 19-lea Domnii Moldovei făcând echilibristică măiastră între Constantinopolul care exercita o suzeranitate de-acum mai mult nominală şi Ţarii Rusiei cu suspectul lor protectorat pravoslavnic ; Domnii Munteniei făcând aceiaşi echilibristică între Ţarigradul suzeran şi Viena.

Faţă de această situaţie de fapt vin :

la 1859 unirea celor două principate ;

la 1878 independenţa cu jumătate din Dobrogea ;

la 1881 România regat independent, mărit la 1913 cu celelalte două judeţe din Dobrogea;

la 1918 revenirea Moldovei de peste Prut, realipirea Bucovinei, unirea Ardealului împreună cu Banatul, Crişana şi Maramureşul.

(Cei de 80 de ani în 1918 au fost în tot timpul acestei ascensiuni politice a neamului nostru !)

Dar Basarabia fusese provincie stăpânită de peste 100 de ani de aliatul nostru din război, de imperiul Ţarilor! Şi s'a prăbuşit imperiul Ţarilor, ca Basarabia să se poată întoarce la sânul Moldovei.

Austria s'a sfărmat, ca să ne putem relua Bucovina.

S'a sfărmat trufaşa Ungarie, ca Ardealul să poată vota unirea.

Nu-i aci vizibilă, palpabilă voinţa Dumnezeului neamurilor?

Implinire în felul acesta doar nu a putut visa nimeni dintre Români. Căci patrioţii noştri, judecând cu mintea lor omenească, deci mărginită, împingeau la luptă pentru întregire în o singură direcţie: cei mai mulţi, imensa majoritate, la luptă de desrobire spre Apus şi Miază-Noapte, deci pentru eliberarea Transilvaniei şi a Bucovinei, puţini, printre ei unii cari credeau în superioritatea de arme a puterilor centrale, alţii originari de peste Prut cari văzuseră primejdia adormirei definitive a conştiinţei româneşti în acele părţi, îndemnau la luptă pentru izbăvirea acestei provincii şi pentru salvarea românismului între Prut şi Nistru.

Şi unii şi alţii fuseseră Români buni şi de bună credinţă; şi unii şi alţii lucraseră în direcţia pe care o credeau ei mântuitoare pentru neam. Dar şi unii şi alţii erau numai oameni, minţi mărginite, în mod firesc incapabile de a pătrunde în tainele, care condiţionează hotărârile Celui de Sus, ale Dumnezeului popoarelor.

După doi ani de neutralitate ţara s'a hotărât şi a pornit război pentru eliberarea Ardealului şi a Bucovinei, lăsând pentru viitor soluţionarea problemei Basarabiei. Iar războiul ne-a adus cea din urmă încercare şi pedeapsă: a venit din Apus şi Miază-zi cotropirea ţării de armatele duşmane, au venit suferinţele nesfârşite ale retragerei, ale pierderei a 800 de mii de vieţi, ale molimelor, ale lipsurilor; a urmat îngenunchiarea noastră prin acea aşa numită pace de la Bucureşti: o ultimă pedeapsă şi ispăşire, după ce fuseserăm încercaţi prin altela fără nume şi fără număr.

Şi inimile chiar şi a celor mai curajoşi şi plini de încredere au încercat ispita desnădejdei.

Insă în timp ce noi păream resemnaţi a pieri după o încercare eroică de a ne elibera fraţii, doar şi cei mai buni fii ai neamului nostru nu erau decât tot oameni cu minte strâmtă şi mărginită, **Dumnezeul dreptăţii, Dumnezeul popoarelor veghia.** *Şi s'a văzut şi atunci, că* **hotărârile Lui drepte, împlinirile Lui vin ca din senin, mari, zdrobitor de mari, uluitoare, neînţelese, improbabile, neaşteptate, căci socoteli nepătrunse de mintea omenească stau la temelia lor:** s'au prăbuşit imperiile centrale duşmane nouă, ca să poată fi izbăviţi fraţii *noştri* din jugul lor, dar s'a prăbuşit şi imperiul cel mare al Ţarilor, aliatul nostru, ca să poată reveni la matcă Basarabia. Ne-a supus la o ultimă încercare de nenumărate jertfe şi nespuse suferinţe, pentru ca după pedeapsa cea mai mare şi din căderea cea mai dureroasă să ne ridice de-odată în lumina orbitoare a împlinirei întregi. Drept este deci să repetăm vorba biblică: **Mare eşti Doamne, şi minunate sunt, şi nepătrunse rămân căile Tale!**

Zmeriţi, simţindu-ne nimicnicia şi nevrednicia faţă de taina neînţeleasă a hotărârilor Lui, nu putem decât să ne închinăm, să-i aducem slavă şi mulţumire. I le-am adus şi astăzi; I le vom aduce pururea.

Ba mai putem încă ceva şi datori suntem a o face:

Trebue să dovedim zi cu zi prin faptele noastre, că suntem hotărâţi a ne arata vrednici de mila lui nemărginită arătată unui popor pe care l'a supus la aşa îndelungate încercări şi pedepse şi la isbăvit într'un moment ales de El, pentru a se înfăţişa cu întreaga sa fire vecinic nepătrunsă şi în întreaga sa mărire.

Şi ne vom arăta vrednici făcând muncă constructivă, ca să închegăm şi să consolidăm în modul cel mai desăvârşit, de care suntem capabili, ceeace El ne-a dăruit hărăzindu-ne împlinirea cea mare, în faţa căreia cutremuraţi ne-am închinat cu smerenie.

Dar ne vom arăta vrednici şi în alt chip:

Dumnezeul neamurilor nu prin mijloace nenaturale ne-a ajutat, ci s'a servit întru aceasta de aliaţii noştri din Apus şi de armata noastră. Aliaţilor le-a acordat superioritatea de arme asupra duşmanului şi prin ei l'a îngenunchiat: dar tot aliaţilor le-a sădit în inimă credinţa faţă de noi, aliaţii lor cotropiţi şi i-a făcut

ca în virtutea acestei credinţe ei, aliaţii noştri. să susţină cauza noastră în tratativele de pace şi să treacă greutăţile noastre actuale, deci unirea noastră, în tratatele de pace. Fără ajutorul lui D-zeu, care s'a milostivit văzându-ne suferinţele nemărginite din trecut şi jertfele fără număr din războiul ultim, fără aceste jertfe, care au folosit şi cauzei aliaţilor noştri ; şi fără sprijinul acestora hotarele ţării nu s'ar putea găsi fixate în tratatele iscălite de toate puterile care au fost în război, deci şi de foştii noştri duşmani.

Insă acum bate vânt puternic revizionist : Foştii noştri duşmani fac totul, ca să-şi poată redobândi ceeace au perdut, şi au perdut întăi, fiindcă s'a făcut dreptate : nu li se cuvenea, deoarece nu era al lor, al doilea, fiindcă fuseseră învinşi. Şi spre marea noastră durere şi uimire constatăm că şi foşti aliaţi ai noştri, cari au beneficiat şi ei de izbânda în război, izbândă isvorâtă şi din jertfele altor aliaţi şi chiar şi din ale noastre, acum se lasă mistificaţi şi momiţi de foştii duşmani şi îi susţin în tendinţele lor revizioniste,—firește numai când e vorba de teritoriile altora şi fără să se gândească un moment, că odată ce s'ar porni pe calea revizuirilor, s'ar putea întâmpla să se ceară asemenea revizuiri şi în defavoarea lor.

Astfel tendinţe revizioniste ne ameninţă din Apus.

Fraţi Români !

Faţă de aceste tendinţe nu putem avea decât un singur răspuns :

Ne-am luat numai ceeace a fost al nostru.

Nu cerem nimănui nimic, nu avem de dat nimănui nimic.

Vrem să trăim în pace şi bună înţelegere cu toate statele şi mai ales cu toţi vecinii, care înţeleg să ne respecte ţara şi graniţele ei consfinţite de tratate.

Vrem pace şi dorim cea mai bună armonie cu toate popoarele, dar avem sentiment de **frăţie faţă de foştii noştri aliaţi,** *cari ne-au ajutat să ne înfăptuim unirea şi să o asigurăm prin tratate şi* **cari stau şi acum pe temelia dată de tratate.**

Rămânem fraţi credincioşi tuturora care ne păstrează şi ei frăţia credincioasă.

Dar asupra graniţelor ţării nu admitem nici discuţie, nici tocmeală—Murim cu toţii pentru a le apăra,

Rămânem solidari cu aliaţii noştri, care se declară şi

ei solidari cu noi întru apărarea tratatelor, care ne garantează ţara.

Iar acelora, care nădăjduesc să ni le poată dărâma cu armele, le spunem; **Incercaţi, dacă voiţi!**

Dar D-zeu, care ne-a acordat împlinirea idealului nostru ca naţiune, ne va ajuta şi să-l apărăm şi păstrăm.

Şi în faţa Lui ne legăm să ne jertfim şi ultima picătură de sânge pentru a ne apăra şi păstra ţara înfăptuită prin unire.

Vă întreb: Juraţi?

Juraţi!

CTITOR NECUNOSCUT

Mulţi sunt care'ţi vorbesc numai prin sunetele glasului lor, dar mai puţini sunt acei ce împodobesc şi cu fapte ceiace spun. Mulţi dau planuri, mulţi apar falnici în ochii tuturor şi pe mulţi îi vezi sfătuitorii tuturor, numai a lor nu. Căci mulţi se cred chemaţi numai şi numai să pună pe oricine la cale, dar nu şi pe sine. După cum spune Mântuitorul nostru Iisus Hristos, *„ei sunt ceice zic, dară nu fac"*.

In general oamenii faptelor lucrează în taină. In liniştea camerei şi'n taina nopţilor, mai ales, alcătuesc opere, prin care cu adevărat vin în ajutorul oricui le vor ceti. In tainicul sat îndepărtat, în un adânc de munţi, ori pe o vale îndepărtată, se frământă să îmbuneze viaţa unor săteni lipsiţi de „lumina cunoştinţei", un suflet de apostol, care e departe de zgomotul oraşelor civilizate. Acolo îşi arde lumina sufletului lor, şi cu ea viaţa, pentru a fi lumină tuturor, dând lumină din lumină. In taina munţilor, la umbra deasă a codrilor, aflăm suflete întru totul închinate idealului, care-şi jertfesc viaţa şi avutul, pentru a reface o mândră mânăstire, pe cari mulţi din voinţă sau neatenţie nu o băgau în seamă, ca pe o icoană veche.

Aceştia cari ne dăruesc faptele lor drept pilde de urmat, au luat exemplu dela floare şi dela bobul de grâu şi al oricărui rod, care-şi ţese darul cu cari ne îmbogăţesc, în taină, fără de sgo-

motul vorbelor deşarte. Ei îşi au pildă pe însuşi Mântuitorul Iisus Hristos, pe apostoli, pe mucenici, pe sfinţi, pe ctitorii tuturor înfăptuirilor de bine ai omenirei, cari, „au spus şi au făcut", şi cari prin jertfa lor au adus fericirea pe pământ.

Sufletele marilor ctitori de biserici, de exemplu, sunt pilde cari nu vor muri niciodată în viaţa de aici. Ei trăesc şi astăzi, ca şi acum patru sute de ani în urmă, şi vor trăi şi peste o mie de ani în viitor. Prin înălţarea unei biserici, ei şi-au înălţat sufletele lor, au înălţat neamul din cursul atâtor sute de ani, şi s'au înălţat şi ei peste veacuri. Ei sunt veşnic pomeniţi de preoţi, de credincioşii de ieri, de astăzi şi de mâine. Pe un Ştefan cel Mare, l-a făcut poporul Sfânt, cari s'a sfinţit şi se sfinţeşte în cele peste patruzeci şi patru de biserici zidite de el.

Spre fericirea noastră, astfel de pilde le avem nu numai în trecut, ci şi în timpurile noastre. Dacă ar fi să vorbim numai de mânăstiri apoi, în Moldova noastră, repede ne-am gândi la Safta Brâncoveanu, cari în Bucureşti a ctitorit o vestită biserică şi un măreţ spital din ţara aceasta, cari stau în fruntea ctitoriilor româneşti, şi cum apoi s'a călugărit la Mânăstirea Văratec, unde ea a lăsat averi pentru pomenirea ei, dar pe care alţii le-a luat, nu însă şi pomenirea. Apoi, Mânăstirea Neamţului îşi are „ctitorul ei nou", după cum a scris d-l M. Sadoveanu, pe I. P. S. Mitropolit Nicodim. Şi'nsfârşit Mânăstirea Agapia îşi are şi ea „ctitor nou", prea cunoscut în părţile locului, dar nu şi de ceice n'au fost niciodată la Agapia. *Ctitorul nou al Agapiei e d-l Profesor I. D. Ştefănescu.*

Mai bine de jumătate de an, d-l Profesor I. D. Ştefănescu e la Paris, Bruxelles şi'n alte centre universitare din Franţa, mai ales, unde îşi ţine prelegerile d-sale, până şi câte trei pe zi. E o mândrie a ţării noastre, în a fi chemat de străinătate, la una din cele mai de seamă universităţi a lumei, să ţină prelegeri despre istoria artei creştine orientale. O ironie a soartei, în străinătate e chemat în concertul savanţilor lumei, iar la noi, la o facultate ortodoxă. a fost chemat un ateu, un comunist nu de mult condamnat!! In acelaş timp, d-l Profesor I. D. Ştefănescu ne-a dat nouă şi străinătăţii lucrări unice în literatura universală, pentru care iarăşi ne laudă străinătatea... Nu ar fi să amintesc decât de *Biblia ilustrată*, scoasă în colaborare cu I. P. S. Mitropolit Nicodim

şi de ultima d-sale lucrare, scoasă tot anul acesta : „L'Illustration des Liturgies dans l'art de Byzance et de l'Orient, Bruxelles, 1936.

După cum se vede d-l Profesor I. D. Ştefănescu, prezintă lumei apusene, dela care noi suntem obişnuiţi ca numai să luăm dela ei, nu şi ei dela noi, — splendorile arteî bizantine, comorile artistice a bisericelor noastre, tezaurile artei noastre răsăritene, pe care drept să o mărturisim, mulţi dintre noi, le nesocotesc. Dar ceva mai mult, spre deosebire şi de alţi preţuitori a bisericilor noastre, din această latură a valorii lor, d-l Profesor I. D. Ştefănescu nu este numai un descoperitor şi slăvitor al trecutului prin ceeace a găsit la el, ci e un înţelept şi prea bun creştin, căci d-sa se străduieşte să'nfăptuiască la rândul său, ceeace au făcut şi înaintaşii, la cari descopere opere nemuritoare. Domnul Profesor a slăvit pe ctitorii de biserici şi pe ctitorii operilor de artă, dar şi d-sa, la rând, a ajuns să fie un ctitor. Ctitoriile trecute ale voevozilor, ale boerilor şi acelor săraci chiar, dar cu sufletul de aur, i-au fost drept pildă şi îndemn spre o jertfelnicie înţeleaptă, dar mai ales creştinească.

D-l Profesor a ajuns să fie *ctitor nou* la Mânăstirea Agapia. De unde până acum îl vedeam studiind şi înfăţişându-ne diferite ctitorii şi ctitori. iată că acum, noi avem fericirea să-l numărăm printre ctitorii ce'i în viaţă, a timpurilor de astăzi.

Cei ce au fost la Sfânta Mânăstire Agapia, unii atraşi poate de evlavia, de a vedea şi trăi câteva clipe în o mânăstire de Maici, unde totul e închinat rugăciunei şi muncii, sau poate pentru a vedea pictura lui Grigorescu, au avut fericirea să vadă şi noua ctitorie. Pentru cei ce n'au fost încă la Mânăstirea Agapia, le facem acum cunoscut, spre pilda şi ştiinţa tuturor, după cele ce am văzut şi după cele ce an de an aduce la cunoştinţa Mitropoliei stăreţia acelei Mânăstiri. Cu ochii înlăcrămaţi de bucurie ceteşti şi vezi cum an de an s'au făcut foarte mari opere şi aşezeminte la acea mânăstire. Şi ceva mai mult, la Mânăstirea Agapia avem realizări, pe cari nu le găsim la nici o mânăstire din ţară, şi aş putea zice chiar din întreg orientul creştin.

Intr'un an s'a spălat pictura lui Grigorescu, în altul s'a înfiinţat un muzeu, apoi o şcoală de pictură şi broderie bisericească şi de mulţi ani se străduesc să ridice biserica Agapiei din deal,

pe care anul acesta nădăjduesc să o sfinţească, şi încă multe alte înfăptuiri pe cari, le vom arăta pe rând. Ei bine, sufletul şi întemietorul acestor aşezeminte e d-l Profesor — cum îi zic maicele, cari cu jertfe şi cu tot elanul sufletului d-sale talentat, a înfăptuit opere neperitoare.

Maica Stareţă, Fevronia Lupu, o vrednică şi foarte pricepută conducătoare a acestei sfinte monastiri, pe cari cu mult tact şi înţelepciune o stăreţeşte, raportează sfintei Mitropolii, că „d-l Profesor I. D. Ştefănescu, s'a deosebit de toţi ceilalţi vizitatori prin neasemănata dragoste, neţărmuritul devotament şi însemnatele sacrificii pe care le-a practicat ca cel mai bun creştin, pentru ajutorarea şi ridicarea Sfintei noastre Monastiri".

Şi acum, după raportul P. C. Maicii Stareţe, să las să vorbească însăşi faptele.

1. Spalarea picturii lui Grigorescu

Dintre bisericile ţării noastre, singura care e împodobită cu prea frumoase icoane, pictate de cel mai mare pictor al nostru şi unul dintre cei mai iluştri pictori ai lumei din veacul al XIX-lea, N. Grigorescu, e biserica cea mare din Sf. Monastire Agapia. Şi dacă astăzi o pânză de a lui Grigorescu a ajuns să se vândă cu sute de mii de lei, apoi ne putem închipui cât valorează pictura bisericii din Agapia şi cât îi creşte valoarea ei în viitor. Dar aceasta se nesocotia, nu de maicile din Agapia, cari în simplitatea lor, hulită de unii, o preţuesc ca pe cea mai de seamă salbă de mărgăritar din lume, ci se nesocotia de acei dela cari era de aşteptat să preţuiască nu un tablou, ci zeci şi zeci de tablouri ale celui mai mare pictor. Totuşi, lipsite de ajutorul din afară, maicile nu s'au descurajat şi au căutat ca prin mijloace proprii să caute, să plătească un specialist care să spele şi să redea strălucirii această strălucită pictură. Dar, specialiştii, pe bună dreptate, pentru osteneala lor, au cerut 500.000 lei. Insă de unde să-i plăteşti: Statul nu dădea nimic, Stăreţia săracă, iar maicile şi mai sărace. Iată, că spre bucuria nedescrisă a maicilor şi spre fericirea noastră a tuturor, „*s'a oferit gratis d-l Profesor Ştefănescu, personal şi cu ajutorul preoţilor şi a călugăriţilor, a readus la lumină cu o pricepere neîntrecută pictura genialului Grigorescu*", *re-*

dând-o admirației tuturor, spre mândria oricărui român și spre fericirea Bisericei noastre.

De-acum, orice vizitator poate să admire luminat opera celui mai mare geniu al nostru, orice închinător poate să trăiască clipe de adevărate înălțări sufletești, căci prin asta va privi către cele nemuritoare, iar maicile să se socoată prea fericite că au găsit drahma cea de mare preț pe care o socoteau pierdută, și acum, liniștite, nestingherite de nimic cari să le superea privirea pot privi prin icoanele din biserică, la icoanele vieții celor ce cu adevărat o reprezintă.

Iată o primă ctitorie a d-lui Profesor I. D. Ștefănescu la Mânăstirea Agapia.

2. **Muzeul Mânăstirii**

„In anul 1927, Dl. Profesor I. D. Ștefănescu a înființat și organizat un muzeu al Mânăstirei".

Iată un așezemânt firesc în locul cel mai potrivit pentru obiectele de valoare pe cari le are. Ce nenatural lucru este, ca să te duci să vezi operile de artă bisericească, oriunde în altă parte, numai la bisericile dela care s'au luat, nu. Tezaurul artistic al bisericilor noastre cari înfrumusețează și constitue un neprețuit de mare punct de atracție pentru cercetători și vizitatori, e în saloane cari nu-s ale bisericii și nici supravegheate de oamenii bisericii, cu toată evlavia cuvenită, ci sunt adesea în muzee particulare. Iată, că această nefirească stare de lucruri, dl. profesor I. D. Ștefănescu a căutat, ca cel puțin în parte, pentru Mânăstirea Agapia să o înlăture. A înființat un muzeu al Mânăstirii, în care, sunt sfinte icoane, obiecte bisericești, broderii religioase, scoarțe românești și gravuri precum și manuscrise de o valoare nedescris de mare. Pentru știința celor ce n'au văzut încă muzeul dela Agapia, însemnez, în parte, obiectele de valoare care sunt în acest muzeu.

1. *Icoane* începând din veacul al XVI; icoane caracteristice bucovinene, moldovenești și basarabene. O colecție de icoane de Grigorescu și de meșterul lui Grigorescu, Nicu Lefteriu. Din secția icoanelor, cele mai importante sunt: *Nașterea Domnului*, icoană din veacul al XVI, pe lemn, încadrată în argint, împodobit cu flori, lucru de mână; *Icoana*

Mântuitorului, executată în Bucovina pe cheltuiala Mitropolitului Anastasie Crimca ; *Maica Domnului cu Iisus copil în brațe*, icoană care a făcut parte din zestrea bisericii mari din Agapia, dăruită de Vasile Lupu ; de remarcat icoane făcute de Grigorescu, când avea 15-16 ani și icoane cu care a concurat Grigorescu pentru zugrăvirea Agapiei, și *capodopera lui Grigorescu*, *Maica Domnului în picioare, purtând pe Iisus copil pe brațul stâng*, icoană inspirată după Madona Sixtină a lui Raphael. Aceste icoane sunt strânse de dl. Profesor I. D. Ștefănescu, pe care în cea mai mare parte le-a cumpărat personal. Cât valorează aceste icoane, fiecare în parte și toate la un loc, e ceva de neprețuit !

2. *Cruci sculptate.* Una e splendidă de lemn de chiparos, dela Petru Rareș ; panaghiare de aur, din care unul e dela Ștefan cel Mare și altul dela Alexandru Lăpușneanu, iarăși de neprețuit. Valoarea lor e de neprețuit prin arta minunată cu care sunt executate, prin vechimea și raritatea lor.

3. *Broderii religioase.* Icoane cu sfinți și scene din Evanghelie, procovețe, poale de icoane, din veacul al XVIII și al XIX, cele mai multe executate de maici din Mânăstire între anii 1820—1840, ceeace dovedește existența unei adevărate școale de broderii pe acea vreme în Mânăstire.

4. *Scoarțe românești* din Ardeal, Moldova, Muntenia și Basarabia cele mai multe din ele lucrate de maici, unele datate și semnate din anii 1800—1860. Printre ele mai caracteristice sunt : una datată din 1802 făcută de Ana Monahia și o scoarță veche cu buchete de flori donată de regele Carol I Mânăstirei în 1866. Toate scoarțele sunt cu culori vegetale.

Cusături și broderii naționale în special din Ardeal, din anii 1740—1850 : o prege, conciuri din Bănati cămăși, etc. Cu totul caracteristică o cămașă depe la sfârșitul veacului al XVIII cu altise alese și un ștergar cusut în felul celor mai complicate și elegante cusături din Apus.

Vestminte preoțești. Un stihar diaconesc brodat în 1830

şi un felon preoţesc împodobit la Lyon în 1850, cu buchetele de flori de matasă cusute.

5. *Colecţie de gravuri* franţuzeşti, printre cari multe au servit lui Grigorescu drept modele la pictarea bisericii ; o splendidă gravură de van-Dayck înfăţişând pe Fecioara Maria cu Iisus copil şi Iosif, etc.

6. *O colecţie de manuscrise de psaltichie* din veacul al XVII, XVIII şi XIX printre cari manuscrise de a lui Macarie Ieromonahul şi Anton Pan.

7. *Cărţi bisericeşti mai rari, manuscrise şi tipărituri.* O colecţie foarte mare de manuscrise pe pergament şi hârtie din veacul al XVI, XVII şi XVIII, cu foarte importante documente dela Petru Şchiopul şi Ierimia Movilă, etc.

Toate aceste, nu numai că le-a procurat prin mijloace proprii dl. Profesor I. D. Ştefănescu, dar ceva mai mult, a cheltuit, raportează Maica Stareţă, „peste 120.000 lei cu instalarea, pregătirea camerilor, vitrine, încadrări de icoane, facerea uşilor, încuetorilor, grădina de alături, etc.“.

Pe acest muzeu, vizitându-l vara aceasta, dl. dr. C. Angelescu, Ministrul Instrucţiei, a rămas uimit de ce-a văzut şi, şi-a mărturisit toată bucuria pentru tezaurul văzut în acest muzeu de artă bisericească şi naţională, în acelaş timp mărturisindu-şi şi îngrijorarea, că sălile acestui muzeu nu sunt destul de bine asigurate contra incendiului. Aceasta o mărturisim şi noi, dar nefiind mijloace pentru ridicarea unei clădiri anume amenajată şi asigurată contra incendiului, încă zăbovim în aceste săli, unde atâtea avem de învăţat şi de admirat.

In fiecare an, averea de artă a muzeului se îmbogăţeşti cu nouă lucruri de voloare,

3. Şcoala şi atelierul de broderii religioase

Tot dl. Profesor I. D. Ştefănescu a înfiinţat şi organizat în Sf. Mânăstire Agapia, în anul 1930, o şcoală şi atelier de broderii religioase în stil bizantin şi românesc. Iată un nou aşezemânt

firesc şi absolut necesar, zicem noi cu toţii, care nu trebue să lipsească din nici o mânăstire de maici. Până acum, în veacul nostru însă, nu este în nici o mănăstire. Profesorul, însă, nu numai că a observat, dar a şi trecut la fapte, a înfiinţat-o. Şi ceva mai mult, a organizat şi este profesorul a cărui spirit rector conduce această şcoală.

La această şcoală dl. Profesor predă, următoarele obiecte :

1. Lecţii de iconografie religioasă ;
2. Lecţii de desen şi culoare pentru stilizare ;
3. Lucru însuşi de broderie.

La predarea acestor lecţii este ajutat de Protosinghelul Gervasie Hulubaru. Cartoanele şi modelele de broderii sunt executate în şcoală de dl. Profesor I. D, Ştefănescu.

„Până în prezent, — scrie în raport P. C. Maicei Stareţă — elevele şcoalei, maice şi surori au lucrat cu materialul, (matasă şi catifea, fir de aur şi de argint, mătăsuri de brodat) aduse din străinătate şi dăruite şcoalei de dl. Profesor I. D. Ştefănescu.

Tot domnia-sa a oferit personal şi banii cu care s'a fost răsplătit munca elevelor. Pentru care a cheltuit din bani proprii suma de 70.000 lei.

In timp de patru ani s'au executat următoarele lucrări : 1) patru procoveţe ; 2) un văzduh ; 3) trei orare ; 4) o pereche anaraclite ; 5) două brâe preoţeşti, etc., cari au fost dăruite de şcoală Sfintelor biserici din Mânăstirea noastră, şi la înalte feţe bisericeşti, pentru bunul nume al şcoalei şi în semn de recunoştinţă pentru bunătatea cu care au privit munca noastră.

S'au mai executat şi lucrări mai mari, şi anume :

1. O mantie arhierească pentru P. S. Gherontie al Constanţei ;
2. O mantie arhierească pentru P. S. Grigorie al Argeşului ;
3. O mantie arhierească pentru P. C. Valerie, vicarul Sf. Mitropolii Iaşi ;
4. Reparaţia unei mantii arhiereşti pentru Sf. Mitropolie a Moldovei;
5. Reparaţia unei mitre arhiereşti a P. S. Episcop Vasilie a Caransebeşului ;
6. Şapte potnoje arhiereşti ;

Din luna Octomvrie şcoala lucrează la următoarele comenzi:

1. O mantie brodată a I. P, S. Nicolae al Ardealului;
2. Două antimise brodate;
3. Un văzduh brodat, etc.

Aceasta-i şcoala înfiinţată, organizată şi întreţinută aproape de dl. Prof. I. D. Ştefănescu. Şi aceste sunt şi roadele; 'mi pare rău că nu am să înfăţişez un clişeu, pentru a se vedea arta şi fineţa execuţiei, pe care cu o răbdare îngerească şi cu mult talent le execută elevele acestei şcoli, maici şi surori. Şcoala aceasta e o mândrie de activitate a Mânăstirilor şi a Bisericii noastre. Deaceia îndemnul nostru nu poate fi altul decât, ca această şcoală să fie încurajată de toţi, pentru a se putea organiza şi mai din deplin, bine ştiind că ce se lucrează aici, se face în rugăciune şi în sfinţenie, sub conducerea artistică a savantului profesor, mult talentat, de artă bizantină, în cea mai vestită universitate, din Paris.

Dar activitatea şi dragostea de sacrificiu, pentru înzestrarea şi înfrumuseţarea Mânăstirei Agapia, nu s'a putut opri aici, ci d-l Profesor e ctitor şi la *Agapia în deal*, unde iarăşi a sacrificat mult.... mult din banii proprii pentru a ridica o minune de biserică, pe care a înzestrat-o cu foarte mult gust artistic, şi 'n jurul căreia a înjghebat o temeinică gospodărie mânăstirească. Despre aceasta vom scri, mai pe larg, când se va face sfinţirea, care nădăjduim că va fi anul acesta.

Şi'nsfârşit, în acelaş raport, P. C. Stareţa Fevronia Lupu, mai arată şi alte multe sacrificii pe care le-a făcut d-l Profesor Ştefănescu, pentru înzestrarea Mânăstirei Agapia.

1. Pentru drumuri, pavaje, şi plantaţii în ograda Mânăstirei, şi până la cimitir, a cheltuit din bani proprii peste 42000 lei;
2. Pentru cumpărarea de cai, 5000 lei;
3. Pentru sobele de teracotă la şcoala de broderie şi Stăreţie, 15000 lei;
4. Pentru reparaţii la arhondaric, 5000 lei, ş. a. l. mărunte lucruri pe cari nu le mai însemnăm aici".

Aceste sunt faptele. Aceasta-i ctitoria. Acesta este ctitorul necunoscut de noi toţi până acum. Iar acum am făcut-o fără de voia d-sale, mai adevărat spus, fără ştiinţa d-sale, cari sigur m'ar fi împedecat. Iar, acum, că i-am făcut cunoscut faptele, aproape

sigur, că e singura dată când ceeace a făcut poate să-l supere, adică eu-s vinovatul, căci nu le-am lăsat tăinuite. Şi cumcă aşa stă lucru, n'am a aduce dovadă, decât acelaş raport al P. C. Stareţe Fevronia Lupu, în care, drept încheiere, supune cunoştinţei Inaltului Ierarh, *„că d-sa. a locuit şi locueşte cu chirie, în casa monahiei Eufrosina Ionescu, care-i procură şi-i pregăteşte alimentele, şi, nu numai că nu a primit nimic dela Mânăstire, ba încă de foarte multe ori a procurat mijloace pentru ajutorarea maicelor nevoiaşe"*.

In toate aceste înfăptuiri sfinte, trebue să o mărturisim şi pe aceasta, că d-l Profesor a fost nu oprit, ci ajutat şi îndemnat încă de Doamna Ştefănescu, o soţie ideală, cari şi-a înfrăţit idelurile d-sale cu idealurile soţului, iar amândoi şi-au sacrificat totul pentru idealurile cele mai sfinte ; ridicarea de biserici, înfrumuseţarea lor, înzestrarea mănăstirilor şi crearea de şcoli în ele, pentru preocuparea nobilă a maicilor şi a surorilor, pentru mântuirea sufletelor lor şi spre slava Bisericii noastre.

Şi 'nsfârşit fiind că am mărturisit atâtea lucruri de taină, să o mărturisesc şi pe aceasta, că D-na Ştefănescu, e fiica nemuritorului poet şi scriitor Al. Vlăhuţă, cari şi el la rândul lui a fost legat de Mănăstirea Agapia. Prin urmare ceeace face acum d-l Profesor şi Doamna, socot că este şi un glas tainic, cari din ţara de peste veac trimite „lamură de gând" şi 'ndemnuri sfinte pentru scumpii lui fii, în a iubi ceea ce este iubirea însăşi. Fericit Părinte, fericiţi Fii!

In această operă, d-l Profesor I. D. Ştefănescu a fost înţăles şi ajutat, cu un cuvânt bun, cel puţin, şi a fost sprijinit cu toată dragostea de întreaga administraţie a Mânăstirei: de P. C. Stareţă Fevronia Lupu, o înţăleaptă şi energică conducătoare de mănăstire, apoi de Cuvioşii Părinţi : Vichentie, Eftimie, Ghervasie şi Nicodim, precum şi de întregul sobor de maici din această Mânăstire, cari au fericirea să aibă un nou ctitor.

Ieromonah Vasile Vasilache

Sfinţirea bisericii din Râşca

Duminică 1 Noembrie a. cr. s'a făcut sfinţirea bisericii din Parohia Râşca, Jud. Baia. Slujba reînoirii a fost oficiată de către P. C. Arhimandrit Valerie, Vicarul Sfintei Mitropolii din Iaşî, înconjurat de un sobor de preoţi.

Este interesant şi edificator pentru noi, istoricul acestui sfânt locaş, ce poartă hramul Sfinţilor Voevozi Mihail şi Gavriil. Începută cu trei ani înainte de războiul mondial, alături de bisericuţa modestă de lemn ce devenise neîncăpătoare, această falnică şi maiestoasă catedrală zidită din piatră şi cărămidă, a fost terminată abea în toamna anului 1931, când i s'a făcut prima sfinţire de către P. S. Arhiereu Grigore Leu. Printre cei dintâi iniţiatori şi ostenitori la zidirea acestei biserici, trebue menţionaţi: Preotul Ion Grigorescu, care a păstorit timp de 70 de ani în satul acesta şi fiul să Gheorghe Grigorescu, învăţător în aceiaş localitate, astăzi pensionar în vrâstă respectabilă de 83 de ani.

Multă vreme aceşti doi luminători ai satului, care de data aceasta se nemerise a fi tatăl şi fiul ce locuiau sub acelaş acoperemânt, n'au avut alt ideal, decât terminarea şi înfrumuseţarea „Casei Domuului". I-am văzut de atâtea ori, în copilăria mea, pe aceşti doi oameni râvnitori de cele bune, cum angajau toată familia lor în slujba bisericii şi cum făceau apoi sforţări lăudabile, ca şi satul întreg să meargă după dânşii.

Dar într'o bună zi, unul din ei—preotul—a închis ochii înainte de a auzi sunând clopotele la biserica cea nouă. In urma lui, a venit ca preot în satul Râşca, nepotul său, Preotul Ermil Gh. Grigorescu fiul învăţătorului amintit mai sus.

Datorită acestuia din urmă, lucrările de terminare ale bisericei au mers într'uu ritm mai accelerat, deşi a avut de luptat cu sărăcia de după război. Şi astfel, în toamna anului 1931, s'a ajuns la sărbătoarea primei sfinţiri, atât de mult aşteptată. Şi deşi preotul Ermil Grigorescu s'a transferat între timp în oraşul Fălticeni, totuşi el a continuat să se intereseze şi mai departe de opera începută de bunicul său, dând ajutor noului preot, C. Tănasă sub care s'a făcut sfinţirea din anul 1931.

Dar, ca la orice lucrare de asemenea natură, şi aici s'au

constatat oarecare neajunsuri. Podeaua ce fusese aşezată cam în grabă a putrezit în timp de cinci ani, iar pictura lipsea aproape cu totul.

De aceea şi cel mai proaspăt preot Orest Bolohan ce s'a aşezat în această parohie în urma plecării preotului C. Tănase nu putea să stea cu mânile în sân.

Sfătuit de acelaş ctitor iniţiator, Gh. Grigorescu care este şi socrul său, a început lucrarea cu destulă asiduitate, reînoind duşumeaua şi complectând pictura. Defecţiunea stilistă ivite în parohia sa nu l-a descurajat, ci din contra l-a oţelit făcându-l mai atent, mai vioi şi mai abil în toată munca lui pastorală.

Aşa se explică de ce în toamna aceasta enoriaşii parohiei Râşca s'au învrednicit de o nouă sărbătoare creştinească, asistând cu atâta bucurie la noua sfinţire a bisericii lor. Bucuria le era cu atât mai mare, când vedeau alături de ei şi pe aceia, cari timp de doi-trei ani se dăduseră deoparte pentru a-şi face un fel de capişte peste apa Râşcăi.

Sâmbătă după amiază pela ora 3 s'a făcut o frumoasă întâmpinare P. C. Arhim. Valerie la margina satului Bogdăneşti de către Primarul şi sătenii din Râşca; iar de acolo a fost condus cu călăreţi şi steaguri naţionale până la biserică. In dreptul Primăriei şi a Şcoalei primare din Bogdăneşti, P. C. Sa a fost primit cu un cuvânt de bun sosit din partea primarului.

Ajuns la biserica din Râşca, unde aştepta mulţimea poporului, elevii de şcoală şi preoţii îmbrăcaţi în odăjdii, P. C. Sa a dat binecuvântarea pentru vecernie.

După terminarea slujbei şi împărţirea litiei ne-am dus la casa vrednicului şi veneratului învăţător Gh. Grigorescu, unde am fost găzduiţi.

A doua zi la ora 9 s'a făcut slujba sfinţirei după obicei, continuând apoi cu Sf. Liturghie până la ora 12, când s'a oficiat un parastas pentru ctitorii decedaţii şi un scurt Tedeum de mulţămire.

La serviciul divin au luat parte următorii preoţi: P. C. Econom Şt. Mihai Zăhărescu, protoiereul Circ. I-a Jud. Baia, P. C. Econom St. Ermil Grigorescu subprotoiereul aceleiaşi circumscripţii, Pr. Orest Bolchan, parohul bisericei, Stareţul Sf. Mânăstiri Râşca, Pr. Pavel Todicescu din Bogdăneşti, Pr. Gh. Grigoraş din

Slătioara Pr. Şt. Rafailă din Boroaia, precum şi alţi preoţi din împrejurimi.

La Sf. Liturghie am predicat eu, explicând evanghelia zilei; iar la Tedeum P. C. Arhim. Valeriu a subliniat bucuria poporănilor şi le-a adus binecuvântările arhiereşti ale I. P. S. Mitropolit Nicodim.

Părintele O. Bolohan a făcut o dare de seamă asupra felului cum s'a restaurat şi terminat biserica mulţumind apoi tuturor acelora care au contribuit cu munca şi obolul lor. A arătat că pentru zidirea acestui sfânt locaş, s'a cheltuit până în anul 1931 peste un milion de lei; iar pentru lucrările din vara aceasta s'a cheltuit suma de 80.000 lei.

Minunea cea mare stă în faptul că toţi banii aceştia s'au adunat numai şi numai dela enoriaşii parohiei; nici un ban n'a intrat din afară.

La agapa frăţească ce s'a întins în curtea bisericii a vorbit cu însufleţire P. C. Protoiereu M. Zăhărescu, care a arătat câtă însemnătate are restaurarea acestei biserici, menită de acum să aducă iarăşi sub acoperemântul ei cel sfinţit pe toţi credincioşii satului. Să vie deci, sub aripile ei ocrotitoare atât cei cari i-au rămas credincioşi întotdeauna caşi cei cari au rătăcit o clipă.

Inainte de a părăsi satul Râşca P. C. Arhim. Valerie împreună cu P. C. Protopop Zăhărescu şi ceilalţi preoţi au stat de vorbă cu diferite grupuri de foşti stilişti, care cereau lămuriri în privinţa situaţiei lor. Li s'a răspuns că pentru cei ce revin în sânul Bisericei cu sinceritate, nu-i nici un obstacol. I. P. S. Mitropolit Nicodim îi iartă şi le trimite cu bucurie arhierească binecuvântare. Pentru cei ce mai au încă oarecare îndoeli în inima lor, li s'a dat sfatul de a sta mereu în contact cu preoţii din parohiile respective, cari sunt datori să-i primească şi să-i ocrotească părinteşte. Dela cumînţenia lor atârnă şi încetarea oricărui tratament aspru, pornit împotriva lor din partea autorităţilor civile.

Intr'o atmosferă de linişte sufletească ce rar se poate întâlni, mulţimea celor turburaţi din satele vecine s'au întors la gospodăriile lor odată cu amurgul serii; iar noi ne-am îndreptat spre Iaşi ducând cu noi greutatea drumului şi a vremurilor de toamnă!

Diacon Ilie Gheorghiţă

In cetatea tămăduirilor.

Intr'adevăr acesta este numele pe care şi-l merită biserica Sf. Spiridon din Iaşi dimpreună cu toate aşezemintele spitalelor care-o înconjoară. In această cetate, oricine, de orice suferinţă îi atinsă fiinţa lui omenească, aici îşi găseşte mângâierea, alinarea suferinţilor şi însănătoşirea. Aici se tămăduieşte şi să redă vieţii oricine nu numai trupeşte, dar şi sufleteşte. Biserica e spital sufletului, iar pentru suferinţele trupeşti sunt clinicile medicale. Un astfel de aşezământ, astfel conceput şi organizat, e ceva minunat, este tot ceeace poate fi mai fericit pentru o societate omenească, în care fiecare e supus atâtor suferinţi sufleteşti şi trupeşti.

Ei bine, acest minunat aşezemânt, după cum foarte bine a arătat în frumoasa-i cuvântare I. P. S. Mitropolit Nicodim, pe care a ţinut-o la hramul acestei biserici din anul acesta — 12 Decemvrie — „*e o minune a dragostei creştine*". Din dragoste pentru mântuirea noastră a venit Mântuitorul şi a întemeiat Biserica, iar la rândul ei Biserica fiind zidită din dragoste n'a putut să zămislească decât tot aşezeminte ale dragostei. Iată aici avem aceste minunate aşezeminte spitaliceşti, ridicate la îndemnul Bisericii, şi din imboldul dragostei creştine, de voevozi, mitropoliţi, boieri, negustori etc. Iată că 'n adevăr aceste aşezeminte minunate ale Sf. Spiridon prezintă cel mai strălucit capitol din civilizaţia trecutului nostru... Pe când civilizaţia de astăzi îşi arată... arama...

La această măreaţă prăznuire a hramului Sf. Spiridon săvârşită de un măreţ sobor de preoţi în frunte cu P. C. Arhim. Valerie, Vicarul Sf. Mitropolii, au luat parte foarte mulţi credincioşi în frunte cu epitropii acestui aşezemânt.

Predica zilei a ţinut-o P. C. Diacon Dr. Ilie Gheorghiţă, care în o aleasă vorbire, plină de frumuseţi literare a expus în chip documentat şi impresionant viaţa Sf. Spiridon, A vorbit ca un profesor. După Parastas, la care cu multă duioşie s'au pomenit străluciţii ctitori ai acestui aşezemânt, a vorbit d-l Epitrop Dr. Vasiliu, care a arătat, că acest aşezământ al Spitalelor Sf. Spiridon, s'a înfiinţat în bolniţile bisericei Sf. Spiridon la anul 1757 şi cari dela 50 de paturi, astăzi s'a desvoltat de are 1500 de paturi, fiind înzestrat şi cu toate clinicele absolut necesare unui

spital. Mai arată că tot de Eforia Sf. Spiridon mai depind şi alte multe biserici şi schituri din Moldova, precum şi spitale. Pomeneşte cu adânc respect şi cu închinăciuni respectoase pe donatorii acestui aşezemânt, dar în acelaş timp mărturiseşte cu multă durere sufletească lipsurile şi nevoiile timpurilor de faţă a acestor aşezeminte care sunt, nu pentrucă înaintaşii n'ar fi fost destul de darnici ci pentrucă cei de astăzi le-a împărţit zestrea; nu s'au respectat testamentele. Nădăjdueşte că se va face dreptate.

I. P. S. Mitropolit adaugă la cele menţionate mai sus, că prin expropiere s'a crezut că se ajută mai mult ţăranii, s'au înşelat legiuitorii, căci prin spital mai mult ei ar fi ajutat suferinţele ţărănimei şi a tuturor celor lipsiţi. Işi mărturiseşte neclintita credinţă, că Sf. Spiridon cel milostiv, va face ca în cele din urmă să miluiască iarăşi acest aşezemânt.

Infăptuirile făcute de Păr. Gheorghiu la această biserică le menţionăm cu deosebită plăcere în altă parte a revistei.

Inaltul Ierarh, s'a înapoiat cu multă mângâere în suflet şi amintiri frumoase mai ales prin reînoirea lor, căci aici a fost trei ani egumenul acestei biserici, la care a făcut multe îmbunătăţiri, cari împodobesc şi astăzi biserica, după douăzeci şi ceva de ani.

Ieromonah Vasile Vasilache

Două sfinţiri de biserici:

1) bis. Catedrală „Uspenia“ din oraşul Botoşani,

2) biserica din satul Zbereni—Jud. Iaşi.

Iată încă două exemple de pietate creştină, dar şi de vrednicie misionară în ogorul lui Hristos. Acum, când vântul materialismului suflă dela un capăt la altul al lumii, strecurându-se tot mai mult în concepţia noastră de viaţă, când nouri grei se ridică dela apus şi răsărit, anunţând vremuri tulburi pentru viaţa noastră naţională şi religioasă, pioşii creştini depe plaiurile Moldovei lui Ştefan cel Mare, îşi ridică şi refac lăcaşuri de rugăciune, spre

slava Celui ce nu i-a uitat şi nu-i va uita niciodată, mai ales atunci când se vor afla la greu impas, apărând scumpul lor patrimoniu, moştenit dela strămbuni.

«*Ridicaţi boeri porţile voastre, ca să intre Împăratul slavei*», iată cuvinte ce au răsunat în ziua de Duminică 18 Octomvrie a. c., la redeschiderea vechei Catedrale din oraşul Botoşani, de sub parohiatul vrednicului de laudă, Pr. Gh. Gheorghiu. Ctitorie veche, încă depe timpul lui Petru Rareş Voevod, ridicată de soţia sa Elena spre cinstea Prea Curatei Fecioare Maria, ajunsese în ultimul timp, din cauza deteriorării acoperişului şi a picturei să nu mai fie proprie serviciului divin. Şi cum vom putea numi altfel, dacă nu vrednicie misionară, fapta acestui neobosit preot, care văzându-şi bisericuţa închisă, în centrul unui oraş mare şi frumos ca Botoşanii, cu răbdare şi chibzuinţă, adună în scurt timp banii necesari reparaţiei, fie dela puţinii enoriaşi ce-i are, fie bătând la uşile autorităţilor ?

Şi misiunea i-ar fi fost destul de grea, dacă n'ar fi avut sprijinul neprecupeţit al harnicului său epitrop—avocat Moscov—şi înţelegerea bunului român şi creştin I. Romanescu,—primarul oraşului,—care din sărăcia comunei, a contribuit în bună parte la înfrumuseţarea acestui sfânt lăcaş. Astăzi Botoşanii se poate mândri că pe lângă alte edificii măreţe, străluceşte şi acest giuvaer ce-şi ridică senin fruntea spre cer,—„ca o mireasă împodobită cu podoabă".

Cine păşeşte pragul bisericei „Uspenia", se simte cu totul transformat de armonia culorilor şi luminilor măestrit aranjate de apreciatul pictor prof. Gane, sub stricta supraveghere şi sfatul zi de zi al Pr. Gheorghiu. Totul îţi vorbeşte. Intreg interiorul ţi se deschide înaintea ochilor ca o carte, pe care oricine poate s'o citească şi s'o înţeleagă.

Slujba sfinţirei s'a săvârşit de P. C. S. Vicar Valerie,—reprezentantul I. P. S. Mitropolit Nicodim, înconjuraţi de-un impunător sobor de preoţi şi diaconi în frunte cu P. C. Protoereu al Jud. Botoşani, Sotir Simionescu.

După oficierea sf. liturghii, vorbeşte numeroasei asistenţe, P. C. Vicar, despre: „*Rolul bisericii în viaţa neamului nostru*", arătând că biserica este un factor determinant în existenţa statului nostru. Păr. Gheorghiu face apoi un istoric al bisericei, după care

arată că ceiace a făcut S. Sa, a făcut nu spre laudă personală, ci numai în virtutea harului ce-l poartă, spre lauda lui Dumnezeu, care l-a învrednicit să ducă la bun sfârşit, asemenea lucrare.

* * *

Duminică 25 Octombrie.

O zi frumoasă de toamnă presărată cu nouri plumburii. Clopotele bisericuţii din poiana vechilor codrii de stejar, în locul cărora se aşterne azi satul Zbereni, anunţă credincioşii să se adune iarăşi, să dea slavă Domnului, în sânurile ei de curând primite. Zidită acum 100 de ani, prin osârdia unui smerit monah, a servit mult timp de schit pentru cei câţiva călugări, retraşi aici de lume, iar acum de biserică parohială. Prin străduinţa blândului preot Ioan Budăi, a fost reînoită şi mărită, spre a satisface şi mai departe nevoile spirituale ale credincioşilor din Zbereni.

A oficiat P. C. Valerie—vicarul Mitropoliei, asistat de P. C. Protoereu Chirica, în fruntea unui impunător sobor de preoţi; apoi P. C. Sa a vorbit credincioşilor din Zbereni şi împrejurimi, despre viaţa sf. Ierarh Nicolae—hramul bisericuţii lor,—sfătuindu-i să-i urmeze viaţa şi faptele, spre a da dovadă de buni şi adevăraţi creştini. După ce se oficiază Parastasul pentru ctitori în încăpătoarea ogradă a bisericii, vorbeşte Păr. Protoereu Chirica, despre rostul credinţei în viaţa omului, arătând că toate lăcaşurile sfinte presărate pe întinsul ţării sunt fructul credinţii şi iubirii de Dumnezeu. Păr. Budăi, într'o documentată expunere, arată caracterul bisericii creştine, cerând enoriaşilor respect faţă de Biserica lui Hristos şi ascultare de poruncile ei. Mulţumeşte în numele poporănilor săi, I. P. S. Mitropolit, că prin prezenţa P. C. Vicar, a binevoit să se pogoare în mijlocul lor şi să le binecuvinteze munca.

Incheiu cu remarca pe care a făcut-o I. P. S. Mitropolit într'o recentă cuvântare, când a spus: „Deşi timpurile sunt grele, se lucrează şi încă cu spor în via Domnului"—spre slava Lui şi numai a Lui.

Diacon I. Tatulea

Biblia Ilustrată

de I. P. S. Mitropolit Nicodim și Profesor I. D. Ștefănescu [1])

(M-rea Neamțu, 1936).

La câteva luni numai de la apariția Sf. Scripturi în noua traducere a I. P. S. Mitropolit Nicodim și a celor doi profesori de la Facultatea de Teologie din Chișinău, Pr. Grigore Pișculescu (Gala Galaction) și a Pr. V. Radu, — iată că apare din teascurile M-rei Neamțu și *Biblia Ilustrată.* Această lucrare e în colaborare cu distinsul și eruditul nostru bizantinolog, d-l Prof. I. D. Ștefănescu, conferențiar la Sorbona. Lucrarea în format ceva mai mare ca Biblia, cuprinde 132 pagini.

Textul constă din mici și principale texte biblice, alese atât din Vechiul cât și din Noul Testament. Intre texte se află un număr de 96 planșe, minunat și fericit alese, și care stau în strânsă legătură cu textul biblic, aureolându-l oarecum. Iată cuprinsul acestei mult așteptate și interesante lucrări:

1) Cuvânt înainte. 2) Lămuriri asupra Bibliei. 3) Locuri alese din Vechiul Testament, 4) Locuri alese din Noul Testament. 5) Arta creștină în primele veacuri și evoluția ei la Bizanț și în Orient.

6) Lămurirea ilustrațiilor. 7) Indexul monumentelor. 8) Originea clișeelor.

Știm, aproape cu certitudine, partea de contribuțiune a fiecărui autor, cari au dat un op atât de trebuitor bisericii și atât de armonic închegat. Iată, ce spun onor. autori către subscriitorii volumului: „Biblia Ilustrată a văzut lumina zilei mai târziu decât au dorit autorii, dar foarte la vreme față de greutățile pe care a trebuit să le învingem". Planșele au fost lucrate la Paris cu un meșteșug care cere multă grijă și timp, fiind vorba de monumente străvechi, uneori rău păstrate, și de opere de artă celebre cu desemn fin și lumini gingașe.

---

1) „Opinia" Nr. 8882 din 12 Noemvrie 1936.

Textul ştiinţific a fost cumpănit îndelung şi îndreptat mereu pentru a nu jertfi nimic din adâncul înţălesului teologic şi artitsic al lămuririlor, şi pentru a ajunge să folosim cea mai limpede expresiune românească.

Planşele de fototipie, hârtia cea bună pe care am întrebuinţat-o, litera nouă, curată, explică, la rândul lor, costul cărţei, hotărât de altfel mult sub cel adevărat. Cartea se oferă în sfârşit, legată elegant în pânză, lucru ce nu fusese făgăduit, şi aceasta însemnează un dar curat".

Ce mai lămurire să aşteptăm?! Reproducem pentru edificare, numai două pasagii. Din V. Testament: „6. Timpul Prorocilor... Atunci Dumnezeu a trimis pe proroci să mustre pe regii săi şi poporul rătăcit, să apere legea şi credinţa şi să prevestească mereu pe Mântuitorul. Astfel au fost Ilie şi Elisei, care cu glas tunător au mustrat pe răi, foc din cer au pogorât asupra necredincioşilor şi au făcut minuni. Apoi le-au urmat: Isaia, care a vestit pe Mântuitorul şi viaţa lui ca şi cum ar fost de faţă; Daniil, care a povestit timpul veniri Mântuitorului; Miheea prevesteşte locul naşterei Domnului. De toţi au fost 4 proroci mari şi 12 proroci mici, în afară de Ilie şi Elisei" (pag. 55). Alături, planşa 40-a cu chipurile profeţilor: Ilie şi Daniil.

Din N. Testament: „Vindecarea unui om, care zăcea de 38 ani. Era în Ierusalim o baltă, numită scăldătoarea oilor, care avea împrejur 5 pridvoare, pline cu tot felul de bolnavi.

Aceştia aşteptau mişcarea apei, căci la anumită vreme se pogora un înger şi turbura apa, şi cela ce intra întâiu după turburare, se făcea sănătos. Odată, în preajma paştilor, venind Iisus acolo, a văzut un om, care zăcea de 38 ani, şi i-a zis: „Voeşti să te faci sănătos?" Răspuns-a bolnavul: „Doamne, n'am om să mă bage în scăldătoare după turburarea apei; şi până merg eu, se pogoară altul". Atunci Iisus i-a zis: „Scoală, ia-ţi patul şi mergi!" Şi s'a sculat omul îndată sănătos şi a început a umbla". (pag. 87). Alături, planşa 66. Iisus, urmat de ucenici stă de vorbă cu slăbănogul pe care apoi îl vindecă.

Onor, autori zic către sfârşitul „Cuvântului înainte":

... „Şi am dat în schimb icoane străvechi din monumente care trebuesc cunoscute. Se cere încă, pentru pătrunderea lor, multă stăruinţă alături de anumite îndrumări. Am pus îndrumări

într'un studiu introductiv asupra Bibliei, care deschide cartea. Şi am mai dat toate lămuririle de nevoie într'nn studiu asupra originilor artei creştine, urmat de explicaţia teologică şi artistică a fiecărei planşe ; cu deosebită atenţie ne-am străduit să punem în lumină învăţătura Bisericei ortodoxe, şi am ales exemple pictate din istoria artei religioase româneşti. Dorim din suflet ca încercarea noastră să cheme sufletul tinerimei, şi să dobândească preţuirea binevoitoare a oamenilor cu experienţă şi cu simţ creştinesc".

Deci, în general, lucrarea aceasta se îndreaptă în primul rând către tineretul nostru şcolar.

* * *

Lucrarea e tipărită în condiţiuni tehnice ireproşabile. E un minunat album biblic. Limba-i cea mai curată şi cea mai melodioasă. E cea a cazaniilor. Avem prin urmare şi noi ortodoxii o lucrare la înălţimea celor apusene, cu care ne putem mândri.

Strădania autorilor e mai presus de orice laudă. O singură părere de rău avem : şi anume : că această lucrare s'a tipărit numai în 700 de exemplare. Dorim, ca ediţia I-a să-i urmeze cât de curând ediţia a II-a şi, — de se va putea — şi o ediţie de popularizare.

E vorba, ca şi în acest chip, să se răspândească în masa credincioşilor, cuvântul Domnulut. Şi, când e vorba de întărirea credinţii, în aceste vremuri turburi prin care trecem, niciun sacrificiu credem n'ar fi prea mare pe care l-ar face noul Ministru al Cultelor. Să nădăjduim.

Pr. N. V. Hodoroabă

Preţul acestei măreţe opere este de 850 lei pentru abonaţi şi 1300 lei pentru ceilalţi amatori.

NOTE

1. Școala dela Mânăstirea Neamțu.

Imediat ce Mânăstirea va începe să aibă un cât de mic venit, după instalarea și achitarea fabricei de cherestea, toată grija ei este și va fi spre perfecționarea părții duhovnicești. Mai întâiu va înființa și organiza o școală cu adevărat mânăstirească, în care să formeze, pe adevărații misionari ai mânăstirei și neamului. Toată strădania de acum a Mânăstirei de a avea fabrica, e tocmai pentru bucuria cea mare, ca mâne să se poată „bucura în duh". Nevoile și lipsurile de până acum îi lipsea și de această strălucită desfășurare în duh. De-acum, ca și în trecut, Mănăstirea Neamțu va străluci și în duh. Nu peste mulți ani, vom auzi și ne vom bucura de roadele ei: misionari, spital, cărți în dar, reviste, ziar pentru popor și tot ceeace înalță și fericește pe aproapele lor de oriunde. Intr'adevăr Mânăstirea Neamțu va da, ca și în trecut, „lumină din lumină".

Pentru anul acesta P. C. Stareț Melhisedec, a deschis și continuat vechia școală a Mânăstirei, unde se predă pentru frățimea acelei Mânăstiri cunoștințele absolut necesare pentru un trăitor în mănăstire. Profesorii acestei școli sunt: Arhim. Melhisedec, Dimitrie Tebeica, Ierod Emilian Merlescu, monahii David Dumitrescu, Ioan Iacob și fratele Mitrofan Rudov—fost colonel în armata rusă.

Cursurile s'au deschis în ziua de 26 Noemvrie a. c. Ele sunt frecventate de 60 elevi, toți frați în mânăstire.

Lecțiile se țin în fiecare seară dela 6—9. In restul zilei frații fac ascultări pe la diferitele servicii ale monastirei: Iar când vine înserarea, întunericul cel din afară, se aprinde candela cea din suflet, pentru a duce cu oțelire lupta acestei vieți, cari e vrăjmășită de atâtea dușmani, mai ales când este închinată Domnului.

Fericiți școlari, dar fericiți sunt și profesorii ceice aprind făclii din făclie!

2. Foaia bisericească din Tg. Neamțu

Cu multă bucurie sufletească am luat cunoștință și vestim

tuturor, că mult apreciata foaie de zidire sufletească pentru credincioşi, „*Să luăm aminte*", care apare la Tg. Neamţu, a trecut sub conducerea unui comitet, în fruntea căruia, spre cinstea preoţilor din comitet şi a tuturor cetitorilor stă *P. C. Protopop Gh. Maxim.* De acum socotim că ceace nu putea face unul, vor face toţi uniţi la chemarea cea aleasă pe care şi-au luat-o, de a apăra şi prin scris adevărurile credinţei celei adevărate. Lupta va fi uşurată pentru fiecare, fiind sporită prin ajutorul celorlalţi, iar succesul va fi mărit prin contribuţia fiecăruia, dar mai presus de toate va fi prestigiul autoritar al P. C. Protopop Gh. Maxim, cari va veghea cu acelaş spirit ager tineresc şi râvnitor în a cuprinde şi stigmatiza toată nedumerirea pe care să o birue prin răspunsuri luminoase.

Preoţimea din protopopiatul II Tg. Neamţu, se poate mândri cu asemenea foaie de zidire sufletească, în care tot parohianul îşi găseşte sfatul şi îndemnarea bisericei, nu numai la biserică, ci ori când îşi va arunca privirile în foaia „*Să luăm aminte*". In lupta misionară pe care o au de dus mai ales preoţii din Neamţu şi de oriunde, ei îşi pot găsi în această foaie tot atâţia tovarăşi de luptă, pe câte numere reuşeşte să pună în mânele credincioşilor.

Dorim noului comitet, deplină izbândă în noul legământ al dragostei pe cari l-au făcut, pentru a aduce în lumea satelor cât mai multă lumină, din lumina lui Hristos.

3. O precizare

Preotul Dr. D. Furtună din Dorohoi, cu un aer de indignare, îşi mărturiseşte mirarea în un număr din ziarul „*Lumea*" din Iaşi, că „Foia oficială a Mitropoliei Moldovei" ar fi tăgăduit, că Mânăstirea Gorovei este ctitoria vestitei familii Gorovei, din care coboară mult apreciatul scriitor Artur Gorovei de astăzi. Răspunsul nostru este acesta:

1. Articolul în chestie, în cari se vorbea despre Mânăstirea Gorovei, nu era un act oficial, ci era un articol semnat de un frate preot din Dorohoi, profesor ca şi Părintele Furtună la o şcoală secundară, din acelaş oraş. Prin urmare, răspunzător era şi este autorul articolului care-şi semnase articolul. Aşa că pe drept, creştineşte şi cavalereşte el trebuia menţionat, iar nu Foaia oficială...

Dealtfel în revista noastră s'a stabilit în întregime adevărul, pe care nu-l prezentase în întregime colegul profesor al Părintelui Furtună.

2. Tot acum ţinem să răspundem Păr. Furtună că n'a apărut articolul Sf. Sale, trimis pentru revistă, pentrucă acelaş articol, când la noi era în zaţ, a apărut şi în altă revistă. Acestea toate le-am însemnat pentru restabilirea adevărului, după care văd că este atât de zelos Părintele Dr. Furtună.

4. **Infăptuiri**

Numai într'o jumătate de an suplinitorul egumen de astăzi a Sf. Spiridon din Iaşi, Preotul Profesor N. Gheorghiu a realizat prea frumoase îmbunătăţiri bisericii. Şi anume: a cumpărat covoare — cocos, pentru întreaga biserică în valoare de 28,000 lei, deasemenea a procurat şi potnojele necesare. Apoi a reparat, a tencuit şi a oloit pe dinafară şi pe dinăuntru cele două pridvoare, cari aveau nevoie de mult de o absolută îngrijire; deasemenea a vopsit străniile iar clopotniţa a raparat-o, şi a făcut şi alte mici îmbunătăţiri, cari s'au făcut nu cu puţine cheltueli. Iată o râvnă pilduitoare! Desigur că, mulţumirile noastre a tuturor se cuvin epitropilor acestui aşezământ, cari în frunte cu d-l Rusovici prim efor, au dat cu tot sufletul ceeace se cuvenea bisericii sufletului lor şi a noastră a tuturor.

Aşteptăm, ca nu peste mult timp atât d-nii Epitropi cât şi Păr. Gheorghiu să-şi facă, după cum ne îndeamnă sf. apostol: „*Slujba deplină*"... La un început aşa de frumos nu poate să fie decât o încoronare tot pe atât de strălucită.

Veghevu

Conferinţă interesantă

Duminică 22 Noemvrie a. c. ora 5 p. m. d. O. Tafrali, Decanul Facultăţii de Litere şi Filosofie, a ţinut în aula Universităţii o conferinţă deosebit de interesantă cu subiectul: „Sculptura românească în lemn".

D-sa a arătat că, în sculptura noastră românească în lemn, se pot observa trei influenţe. 1. Bizantină, 2. Influenţa Renaşterii şi 3. Cea Musulmano-arabă sau cea Musulmano-persană.

In ceeace priveşte stilul sunt deasemeni trei forme :

1. Decorativ geometric-primitiv.
2. Decorativ floral.
3. Decorativ composit.

D-sa a ilustrat apoi conferinţa cu numeroase clişee adunate cu atâta trudă de pe întreg cuprinsul ţării noastre.

Pentru noi este foarte interesant, în deosebi faptul, că d-l Tafrali ne atrage atenţia asupra catapetesmei din biserica Sf Gheorghe din Curtea Mitropoliei, precum şi asupra a două sfeşnice mari de lemn descoperite într'o magazie a bisericii din Galata, de pe vremea lui Petru Şchiopu, lucruri absolut necunoscute şi nestudiate până acum de nimeni.

Regretăm că din cauza lipsei de publicitate n'au putut lua parte la această conferinţă nici preoţi mai mulţi şi nici elevii din clasele superioare dela Seminar.

I. Gh.

Bibliografie

1. *Preotul C. Matasă*, **Palatul Cnejilor**, Cartea Românească, Bucureşti, 161 pag. 60 lei.

Anul trecut, Preotul Matasă dela Piatra Neamţu, a dat la lumina tiparului o apreciată lucrare istorică, dar mai ales literară, cu privire la trecutul judeţului Neamţu. In această lucrare, care probabil e începutul unui întreg ciclu în această privinţă, ne prezintă numai o vale a acestui judeţ prea frumos şi atât de adânc înfipt în istoria poporului român, e vorba de valea Bistriţei. Tabela de materie ne vorbeşte pe scurt de cuprinsul cărţii: „*Palatul Cnejilor; Ceahlăul munte sfânt; Valea Bistriţei; Drumuri şi popasuri domneşti; Balaurul; Vânătorii Pietrii; Legenda din munţii Moldovei; Icoane de demult; Drum de iarnă; Românul frate cu codrul*".

Această lucrare a fost foarte mult apreciată de distinşii noştri critici, literaţi, precum şi de istorici, în felul următor :

....„Şi iată cum dintr'o veche ruină a unui palat uitat..., da-

torită sufletului, cunoştinţelor şi cu deosebire talentului de povestitor măsurat şi cuviincios, s'a născut o carte film, ca o floricică dar rară şi minunată din poala Ceahlăului".

Osvald Teodoreanu „Opinia" — Iaşi

....„Scrisă într'o limbă literară plăcută, lucrarea Păr. Matasă vine şi complectează începuturile din cealaltă lucrare a S. Sale — Călăuza jud. Neamţ — cu care, contribue la cunoaşterea vieţii istorice a ţinutului nostru şi a pitorescului lui de care S. Sa este îndrăgostit şi asupra cărora mulţi localnici n'au habar".

Revista „Apostolul" din Piatra-N.

....„Lucrarea de mai sus nu este interesantă numai prin valoarea ei literară, care o aşază alături de operile scriitorilor noştri de samă, cât şi din punctul de vedere special, al judeţului nostru.... Este de un deosebit interes fondul şi la egală înălţime forma",

Din „O carte bună", articol publicat în gazeta „Telegraful" din Piatra-N.

....Cartea aceasta este un palat de poezie şi înalte sentimente de iubire de ţară",

General Dr. Vicol

....Dela clasica descriere a munţilor Neamţului de C. Hogaş nu au mai apărut scrieri în care să ni se arate frumuseţile naturii atât de plastic cum e scrierea Păr. C. Matasă „Palatul Cnejilor"... Autorul a pus multă căldură, dragoste de adevăr şi de frumos în această carte la care se mai adaogă o limbă clară şi curată".

Din articolul „Pe marginea unei cărţi" de St. Bujoreanu „Lumea" Iaşi

....E de remarcat că „Palatul Cnejilor cuprinde şi un bogat material inedit — de legende şi cercetări istorice, — care sunt sigur că vor fi preţuite şi utilizate de istorici. Părintele Matasă este continuatorul celui mai înţălept şi iscusit drumeţ al nostru, al lui Calistrat Hogaş, care copilărind pe aceleaşi plaiuri ale Neamţului le-a cântat la fel. „Palatul Cnejilor" este o carte care va înfrunta

vremea, căci ori când va fi un bun tovarăş de drum călătorului iubitor de drumeţie serioasă şi totodată plăcută".

Din ziarul „Curentul"

....„Descrierea curţilor Cantacuzineşti de la Hangu. E în această carte bine scrisă istorie documentară, descripţie locală şi legendă..."

N. Iorga în „Revista Istorică"

....„Palatul Cnejilor" se prezintă minunat. M'a prins şi m'a ncântat, înainte de toate, limba românească, simplă, frumoasă, precisă şi plină de farmec...

I. D. Ştefănescu

...„Palatul Cnejilor" are darul de a încălzi pe cetitori pentru rumuseţile ţării şi sunt sigur că va face prozeliţi. Publicându-se această carte s'a săvărşit o faptă bună şi cu adevărat patriotică...

C, Meissner

...„Publicându-se „Palatul Cnejilor" s'a făcut un remarcabil serviciu şi ţinutului Neamţ şi publicului din întreaga ţară. Imbinarea de adevăr istoric, de tradiţie şi de legendă culeasă la faţa locului au dat o carte, care se citeşte ca un roman. Am găsit o sumă de lucruri noi şi interesante atât cu privire la locuri cât şi la oameni, încât am tras şi ca specialist folos din această lucrare".

C. C. Giurescu, profesor Universitar

....„Şi însemn aceste rânduri pentru scriitorul nou, pătimaş de drumeţie înţeleaptă, călăuzit prin munţi şi codri de firul de aur al datinei. In meleagurile unde s'a născut Creangă şi a hoinărit Calistrat Hogaş, slova cuminte, întotdeauna sănină a preotului pornit de la Piatra-Neamţ, o sfătuesc spre citire la câţi vor să cunoască — în drumuri adâncite — ţara...

Adrian Maniu, în „Universul"

Din raportul Comisiunii Academiei Române care a propus lucrarea pentru premiul „Adamachi".

....„Autorul, un pasionat explorator al munţilor Neamţului,

cu un sentiment de profundă dragoste faţă de natură, de munţii noştri, de oameni şi de trecut, ne face o descriere sugestivă a locurilor mai importante din punct de vedere istoric şi pitoresc din această regiune.

Impletind legenda cu adevărul istoric, documentele autentice cu imaginaţia poporului, impresiunile sale personale cu realitatea, autorul toarce o poveste mişcătoare a podoabei Moldovei, munţii Neamţului. Iar stilul lui simplu, adesea ori plastic şi colorat, care ne aminteşte ceva din marii povestitori ai Moldovei, în special din Calistrat Hogaş, ştie să ne dea poezia munţilor noştri cu pitorescul lor sobru şi cu melancolia caracteristică lor".....

Revista „Preocupări Literare" — Bucureşti, 1 Iunie 1936— pomenind lucrarea „Palatul Cnejilor" scrie următoarele rânduri1 „Autorul, povestitor iscusit, meşter mânuitor al graiului românesc, ochiu care vede cu agera pătrundere şi minte, ce găseşte expresia nimerită pentru cele văzute ca şi pentru cele închipuite".....

„.....Iţi vine greu, sorbind frază cu frază şi cuvânt cu cuvânt din ceeace Preotul C. Matasă ne-a dăruit sub titlul „Palatul Cnejilor" într'un minunat de simplu şi sobru graiu românesc, să deosebeşti unde începe valoarea artistică şi unde sfârşeşte munca ştiinţifică a eruditului şi talentatului autor..."

Revista Indrumarea

....„Am reprodus acest pasaj (din capitolul Românul, frate cu codrul) pentru două pricini; întâi fiindcă e scris cu desăvârşită claritate a ideilor; apoi pentru că el înfăţişează un program întreg de lucru, conştient folosit de autorul nostru chiar în cartea de faţă. Iată un adevarat naţionalism cultural, fără prejudecăţi de nici un fel, fără siluirea adevărului, fără ofensa bunului simţ, dar mai ales cu demnitatea simţirii şi a cugetării, creator şi modest fără a renunţa la nimic din ceeace formează bogata moştenire a neamului nostru, pe care din potrivă o afirmă, o lămureşte: singura cale de a *cinsti* cu adevărat. Am crezut astfel, că recomandând frumoasa carte a preotului Matasă atenţiei cititorilor noştri, dar în special acelora care o pot face cunoscută tinerilor, ce au trebuinţă de înţelegerea adevăratului trecut,— ne facem o prea plăcută datorie.

R. Demetrescu, în Pagini Literare, Turda

Noi suntem fericiţi că nu am lăudat-o noi, anul trecut. Au iubit-o şi au apreciat-o atât de frumos alţii, nu un frate preot. Aceasta ne pune în lumină şi mai mult importanţa lucrării.

Am căutat să prezint în rezumat aceste frumoase aprecieri, cu privire la această lucrare, întrucât ea este rodul talentului şi muncii unui preot din eparhia noastră. Ori revista eparhiei îşi are drept scop şi program, în a pune în văzul tuturor, munca strălucită a preoţimei, cari se întrupează în atâtea frumoase înfăptuiri creştineşti, româneşti, sau în cazul de faţă a unui talentat preot cu multă râvnă cercetător al trecutului.

Intr'adevăr eparhia se poate mândri cu astfel de preoţi, cari înalţă prestigiul ei prin atât de frumoase lucrări ştiinţifice şi literare.

Lucrarea de faţă ne desvălue şi o altă latură sufletească de admirat la autor. Ea ne vădeşte cât de legat este nu numai fizicește, dar mai ales sufleteşte Părintele Matasă de acest minunat ţinut al ţării, pe a cărui trecut l-a cercetat cu atâtea îndelungate greutăţi, şi, ceeace este mai vorbitor pentru no. o dovadă că încă şi cu mai multă trudă munceşte pentru îmbunarea vieţii prezente şi luminarea viitorului fiilor lui sufleteşti, pentrucă nu se poate să iubeşti atât trecutul şi să nu iubeşti şi mai mult prezentul şi viitorul.

Putem spune că Părintele Constantin dela Piatra Neamţu are nu numai un nume de Matasă, dar şi un suflet... şi o minte...

2) *Rugăciunile tinerimei creştine,* editate de *P. C. Preot Dr. M. Bulacu,* consilier cultural la Arhiepiscopia Bucureştilor, 375 pag. 20 lei.

In această carte de rugăciuni este dată întreg serviciul liturgic—Vecernia, Miezo-Noptica, Utrenia şi Liturghia, precum şi alte rugăciuni şi cântări religioase, pentru a căror ilustrare s'a folosit de tablouri biblice. In această carte de rugăciune avem redate şi cântările liturgice vocale pe două voci. Deasemenea, pentru o prezentare a rugăciunilor cât mai intuitiv, s'a mai servit şi de schiţe în două culori. Se recomandă pentru tinerimea creştină ca o carte folositoare.

Veghevu

Parohii vacante

1) Parohia Schitu-Hangu, jud. Neamţ, vacantă dela 1 Decembrie a. c. prin demisia preotului titular.

Are o biserică parohială şi 2 biserici filiale.

Sesia bisericei 30 ha. Are casă parohială. Familii 260 cu 1050 suflete.

2) Parohia Sasca, judeţul Baia, vacantă dela 15 Decembrie 1936 prin transferarea preotului Mihai Grădinaru. Parohia se compune din satele Sasca-Mică, Sasca-Mare, Păişeni şi Simca.

Are o biserică parohială şi 2 biserici filiale.

Sesia bisericei 26 ha. Are casă parohială. Familii 350 cu 1500 suflete.

Mulţumiri publice

Se aduc mulţumiri publice credincioşilor din parohia Varatec Jud. Botoşani, cari au donat obolul lor pentru procurarea mai multor obiecte bisericeşti :

	LEI
1) Niculai şi Adela C. Miron — reparat cununiile . .	100
2) Elena C, Dascalu — aurit şi argintat Sf. Vase . .	1500
3) Clemansa P. Bordeianu – argintat cununile . . .	100
4) Niculai şi Ioana Dascalu — o fereastră	260
5) D-tru Mitrea şi Constantin En. Mitrea — o fereastră	260
6) Emilia Pr. C. Moisiu — o fereastră	260
7) Ilie Ungureanu şi soţia - a donat p. lumânări . .	312
8) Gheorghe Mitrea a donat p. lumânări	100
9) N-lai Const. Huluţă — p. un prapor	1100
10) Aglaia Al. Moisiu—un acoperemânt p. Sf. masă-val.	150
11) N-lai Huluţă — p. o fereastră . , ...	150
12) Ioachim Ţărcuş cu soţia Zinica, cu un grup de câteva gospodine — p. o fereastră	260
13) Andrei Mitrea a îmbrăcat sfeşnicile depe Sf. masă cu lumânări de ziua hramului, în val. de . . .	100
14) Inv. D-tru Miron a donat lumânări în val. de . .	50

Cetiți și răspândiți

1. **Noul Testament,** ediția III, broșat 80 lei
2. **Psaltirea,** împărțită în Catisme și cu arătări de tipic, tipărită de „Institutul Biblic" București.
3. **Cartea Facerea.**
4. **Cântarea Cântărilor 10 lei.**
   Traduse de I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodim,
5. **Psaltirea în versuri de V. Militaru, verificată de I. P. S. Mitropolitul Nicodim.**
6. **Biblia tradusă de I. P. S. Nicodim, în colaborare, tipărită de Institutul Biblic București.**

Cetiți și răspândiți

Semințe Evanghelice pentru Ogorul Domnului.
Traduceri și prelucrări a **I. P. S. Mitropolit D. D. Dr. Nicodim** *în treisprezece volume mari.*

Volumul I. 75 Predici catiheice pentru popor. *Tâlcuirea Crezului, Tatăl Nostru, 9 Fericiri și 10 Porunci, după C. Stratilatov 120 lei.*

Volumul II. Cuvântări Apologetice, *adică apărarea adevărurilor fundamentale ale religiunei creștine ortodoxe, după Dr. Serghie. Arhiepiscop de Vladimir 110 lei.*

Volumul III. Menirea Științei și Artei, *sau ; Religia este știința științelor, după Contele L. Tolstoi 110 lei.*

Volumul IV. Viața și operile Sf. Părinți și învățători ai Bisericii, *Partea I, după Farrar 120 lei.*

Volumul V. 58 Cuvântări la Postul Mare, *după Inocențiu. Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VI. Predicile la Sărbătorile Impărătești, *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 120 lei.*

Volumul VII. Cuvântări la Sărbătorile Maicii Domnului, Duminici, etc., *după Inocențiu Arhiepiscop al Odesei 110 lei.*

Volumul VIII. Cuvântări Liturgice.—Dumnezeu și dreptatea Lui —Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută. Scurtă explicare a Sfintei Liturghii și pomenirea Morților. Originale și prelucrări. 110 lei.

Volumul IX. Paisie, *Starețul Monastirei Neamțului din Moldova, viața, învățătura și influența lui asupra Bisericei ortodoxe, de Protoereul Serghie Cetfericov, 640 pag. 150 lei.*

Volumul X. Viața și opera Sf. Părinți și învățători ai Bisericei, *partea II. după Farrar 90 lei.*

Volumul XI. Viața și operile Sf. Părinți și Învățători ai Bisericei, *partea III, după Farrar 100 lei.*

Volumul XII. Predici pentru tineretul școlar, *după vestitul patrolog și predicator englez Farrar, 90 lei.*

Volumul XIII. BIBLIA ILUSTRATA, de I. P. S. Mitropolit Nicodim împreună cu d. L. D. Ștefănescu profesor la universitatea din Paris și Bruxelles.

Cetiți și răspândiți

1. *Ce să crezi și cum să trăești, de I. P. S. Mitropolit Nicodim ed. VIII . . . . . 4 lei.*
2. *Carte de rugăciuni, de I. P. S. Mitropolit Nicodim, ilustrată și legată . . . . . 18 lei.*
3. *Călăuza creștinului la Biserică I. P. S. Mitropolit Nicodim 12 lei.*
4. *Cinci Mărgăritare de I. P. S. Mitropolit Nicodim . . 20 lei.*
5. *Ce socotiți voi de Hristos ?* „ „ . . 20 „
6. *Cu ce trăesc oamenii* „ „ . . 5 „
7. *Cuvioasa Melania* „ „ . . 6 „
8. *Crâșma trează* „ „ . . 4 „
9. *Doi moșnegi la Ierusalim* „ „ . . 5 „
10. *Dumnezeu și Dreptatea Lui* „ „ . . 35 „
11. *Epistolie către creștinii ortodocși* „ „ . . 12 „
12. *Istorioare morale pentru copii part. I* „ „ . . 3 „
13. *Istorioare morale pentru copii part. II* „ „ . . 3 „
14. *Jos beția* „ „ . . 6 „
15. *Lămuriri asupra Bibliei* „ „ . . 15 „
16. *Melul lui Dumnezeu* „ „ . . 12 „
17. *Mâna lui Dumnezeu în lumea văzută* „ . . 26 „
18. *Religia și morala* „ „ . . 5 „
19. *Trei întrebări* „ „ . . 6 „
20. *Sf. Ioan Gură de Aur* „ „ . . 8 „
21. *Umblați în lumină* „ „ . . 15 „
22. *Unde-i iubire acolo-i Dumnezeu* „ „ . . 6 „
23. *Viața Sf. Grigorie Teologul* „ „ . . „
24. *Viața Sf. Vasile și anul nou* „ „ . . 5 „

N. B. Toate lucrările menționate se pot comanda direct la Editura Mânăstirii Neamțului La comenzile dela 200 la 1000 lei, se acordă un rabat de 20%, iar dela 1000 lei în sus 25 la sută.

B.M.M.B. 2006-2007